

Crna Gora
Vlada Crne Gore
Generalni sekretarijat

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PROJEKTOVANJE: 30. 1.	20 26. GOD.
KLASIFIKACIJA: 04-1/26-1/2	
VEŠTAČENJE:	
BPA: 847XXVIII	
SKUPŠTINA:	PRILOG:

Broj: 11-011/26-200/4

Podgorica, 29. januar 2026. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE
Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

PODGORICA

Na osnovu člana 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 51/06 i 66/06 i „Službeni list CG“, br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15, 52/17, 17/18, 47/19, 112/20, 129/20, 65/21, 48/24 i 80/24), na osnovu člana 10 Uredbe o Vladi Crne Gore („Službeni list CG“, br. 80/08, 14/17, 28/18, 63/22 i 121/23), Vlada Crne Gore je, **29. januara 2026. godine**, bez održavanja sjednice, na osnovu pribavljenih saglasnosti većine članova Vlade, utvrdila **amandmane na Predlog zakona o tržištu kapitala**.

Amandmani glase:

AMANDMAN 1

U Predlogu zakona o tržištu kapitala u članu 24 stav 1 poslije tačke 125 dodaje se 62 nove tačke koje glase:

„126) **kvalifikovana centralna druga ugovorna strana** je centralna druga ugovorna strana koja je dobila odobrenje za rad u skladu sa članom 14 Regulative (EU) br. 648/2012 ili koja je priznata u skladu sa članom 25 te Regulative;

127) **formalni ugovor** je ugovor koji je obavezujući na osnovu primjenjivog prava;

128) **izvještavanje o održivosti** je izvještavanje o održivosti kako je definisano u članu 2 tački 18 Direktive 2013/34/EU Evropskog parlamenta i Savjeta, odnosno izvještavanje o informacijama povezanim sa pitanjima održivosti u skladu sa člana 19.a, člana 29.a i člana 29.d te Direktive;

129) **društvo** je pravno lice osnovano u obliku akcionarskog društva koje, u skladu sa zakonom, može izdavati akcije i tražiti njihovo uvrštenje za trgovanje na multilateralnoj trgovinskoj platformi;

130) **akcija sa višestrukim pravom glasa** je akcija koja pripada posebnom rodu akcija i daje veći broj glasova po akciji u odnosu na drugi rod akcija sa pravom glasa o pitanjima o kojima odlučuje skupština akcionara;

segmentu, bez uzimanja u obzir kreditne zaštite koju treća lica direktno pružaju imateljima pozicija u tom ili drugim segmentima;

139) **program komercijalnih zapisa osiguranih imovinom ili „program ABCP“** je program sekuritizacije u okviru kojeg se izdaju vrijednosni papiri uglavnom u obliku komercijalnih zapisa osiguranih imovinom sa izvornim rokom dospijeća do najviše godinu dana;

140) **transakcija komercijalnim zapisima osiguranim imovinom ili „transakcija ABCP“** je sekuritizacija u okviru programa ABCP;

141) **tradicionalna sekuritizacija** je sekuritizacija koja obuhvata prenos ekonomskih udjela u izloženostima koje se sekuritizuju putem prenosa vlasništva nad tim izloženostima sa inicijatora na SSPN ili pod učešćem SSPN-a ako izdani vrijednosni papiri ne predstavljaju obavezu plaćanja inicijatora;

142) **sintetska sekuritizacija** je sekuritizacija u kojoj se prenos rizika postiže upotrebom kreditnih izvedenica ili garancija, a izloženosti koje se sekuritizuju ostaju izloženosti inicijatora;

143) **investitor** u smislu u smislu Regulative 2017/2402 je fizičko ili pravno lice koje drži sekuritizacijsku poziciju;

144) **profesionalni investitor** u smislu Regulative 2017/2402 je investitor koji je jedno od sljedećeg:

a) društvo za osiguranje kako je definisano u članu 13 tački 1 Direktive 2009/138/EZ;

b) društvo za reosiguranje kako je definisano u članu 13 tački 4 Direktive 2009/138/EZ;

c) institucija za profesionalno penziono osiguranje obuhvaćena Direktivom (EU) 2016/2341 Evropskog parlamenta i Savjeta, u skladu sa članom 2, osim ako država članica nije odlučila da neće primjenjivati navedenu direktivu u cijelosti ili djelimično na tu instituciju u skladu sa članom 5 te direktive; ili upravnik ulaganja ili subjekt koji ima odobrenje za rad koje je imenovala institucija za stručno mirovinsko osiguranje u skladu sa članom 32 Direktive (EU) 2016/2341;

145) **serviser** je subjekt koji na dnevnoj osnovi upravlja skupom otkupljenih potraživanja ili relevantnih kreditnih izloženosti;

146) **likvidnosna linija** je sekuritizacijska pozicija koja proizilazi iz obaveze preuzete ugovorom da će se obezbijediti sredstva za blagovremenu isplatu investitorima;

147) **obnovljiva izloženost** je izloženost kod koje je dozvoljeno da stanje iskorištenih iznosa izloženosti dužnika varira u zavisnosti od njihovih odluka o zaduživanju i otplati, do ugovorenog limita;

148) **obnovljiva sekuritizacija** je sekuritizacija u kojoj se sama struktura sekuritizacije obnavlja tako što se izloženosti dodaju skupu izloženosti ili uklanjaju iz njega bez obzira na to da li se izloženosti obnavljaju ili ne;

149) **odredba o prijevremenoj isplati** je ugovorna odredba u sekuritizaciji obnovljivih izloženosti ili u obnovljivoj sekuritizaciji kojom se, kada nastupe definisani događaji, sekuritizacijske pozicije investitora otkupe prije izvornog dospijeca tih pozicija;

150) **tranša prvog gubitka** je najniža podređena tranša u sekuritizaciji koja je prva tranša koja snosi gubitke po sekuritizovanim izloženostima i koja stoga pruža zaštitu tranšama drugog gubitka i, prema potrebi, tranšama višeg položaja;

151) **sekuritizacijska pozicija** je izloženost sekuritizaciji;

152) **izvorni zajmodavac** je subjekt koji je sam ili preko povezanih subjekata, direktno ili indirektno, zaključio izvorni ugovor na osnovu kojeg su nastale obaveze ili potencijalne obaveze dužnika ili potencijalnog dužnika zbog kojih nastaju izloženosti koje su predmet sekuritizacije;

153) **potpuno obezbijeđen program ABCP** je program ABCP koji direktno i potpuno podržava sponzor pružajući SSPN-u jednu ili više likvidnosnih linija kojima se pokrivaju najmanje:

- a) svi likvidnosni i kreditni rizici programa ABCP;
- b) svi značajni razrjeđujući rizici izloženosti koje se sekuritizuju;
- c) svi drugi troškovi na nivou transakcije ABCP i programa ABCP potrebni da se investitoru garantuje potpuna isplata bilo kojeg iznosa unutar ABCP-a;

154) **potpuno obezbijeđena transakcija ABCP** je transakcija ABCP koju obezbjeđuje likvidnosna linija, na nivou transakcije ili programa ABCP, kojom se pokrivaju najmanje:

- a) svi likvidnosni i kreditni rizici transakcije ABCP;
- b) svi značajni razrjeđujući rizici izloženosti koje se sekuritizuju u transakciji ABCP;
- c) svi drugi troškovi na nivou transakcije ABCP i programa ABCP, ako su potrebni da se investitoru garantuje potpuna isplata bilo kojeg iznosa unutar ABCP-a;

155) **sekuritizacijski repozitorij** je pravno lice koje na centralnom mjestu prikuplja i vodi evidenciju o sekuritizacijama;

156) **neprihodujuće izloženosti** su izloženosti koje ispunjavaju uslove utvrđene u članu 47.a stavu 3. Regulative (EU) br. 575/2013;

157) **sekuritizacija neprihodujućih izloženosti** je sekuritizacija osigurana skupom neprihodujućih izloženosti čija nominalna vrijednost nije manja od 90% nominalne vrijednosti čitavog skupa u trenutku iniciranja i na bilo koji kasniji datum na koji se imovina dodaje ili uklanja iz relevantnog skupa zbog nadopune, restrukturiranja ili drugih relevantnih razloga;

158) **ugovor o kreditnoj zaštiti** je ugovor zaključen između inicijatora i ulagača o prenosu kreditnog rizika sekuritizovanih izloženosti sa inicijatora na ulagača upotrebom kreditnih izvedenica ili garancija, pri čemu se inicijator obavezuje platiti iznos koji predstavlja premiju za kreditnu zaštitu ulagaču, a

ulagač se obavezuje isplatiti iznos koji predstavlja isplatu kreditne zaštite inicijatoru u slučaju nastanka jednog od kreditnih događaja definisanih ugovorom;

159) **premija kreditne zaštite** je iznos koji je inicijator obavezan platiti investitoru na osnovu ugovora o kreditnoj zaštiti;

160) **isplata kreditne zaštite** je iznos koji je investitor obavezan isplatiti inicijatoru na osnovu ugovora o kreditnoj zaštiti u slučaju nastanka kreditnog događaja definisanog ugovorom;

161) **sintetski višak raspona** je iznos koji je, prema dokumentaciji o sintetskoj sekuritizaciji, inicijator ugovorno odredio za apsorpciju gubitaka sekuritizovanih izloženosti do datuma dospelja transakcije;

162) **nepovratni diskont kupovne cijene** je razlika između preostalog iznosa izloženosti u relevantnom skupu i cijene po kojoj inicijator prodaje te izloženosti SSPN-u, pri čemu se ta razlika ne nadoknađuje ni inicijatoru ni izvornom zajmodavcu;

163) **registar transakcija** je pravno lice koje centralno prikuplja i vodi evidenciju o transakcijama finansiranja hartijama od vrijednosti;

164) **ugovorne strane** su finansijske ugovorne strane i nefinansijske ugovorne strane;

165) **finansijska ugovorna strana** je investiciono društvo koje je ovlašćeno u skladu sa Direktivom 2014/65/eu evropskog parlamenta i savjeta, kreditna institucija koja je ovlašćena u skladu sa Direktivom 2013/36/eu evropskog parlamenta i savjeta ili u skladu sa Regulativom (EU) br. 1024/2013, društvo za osiguranje ili društvo za reosiguranje koje je ovlašćeno u skladu sa Direktivom 2009/138/EZ Evropskog parlamenta i savjeta, subjekat za zajednička ulaganja u prenosive hartije od vrijednosti i, kada je primjenljivo, njegovo društvo za upravljanje, koji su ovlašćeni u skladu sa direktivom 2009/65/EZ, alternativni investicioni fond kojim upravlja društvo za upravljanje alternativnih investicionih fondova koji je ovlašćen ili registrovan u skladu sa Direktivom 2011/61/EU, Institucija za profesionalno penzijsko osiguranje koja je ovlašćena ili registrovana u skladu sa Direktivom 2003/41/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta, Centralna druga ugovorna strana koja je ovlašćena u skladu sa Regulativom (EU) br. 648/2012, Centralni depozitar hartija od vrijednosti koji je ovlašćen u skladu sa Regulativom (EU) br. 909/2014 Evropskog parlamenta i Savjeta, subjekat iz treće države koji bi, da je osnovan u Evropskoj uniji, podlijegao obavezi ovlašćenja ili registracije u skladu sa propisima iz ove tačke;

166) **nefinansijska ugovorna strana** je privredno društvo ili drugo pravno lice koje je osnovano u Evropskoj uniji ili u trećoj državi;

167) **ugovorna strana** je osnovana u mjestu u kojem se nalazi njeno:

- sjedište ili glavno mjesto poslovanja, ako je ugovorna strana fizičko lice,

- registrovano sjedište, ako je ugovorna strana pravno lice,

- glavno sjedište, ako ugovorna strana u skladu sa nacionalnim pravom koje se na nju primjenjuje, nema registrovano sjedište;

168) **filijala** je mjesto poslovanja koje nije glavno sjedište, koje je dio ugovorne strane i koje nema svojstvo pravnog lica;

169) **pozajmljivanje hartija od vrijednosti ili robe, odnosno uzimanje na zajam hartija od vrijednosti ili robe** je transakcija kojom ugovorna strana prenosi hartije od vrijednosti ili robu uz obavezu da će zajmoprimac vratiti ekvivalentne hartije od vrijednosti ili robu na budući datum ili na zahtjev prenosioca, pri čemu se ta transakcija smatra pozajmljivanjem hartija od vrijednosti ili robe za ugovornu stranu koja prenosi hartije od vrijednosti ili robu, a uzimanjem na zajam hartija od vrijednosti ili robe za ugovornu stranu kojoj se one prenose;

170) **kupovina sa obavezom ponovne prodaje ili prodaja sa obavezom ponovne kupovine** je transakcija kojom ugovorna strana kupuje ili prodaje hartije od vrijednosti, robu ili garantovana prava koja se odnose na vlasništvo nad hartijama od vrijednosti ili robom, uz obavezu da će, zavisno od slučaja, prodati ili ponovo kupiti hartije od vrijednosti, robu ili takva garantovana prava istog opisa, po unaprijed određenoj cijeni, na određeni budući datum, pri čemu se takva transakcija smatra kupovinom sa obavezom ponovne prodaje za ugovornu stranu koja kupuje hartije od vrijednosti, robu ili garantovana prava, a prodajom sa obavezom ponovne kupovine za ugovornu stranu koja ih prodaje, pod uslovom da se na takvu transakciju ne primjenjuje ugovor o repo transakciji ili obrnutoj repo transakciji u smislu tačke 172 stav 1 ovog člana;

171) **repo transakcija** je transakcija uređena ugovorom kojim ugovorna strana prenosi hartije od vrijednosti, robu ili garantovana prava koja se odnose na vlasništvo nad hartijama od vrijednosti ili robom, kada je ta garancija izdata od strane priznate berze koja ima prava nad tim hartijama od vrijednosti ili robom i kada ugovor ne dozvoljava da se određena hartija od vrijednosti ili roba istovremeno prenese ili založi kod više od jedne ugovorne strane, uz obavezu da se iste, ili zamjenske hartije od vrijednosti ili roba istog opisa, ponovo otkupe po unaprijed određenoj cijeni, na određeni budući datum koji je određen ili će biti određen od strane prenosioca, pri čemu se takva transakcija smatra repo transakcijom za ugovornu stranu koja prodaje hartije od vrijednosti ili robu, a obrnutom repo transakcijom za ugovornu stranu koja ih kupuje;

172) **transakcija kreditiranja uz marginu** je transakcija u kojoj ugovorna strana odobrava kredit u vezi sa kupovinom, prodajom, držanjem ili trgovanjem hartijama od vrijednosti, osim kredita koji su obezbijeđeni kolateralom u obliku hartija od vrijednosti;

173) **ponovna upotreba** je korišćenje finansijskih instrumenata koje je primila ugovorna strana u svoje ime i za svoj račun ili za račun druge ugovorne strane, uključujući i fizičko lice, na osnovu kolateralnog aranžmana, a koje

obuhvata prenos prava svojine ili ostvarivanje prava korišćenja u skladu sa članom 5 Direktive 2002/47/EZ, ali ne uključuje likvidaciju finansijskog instrumenta u slučaju neispunjenja obaveza ugovorne strane koja je obezbijedila kolateral;

174) **kolateralni aranžman sa prenosom prava svojine** je finansijski kolateralni aranžman sa prenosom prava svojine u smislu člana 2 stav 1 tačka b Direktive 2002/47/EZ, zaključen između ugovornih strana radi obezbjeđenja bilo koje obaveze;

175) **kolateralni aranžman sa zalogom** je finansijski kolateralni aranžman sa zalogom u smislu člana 2 stav 1 tačka c Direktive 2002/47/EZ, zaključen između ugovornih strana radi obezbjeđenja bilo koje obaveze;

176) **kolateralni aranžman** je kolateralni aranžman sa prenosom prava svojine i kolateralni aranžman sa zalogom;

177) **ugovor o razmjeni ukupnog prinosa** je derivativni ugovor u smislu člana 2 tačka 7 Regulative (EU) br. 648/2012, kojim jedna ugovorna strana prenosi ukupni ekonomski učinak referentne obaveze na drugu ugovornu stranu, uključujući prihod od kamata i naknada, dobitke i gubitke koji proizilaze iz kretanja cijena, kao i kreditne gubitke;

178) **vrsta izvedenica** je podskup izvedenica koje dijele zajedničke i bitne osobine, uključujući najmanje odnos prema osnovnoj imovini, vrstu osnovne imovine i valutu ugovorenog iznosa, i izvedenice u okviru iste vrste mogu imati različite rokove dospijanja;

179) **rizik druge ugovorne strane** je rizik da druga ugovorna strana u transakciji neće ispuniti svoje obaveze prije konačne namire novčanih tokova iz transakcije;

180) **ugovor o međudjelovanju** je ugovor između dvije ili više centralnih drugih ugovornih strana koji uključuje izvršenje transakcija između sistema;

181) **rezerve** su rezerve u skladu sa članom 9 Četvrte Direktive Savjeta 78/660/EEZ od 25. jula 1978. godine na osnovu člana 54 stav 3 tačka g Ugovora o godišnjim finansijskim izvještajima za određene vrste privrednih društava, kao i zadržanu dobit i prenesene gubitke koji su rezultat konačnog računa dobiti i gubitaka;

182) **nezavisni član odbora** je član odbora koji nije u poslovnom, porodičnom ili drugom odnosu koji može dovesti do sukoba interesa vezano za predmetnu centralnu drugu ugovornu stranu ili njene vlasnike kontrolnih udjela, njenu upravu ili članove sistema poravnanja, i koji nije bio u takvom odnosu u periodu od pet godina prije njegovog članstva u odboru;

183) **izvedenica kojom se trguje na berzi** je izvedenica kojom se trguje na regulisanom tržištu ili na tržištu treće zemlje koje se smatra ekvivalentnim regulisanom tržištu u skladu sa članom 28 Regulativa (EU) br. 2014/600/EU;

184) **osnovni tržišni podaci su:**

1) svi sljedeći podaci o određenoj akciji ili ETF-u za svaku vremensku oznaku:

a) u slučaju kontinuiranih knjiga naloga, najbolja tražena i ponuđena cijena u Evropi sa odgovarajućim volumenom;

b) za sisteme trgovanja zasnovane na tražnji, cijena po kojoj bi sistem najviše zadovoljio algoritam trgovanja i volumen koji bi učesnici u sistemu eventualno izvršili po toj cijeni;

c) cijena i volumen transakcije izvršene po toj cijeni;

d) za transakcije, vrsta sistema trgovanja i primjenjivi izuzeci i odlaganja;

e) osim informacija iz tač. a i b ove tačke, identifikaciona oznaka tržišta kojom se isključivo identifikuje mjesto trgovanja i za druga mjesta izvršenja, identifikaciona oznaka kojom se identifikuje vrsta mjesta izvršenja;

f) standardizovana identifikaciona oznaka instrumenta koja se primjenjuje na svim mjestima izvršenja;

g) podaci o vremenskoj oznaci za sljedeće, ako je primjenjivo:

- izvršenje transakcije i sve njene izmjene,
- unos najboljih traženih i ponuđenih cijena u knjigu naloga,
- navođenje cijena ili volumena u sistemu trgovanja zasnovanom na tražnji,

- objavljivanje od strane mjesta trgovanja elemenata navedenih u prethodnim alinejama,

- širenje ključnih tržišnih podataka;

2) svi sljedeći podaci o određenoj obveznici ili OTC izvedenici za svaku vremensku oznaku:

a) cijena i količina ili veličina transakcije izvršene po toj cijeni;

b) identifikaciona oznaka tržišta kojom se isključivo identifikuje mjesto trgovanja i, za druga mjesta izvršenja, identifikaciona oznaka kojom se identifikuje vrsta mjesta izvršenja;

c) za obveznice, standardizovana identifikaciona oznaka instrumenta koja se upotrebljava na svim mjestima izvršenja;

d) za OTC izvedenice, identifikacioni referentni podaci;

e) podaci o vremenskoj oznaci za sljedeće:

- izvršenje transakcije i sve njene izmjene,
- objavu transakcije od strane mjesta trgovanja,
- širenje ključnih tržišnih podataka;

f) vrsta sistema trgovanja i primjenjivi izuzeci i odlaganje;

185) **fragmentacija likvidnosti** je situaciju u kojoj:

a) učesnici na mjestu trgovanja ne mogu zaključiti transakciju sa jednim ili više učesnika na istom mjestu zbog nedostatka sporazuma o poravnanju kojima svi učesnici imaju pristup; ili

b) klirinški član ili njegovi klijenti bili bi primorani da drže svoje pozicije u finansijskom instrumentu kod više od jedne centralne ugovorne strane, što bi ograničilo mogućnost netiranja finansijskih izloženosti;

186) **finansijska institucija iz treće zemlje** je pravno lice čija se uprava nalazi u trećoj zemlji i koje je, u skladu sa propisima te treće zemlje, dobilo odobrenje za rad ili dozvolu za obavljanje jedne ili više finansijskih aktivnosti iz oblasti uređenih:

- Direktivom 2013/36/EU Evropskog parlamenta i Savjeta,
- Direktivom 2014/65/EU Evropskog parlamenta i Savjeta,
- Direktivom 2009/138/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta,
- Direktivom 2009/65/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta,
- Direktivom 2003/41/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta, ili
- Direktivom 2011/61/EU Evropskog parlamenta i Savjeta.

187) **društvo iz treće zemlje** znači pravno lice koje bi, da se njegova središnja uprava ili registrovano sjedište nalaze u Evropskoj uniji, ispunjavalo uslove da se smatra kreditnom institucijom koja pruža investicione usluge ili obavlja investicione aktivnosti, ili investicionim društvom u smislu propisa Evropske unije koji uređuju tržište finansijskih instrumenata;

188) **zamjena finansijskih instrumenata** je prodaja finansijskog instrumenta i kupovina drugog finansijskog instrumenta ili korišćenje prava na izmjenu u pogledu postojećeg finansijskog instrumenta."

OBRAZLOŽENJE:

Ovim amandmanom se predlaže da se u članu 24 stav 1 poslije tačke 125 dodaju 62 nove tačke, radi sistemskog proširenja i preciziranja relevantnih odredbi u skladu sa zakonskom normom.

AMANDMAN 2

U članu 91 stav 4 mijenja se i glasi:

„Izuzetno od stava 2 ovog člana, investicionom društvu koje je osnovano kao društvo s ograničenom odgovornošću, Komisija može dati dozvolu da investicionom društvom upravlja samo jedan član organa uprave pod uslovom da:

- 1) investiciono društvo uspostavi i primjenjuje pisane mehanizme i procedure koji obezbjeđuju efikasno i odgovorno upravljanje takvim društvom, uključujući jasnu raspodjelu funkcija, kontrolu rizika, zaštitu interesa klijenata i očuvanje integriteta tržišta;
- 2) fizičko lice koje upravlja društvom posjeduje dovoljno znanja, vještina i reputaciju, pod uslovima:
 - a) da nije osuđivan za krivična djela u vezi sa privrednim kriminalom ili zloupotrebom službenog položaja u posljednjih 10 godina;
 - b) da ima najmanje pet godina relevantnog radnog iskustva, posebno u oblastima finansija, upravljanja ili srodnim djelatnostima;
 - c) da posjeduje dokazanu stručnost potvrđenu odgovarajućim obrazovanjem ili profesionalnim certifikatima;

d) da je sposoban posvetiti najmanje 80% radnog vremena izvršavanju svojih upravljačkih obaveza.“

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 3

U članu 91 stav 5 mijenja se i glasi:

„Dobra reputacija smatra se ispunjenom ukoliko lice nema pravosnažne presude za krivična djela protiv imovine, korupcije ili zloupotrebe službenog položaja u prethodnih 10 godina.“

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 4

U članu 93 stav 1 mijenja se i glasi:

„Član uprave investicionog društva, odnosno rukovodilac organizacionog dijela kreditne institucije namijenjenog za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti može biti lice koje u svakom trenutku dok obavlja tu dužnost:

- 1) ispunjava uslove za člana uprave propisane zakonom kojim se uređuju privredna društva;
- 2) posjeduje dokazanu dobru reputaciju, koja se smatra ispunjenom ako lice nema pravosnažne presude za krivična djela protiv imovine, korupcije ili zloupotrebe službenog položaja u prethodnih 10 godina, kao i ako postoji potvrda nadležnog organa o nepostojanju negativnih podataka u službenim evidencijama;
- 3) posjeduje odgovarajuća stručna znanja, sposobnosti i iskustvo potrebno za vođenje poslova investicionog društva, potvrđene formalnim obrazovanjem, profesionalnim certifikatima i najmanje pet godina relevantnog radnog iskustva u oblastima finansija, upravljanja ili srodnim oblastima;
- 4) nije u sukobu interesa u odnosu na investiciono društvo, članove nadzornog odbora, ako ih ima, nosioce ključnih funkcija i više rukovodstvo investicionog društva, što se provjerava i evidentira u skladu sa jasno definisanim internim pravilima;

- 5) za koje, na osnovu objektivnih pokazatelja i provjerljivih izvora, postoji osnov da se opravdano zaključi da će pošteno i savjesno obavljati poslove člana uprave investicionog društva;
- 6) može posvetiti najmanje 80% radnog vremena obavljanju svojih dužnosti iz svoje nadležnosti u investicionom društvu, što se prati kroz evidenciju radnog vremena i izvještaje o aktivnostima;
- 7) nije saradnik lica osuđenog za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, što se potvrđuje iz službenih evidencija."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 5

U članu 93 stav 8 mijenja se i glasi:

„Ako je to primjereno, neophodno i proporcionalno, Komisija će, u svrhu provjere ispunjenosti uslova iz ovog člana, provjeriti informacije o izrečenim sankcijama u evidencijama evropskih nadzornih organa.“

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 6

Član 94 mijenja se i glasi:

„Odgovornosti organa uprave u vezi sa sistemom upravljanja

Član 94

Organ uprave investicionog društva, odnosno rukovodioci organizacionog dijela kreditne institucije namijenjenog za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti, utvrđuju, nadgledaju i odgovorni su za sprovođenje dokumentovanog sistema upravljanja koji obezbjeđuje efikasno i odgovorno vođenje investicionog društva, uključujući jasnu podjelu dužnosti unutar društva i uspostavljanje mjera za sprečavanje sukoba interesa, u cilju očuvanja integriteta tržišta i zaštite interesa klijenata.

Sistemi iz stava 1 ovog člana moraju ispunjavati sljedeće uslove:

- 1) organ uprave ima opštu i nedvosmisleni odgovornost za investiciono društvo i donosi pisane odluke kojima odobrava i nadgleda sprovođenje

strateških ciljeva investicionog društva, strategije rizika i upravljanja rizicima, kao i sistema unutrašnjeg upravljanja;

- 2) organ uprave odgovoran je za obezbjeđenje potpunog integriteta računovodstvenog sistema i sistema finansijskog izvještavanja, uključujući sprovođenje finansijskih i operativnih kontrola i obezbjeđenje usklađenosti sa svim važećim zakonima i relevantnim računovodstvenim i revizorskim standardima;
- 3) organ uprave nadgleda postupak blagovremenog, tačnog i potpunog objavljivanja i saopštavanja svih relevantnih finansijskih i nefinansijskih informacija, u skladu sa regulatornim i internim zahtjevima;
- 4) organ uprave odgovorno nadzire rad višeg rukovodstva, uključujući praćenje izvršenja njihovih obaveza, i preduzima blagovremene mjere u slučaju utvrđenih odstupanja;
- 5) organ uprave utvrđuje, odobrava i nadgleda:
 - a) organizaciju društva za pružanje investicionih usluga i aktivnosti i dodatnih usluga, uključujući jasno definisanje potrebnih znanja, vještina i iskustva zaposlenih, kao i obezbjeđivanje adekvatnih resursa, procedura i kontrolnih mehanizama za kvalitetno obavljanje poslova društva, uzimajući u obzir prirodu, obim i složenost djelatnosti i regulatorne zahtjeve;
 - b) politiku usluga, poslovanja i proizvoda koje društvo nudi ili pruža, usklađenu sa prihvatljivim nivoom rizika društva i sa karakteristikama i potrebama klijenata kojima su usluge namijenjene, uključujući, kada je to potrebno, sprovođenje testiranja otpornosti proizvoda i usluga;
 - c) politiku nagrađivanja zaposlenih koji učestvuju u pružanju usluga klijentima, sa ciljem podsticanja odgovornog i poštenog poslovanja, transparentne komunikacije sa klijentima i sprečavanja sukoba interesa.

Organ uprave redovno, a najmanje jednom godišnje, prati i periodično procjenjuje prikladnost i primjenu strateških ciljeva društva u pružanju investicionih i dodatnih usluga, efikasnost mehanizama korporativnog upravljanja i adekvatnost politika pružanja usluga klijentima, te preduzima pisane i dokumentovane mjere za otklanjanje svih uočenih nedostataka.

Članovi organa uprave imaju nesmetan pristup svim relevantnim informacijama i dokumentima potrebnim za blagovremeno i kvalitetno nadgledanje i praćenje procesa donošenja odluka organa uprave i višeg rukovodstva, u skladu sa propisima o čuvanju poslovne tajne i zaštiti podataka."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 7

Čl. 100 i 101 mijenju se i glase:

„Ukidanje saglasnosti za imenovanje člana uprave, odnosno rukovodioca organizacionog dijela kreditne institucije namijenjenog za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti

Član 100

Komisija će rješenjem ukinuti zakonito rješenje kojim je dala saglasnost za imenovanje člana uprave, odnosno rukovodioca organizacionog dijela kreditne institucije namijenjenog za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti, ako:

- 1) član uprave krši odredbe o dužnostima uprave iz zakona kojim se uređuju privredna društva, a čija je posljedica opoziv člana uprave;
- 2) član uprave prestane da ispunjava uslove za člana uprave propisane članom 93 ovog zakona;
- 3) je članu uprave izrečena treća opomena iz člana 99 ovog zakona u periodu od pet godina;
- 4) je investicionom društvu uvedena posebna ili sanaciona uprava;
- 5) kandidat u roku od šest mjeseci od dana izdavanja saglasnosti ne bude imenovan ili ne stupi na dužnost na koju se saglasnost odnosi.

Komisija će rješenjem ukinuti zakonito rješenje kojim je dala saglasnost za imenovanje člana uprave, ako:

- 1) je saglasnost data na osnovu neistinite ili netačne dokumentacije ili neistinito prikazanih činjenica koje su bile bitne za donošenje rješenja;
- 2) član uprave nije sproveo ili nije obezbijedio sprovođenje nadzornih mjera koje je naložila Komisija, na način i u rokovima utvrđenim tim mjerama;
- 3) se utvrdi da je član uprave u sukobu interesa zbog kojeg ne može da obavlja funkciju s dužnom pažnjom i odgovornošću;
- 4) član uprave učestalo ne ispunjava obavezu utvrđivanja i ocjenjivanja efikasnosti politika, mjera ili internih procedura u vezi sa usklađenošću poslovanja investicionog društva sa ovim zakonom, odnosno ne preduzima odgovarajuće mjere radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

U slučajevima iz stava 2 tač. 2 do 4 ovog člana, Komisija može posebnim rješenjem privremeno zabraniti obavljanje funkcije člana uprave investicionog društva na period koji ne može biti duži od 12 mjeseci.

Ako Komisija ukine rješenje kojim je izdata saglasnost za imenovanje, nadzorni odbor, odnosno članovi društva, dužni su da bez odlaganja donesu odluku o opozivu tog člana uprave i da imenuju njegovog zamjenika, bez saglasnosti Komisije, na period koji ne može biti duži od tri mjeseca.

Investiciono društvo dužno je da podnese Komisiji novi zahtjev za izdavanje saglasnosti za imenovanje najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja o ukidanju, prestanku ili odbijanju izdavanja saglasnosti, kao i u svakom slučaju kada ne ispunjava uslov u pogledu najmanjeg broja članova uprave propisanog ovim zakonom.

Komisija rješenje iz st. 1 i 2 ovog člana dostavlja bez odlaganja nadležnom privrednom sudu.

Saglasnost za imenovanje smatra se ukinutom danom dostavljanja rješenja Komisije kojim se ukida saglasnost.

Ovlašćenje Komisije da ukinе svoje zakonito rješenje u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana nije vremenski ograničeno.

Komisija može ukinuti svoje zakonito rješenje i nakon proteka vremena, isključivo ako se nakon njegovog donošenja utvrde nove odlučujuće činjenice ili teške povrede zakona koje nijesu mogle biti poznate u trenutku donošenja rješenja.

Saglasnost za imenovanje člana uprave prestaje ako:

- 1) lice u roku od šest mjeseci od dana izdavanja saglasnosti ne bude imenovano ili ne stupi na dužnost na koju se saglasnost odnosi, istekom tog roka;
- 2) licu prestane dužnost na koju se saglasnost odnosi, danom prestanka dužnosti;
- 3) licu prestane radni odnos u investicionom društvu, danom prestanka radnog odnosa.

Ako nastupi neki od razloga iz stava 10 ovog člana, Komisija donosi rješenje kojim konstatuje prestanak saglasnosti za imenovanje člana uprave investicionog društva.

Nadzorni organi investicionog društva

Član 101

Investiciono društvo dužno je da uspostavi organ nadzora u skladu sa izabranim sistemom upravljanja, i to:

- kod jednodomnog sistema upravljanja – odbor direktora,
- kod dvodomnog sistema upravljanja – nadzorni odbor.

Ako vrijednost bilansne i vanbilansne imovine investicionog društva u periodu od četiri godine koje neposredno prethode određenoj finansijskoj godini u prosjeku iznosi više od 100.000.000,00 eura, investiciono društvo je dužno da, u okviru nadzornog odbora, osnuje odbor za rizike i odbor za nagrađivanje.

Članovi nadzornog organa investicionog društva moraju zajedno da posjeduju dokumentovana stručna znanja, sposobnosti i iskustvo potrebno za nezavisno i samostalno nadziranje poslova investicionog društva, sa posebnim fokusom na dubinsko razumijevanje poslovanja i identifikaciju ključnih rizika investicionog društva.

Svaki član nadzornog organa dužan je da djeluje savjesno, pošteno i nezavisno, radi efikasne procjene, nadzora i praćenja odluka uprave, uz izbjegavanje svakog oblika sukoba interesa.

Član nadzornog organa investicionog društva može biti lice koje ispunjava sljedeće uslove:

- 1) ima dobar i provjeren ugled, potvrđen izvodima iz relevantnih evidencija i bez pravosnažnih sankcija za djela koja bi mogla uticati na obavljanje dužnosti;
- 2) posjeduje odgovarajuća stručna znanja, sposobnosti i iskustvo, potvrđene odgovarajućim obrazovanjem, stručnim kvalifikacijama i

relevantnim radnim iskustvom, potrebno za ispunjavanje obaveza iz svoje nadležnosti;

- 3) nije u sukobu interesa u odnosu na investiciono društvo, njegove akcionare, članove nadzornog organa, nosioce ključnih funkcija i više rukovodstvo investicionog društva, pri čemu se sukob interesa utvrđuje i evidentira u skladu sa internim procedurama;
- 4) može da posveti dovoljno vremena ispunjavanju obaveza iz svoje nadležnosti, što se kvantifikuje i dokumentuje; i
- 5) ispunjava uslove propisane zakonom kojim se uređuju privredna društva za članove nadzornog odbora.

Nadležnosti nadzornog organa investicionog društva, osim onih propisanih zakonom kojim se uređuju privredna društva, obuhvataju i:

- 1) davanje saglasnosti upravi na poslovnu politiku investicionog društva;
- 2) davanje saglasnosti upravi na strateške ciljeve investicionog društva;
- 3) davanje saglasnosti upravi na finansijski plan investicionog društva;
- 4) davanje saglasnosti upravi na strategije i politike preuzimanja i upravljanja rizicima, uključujući rizike koji proizlaze iz makroekonomskog okruženja u kojem investiciono društvo posluje;
- 5) davanje saglasnosti upravi na strategije i postupke procjene adekvatnosti internog kapitala investicionog društva;
- 6) davanje saglasnosti upravi na akt o internoj reviziji i godišnji plan rada interne revizije; i
- 7) odlučivanje o drugim pitanjima određenim ovim zakonom, uz obavezno vođenje evidencije i donošenje zapisnika o svim donesenim odlukama.

Članovi odbora iz stava 2 ovog člana imenuju se iz redova članova nadzornog odbora. Svaki od tih odbora mora imati najmanje tri člana, od kojih se jedan imenuje za predsjednika odbora.

Odbor za nagrađivanje uspostavlja se na način koji investicionom društvu omogućava donošenje stručne i nezavisne procjene politika i praksi koje se odnose na naknade i stimulanse, kao i procjenu njihovog uticaja na upravljanje rizicima, kapitalom i likvidnošću.

Članovi odbora za rizike moraju da posjeduju primjereno i dokumentovano znanje, vještine i stručnost kako bi u potpunosti razumjeli i pratili strategiju rizika i sklonost investicionog društva ka preuzimanju rizika.

Odbor za rizike savjetuje upravu o ukupnoj trenutnoj i budućoj sklonosti investicionog društva ka preuzimanju rizika i o strategiji rizika, te pomaže upravi u nadzoru sprovođenja te strategije na nivou višeg rukovodstva, dok uprava zadržava konačnu odgovornost za strategije i politike investicionog društva u oblasti rizika.

Uprava investicionog društva dužna je da obezbijedi da nadzorni organ, odnosno odbor za rizike, ako je osnovan, ima blagovremen i nesmetan pristup svim relevantnim informacijama o rizicima kojima je investiciono društvo izloženo ili može biti izloženo."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 8

Član 141 mijenja se i glasi:

„Utvrdjivanje ciljanog tržišta za distributera

Član 141

Distributer je dužan da utvrdi ciljano tržište za svaki investicioni proizvod, bez obzira na to da li je ciljano tržište prethodno definisao proizvođač ili subjekt iz člana 140 stav 2 ovog zakona.

Distributer mora identifikovati i jasno definisati sve grupe klijenata čije potrebe, karakteristike i ciljevi nisu usklađeni sa proizvodom ili uslugom.

Distributer je dužan da dokumentovano utvrdi okolnosti i potrebe klijenata na koje se usmjerava, kako bi zaštitio interese klijenata od komercijalnih i finansijskih pritisaka.

Prilikom utvrđivanja ciljanog tržišta i definisanja distribucione strategije, distributer koristi informacije koje mu dostavlja proizvođač u skladu sa članom 132 stav 3 ovog zakona, kao i podatke o klijentima koje redovno ažurira i provjerava.

Distributer je dužan da preduzme razumne mjere za pribavljanje jasnih i pouzdanih informacija o ciljanom tržištu od subjekata iz člana 140 stav 2 ovog zakona, uključujući pisane potvrde ili izvještaje o usklađenosti distribucije proizvoda sa karakteristikama ciljanog tržišta.

Ako informacije iz stava 5 ovog člana nisu dostupne, distributer je dužan da aktivno kontaktira nadležne subjekte ili njihove zastupnike i dokumentuje preduzete korake radi pribavljanja potrebnih informacija.

Prihvatljive javno dostupne informacije su one koje su jasne, pouzdane, transparentne, relevantne i nastale u skladu sa regulatornim zahtjevima.“

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 9

U članu 159 stav 1 mijenja se i glasi:

„Investiciono društvo dužno je da tokom pružanja investicionih i pomoćnih usluga postupa u interesu klijenta, vodeći računa o njegovim potrebama i okolnostima, na korektan način i u skladu sa priznatim profesionalnim standardima.“

U stavu 6 riječi: „pravosudna i upravna“ zamjenjuju se riječima: „pravosudnih i upravni“.

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 10

U članu 160 poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„Investiciono društvo koje je do stupanja na snagu ovog zakona malom klijentu dostavljalo informacije iz ovog člana u papirnom obliku dužno je najmanje 60 dana nakon stupanja na snagu ovog zakona malog klijenta obavijestiti o:

- 1) prelasku na dostavu informacija u elektronskom obliku
- 2) o tome da može odabrati nastaviti primati informacije u papirnom obliku
- 3) da će istekom roka od 60 dana, ako ne zatraži nastavak pružanja informacija u papirnom obliku, doći do promjene na dostavu u elektronskom obliku.“

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 11

U članu 193 st. 1 i 2 mijenjaju se i glase:

„Investiciono društvo koje pruža uslugu iz člana 70 stav 1 tačka 2 ovog zakona dužno je da propiše i primjenjuje mjere i postupke koji omogućavaju izvršavanje naloga klijenata bez odlaganja u odnosu na naloge ostalih klijenata ili trgovinske interese samog investicionog društva.“

Mjere i postupci iz stava 1 ovog člana moraju za uporedive naloge omogućiti izvršavanje prema vremenu prihvatanja naloga od strane investicionog društva."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 12

U članu 208 stav 1 mijenja se i glasi:

"Tržišni posrednik dužan je da tokom obavljanja djelatnosti za koje je dobio odobrenje za rad odnosno za koje je registrovan postupa u skladu s interesima klijenata i u skladu s pravilima struke."

Stav 10 mijenja se i glasi:

"Tržišni posrednik dužan je da klijente obavještava o pruženim uslugama u skladu s članom 185 ovog zakona."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 13

Član 231 mijenja se i glasi:

„Ukidanje odobrenja

Član 231

Komisija će rješenjem ukinuti zakonito rješenje kojim je odobrenje za rad iz člana 230 ovog zakona izdato ako:

- 1) filijala ne započne s radom u roku od 12 mjeseci od izdavanja odobrenja za rad, izričito se odrekne odobrenja za rad ili tokom šest mjeseci kontinuirano ne pruža investicione usluge i ne obavlja investicione aktivnosti;
- 2) filijala ili društvo iz treće zemlje više ne ispunjava uslove na osnovu kojih je izdato odobrenje za rad;
- 3) filijala ili društvo iz treće zemlje ozbiljno i sistemski krši obaveze iz ovog zakona; ili
- 4) ako je nadležni organ treće zemlje društvu oduzeo odgovarajuće odobrenje.

Komisija rješenjem ukida zakonito rješenje kojim je odobrenje za rad iz člana 230 ovog zakona izdato ako je odobrenje za rad izdato na osnovu lažnih izjava ili neistinitih ili netačnih informacija koje je u postupku dostavio podnosilac zahtjeva.

Komisija će o ukidanju odobrenja za rad iz st. 1 i 2 ovog člana da obavijesti nadležni organ treće zemlje i nadležni privredni sud.

Ako su razlozi iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđeni nakon donošenja rješenja o izdavanju odobrenja za rad, Komisija će ukinuti zakonito rješenje i nakon proteka roka, pod uslovom da se radi o novim odlučujućim činjenicama ili teškim povredama zakona koje nijesu mogle biti poznate u trenutku njegovog donošenja."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 14

Član 238 mijenja se i glasi:

„Ograničenje obavljanja revizije

Član 238

Isti revizor može da obavlja reviziju godišnjih finansijskih izvještaja određenog investicionog društva najviše za sedam uzastopnih poslovnih godina.

Nakon isteka perioda od sedam uzastopnih godina, isti revizor ne smije da obavlja reviziju godišnjih finansijskih izvještaja tog investicionog društva naredne četiri poslovne godine.

Reviziju godišnjih finansijskih izvještaja investicionog društva za jednu poslovnu godinu obavezno mora da obavlja isti revizor."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 15

Član 241 mijenja se i glasi:

„Odbacivanje i odbijanje godišnjih finansijskih izvještaja

Član 241

Ako revizor obavi zakonsku reviziju godišnjih finansijskih izvještaja investicionog društva suprotno članu 238 ovog zakona, Komisija će rješenjem odbaciti godišnje finansijske izvještaje, odnosno godišnje konsolidovane finansijske izvještaje za tu poslovnu godinu.

Ako Komisija utvrdi da su godišnji finansijski izvještaji ili godišnji konsolidovani finansijski izvještaji sastavljeni suprotno propisima ili da ne pružaju istinit i fer prikaz finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja investicionog društva, odnosno grupe ili grupe investicionih društava, a za koje je u revizorskom izvještaju dato pozitivno ili uslovno mišljenje, Komisija će rješenjem odbiti te izvještaje.

U slučajevima iz st. 1, 2 i 5 ovog člana, investiciono društvo dužno je da ponovo izradi godišnje finansijske izvještaje, odnosno godišnje konsolidovane finansijske izvještaje, obezbijedi obavljanje nove zakonske revizije i pribavi novi revizorski izvještaj, te da ih dostavi Komisiji u roku određenom rješenjem Komisije. Novu zakonsku reviziju ne može obaviti revizor koji je izdao revizorsko mišljenje o izvještajima koji su odbijeni ili odbačeni.

O odbacivanju iz stava 1 ovog člana, odnosno odbijanju iz stava 2 ovog člana, Komisija će bez odlaganja obavijestiti organ nadležan za nadzor lica ovlašćenih za obavljanje revizorskih usluga, u skladu sa zakonom kojim se uređuje revizija, uz navođenje razloga odbacivanja odnosno odbijanja.

Ako organ nadležan za nadzor lica ovlašćenih za obavljanje revizorskih usluga utvrdi da revizorski izvještaj ne ispunjava zahtjeve propisane zakonom kojim se uređuje revizija, Komisija će rješenjem odbiti ili odbaciti godišnje finansijske izvještaje, odnosno godišnje konsolidovane finansijske izvještaje investicionog društva na koje se taj revizorski izvještaj odnosi.

Investiciono društvo ne smije objaviti godišnje finansijske izvještaje, odnosno godišnje konsolidovane finansijske izvještaje koji su odbijeni ili odbačeni i dužno je da obezbijedi da takvi izvještaji ne budu javno objavljeni.

Ako su godišnji finansijski izvještaji, odnosno godišnji konsolidovani finansijski izvještaji koji su odbijeni ili odbačeni već dostavljeni radi javne objave Poreskoj upravi ili regulisanom tržištu, investiciono društvo dužno je da bez odlaganja obavijesti Poresku upravu i regulisano tržište na kojem ima uvrštene hartije od vrijednosti o tome da su ti izvještaji rješenjem Komisije odbijeni ili odbačeni, kao i da to obavještenje bez odlaganja objavi na svojoj internet stranici."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za

subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 16

Član 247 mijenja se i glasi:

„Zahtjev za fiksne opšte troškove

Član 247

Za potrebe člana 246 tačka 1 ovog zakona, zahtjev za fiksne opšte troškove iznosi najmanje jednu četvrtinu fiksnih opštih troškova iz prethodne poslovne godine, u skladu sa primjenjivim računovodstvenim okvirom.

Ako investiciono društvo na dan početka pružanja investicionih usluga ili obavljanja investicionih aktivnosti nije poslovalo tokom cijele prethodne godine, za izračunavanje zahtjeva iz stava 1 ovog člana koriste se predviđeni fiksni opšti troškovi iz poslovnih planova za prvih 12 mjeseci poslovanja, dostavljenih uz zahtjev za izdavanje odobrenja za rad.

Ako se u postupku nadzora utvrdi da je došlo do značajne promjene u obimu, vrsti ili složenosti poslovanja investicionog društva, Komisija će, nalaganjem odgovarajućih nadzornih mjera, prilagoditi zahtjev iz stava 1 ovog člana, u cilju obezbjeđivanja adekvatnog nivoa kapitala u odnosu na preuzete rizike.

Komisija podzakonskim aktom propisuje odbitne stavke za izračunavanje fiksnih opštih troškova.“

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 17

Član 258 mijenja se i glasi:

„Dodatne nadzorne mjere za investiciono društvo

Član 258

Komisija će, u ranoj fazi, naložiti investicionom društvu da preduzme odgovarajuće mjere iz stava 2 ovog člana ako:

- 1) investiciono društvo ne ispunjava zahtjeve iz ovog dijela zakona ili iz Regulative (EU) br. 2019/2033;
- 2) postoje opravdani dokazi da će investiciono društvo u sljedećih 12 mjeseci vjerovatno prekršiti odredbe ovog dijela zakona ili odredbe Regulative (EU) br. 2019/2033.

U skladu sa članom 251 stav 3 i članom 256 ovog zakona, te stavom 1 ovog člana i primjenom Regulative (EU) br. 2019/2033, Komisija će naložiti investicionom društvu sljedeće dodatne nadzorne mjere:

- 1) u slučaju značajnih promjena u poslovanju investicionog društva, naložiti da raspolaže regulatornim kapitalom koji premašuje zahtjeve iz člana 11 Regulative (EU) br. 2019/2033, pod uslovima iz člana 259 ovog zakona, ili da prilagodi regulatorni kapital i likvidnu imovinu;
- 2) naložiti unaprjeđivanje aranžmana, procesa, mehanizama i strategija investicionog društva u skladu sa članom 249 ovog zakona;
- 3) naložiti investicionom društvu da u roku od jedne godine predstavi plan za ponovno uspostavljanje usklađenosti s nadzornim zahtjevima iz ovog dijela zakona i Regulative (EU) br. 2019/2033, utvrdi rok za sprovođenje tog plana i naloži potrebna poboljšanja;
- 4) naložiti primjenu posebnih politika rezervisanja ili tretmana imovine u smislu kapitalnih zahtjeva;
- 5) naložiti sužavanje ili ograničavanje djelatnosti, poslovnih aktivnosti ili mreže investicionog društva, ili prestanak obavljanja djelatnosti koje predstavljaju pretjerani rizik za finansijsku stabilnost društva;
- 6) naložiti smanjenje rizika iz djelatnosti, proizvoda i sistema investicionih društava, uključujući izdvojene djelatnosti;
- 7) naložiti ograničenje varijabilnih naknada na procenat netoprihoda, ukoliko te naknade nisu u skladu sa održavanjem dobre kapitalne osnove;
- 8) naložiti upotrebu netodobiti za jačanje regulatornog kapitala;
- 9) ograničiti ili zabraniti raspodjelu ili plaćanje kamata akcionarima, članovima ili imaočima instrumenata dodatnog osnovnog kapitala, pod uslovom da to ne predstavlja nastanak statusa neispunjavanja obaveza društva;
- 10) naložiti dodatne izvještajne zahtjeve ili češće izvještavanje u odnosu na standardne zahtjeve, uključujući izvještavanje o pozicijama kapitala i likvidnosti;
- 11) naložiti posebne likvidnosne zahtjeve u skladu sa članom 261 ovog zakona;
- 12) naložiti dodatne objave;
- 13) naložiti smanjenje rizika za sigurnost mreže i informacionih sistema kako bi se garantovala povjerljivost, integritet i dostupnost podataka i imovine investicionog društva.

Dodatne informacije za dostavljanje u skladu sa tačkom 10 stava 2 ovog člana Komisija će zahtijevati samo ako:

- 1) se informacije ne udvostručuju;
- 2) postoji opravdan razlog za prikupljanje dokaza o vjerovatnom kršenju zakona u narednih 12 mjeseci;
- 3) su informacije potrebne za postupak nadzorne provjere i ocjene iz člana 256 stav 2 tačka 3 ovog zakona.

U smislu prethodnog stava, informacije se smatraju udvostručenim ako:

- 1) Komisija već raspolaže istim ili gotovo istim informacijama;
- 2) Komisija može te informacije dobiti ili generisati na drugi način bez dodatnog dostavljanja od strane investicionog društva.

Komisija neće zahtijevati dodatne informacije ako su joj iste dostupne u drugačijem formatu ili sa različitim stepenom detalja, osim ako to ne ometa njenu sposobnost da generiše slične informacije.

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 18

Član 301 mijenja se i glasi:

„Uprava, nadzorni odbor i ključne funkcije berze

Član 301

Uprava berze mora imati najmanje dva člana koji vode poslove i zastupaju berzu. Jedan od članova uprave mora biti imenovan za predsjednika uprave.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, uprava berze može imati samo jednog člana, ako dokaže da ima propisane i implementirane dodatne mjere i postupke kojima se pri donošenju odluka obezbjeđuje profesionalno i pažljivo upravljanje regulisanim tržištem i da se uzimaju u obzir interesi članova i integritet tržišta.

Članovi uprave berze moraju zajedno imati stručna znanja, sposobnosti i iskustvo potrebno za nezavisno i samostalno vođenje poslova berze, a posebno razumijevanje poslova i ključnih rizika mjesta trgovanja kojima upravlja berza.

Svaki član uprave djeluje transparentno, nepristrasno i nezavisno kako bi djelotvorno procijenio i suprotstavio se odlukama višeg rukovodstva berze i nadgledao i pratio donošenje odluka.

Član uprave berze može biti lice koje u svakom trenutku ispunjava sljedeće uslove:

- 1) ima ugled koji nije narušen pravosnažnim presudama za krivična djela protiv imovine, korupcije ili zloupotrebe službenog položaja u prethodnih deset godina;
- 2) posjeduje stručna znanja, sposobnost i iskustvo neophodne za efikasno vođenje poslova upravljanja regulisanim tržištem;
- 3) čije dosadašnje ponašanje i poslovni rezultati opravdavaju očekivanje da će djelovati odgovorno, pošteno i savjesno u obavljanju dužnosti člana uprave berze;
- 4) ispunjava opšte uslove za člana uprave propisane zakonom o privrednim društvima;
- 5) može posvetiti adekvatno vrijeme svojim obavezama, uzimajući u obzir prirodu i obim poslova kojima upravlja.

Najmanje jedan član uprave mora da obavlja poslove upravljanja regulisanim tržištem u punom radnom vremenu.

Članovi uprave berze i nadzornog odbora moraju ukupno raspolagati iskustvom potrebnim za samostalno i nezavisno upravljanje odnosno nadzor poslova regulisanog tržišta.

Najmanje jedan član uprave mora poznavati crnogorski jezik tečno u govoru i pismu da bi mogao da obavlja tu funkciju.

Najmanje jedan član uprave berze mora voditi poslove berze s područja Crne Gore.

Član uprave berze može istovremeno biti član uprave, nadzornog odbora odnosno izvršni ili neizvršni direktor u drugom pravnom subjektu, kada to omogućavaju pojedinačne okolnosti i priroda, obim i složenost aktivnosti koje izvršava kao član uprave berze.

Član uprave berze koja je bitna u pogledu veličine, interne organizacije kao i prirode, obima i složenosti svojih aktivnosti u skladu sa članom 299 stav 8 ovog zakona, osim ako ne predstavlja Crnu Goru, ne može istovremeno spajati više od jedne od sljedećih kombinacija:

- 1) jednu funkciju člana uprave ili izvršnog direktora i dvije funkcije člana nadzornog odbora ili neizvršnog direktora;
- 2) četiri funkcije člana nadzornog odbora ili neizvršnog direktora.

Komisija će rješenjem članu uprave berze odobriti da zadrži dodatno jednu funkciju neizvršnog direktora ili člana nadzornog odbora, a o čemu će Komisija obavijestiti ESMA-u.

Funkcije člana uprave, nadzornog odbora odnosno izvršnog ili neizvršnog direktora u grupi ili subjektima u kojima berza posjeduje kvalifikovano učešće smatraju se jednom funkcijom.

Na dužnosti i odgovornosti uprave berze i prokuriste berze na odgovarajući način primjenjuju se odredbe čl. 91 do 97 ovog zakona.

Berza mora uložiti odgovarajuće ljudske i finansijske resurse u obuku i osposobljavanje članova uprave.

Uprava berze je dužna definisati, nadgledati te redovno pratiti i ocjenjivati sprovođenje sistema upravljanja koji obezbjeđuju efikasno i pažljivo ispunjavanje zahtjeva propisanih članom 306 stavom 1 tač. 1, 2, 5, 9 i 10 ovog zakona, a na način koji promoviše integritet tržišta.

Komisija pravilima propisuje postupak za izdavanje saglasnosti kao i dokumentaciju koja se prilaže uz zahtjev za izdavanje saglasnosti za člana uprave.

Komisija pravilima iz člana 93 stav 12 ovog zakona propisuje uslove za pojam dovoljnog vremena koji član upravljačkog organa posvećuje obavljanju svojih funkcija u odnosu na pojedinačne okolnosti i prirodu, obim i složenost aktivnosti organizatora tržišta, pojam odgovarajućeg zajedničkog znanja, vještina i iskustva upravljačkog organa, pojmove otvorenosti, poštenja i nezavisnosti članova upravljačkog organa, pojam odgovarajućih ljudskih i finansijskih resursa namijenjenih za uvođenje i osposobljavanje članova upravljačkog organa i pojam raznolikosti koju treba uzimati u obzir prilikom odabira članova upravljačkog organa."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 19

U članu 302 stav 1 mijenja se i glasi:

„Svaki član nadzornog organa djeluje transparentno, nepristrasno i nezavisno kako bi procijenio i suprotstavio se odlukama drugih članova nadzornog odbora ili uprave i nadgledao i pratio donošenje odluka.“

St. 3 i 4 mijenjaju se i glase:

„Svaki član nadzornog odbora dužan je djelovati transparentno, nepristrasno i nezavisno kako bi mogao efikasno procjenjivati, nadzirati i pratiti odluke uprave.“

Član nadzornog odbora berze može biti lice koja ispunjava sljedeće uslove:

- 1) ima ugled koji nije narušen pravosnažnim presudama za krivična djela protiv imovine, korupcije ili zloupotrebe službenog položaja u prethodnih deset godina;
- 2) posjeduje stručna znanja, sposobnosti i iskustvo potrebne za uspješno izvršavanje svojih nadležnosti;
- 3) može posvetiti adekvatno vrijeme obavljanju svojih dužnosti, uzimajući u obzir prirodu i obim poslova;
- 4) ispunjava uslove za člana nadzornog odbora propisane zakonom kojim se uređuju privredna društva.“

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 20

Član 305 mijenja se i glasi:

„Ukidanje i prestanak saglasnosti za imenovanje člana uprave

Član 305

Komisija će rješenjem ukinuti zakonito rješenje kojim je dala saglasnost za imenovanje člana uprave berze u sljedećim slučajevima:

- 1) ako član uprave prestane ispunjavati uslove za člana uprave berze propisane ovim zakonom;
- 2) ako je član uprave berze teže ili sistemski kršio ovaj zakon, propise

donesene na osnovu ovog zakona ili druge relevantne propise, naročito ako je zbog toga ugrožen iznos sopstvenih finansijskih sredstava berze u odnosu na iznos opštih fiksnih troškova ili ako se radi o istom kršenju koje se ponavlja dva puta u roku od tri godine;

- 3) ako je saglasnost data na osnovu netačnih, neistinitih ili zavaravajućih informacija, odnosno na drugi nepropisan način;
- 4) ako član uprave berze nije obezbijedio sprovođenje ili nije proveo nadzorne mjere koje je naložila Komisija;
- 5) ako član uprave berze nije obezbijedio organizacione zahtjeve iz članova 296. do 303. ovog zakona;
- 6) ako se utvrdi da je član uprave berze u sukobu interesa zbog kojeg ne može ispunjavati svoje obaveze i dužnosti pažnjom dobrog stručnjaka;
- 7) ako član uprave berze učestalo ne ispunjava obavezu utvrđivanja i ocjenjivanja efikasnosti politika, mjera ili internih procedura vezanih za usklađenost berze sa ovim zakonom, ili obavezu preduzimanja odgovarajućih mjera u cilju ispravljanja nedostataka ili nepravilnosti u poslovanju berze.

Komisija će u slučajevima iz st. 3 do 7 ovog člana donijeti posebnu nadzornu mjeru kojom će privremeno zabraniti obavljanje funkcije člana uprave berze na rok do 12 mjeseci.

Nadzorni odbor berze je dužan, bez odlaganja nakon donošenja rješenja o ukidanju saglasnosti, donijeti odluku o opozivu tog člana uprave.

Berza je dužna da obezbijedi da novi zahtjev za izdavanje saglasnosti bude podnesen Komisiji najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja o ukidanju, prestanku ili odbijanju izdavanja saglasnosti za imenovanje člana uprave berze, kao i u svakoj situaciji kada berza ne ispunjava uslov o najmanjem potrebnom broju članova uprave u skladu sa zakonom.

Saglasnost za imenovanje člana uprave berze prestaje:

- 1) ako lice u roku od jedne godine od izdavanja saglasnosti ne bude imenovano ili ne stupi na dužnost na koju se saglasnost odnosi;
- 2) danom prestanka dužnosti na koju se saglasnost odnosi;
- 3) danom isteka ugovora o radu na berzi.

U slučaju prestanka saglasnosti iz stava 5 ovog člana, Komisija će donijeti rješenje kojim se saglasnost za imenovanje člana uprave berze ukida."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 21

Član 347 mijenja se i glasi:

„ Posebni uslovi za prijem akcija u trgovinu na regulisanom tržištu i zamjenjive dužničke hartije od vrijednosti i dužničke hartije od vrijednosti s varantima

Član 347

Zamjenjive dužničke hartije od vrijednosti i dužnički hartije od vrijednosti s varantima mogu se uvrstiti na službeno tržište samo ako:

- 1) se odnose na akcije koje su već uvrštene na isto regulisano tržište;
- 2) se odnose na akcije koje su već uvrštene na neko drugo regulisano tržište; ili
- 3) se uvrštavaju istovremeno s akcijama na koje se odnose.

Berza može da odobri uvrštenje na službeno tržište dužničkih hartija od vrijednosti iz stava 1 ovog člana, samo ako smatra da su njihovim imaoциma na raspolaganju svi podaci koji su im potrebni za procjenu vrijednosti akcija na koje se navedeni dužnički hartije od vrijednosti odnose.

Regulisano tržište dužno je da zahtijeva da predvidiva tržišna kapitalizacija društva čije se akcije prijavljuju za prijem u trgovinu ili, ako se ta kapitalizacija ne može pouzdano procijeniti, kapital i rezerve tog društva, uključujući dobit ili gubitak iz prethodne finansijske godine, iznose najmanje 1.000.000 eura.

Uslov iz stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na prijem u trgovinu akcija koje su zamjenjive sa akcijama koje su već primljene u trgovinu na regulisanom tržištu.

Ako usljed promjene kursa protivvrijednost iznosa iz stava 3 ovog člana izražena u valuti koja nije euro tokom perioda od jedne godine ostane najmanje 10% iznad ili najmanje 10% ispod iznosa od 1.000.000 eura, Crna Gora je dužna da u roku od 12 mjeseci od isteka tog perioda uskladi propise kojima se uređuje prijem akcija u trgovinu sa tim iznosom.

Regulisano tržište dužno je da zahtijeva da u trenutku prijema u trgovinu najmanje 10% upisanog kapitala koji se odnosi na razred akcija za koji se traži prijem bude u vlasništvu javnosti.

Izuzetno od stava 6 ovog člana, regulisano tržište može u trenutku prijema u trgovinu utvrditi najmanje jedan od sljedećih uslova, i to da:

- 1) je dovoljan broj akcija u vlasništvu javnosti,
- 2) su akcije u vlasništvu dovoljnog broja akcionara ili
- 3) tržišna vrijednost akcija u vlasništvu javnosti predstavlja dovoljan dio upisanog kapitala u tom razredu akcija.

Ako se prijem u trgovinu traži za akcije koje su zamjenjive sa akcijama koje su već primljene u trgovinu, regulisano tržište je dužno da prilikom ocjene ispunjenosti uslova u pogledu vlasništva javnosti cijeni ukupan broj emitovanih akcija, a ne samo akcije koje su predmet zamjenjivosti.

Komisija propisuje bliže kriterijume za utvrđivanje ispunjenosti uslova iz ovog člana, kao i da prati njihov uticaj na likvidnost tržišta kapitala.

Zamjenjive dužničke hartije od vrijednosti i dužnički hartije od vrijednosti s varantima mogu se uvrstiti na službeno tržište samo ako:

- 1) se odnose na akcije koje su već uvrštene na isto regulisano tržište;

2) se odnose na akcije koje su već uvrštene na neko drugo regulisano tržište;
ili

3) se uvrštavaju istovremeno s akcijama na koje se odnose.

Berza može da odobri uvrštenje na službeno tržište dužničkih hartija od vrijednosti iz stava 10 ovog člana, samo ako smatra da su njihovim imaočima na raspolaganju svi podaci koji su im potrebni za procjenu vrijednosti akcija na koje se navedeni dužnički hartije od vrijednosti odnose."

OBRAZLOŽENJE:

Predloženim amandmanom se olakšava primjena zakona, čime se doprinosi efikasnijem i jasnijem pravnom okviru.

AMANDMAN 22

Čl. 354 i 355 mijenjaju se i glase:

„Nadzor nad berzom

Član 354

Nadzor nad primjenom i sprovođenjem ove glave i povezanih relevantnih propisa Komisija obavlja na način i u skladu s odredbama ovog zakona i ovog poglavlja.

U smislu ove glave, subjekti nadzora su lica iz člana 30 ovog zakona.

Komisija je ovlašćena za nadzor nad licima iz stava 2 ovog člana u obimu koji je potreban za provjeru posluje li ista lica u skladu s odredbama ove glave i drugih relevantnih propisa.

Pri obavljanju nadzora nad subjektom nadzora, Komisija posebno provjerava organizacione zahtjeve, strategije, politike i postupke koje je subjekt nadzora dužan uspostaviti i kontinuirano održavati u svrhu usklađenja poslovanja s odredbama ove glave i drugih relevantnih propisa.

Na osnovu provjera iz stava 4 ovog člana Komisija utvrđuje posluje li subjekt nadzora u skladu s ovom glavom i drugim relevantnim propisima odnosno ima li uspostavljenu odgovarajuću organizacionu strukturu, strategije, politike i postupke.

Komisija je na osnovu nadzora iz ovog člana subjektu nadzora ovlašćena izreći nadzorne mjere iz člana 355 ovog zakona.

Komisija je ovlašćena za nadzor nad licem za koje postoji osnova sumnje da upravlja mjestom trgovanja suprotno ovom zakonu.

U svrhu utvrđivanja činjenica i okolnosti iz stava 7 ovog člana, neophodnih za izvršavanje svojih ovlašćenja, Komisija može da preduzima sve potrebne radnje kako je propisano članom 355 ovog zakona.

Kada utvrdi da lica iz stava 7 ovog člana neovlašteno upravlja mjestom trgovanja, Komisija može naložiti zabranu obavljanja sporne djelatnosti.

Odluku iz stava 9 ovog člana Komisija može javno objaviti u skladu sa ovim zakonom.

Komisija je ovlašćena da zahtijeva izvještaje i podatke kao i da obavi kontrolu poslovnih knjiga i poslovne dokumentacije, kada je to potrebno za sprovođenje nadzora iz stava 1 ovog člana, od sljedećih lica:

- 1) lica koje je s berzom u odnosu uske povezanosti;
- 2) elica na koju je berza prenijela značajne poslovne procese;
- 3) vlasnika kvalifikovanog udjela berze.

Kada Komisija utvrdi da organizator tržišta iz države članice, koji je omogućio udaljeni pristup u Crnoj Gori, krši odredbe ovog zakona ili propise države članice sjedišta, donesene radi prenosa Direktive 2014/65/EU u nacionalno zakonodavstvo, dužna je da o tome obavijesti nadležni organ države članice sjedišta tog organizatora tržišta regulisanog tržišta.

Ako organizator tržišta iz države članice, koji je omogućio udaljeni pristup u Crnoj Gori, uprkos mjerama preduzetim od strane nadležnog organa matične države članice tog organizatora tržišta ili u slučaju kada se preduzete mjere pokažu nedovoljnim, nastavi da djeluje tako da su očito ugroženi interesi investitora u Crnoj Gori ili uredno trgovanje na regulisanom tržištu, Komisija može prema tom organizatoru, uz prethodno obavještenje nadležnom organu države članice, da preduzme primjerene mjere potrebne za zaštitu interesa investitora i uredno funkcionisanje tržišta, uključujući i zabranu omogućavanja udaljenog pristupa u Crnoj Gori.

Komisija će o mjeri iz stava 13 ovog člana, bez odlaganja obavijestiti Evropsku komisiju i ESMA-u.

Komisija u vezi sa slučajem i preduzetim mjerama iz stava 1 ovog člana može tražiti ESMA-u sprovođenje daljeg postepena u skladu sa Regulativom (EU) br. 1095/2010.“

Nadzorne mjere

Član 355

Komisija može rješenjem subjektu nadzora, u skladu sa ovim zakonom, uzimajući u obzir načela efikasnosti i srazmjernosti:

- 1) izreći opomenu;
- 2) naložiti otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti;
- 3) naložiti privremenu zabranu obavljanja usluga i/ili aktivnosti odnosno pravnom ili fizičkom licu zabraniti obavljanje profesionalne djelatnosti;
- 4) izreći privremenu ili trajnu zabranu djelovanja ili ponašanja u suprotnosti sa ovim zakonom;
- 5) potpuno ili djelimično ukinuti odobrenje za rad upravljanja regulisanim tržištem;
- 6) naložiti sprovođenje nezavisne revizije od strane revizorskog društva u odnosu na dio poslovanja koji se odnosi na obavljanje usluga dostave informacija, na trošak lica kojoj je mjera izrečena;
- 7) izreći druge srazmjerne mjere, koje su potrebne da bi subjekt nadzora uskladio svoje poslovanje s odredbama ove glave, Regulative (EU) br. 600/2014, propisima donesenim na osnovu ovog zakona i drugih relevantnih propisa.

Za potrebe sprovođenja nezavisne revizije iz stava 1 tačka 6 ovog člana na odgovarajući način se primjenjuju odredbe člana ovog zakona kojim se uređuju obaveze revizora.

Komisija može sprovesti ponovni nadzor u mjeri i obimu potrebnom kako bi se utvrdilo je li subjekt nadzora postupio ili postupa u skladu s izrečenim

nadzornim mjerama iz stava 1 ovog člana.

Na nadzorne mjere iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe člana ovog zakona kojima se uređuju peroporuke upravi i rana intervencija.

Komisija može subjektu nadzora izreći primjerene nadzorne mjere iz stava 1 ovog člana u svim slučajevima kada je isto potrebno za uspostavljanje zakonitog postupanja uključujući i sljedeće slučajeve:

- 1) subjekt nadzora nije postupio u skladu s rješenjem Komisije iz stava 1 tačka 2 ovog člana;
- 2) subjekt nadzora nije uspostavio, ne sprovodi ili redovno ne održava organizacione, tehničke ili druge uslove za poslovanje propisane ovom glavom, Regulativom (EU) br. 600/2014 ili pravilima koji te uslove bliže uređuje;
- 3) ako inicijalni kapital berze odnosno iznos sopstvenih finansijskih sredstava berze padne ispod ovim zakonom propisanog minimuma;
- 4) u svim ostalim slučajevima kada utvrdi kršenje odredbi ove glave ili relevantnih propisa, a takva mjera je potrebna kako bi se takvo kršenje obustavilo i obezbijedilo poštovanje ovog zakona i drugih relevantnih propisa.

Ako je to primjenjivo, rješenjem kojim se izriču nadzorne mjere iz stava 1 ovog člana, Komisija će odrediti i rok za preduzimanje istih mjera odnosno trajanje istih i, ako je primjenjivo, uslove pod kojima mjera prestaje.

Komisija može upravi subjekata iz člana 30 ovog zakona izreći preporuke u dijelu poslovanja koji se odnosi na upravljanje mjestom trgovanja, pri čemu se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovog zakona.

Kada Komisija utvrdi da organizator tržišta iz države članice, koji je omogućio udaljeni pristup u Crnoj Gori, krši odredbe ovog zakona ili propise države članice sjedišta, donesene radi prenosa Direktive 2014/65/EU u nacionalno zakonodavstvo, dužna je da o tome obavijesti nadležni organ države članice sjedišta tog organizatora tržišta regulisanog tržišta.

Ako organizator tržišta iz države članice, koji je omogućio udaljeni pristup u Crnoj Gori, uprkos mjerama preduzetim od strane nadležnog organa matične države članice tog organizatora tržišta ili u slučaju kada se preduzete mjere pokažu nedovoljnim, nastavi da djeluje tako da su očito ugroženi interesi investitora u Crnoj Gori ili uredno trgovanje na regulisanom tržištu, Komisija može prema tom organizatoru, uz prethodno obavještenje nadležnom organu države članice, preduzeti primjerene mjere potrebne za zaštitu interesa investitora i uredno funkcionisanje tržišta, uključujući i zabranu omogućavanja udaljenog pristupa u Crnoj Gori.

Komisija će o mjeri iz stava 7 ovog člana, bez odlaganja obavijestiti Evropsku komisiju i ESMA-u.

Komisija u vezi sa slučajem i preduzetim mjerama iz stava 1 ovog člana može tražiti ESMA-u sprovođenje daljnjeg postepena u skladu sa Regulativom (EU) br. 1095/2010.

Komisija može rješenjem naložiti berzi, organizatoru MTP-a kao i organizatoru OTP-a da privremeno obustavi trgovanje ili isključi iz trgovanja finansijski instrument na mjestu trgovanja ili finansijski instrument i svaku

povezanu izvedenicu, ako je to potrebno u svrhu zaštite investitora ili obezbjeđenja redovnog i pravilnog trgovanja na mjestu trgovanja.

Privremena obustava iz stava 12 ovog člana prestaje istekom roka navedenog u rješenju iz stava 12 ovog člana ili dostavom dokaza iz kojih će Komisija utvrditi prestanak uslova zbog kojih je mjera obustave izrečena.

Kada se finansijskim instrumentom ili povezanom izvedenicom trguje na mjestu trgovanja druge države članice, Komisija je dužna da o mjeri iz stava 4 ovog člana obavijesti nadležne organe tih država članica i ESMA-u.

Kada se finansijskim instrumentom ili povezanom izvedenicom trguje na mjestu trgovanja druge države članice, Komisija je obavezna nadzorne mjere iz stava 12 ovog člana izreći ako je istu nadzornu mjeru izrekao nadležni organ druge države članice, osim ako bi takva mjera prouzrokovala štetu za interese investitora ili uredno funkcionisanje mjesta trgovanja.

Komisija može rješenjem naložiti berzi, organizatoru MTP-a kao i organizatoru OTP-a da privremeno obustavi trgovanje svim finansijskim instrumentima na regulisanom tržištu ako za to postoje opravdani razlozi u svrhu zaštite investitora ili obezbjeđenja redovnog i pravilnog trgovanja na mjestu trgovanja kada se ono ne može odvijati po načelima efikasnosti, ažurnosti, nepristranosti i jednakosti svih učesnika.

Na privremenu obustavu iz stava 16 ovog člana na odgovarajući način se primjenjuju odredbe st. 12 do 14 ovog člana."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 23

U članu 362 poslije stava 1 dodaje se 10 novih stavova koji glase:

"Organizator multilateralne trgovinske platforme može Komisiji za tržište kapitala podnijeti zahtjev za registraciju multilateralne trgovinske platforme ili njenog posebnog segmenta kao rastućeg tržišta malih i srednjih preduzeća.

Komisija može registrovati multilateralnu trgovinsku platformu ili njen segment kao rastuće tržište malih i srednjih preduzeća ako primi zahtjev operatera i ako se uvjeri da su u pogledu multilateralne trgovinske platforme ili njenog segmenta ispunjeni propisani uslovi.

Ako se registruje poseban segment multilateralne trgovinske platforme kao rastuće tržište malih i srednjih preduzeća, na taj segment se primjenjuju pravila, sistemi i postupci kojima se obezbjeđuje da je segment jasno organizaciono i funkcionalno odvojen od ostalih segmenata, što se naročito dokazuje posebnim nazivom, posebnim pravilima tržišta, posebnom strategijom trgovanja, posebnom javnom promocijom i posebnom

identifikacionom oznakom tržišta.

Transakcije zaključene na segmentu multilateralne trgovinske platforme koji je registrovan kao rastuće tržište malih i srednjih preduzeća moraju biti jasno razlikovane od transakcija i drugih tržišnih aktivnosti na ostalim segmentima iste platforme.

Na zahtjev Komisije, operater multilateralne trgovinske platforme dužan je da dostavi detaljan spisak finansijskih instrumenata uvrštenih na segment rastućeg tržišta malih i srednjih preduzeća, kao i sve informacije o poslovanju tog segmenta koje su potrebne za vršenje nadzora.

Usklađenost operatera multilateralne trgovinske platforme sa uslovima za registraciju rastućeg tržišta malih i srednjih preduzeća ne dovodi u pitanje ispunjavanje drugih obaveza tog operatera propisanih ovim zakonom, pri čemu operater može utvrditi i dodatne uslove u skladu sa pravilima tržišta.

Komisija briše multilateralnu trgovinsku platformu ili njen segment iz registra rastućih tržišta malih i srednjih preduzeća ako operater podnese zahtjev za brisanje ili ako prestanu da budu ispunjeni propisani uslovi.

Ako je finansijski instrument izdavaoca uvršten za trgovanje na rastućem tržištu malih i srednjih preduzeća, njegovo uvrštenje za trgovanje na drugo mjesto trgovanja dozvoljeno je samo ako je izdavalac o tome prethodno obaviješten i ako ne uloži prigovor u roku i na način propisan pravilima Komisije.

Ako je drugo mjesto trgovanja takođe rastuće tržište malih i srednjih preduzeća, izdavalac ne podliježe dodatnim obavezama u pogledu korporativnog upravljanja ili početnog, kontinuiranog ili ad hoc objavljivanja informacija u odnosu na to drugo tržište, a ako drugo mjesto trgovanja nije rastuće tržište malih i srednjih preduzeća, izdavalac se obavještava o svim obavezama koje će na njega biti primjenjive.

Komisija bliže propisuje uslove, postupak registracije, vođenje registra, način obavještavanja izdavalaca, postupak podnošenja prigovora i vršenje nadzora nad rastućim tržištem malih i srednjih preduzeća."

OBRAZLOŽENJE:

Ovim amandmanom predlaže se usklađivanje sa relevantnim EU regulativama koje uređuju rastuća tržišta malih i srednjih preduzeća, čime se obezbjeđuje harmonizacija nacionalnog zakonodavstva sa evropskim standardima. Time se stvara pravni okvir koji podstiče razvoj i unapređenje tržišta kapitala za MSP, pružajući jasne procedure za registraciju, nadzor i upravljanje posebnim segmentima trgovinskih platformi, što doprinosi većoj transparentnosti, pravnoj sigurnosti i konkurentnosti na tržištu.

AMANDMAN 24

U članu 386 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

"Komisija provjerava da li sistematski internalizatori, mjesta trgovanja, imenovani subjekti za objavljivanje, APA-i i CTP-i usklađuju

časovnike koje koriste za evidentiranje datuma i vremena događaja o kojima se izvještava, u skladu sa članom 22c Regulativa (EU) br. 2014/600/EU."

OBRAZLOŽENJE:

Ovim amandmanom predlaže se usklađivanje sa relevantnim EU regulativama.

AMANDMAN 25

Član 400 mijenja se i glasi:

"Zahtjevi za organe upravljanja pružaoca usluga dostavljanja informacija Član 400

Ako je pružalac usluga dostavljanja informacija pravno lice, na uslove koje moraju da ispunjavaju članovi organa upravljanja tog pružaoca usluga, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona kojima se uređuju uslovi za članove organa upravljanja investicionog društva.

Organi upravljanja pružaoca usluga dostavljanja informacija dužni su da u svakom trenutku ispunjavaju sljedeće uslove:

- 1) posjeduju dobar ugled, što znači da nisu pravosnažno osuđeni za krivična djela protiv imovine, korupcije ili zloupotrebe službenog položaja u posljednjih deset godina;
- 2) imaju odgovarajuće znanje, vještine i iskustvo u prikupljanju, obradi i distribuciji tržišnih i regulatornih informacija;
- 3) posjeduju sposobnost kolektivnog razumijevanja poslovanja i aktivnosti pružaoca usluga dostavljanja informacija;
- 4) mogu posvetiti dovoljno vremena za kvalitetno izvršavanje svojih funkcija, uzimajući u obzir obim i složenost poslova;
- 5) djeluju pošteno, savjesno i nezavisno kako bi efikasno nadzirali i, po potrebi, osporavali odluke izvršnog rukovodstva.

Ako organizator tržišta podnese zahtjev za upravljanje APA ili ARM, a članovi organa upravljanja tih subjekata identični su čl. organa upravljanja organizatora tržišta, smatra se da članovi organa upravljanja ispunjavaju zahtjeve utvrđene u stavu 2 ovog člana.

Pružalac usluga dostavljanja informacija dužan je da bez odlaganja obavijesti Komisiju, odnosno ESMA-u od dana pristupanja Uniji, o:

- 1) imenima svih članova organa upravljanja,
- 2) svakoj promjeni u sastavu organa upravljanja,
- 3) svim informacijama potrebnim za procjenu usklađenosti postepena sa stavom 2 ovog člana.

Organi upravljanja pružaoca usluga dostavljanja informacija obezbjeđuje:

- 1) uspostavljanje i nadzor nad sistemima upravljanja koji obezbjeđuju djelotvorno i razumno upravljanje;
- 2) razdvajanje ključnih funkcija u organizaciji;
- 3) sprečavanje sukoba interesa;

4) obavljanje funkcija na način kojim se podstiče integritet tržišta i zaštita klijenata.

Komisija, odnosno ESMA nakon pristupanja Uniji, odbija ili oduzima odobrenje za rad pružaocu usluga dostavljanja informacija ako utvrdi da lica koja stvarno vode poslovanje nemaju dovoljno dobar ugled, znanje, iskustvo, ili da bi promjene u organu upravljanja mogle predstavljati prijetnju razumnom upravljanju, interesima klijenata ili integritetu tržišta."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 26

Član 521 mijenja se i glasi:

„Primjena Član 521

Ovim dijelom zakona i Regulativom br. 596/2014/EU se uređuje trgovanje na osnovu insajderskih informacija, nezakonito objavljivanje takvih informacija i manipulacija tržištem (zloupotreba tržišta), čime se obezbjeđuje integritet finansijskih tržišta unutar Unije, kao i povećava zaštita investitora i povjerenje u ta tržišta."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 27

Član 524 mijenja se i glasi:

„Emitent i insajderske informacije Član 524

Emitent, u smislu ovog poglavlja, je pravno lice koje izdaje finansijske instrumente ili predlaže njihovo izdavanje, kao i emitent hartija od vrijednosti sadržanih u depozitarnoj potvrdi."

Insajderske informacije, u smislu ovog zakona, su detaljne informacije:

1) koje nijesu učinjene javno dostupnim i koje se posredno ili neposredno odnose na jednog ili više emitenata finansijskih instrumenata ili na jedan ili

više finansijskih instrumenata, koje bi da su bile javno dostupne, mogle imati značajan uticaj na cijene tih finansijskih instrumenata ili na cijene povezanih izvedenih finansijskih instrumenata;

2) koje nijesu objavljene i koje se posredno ili neposredno odnose na jedan ili više robnih derivata ili se neposredno odnose na povezani promptni ugovor za robu koje bi, da su bile javno dostupne, mogle imati značajan uticaj na cijene derivata ili povezane promptne ugovore za robu kao i informacije za koje se može očekivati da će biti javno objavljene ili se moraju objaviti u skladu sa pravilima Evropske unije ili zakonom, pravilima tržišta, ugovorom, praksom ili običajima na relevantnim tržištima robnih derivata ili promptnim tržištima;

3) u vezi sa jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte ili proizvodima na aukciji koji se na njima zasnivaju koje nijesu objavljene i koje se posredno ili neposredno odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata, koje bi da su bile javno dostupne mogle da imaju značajan uticaj na cijene tih instrumenata ili na cijene povezanih izvedenih finansijskih instrumenata;

4) u vezi sa licima koja su zadužena za izvršavanje naloga koji se odnose na finansijske instrumente, informacije koje je prenio ili koje je plasirao klijent, a koje se odnose na naloge klijenta u izvršavanju naloga u vezi sa finansijskim instrumentima, u vezi sa jednim ili više emitenata finansijskih instrumenata ili sa jednim ili više finansijskih instrumenata, koje bi, da su bile javno dostupne vjerovatno mogle da imaju značajan uticaj na cijene tih finansijskih instrumenata ili sa njima povezanih derivata.

Detaljnim informacijama iz stava 1 ovog člana, smatraju se informacije kojima se ukazuje na niz okolnosti koje postoje, kao i informacije za koje se može očekivati da će postojati, ili na događaj koji je nastao ili se razumno može očekivati da će nastati, iz kojih se može zaključiti mogući uticaj tih okolnosti ili događaja na cijene finansijskih instrumenata ili povezanog derivata, povezanih promptnih ugovora za robu ili proizvoda na aukciji zasnovanih na jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte.

U slučaju dugotrajnih procesa, procesa koji imaju za cilj da uzrokuju određene okolnosti ili imaju za posljedicu određene okolnosti ili određeni događaj, te buduće okolnosti ili taj budući događaj, kao i međufaze tog procesa koje su povezane sa postizanjem tih budućih okolnosti ili tog budućeg događaja, mogu se smatrati preciznim informacijama.

Međufaza u dugotrajnom procesu smatra se insajderskom informacijom ako sama po sebi zadovoljava uslove da se smatra insajderskom informacijom iz st. 1 i 2 ovog člana.

Informacije koje bi da su bile javno dostupne, mogle imati značajan uticaj na cijene finansijskih instrumenata, derivata, povezanih promptnih ugovora za robu ili proizvoda na aukciji na osnovu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte, su informacije koje bi investitor mogao da iskoristi prilikom donošenja investicionih odluka.

Smatra se da informacije o poslovanju subjekata koji učestvuju na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte ne utiču značajno na cijenu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte, proizvoda na aukciji koji se na zasnivaju na jedinicama emisija gasa sa efektom staklene bašte ili

derivata, ako je ukupna emisija na nivou ili ispod utvrđene minimalne vrijednosti.

Minimalnu vrijednost iz stava 6 ovog člana utvrđuje Komisija.

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 28

U članu 546 stav 1 na kraju tačke 2 tačka-zarez se zamjenjuje tačkom, a tač. 3 do 6 brišu se.

OBRAZLOŽENJE:

Brisanje navedenih tačaka ima za cilj pojednostavljenje i unapređenje zakonodavnog okvira kroz uklanjanje suvišnih ili dupliciranih odredbi, čime se doprinosi jasnoći i efikasnosti primjene zakona.

AMANDMAN 29

Član 558 mijenja se i glasi:

„Poravnanje i namira poslova s nematerijalizovanim finansijskim instrumentima

Član 558

Komisija je organ nadležan za sprovođenje Regulative (EU) br. 648/2012 Evropskog parlamenta i Vijeća od 4. jula 2012. o OTC izvedenicama, centralnoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (u daljnjem tekstu: Regulativa (EU) br. 648/2012) te za obavljanje funkcija i izvršavanje dužnosti propisanih u Regulativi (EU) br. 648/2012 na području Crne Gore.

Komisija je kontaktna tačka za saradnju s ESMA-om.

CBCG je jedinstvena kontaktna tačka za saradnju s EBA-om koja proslijeđuje i razmjenjuje informacije s Komisijom za potrebe sprovođenja Regulative (EU) br. 648/2012.

Smjernice koje Evropski nadzorni organi donose u skladu sa svojim ovlašćenjima iz Regulative (EU) br. 648/2012 obavezujuće su za Komisiju i subjekte nadzora čije su obaveze određene odredbama ovog zakona i Regulative (EU) br. 648/2012, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) da se, u skladu sa proceduri propisanoj regulativama kojima se osnivaju Evropski nadzorni organi, Komisija izjasnila da se obavezuje u cjelosti ili djelimično pridržavati odredbi pojedine smjernice ili da se do određenog roka namjerava uskladiti s pojedinom smjernicom;

2) da je Komisija na svojoj internetskoj stranici objavila obavještenje o izjašnjenju iz tačke 1 stav 4 ovog člana, pri čemu su stupanja na snagu i početak primjene određeni pojedinom smjernicom, osim kada se Komisija izjasnila o namjeri usklađenja s pojedinim smjernicama do određenog roka, u kojem slučaju su stupanje na snagu i početak primjene određeni izjašnjenjem iz tačke 1 ovog stava.

Poravnanje označava postupak upoređivanja informacija po sklopljenim pravnim poslovima s nematerijalizovanim finansijskim instrumentima, utvrđivanje rokova podmirenja tih pravnih poslova te izračun obaveza za namiru, koji se sprovodi uz ili bez posredovanja centralne druge ugovorne strane.

Kada se poravnanje sprovodi uz posredovanje centralne druge ugovorne strane, na sistem poravnanja i na poslovanje centralne druge ugovorne strane primjenjuju se odredbe Regulative (EU) br. 648/2012.

Posebna novacija, u smislu poravnanja koje se sprovodi uz posredovanje centralne druge ugovorne strane iz stava 6 ovog člana, označava postupak u kojem se obavezni odnos između kupca i prodavca u transakciji koja se poravnava zamjenjuje s dva novonastala obavezna odnosa u kojima centralna druga ugovorna strana postaje kupac prvobitnom prodavcu i prodavac prvobitnom kupcu, pri čemu raniji obavezni odnos između prvobitnog kupca i prodavca prestaje.

Posebna novacija, u smislu stava 7 ovog člana, nema značenje u smislu posebnog zakona kojim su uređeni obligacioni odnosi, te se na istu ne primjenjuju odredbe u smislu zakona kojim su uređeni obligacioni odnosi.

U slučaju da centralna druga ugovorna strana iz stava 6 ovog člana primjenjuje novaciju iz stava 7 ovog člana, dužna je u svojim pravilima odrediti trenutak u kojem novacija nastaje odnosno trenutak kada se novirana transakcija u sistemu kojim upravlja centralna druga ugovorna strana smatra prihvaćenom i konačnom u smislu odredbi ovog zakona o konačnosti namire u sistemima za namiru finansijskih instrumenata odnosno zakona kojim se uređuje konačnost namire u platnim sistemima.

Odredbe stava 8 ovog člana na odgovarajući se način primjenjuju i u slučaju kada centralna druga ugovorna strana iz stava 6 ovog člana poravnanje ne obavlja uz primjenu novacije.“

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreциона ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 30

Čl. 565 do 710 mijenjaju se i glase:

„Transakcije u okviru grupe

Član 565

Kada je u pitanju nefinancijska druga ugovorna strana, unutargrupna transakcija predstavlja ugovor o OTC izvedenicama koji je sklopljen sa drugom ugovornom stranom koja čini dio iste grupe, pod uslovom da su obje druge ugovorne strane u cijelosti obuhvaćene istom konsolidacijom, i da podliježu odgovarajućoj centralizovanoj procjeni rizika kao i postupcima mjerenja i kontrole rizika, i da druga ugovorna strana ima poslovno sjedište u Uniji ili, ukoliko ima poslovno sjedište u trećoj zemlji, da je Evropska Komisija donijela pravila u vezi sa tom trećom zemljom.

Kada je u pitanju finansijska druga ugovorna strana, unutargrupna transakcija označava:

- 1) Ugovor o OTC izvedenicama koji je sklopljen sa drugom ugovornom stranom koja čini dio iste grupe, pod uslovom da su ispunjeni sljedeći uslovi:
 - a) finansijska druga ugovorna strana ima poslovno sjedište u uniji ili, ukoliko ima poslovno sjedište u trećoj zemlji, komisija je donijela provedbeni akt u vezi sa tom trećom zemljom;
 - b) druga druga ugovorna strana je finansijska druga ugovorna strana, finansijski holding, finansijska institucija ili društvo za pomoćne usluge koje podliježu odgovarajućim bonitetnim zahtjevima;
 - c) obje druge ugovorne strane su u cijelosti obuhvaćene istom konsolidacijom;
 - d) obje druge ugovorne strane podliježu odgovarajućoj centralizovanoj ocjeni rizika, kao i postupcima mjerenja i kontrole rizika;
- 2) ugovor o OTC izvedenicama koji je sklopljen sa drugom drugom ugovornom stranom koja je dio istog institucionalnog programa zaštite, u skladu sa članom 80 stav 8 Direktive 2006/48/EZ, pod uslovom da je ispunjen uslov iz tačke 1 podtačke b ovog stava;
- 3) ugovor o OTC izvedenicama koji je sklopljen između kreditnih institucija povezanih sa istim centralnim organom ili između takve kreditne institucije i centralnog organa, kako je navedeno u članu 3 stav 1 Direktive 2006/48/EZ;
- 4) ugovor o OTC izvedenicama koji je sklopljen sa nefinansijskom drugom ugovornom stranom koja je dio iste grupe, pod uslovom da su obje druge ugovorne strane u cjelosti obuhvaćene istom konsolidacijom, da podliježu odgovarajućoj centralizovanoj ocjeni rizika kao i postupcima mjerenja i kontrole rizika, i da druga ugovorna strana ima poslovno sjedište u Uniji ili u jurisdikciji treće zemlje za koju je Komisija donijela provedbeni akt u u vezi sa tom trećom zemljom.

Za potrebe ovog člana, smatra se da su druge ugovorne strane obuhvaćene istom konsolidacijom ukoliko su:

- 1) uključene u konsolidaciju u skladu sa Direktivom 83/349/EEZ ili Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) donesenim u skladu sa Regulativom (EZ) br. 1606/2002 ili, u pogledu grupe čije

matično društvo ima sjedište u trećoj zemlji, u skladu sa opšteprihvaćenim računovodstvenim principima treće zemlje, za koje je utvrđeno da su ekvivalentni MSFI-ju u skladu sa Regulativom (EZ) br. 1569/2007 (ili računovodstvenim standardima treće zemlje čija je upotreba dozvoljena u skladu sa članom 4 te Regulative); ili

- 2) obuhvaćene istim nadzorom na konsolidovanoj osnovi u skladu sa Direktivom 2006/48/EZ ili Direktivom 2006/49/EZ, odnosno, u pogledu grupe čije matično društvo ima sjedište u trećoj zemlji, istim nadzorom na konsolidovanoj osnovi koji vrši nadležni organ te treće zemlje, a koji je potvrđen kao ekvivalentan onom koji je uređen principima utvrđenim u članu 143 Direktive 2006/48/EZ ili članu 2 Direktive 2006/49/EZ.

Obaveza poravnanja

Član 566

Druge ugovorne strane izvršavaju poravnanje ugovora o OTC izvedenicama koje se odnose na vrstu OTC izvedenica za koje je utvrđeno da podliježu obavezi poravnanja u skladu sa članom 567 stav 2 ovog člana, pod uslovom da ti ugovori ispunjavaju oba sljedeća zahtjeva:

- 1) da su ugovori sklopljeni na jedan od sljedećih načina:
 - a) između dvije finansijske druge ugovorne strane;
 - b) između finansijske druge ugovorne strane i nefinansijske druge ugovorne strane koja ispunjava uslove iz člana 571 stav 1 tačke 2 ovog zakona;
 - c) između dvije nefinansijske druge ugovorne strane koje ispunjavaju uslove iz člana 571 stav 1 tačke 2 ovog zakona;
 - d) između finansijske druge ugovorne strane ili nefinansijske druge ugovorne strane koja ispunjava uslove iz člana 571 stav 1 tačke 2 ovog zakona i subjekta koji ima poslovno sjedište u trećoj zemlji, a koji bi podlijegao obavezi poravnanja kada bi imao poslovno sjedište u Uniji;
 - e) između dva subjekta koji imaju poslovno sjedište u jednoj ili više trećih zemalja, a koji bi podlijegali obavezi poravnanja kada bi imali poslovno sjedište u Uniji, pod uslovom da ugovor ima direktan, značajan i predvidiv uticaj unutar Unije ili kada je takva obaveza potrebna ili primjerena radi sprečavanja izbjegavanja odredbi ove Regulative;
- 2) da su ugovori sklopljeni ili obnovljeni:
 - a) na ili nakon datuma od kojeg obaveza poravnanja proizvodi učinke; ili
 - b) prilikom ili nakon obavijesti kako je navedeno u članu 567 stav 1 ovog zakona, ali prije datuma od kojeg obaveza poravnanja proizvodi učinke, ukoliko ti ugovori imaju preostalo dospijeće veće od minimalnog preostalog dospijeća koje je odredila Komisija u skladu sa članom 567 stav 2 tačka 3 ovog zakona.

Ne dovodeći u pitanje tehnike smanjenja rizika iz člana 573 ovog zakona ugovori o OTC izvedenicama koji čine unutargrupne transakcije, kako su opisane u članu 565 ovog zakona, ne podliježu obavezi poravnanja.

Izuzeće navedeno u stavu 2 ovog člana primjenjuje se samo:

- 1) kada su dvije druge ugovorne strane sa poslovnim sjedištem u Uniji, koje pripadaju istoj grupi, najprije obavijestile njihove nadležne organe pisanim putem da planiraju koristiti izuzeće za ugovore o OTC izvedenicama koje su međusobno zaključile;

obavještenje se daje najmanje 30 kalendarskih dana prije korišćenja izuzeća.

U roku od 30 kalendarskih dana od prijema tog obavještenja, nadležni organi mogu izraziti prigovor na korišćenje tog izuzeća ako transakcije između drugih ugovornih strana ne ispunjavaju uslove utvrđene u članu 565 ovog zakona, ne dovodeći u pitanje pravo nadležnih organa da izraze prigovor i nakon isteka roka od 30 kalendarskih dana ukoliko se uslovi više ne ispunjavaju.

U slučaju neslaganja između nadležnih organa, ESMA može pomoći tim organima u postizanju sporazuma u skladu sa svojim ovlaštenjima na osnovu člana 19. Regulative (EU) br. 1095/2010;

- 2) na ugovore o OTC izvedenicama između dvije druge ugovorne strane koje pripadaju istoj grupi i koje imaju poslovno sjedište u državi članici i u trećoj zemlji, ukoliko je druga ugovorna strana sa poslovnim sjedištem u Uniji dobila odobrenje za primjenu izuzeća od svog nadležnog organa u roku od 30 dana od prijema obavještenja od druge ugovorne strane sa poslovnim sjedištem u Uniji, pod uslovom da su ispunjeni uslovi iz člana 565 ovog zakona.

Komisija o toj odluci obavještava ESMA-u.

Poravnanje ugovora o OTC izvedenicama koje podliježu obavezi poravnanja u skladu sa stavom 1 ovog člana vrši se posredstvom centralne druge ugovorne strane koja ima odobrenje u skladu sa članom 576 ovog zakona ili koja je priznata u skladu sa članom 588 ovog zakona za obavljanje poravnanja te vrste OTC izvedenica i koja je navedena u registru u skladu sa članom 568 stav 2 tačka 2 ovog zakona.

U tu svrhu, druga ugovorna strana postaje član sistema poravnanja, klijent ili uspostavlja neizravne dogovore o poravnanju sa članom sistema poravnanja, pod uslovom da ti dogovori ne povećavaju rizik druge ugovorne strane i da se osigurava da imovina i pozicije druge ugovorne strane uživaju zaštitu koja je ekvivalentna onoj propisanoj u čl. 602 i 603 ovog zakona.

Postupak obaveze poravnanja

Član 567

Kada Komisija izda odobrenje centralnoj drugoj ugovornoj strani za obavljanje poravnanja određene vrste OTC izvedenica u skladu sa čl. 576 ili 578 ovog zakona, ona o tom odobrenju odmah obavještava ESMA-u.

Pristup centralnoj drugoj ugovornoj strani

Član 568

Centralna druga ugovorna strana koja ima odobrenje za obavljanje poravnanja ugovora o OTC izvedenicama dužna je prihvatiti obavljanje poravnanja ovih ugovora na nediskriminatornoj i transparentnoj osnovi i ova obaveza važi bez obzira na to sa kojeg mjesta trgovanja dolazi zahtjev za

poravnanjem, odnosno bez obzira na mjesto trgovanja na kojem je sklopljen ugovor o OTC izvedenicama.

Centralna druga ugovorna strana može postaviti uslove koje mora ispuniti mjesto trgovanja da bi pristupilo poravnanju putem te centralne druge ugovorne strane i ti uslovi obuhvataju, između ostalog, operativne i tehničke zahtjeve koje centralna druga ugovorna strana smatra potrebnim za nesmetano i sigurno obavljanje poravnanja, a posebno zahtjeve koji se odnose na upravljanje rizicima povezanim sa ovim procesom.

Centralna druga ugovorna strana je dužna u roku od najviše tri mjeseca od dana prijema službenog zahtjeva za pristup mjesta trgovanja donijeti odluku o tome da li će odobriti ili odbiti taj zahtjev.

Odluka mora biti donesena jasno i blagovremeno, kako bi se omogućilo efikasno funkcionisanje tržišta i pravna sigurnost svih uključenih strana.

U slučaju da centralna druga ugovorna strana odbije dati pristup mjestu trgovanja u skladu sa ovim članom, obavezna je dostaviti detaljno i opširno obrazloženje razloga za takvo odbijanje i ovo obrazloženje mora jasno navesti činjenice i okolnosti na kojima se zasniva odbijanje, sa posebnim osvrtom na operativne, tehničke ili druge relevantne razloge.

Pristup centralnoj drugoj ugovornoj strani može biti odbijen ne samo od strane same centralne druge ugovorne strane, već i od strane nadležnih organa mjesta trgovanja i centralne druge ugovorne strane.

Takvo odbijanje moguće je samo u izuzetnim okolnostima, i to ukoliko bi odobrenje pristupa ugrozilo nesmetano i uredno funkcionisanje tržišta ili izazvalo negativan uticaj na sistemski rizik unutar finansijskog sistema.

Nadležni organi dužni su u takvim slučajevima detaljno obrazložiti razloge odbijanja i postupati u skladu sa principima transparentnosti i pravičnosti.

Ukoliko dođe do neslaganja između nadležnih organa mjesta trgovanja i centralne druge ugovorne strane u pogledu pristupa, ESMA ima nadležnost da interveniše i rješava takve sporove.

ESMA postupa u skladu sa svojim ovlaštenjima utvrđenim članom 19 Regulative (EU) br. 1095/2010, obezbjeđujući time usklađenu i blagovremenu odluku koja doprinosi stabilnosti i efikasnosti tržišta.

Pristup mjestu trgovanja

Član 569

Mjesto trgovanja je dužno da na zahtjev centralne druge ugovorne strane, koja ima odobrenje za obavljanje poravnanja ugovora o OTC izvedenicama kojima se trguje na tom mjestu trgovanja, obezbijedi pristup podacima o trgovanju.

Ovaj pristup mora biti omogućen na način koji je nediskriminirajući i transparentan, čime se garantuje ravnopravnost i pravičnost među svim centralnim drugim ugovornim stranama.

Kada centralna druga ugovorna strana podnese službeni zahtjev mjestu trgovanja za pristup podacima ili sistemu mjesta trgovanja, mjesto trgovanja je obavezno da na takav zahtjev odgovori u roku od najviše tri mjeseca od dana prijema zahtjeva.

U slučaju da mjesto trgovanja odluči odbiti zahtjev za pristup centralne druge ugovorne strane, dužno je o toj odluci obavijestiti centralnu drugu ugovornu stranu i dostaviti detaljno obrazloženje razloga odbijanja, uključujući sve relevantne činjenice i okolnosti koje su dovele do takve odluke.

Bez prejudiciranja bilo kakve odluke nadležnih organa mjesta trgovanja ili centralne druge ugovorne strane, mjesto trgovanja je dužno da obezbijedi pristup centralnoj drugoj ugovornoj strani u roku od tri mjeseca od dana kada je izdato pozitivno odobrenje za pristup.

Pristup centralne druge ugovorne strane mjestu trgovanja može se odobriti samo ukoliko:

- 1) takav pristup ne zahtijeva međudjelovanje sa drugim stranama ili sistemima koje bi moglo otežati ili usporiti pristup;
- 2) ne postoji prijetnja nesmetanom i urednom funkcionisanju tržišta, posebno u pogledu fragmentacije likvidnosti;
- 3) mjesto trgovanja je uspostavilo odgovarajuće mehanizme i procedure za sprečavanje fragmentacije likvidnosti, obezbjeđujući time stabilnost i efikasnost tržišta.

Obaveza izvještavanja

Član 570

Druge ugovorne strane i centralne druge ugovorne strane dužne su da obezbijede dostavljanje podataka o svim ugovorima o izvedenicama koje su sklopile, kao i o svim izmjenama ili prekidima tih ugovora, trgovinskom repozitoriju koji je registriran u skladu sa ovim zakonom.

Izveštaji se moraju dostaviti najkasnije sljedeći radni dan nakon sklapanja, izmjene ili prekida ugovora.

Obaveza izvještavanja odnosi se na ugovore o izvedenicama koji:

- 1) su sklopljeni prije 16. avgusta 2012. i na taj datum su i dalje važeći;
- 2) su sklopljeni na ili nakon 16. avgusta 2012.

Druge ugovorne strane ili centralne druge ugovorne strane koje podležu obavezi izvještavanja mogu delegirati dostavljanje podataka o ugovorima o izvedenicama trećim licima, i dužne su obezbijediti da se podaci o njihovim ugovorima o izvedenicama dostavljaju bez nepotrebnog udvostručavanja.

Druge ugovorne strane su dužne voditi evidenciju o svim ugovorima o izvedenicama koje su sklopile, kao i o svim njihovim izmjenama, najmanje pet godina nakon prestanka važenja ugovora.

U slučaju da trgovinski repozitorij nije dostupan za evidentiranje podataka o ugovoru o izvedenicama, druge ugovorne strane i centralne druge ugovorne strane osiguravaju dostavljanje tih podataka ESMA-i.

ESMA potom omogućava svim relevantnim subjektima iz ovog zakona pristup tim podacima, u cilju omogućavanja efikasnog izvršavanja njihovih nadležnosti i mandata.

Smatra se da druge ugovorne strane ili centralne druge ugovorne strane, kao i subjekti koji dostavljaju podatke u njihovo ime trgovinskom repozitoriju ili ESMA-i, ne krše bilo kakva ograničenja u pogledu otkrivanja podataka koja nameću ugovor, zakonski ili drugi propisi.

Izveštajni subjekti, njihovi direktori i zaposleni ne snose odgovornost za otkrivanje podataka u skladu sa ovom odredbom.

Nefinansijske druge ugovorne strane **Član 571**

Kada nefinansijska druga ugovorna strana zauzima pozicije u ugovorima o OTC izvedenicama koje prelaze prag poravnanja, utvrđen u skladu sa stavom 3 ovog člana, ta nefinansijska druga ugovorna strana:

- 1) je dužna da o tome odmah obavijesti ESMA-u i nadležni organ određeno u skladu sa stavom 5 ovog člana;
- 2) počinje podlijevati obavezi poravnanja za sve buduće ugovore u skladu sa ovim zakonom ako prosjek njene pozicije tokom 30 radnih dana premaši određeni prag;
- 3) obavlja poravnanje svih relevantnih budućih ugovora u roku od četiri mjeseca od dana kada počinje podlijevati obavezi poravnanja.

Nefinansijska druga ugovorna strana koja je počela podlijevati obavezi poravnanja prema stavu 1 tačka 2 ovog člana može prestati podlijevati toj obavezi ukoliko, nakon podnošenja dokaza nadležnom organu iz stava 5 ovog člana, dokaže da prosjek njene pozicije tokom 30 radnih dana ne prelazi prag poravnanja.

Nefinansijska druga ugovorna strana u izračun pozicije uključuje sve ugovore o OTC izvedenicama koje je sklopila ili druge nefinansijske subjekte u grupi kojoj ta strana pripada, pod uslovom da ti ugovori objektivno mjerljivo ne smanjuju rizike koji su direktno povezani sa komercijalnim aktivnostima ili aktivnostima finansiranja poslovanja nefinansijske druge ugovorne strane ili njene grupe.

Svaka država članica je obavezna da odredi nadležni organ odgovorno za nadzor i osiguranje ispunjavanja obaveza iz stava 1 ovog člana.

Tehnike smanjenja rizika ugovora o OTC izvedenicama čije se poravnanje ne obavlja posredstvom centralne druge ugovorne strane **Član 572**

Finansijske druge ugovorne strane i nefinansijske druge ugovorne strane koje zaključuju ugovore o OTC izvedenicama čije se poravnanje ne obavlja putem centralne druge ugovorne strane, dužne su da obezbijede, uz dužnu pažnju, postojanje adekvatnih procedura i aranžmana za mjerenje, praćenje i smanjenje operativnog rizika i rizika druge ugovorne strane, uključujući najmanje:

(a) blagovremenu potvrdu, kad je prikladno, elektronskim putem, uslova relevantnog ugovora o OTC izvedenicama;

(b) pouzdane i otporne formalizovane procedure koje podliježu reviziji, radi usklađivanja portfolija, upravljanja povezanog rizika, ranog otkrivanja i rješavanja sporova između ugovornih strana, kao i praćenja vrijednosti važećih ugovora.

Finansijske i nefinansijske druge ugovorne strane iz člana 571 ovog zakona dužne su da na dnevnoj bazi utvrđuju tekuću tržišnu vrijednost važećih ugovora a ukoliko tržišni uslovi onemogućavaju vrednovanje prema

tekućoj tržišnoj vrijednosti, vrednovanje se obavlja pouzdanim i razumnim modelima.

Finansijske druge ugovorne strane moraju imati procedure za upravljanje rizicima koje zahtijevaju blagovremenu, tačnu i odgovarajuće odvojenu razmjenu kolaterala za ugovore o OTC izvedenicama sklopljene na ili nakon 16. avgusta 2012.

Nefinansijske druge ugovorne strane iz člana 571 ovog zakona imaju slične procedure za ugovore sklopljene prilikom ili nakon prelaska praga poravnjanja.

Finansijske druge ugovorne strane moraju održavati odgovarajući i srazmjeran nivo kapitala za upravljanje rizicima koji nisu pokriveni primjerenom razmjenom kolaterala.

Zahtjev iz stava 3 ovog člana ne primjenjuje se na unutargrupne transakcije iz člana 565 ovog zakona koje su zaključile druge ugovorne strane sa sjedištem u istoj državi članici, pod uslovom da ne postoje praktične ili pravne prepreke za brz prijenos kapitala ili otplatu obaveza između tih ugovornih strana.

Unutargrupne transakcije iz člana 3 stav 2 tač. 1, 2 ili 3 ovog zakona, zaključene između ugovornih strana sa sjedištem u različitim državama članicama, mogu biti u cjelosti ili djelimično izuzete od zahtjeva iz stava 3 ovog člana, na osnovu pozitivne odluke oba relevantna nadležni organi, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) procedure za upravljanje rizicima su pouzdane, čvrste i usklađene sa složenošću izvedenica;
- 2) ne postoji praktična ili pravna prepreka za brz prijenos kapitala ili otplatu obaveza između ugovornih strana.

Ako nadležni organi ne donesu odluku u roku od 30 kalendarskih dana od prijema zahtjeva, ESMA može pomoći u postizanju sporazuma u skladu sa članom 19. Regulative (EU) br. 1095/2010.

Ove transakcije su izuzete od zahtjeva iz stava 3 ovog člana ako su ispunjeni uslovi iz tač. 6(a) i (b).

Nefinansijske strane su dužne obavijestiti nadležni organi iz člana 571 stav 5 ovog zakona o namjeri korišćenja izuzeća, a izuzeće važi osim ako nadležni organi u roku od tri mjeseca od obavještenja ne ospore ispunjenost uslova.

Transakcije između druge ugovorne strane sa sjedištem u Uniji i druge ugovorne strane sa sjedištem u trećoj zemlji mogu biti u cjelosti ili djelimično izuzete na osnovu pozitivne odluke nadležnog organa iz Unije, pod uslovima sličnim onima iz stava 6 ovog člana.

Ove strane mogu koristiti izuzeće pod uslovima sličnim stavu 7 ovog člana uz obavezu obavješćavanja nadležnog organa i mogu se izuzeti pod uslovima kao u stavu 6 ovog člana, uz obavezu informisanja nadležnih organa i mogućnost rješavanja nesuglasica od strane ESMA-e.

Druga ugovorna strana u unutargrupnoj transakciji izuzeta od zahtjeva iz stava 3 ovog člana dužna je javno objaviti informaciju o ovom izuzeću.

Nadležni organi obavješćavaju ESMA-u o svim relevantnim odlukama i dostavljaju podatke o tim transakcijama.

Obaveze iz st. 1 do 11 ovog člana primjenjuju se i na ugovore između subjekata iz trećih zemalja koji bi podliježali obavezama da imaju sjedište u Uniji, ukoliko ti ugovori imaju direktan, značajan i predvidiv uticaj u Uniji ili je obaveza potrebna za sprečavanje izbjegavanja propisa.

Nadzorne mjere Komisije

Član 573

Kada Komisija utvrdi povrede odredbi Regulative (EU) br. 648/2012 i/ili ovog zakona od strane subjekata nadzora iz ovog zakona, osim mjera predviđenih Regulativom (EU) br. 648/2012, ovlaštena je izreći i sljedeće nadzorne mjere i to da:

- 1) naloži prestanak svakog postupanja koje je u suprotnosti s odredbama Regulative (EU) br. 648/2012 i ovog zakona,
- 2) izrekne opomenu pravnom ili fizičkom licu koje postupa suprotno odredbama Regulative (EU) br. 648/2012 i ovog zakona,
- 3) naloži organizatoru tržišta da obustavi trgovanje finansijskim instrumentom i da ukine već donesenu obustavu, u obimu u kojem je to potrebno za uklanjanje ili sprječavanje štetnih posljedica na regulisanom tržištu,
- 4) naloži centralnom depozitaru hartija od vrijednosti, odnosno operatoru centralnog registra, ili centralnoj drugoj ugovornoj strani privremenu blokadu finansijskih instrumenata.

Dodatne nadzorne mjere

Član 574

Kada Komisija utvrdi povrede odredbi Regulative (EU) br. 648/2012 i/ili ovog zakona od strane subjekata nadzora iz ovog zakona, Komisija može, osim nadzornih mjera iz člana 573 ovog zakona, zavisno od težine i značaja povreda:

- 1) privremeno zabrani obavljanje djelatnosti za koje je Komisija subjektima nadzora izdala odobrenje,
- 2) ukine odobrenje za rad ili izdatu saglasnost,
- 3) naloži druge primjerene mjere koje doprinose uspostavljanju zakonitog postupanja.

Uslovi i postupci za izdavanje odobrenja centralne druge ugovorne strane

Član 575

Pravno lice koje ima poslovno sjedište unutar Evropske unije i koje planira da pruža usluge poravnanja u svojstvu centralne druge ugovorne strane, obavezna je podnijeti zahtjev za izdavanje odobrenja nadležnom organu države članice u kojoj se nalazi njeno poslovno sjedište.

Nadležni organ za izdavanje odobrenja naziva se „nadležni organ centralne druge ugovorne strane.

Podnošenje zahtjeva vrši se u skladu sa posebnim postupkom koji je detaljno propisan u članu 17 ove Regulative.

Nakon što je odobrenje za rad centralne druge ugovorne strane izdano u skladu s propisanim postupkom, ono ima pravnu snagu na cijeloj teritoriji

Evropske unije, odnosno omogućava obavljanje aktivnosti bez dodatnih zahtjeva ili dozvola u drugim državama članicama.

Odobrenje koje se izdaje prema stavu 1 ovog člana odnosi se isključivo na aktivnosti povezane s poravnanjem ugovora o izvedenicama ili drugih finansijskih instrumenata.

U okviru tog odobrenja posebno se preciziraju:

- 1) koje usluge i aktivnosti centralna druga ugovorna strana smije pružati ili obavljati;
- 2) vrste finansijskih instrumenata kojima se te aktivnosti mogu odnositi.

Centralna druga ugovorna strana je u kontinuiranoj obavezi da stalno ispunjava uvjete na kojima je temeljeno izdavanje odobrenja.

U slučaju bilo kakvih značajnih promjena koje mogu uticati na ispunjavanje tih uvjeta, centralna druga ugovorna strana je dužna bez odlaganja obavijestiti nadležni organ o tim promjenama.

Izdavanje odobrenja ne smije ograničiti ili onemogućiti države članice da donesu ili nastave primjenjivati dodatne zahtjeve prema centralnim drugim ugovornim stranama koje imaju poslovno sjedište na njihovom državnom području.

Ovi dodatni zahtjevi mogu se odnositi i na uslove za izdavanje odobrenja, posebno u skladu s Direktivom 2006/48/EZ (koja se tiče bankarskog prava i nadzora finansijskih institucija).

Proširenje aktivnosti i usluga

Član 576

Centralna druga ugovorna strana koja želi proširiti svoje poslovanje tako što će nuditi dodatne usluge ili obavljati aktivnosti koje nisu obuhvaćene prvobitno izdatim odobrenjem, obavezna je podnijeti zahtjev za proširenje odobrenja nadležnom organu koje joj je prvobitno izdalo odobrenje.

Posebno se naglašava da svaka nova ponuda usluga poravnanja za koje centralna druga ugovorna strana još nije dobila formalno odobrenje, smatra se proširenjem postojećeg odobrenja.

Cijeli postupak proširenja odobrenja podliježe istim pravilima i procedurama koje su propisane u članu 17 ove Regulative 648/2012/EU.

U slučaju da centralna druga ugovorna strana planira proširiti svoje poslovanje i u drugu državu članicu osim one u kojoj ima svoj poslovno sjedište, nadležni organ države članice u kojoj je centralna druga ugovorna strana prvobitno registrovana dužan je bez odlaganja obavijestiti nadležni organ države članice u kojoj se želi proširenje poslovanja.

Kapitalni zahtjevi

• Član 577

Za dobijanje odobrenja u skladu s članom 576 ovog zakona, centralna druga ugovorna strana mora imati stalan i raspoloživ minimalni kapital u minimalnom iznosu od 7,5 miliona eura.

Kapital centralne druge ugovorne strane, koji uključuje zadržanu dobit i rezerve, mora biti srazmjeran riziku proizašlom iz aktivnosti koje ta centralna druga ugovorna strana obavlja.

Kapital treba biti uvijek dovoljan da:

- 1) obezbijedi uredno zatvaranje ili restrukturiranje poslovanja tokom prikladnog vremenskog perioda;
- 2) pruži odgovarajuću zaštitu centralne druge ugovorne strane od različitih vrsta rizika, uključujući:
 - a) kreditni rizik,
 - b) rizik druge ugovorne strane,
 - c) tržišni rizik,
 - d) operativni rizik,
 - e) pravni rizik,
 - f) rizik poslovanja koji nije pokriven posebnim finansijskim sredstvima, kao što je navedeno u čl. 603 do 607 ovog zakona.

Postupak za izdavanje odobrenja ili odbijanje zahtjeva za izdavanje odobrenja Član 578

Centralna druga ugovorna strana podnosi zahtjev za izdavanje odobrenja nadležnom organu države članice u kojoj ima poslovno sjedište.

Centralna druga ugovorna strana koja podnosi zahtjev mora dostaviti sve potrebne informacije kako bi nadležni organ bio uvjeren da je u trenutku izdavanja odobrenja uspostavila sve potrebne aranžmane za ispunjavanje zahtjeva Regulative 648/2012/EU i ovog zakona.

Nadležni organ odmah proslijeđuje sve informacije koje primi ESMA-i i kolegiju iz člana 581 stav 1 ovog zakona.

Nadležni organ u roku od 30 radnih dana od prijema zahtjeva ocjenjuje njegovu potpunost.

Ako zahtjev nije potpun, nadležni organ određuje rok u kojem centralna druga ugovorna strana mora dostaviti dodatne informacije.

Kada zahtjev postane potpun, nadležni organ o tome obavještava centralnu drugu ugovornu stranu, članove kolegija i ESMA-u.

Nadležni organ izdaje odobrenje samo ako je u potpunosti uvjeren da centralna druga ugovorna strana ispunjava sve zahtjeve Regulative i ovog zakona i da je prijavljena kao sistem prema Direktivi 98/26/EZ.

Pri donošenju odluke uzima se u obzir mišljenje kolegija.

Ako se nadležni organ ne slaže s pozitivnim mišljenjem kolegija, mora u odluci detaljno obrazložiti razloge svakog značajnog odstupanja.

Odobrenje se ne izdaje ako svi članovi kolegija, osim organa države članice gdje je poslovno sjedište, uzajamnim sporazumom odluče da odobrenje ne smije biti izdano, navodeći detaljne razloge.

Ako nema zajedničkog mišljenja, ali dvotrećinska većina kolegija izrazi negativno mišljenje, bilo koje od nadležnih organa može u roku 30 kalendarskih dana uputiti predmet ESMA-i radi donošenja konačne odluke.

U takvom slučaju nadležni organ odlaže svoju odluku dok ESMA ne donese odluku.

Predmet se ne upućuje ESMA-i nakon isteka 30-dnevnog roka.

Kada svi članovi kolegija (osim organa države članice poslovnog sjedišta) uzajamno složno odluče da odobrenje ne treba biti izdato, nadležni organ može uputiti predmet ESMA-i.

Nadležni organ države članice poslovnog sjedišta obavještava ostale organe o svojoj odluci.

Ako nadležni organ ne primijeni ili primijeni pogrešno ovu Uredbu, ESMA može djelovati u skladu s članom 17 Regulative (EU) br. 1095/2010.

ESMA može ispitati kršenje na zahtjev bilo kojeg člana kolegija ili po vlastitoj inicijativi, uz prethodno onavještenje nadležnom organu.

Pri obavljanju svojih zadataka, nijedan član kolegija ne smije posredno ili neposredno diskriminirati bilo koju državu članicu ili skupinu država članica kao mjesto za pružanje usluga poravnanja u bilo kojoj valuti.

Nadležni organ obavještava centralnu drugu ugovornu stranu pisanim putem o izdavanju ili odbijanju zahtjeva najkasnije u roku šest mjeseci od podnošenja potpunog zahtjeva.

Obavještenje sadrži i detaljno obrazloženje odluke.

Kolegij Član 579

U roku od 30 kalendarskih dana od podnošenja potpunog zahtjeva, nadležni organ centralne druge ugovorne strane osniva, upravlja, i predsjedava kolegijem, kako bi se olakšalo obavljanje zadataka iz čl. 15, 17, 49, 51 i 54 Regulative 648/2012/EU i ovog zakona.

Kolegij se sastoji od sljedećih članova:

- 1) ESMA,
- 2) nadležni organ centralne druge ugovorne strane,
- 3) nadležni organi odgovoran za nadzor članova sistema poravnanja centralne druge ugovorne strane, i to tri države članice koje najviše doprinose jamstvenom fondu centralne druge ugovorne strane tokom prethodne godine,
- 4) nadležni organi odgovorni za nadzor mjesta trgovanja kojima centralna druga ugovorna strana pruža usluge,
- 5) nadležni organi koja nadziru centralne druge ugovorne strane s kojima je sklopljen ugovor o međudjelovanju,
- 6) nadležni organi koja nadziru centralne depozitare hartija od vrijednosti povezane sa centralnom drugom ugovornom stranom,
- 7) relevantni članovi Evropskog sistema centralnih banaka (ESSB) zaduženi za nadzor centralne druge ugovorne strane i centralnih drugih ugovornih strana s kojima su sklopljeni ugovori o međudjelovanju,
- 8) centralne banke koje izdaju najvažnije valute Unije u kojima se obavljaju poravnanja finansijskih instrumenata.

Nadležni organ države članice koje nije član kolegija ima pravo tražiti od kolegija sve informacije koje su potrebne za obavljanje nadzornih zadataka.

Kolegij obezbjeđuje uz zadržavanje odgovornosti nadležnih organa:

- 1) pripremu mišljenja iz člana 19 Regulative br. 648/2012/EU,
- 2) razmjenu informacija, uključujući zahtjeve za informacijama u skladu s članom 84 Regulative br. 648/2012/EU,

- 3) sporazume o dobrovoljnom povjeravanju zadataka među članovima kolegija,
- 4) koordinaciju programa nadzorne kontrole temeljem procjene rizika centralne druge ugovorne strane,
- 5) utvrđivanje postupaka i planova hitnih mjera za krizne situacije, kao što je propisano u članu 24 Regulative br. 648/2012/EU.

Osnivanje i rad kolegija temelje se na pisanom sporazumu svih članova kolegija, kojim se:

- 1) utvrđuju praktični aranžmani funkcionisanja kolegija,
- 2) definišu detaljna pravila glasanja,
- 3) mogu povjeriti određene zadatke nadležnom organu centralne druge ugovorne strane ili nekom drugom članu kolegija.

Mišljenje kolegija

Član 580

U roku od četiri mjeseca od dana kada nadležni organ centralne druge ugovorne strane primi potpun zahtjev u skladu s članom 17 Regulative br. 648/2012/EU, to nadležni organ sprovodi procjenu rizika vezanu uz centralnu drugu ugovornu stranu.

Nakon procjene, nadležni organ podnosi izvještaj toj procjeni kolegiju.

Kolegij, u roku od 30 kalendarskih dana od prijema izvještaja, donosi zajedničko mišljenje o tome ispunjava li centralna druga ugovorna strana sve zahtjeve propisane Regulativom br. 648/2012/EU.

Ako se ne može donijeti zajedničko mišljenje u navedenom roku kolegij donosi većinsko mišljenje u istom roku.

ESMA olakšava donošenje zajedničkog mišljenja, djelujući kao organ za opštu koordinaciju u skladu s članom 31 Regulative (EU) br. 1095/2010.

Većinsko mišljenje donosi se običnom većinom glasova članova kolegija.

Ograničenja prava glasa:

- 1) u kolegijima do 12 članova, najviše dva člana iz iste države članice imaju pravo glasa;
- 2) u kolegijima sa više od 12 članova, najviše tri člana iz iste države članice imaju pravo glasa.

Svaki član kolegija koji ima pravo glasa ima jedan glas.

ESMA nema pravo glasa u vezi s mišljenjem kolegija.

Oduzimanje odobrenja

Član 581

Nadležni organ koji je izdao odobrenje centralnoj drugoj ugovornoj strani ima obavezu oduzeti to odobrenje u sljedećim slučajevima:

- 1) ako centralna druga ugovorna strana u roku od 12 mjeseci od izdavanja odobrenja ne iskoristi odobrenje (ne pruži usluge poravnanja niti obavlja povezane aktivnosti), ili ako se izričito odrekne odobrenja, ili ako u prethodnih 6 mjeseci nije pružala usluge ili obavljala bilo kakve aktivnosti;
- 2) ako je odobrenje izdato na osnovu lažnih, netačnih ili obmanjujućih izjava, ili na bilo koji drugi protivpropisni način;

3) ako centralna druga ugovorna strana više ne ispunjava uslove na kojima je odobrenje izdato i, nije u zadatom roku preduzela korektivne mjere koje joj je nadležni organ zahtijevao;

4) ako centralna druga ugovorna strana ozbiljno i kontinuirano krši zahtjeve utvrđene ovim zakonom i Regulativom br. 648/2012/EU što može ugroziti stabilnost tržišta, sigurnost transakcija, ili druge aspekte regulacije.

Čim nadležni organ utvrdi postojanje okolnosti iz stava 1 ovog člana, ono je dužno u roku pet radnih dana o tome obavijestiti ESMA-u i članove kolegija (koji su uključeni u nadzor i koordinaciju centralnih drugih ugovornih strana).

Ovaj brz komunikacijski postupak obezbjeđuje transparentnost i omogućava ostalim nadležnim organima da blagovremeno budu upoznati s potencijalno ozbiljnim promjenama.

Prije nego što donese odluku o oduzimanju odobrenja, nadležni organ:

1) savjetuje se s članovima kolegija,

2) osim ako je situacija hitna i zahtijeva neposrednu odluku, u kojem slučaju savjetovanje može biti izostavljeno.

Savjetovanje omogućava da se odluka donese uzimajući u obzir mišljenja i procjene relevantnih organa, što doprinosi kvalitetu i pravnoj sigurnosti odluke.

Svaki član kolegija može u bilo kojem trenutku da zahtijeva od nadležnog organa da ispita ispunjava li centralna druga ugovorna strana i dalje uslove na osnovu kojih joj je odobrenje izdato.

Ovo pravo omogućava stalnu i aktivnu kontrolu nad ispunjavanjem propisa, što je važan alat za prevenciju rizika i zaštitu finansijskog sistema.

Nadležni organ nije ograničen da oduzme odobrenje u cijelosti, nego može ograničiti oduzimanje samo na određenu uslugu, aktivnost ili vrstu finansijskih instrumenata.

Ova odredba omogućava proporcionalan pristup, gdje se mogu ukloniti samo one djelatnosti ili usluge koje ne ispunjavaju uslove ili ugrožavaju stabilnost, dok ostale aktivnosti mogu nastaviti normalno poslovati.

Nakon donošenja odluke o oduzimanju odobrenja, nadležni organ mora:

1) poslati detaljno obrazloženu odluku ESMA-i i članovima kolegija,

2) pri tome treba uzeti u obzir i eventualna mišljenja s rezervom (odnosno primjedbe ili neslaganja članova kolegija s odlukom).

Ova obaveza obezbjeđuje da svi nadležni subjekti imaju potpuni uvid u razloge odluke, i da se očuvaju načela transparentnosti i saradnje.

Odluka o oduzimanju odobrenja proizvodi učinke na cijelom području Evropske unije, što znači da nakon oduzimanja odobrenja centralna druga ugovorna strana više nema pravo pružati usluge ni obavljati aktivnosti za koje joj je odobrenje bilo izdato, nezavisno o državi članici.

Preispitivanje i ocjena

Član 582

Nadležni organi iz ovog zakona imaju odgovornost da redovno preispituju i ocjenjuju:

1) aranžmane, strategije, postupke i mehanizme koje primjenjuju centralne druge ugovorne strane,

- 2) s ciljem da provjere njihovu usklađenost s Regulativom 648/2012/EU, odnosno da utvrde jesu li usklađeni sa svim propisanim zahtjevima,
- 3) takođe, ocjenjuju i sve rizike kojima su centralne druge ugovorne strane izložene ili bi mogle biti izložene u obavljanju svojih djelatnosti.

Preispitivanje i ocjena uključuju sve zahtjeve za centralne druge ugovorne strane koje su propisane ovim zakonom i Regulativom br. 648/2012/EU, što znači da se ne fokusira samo na pojedine aspekte, već obuhvata cjelokupni regulatorni okvir i operativne zahtjeve.

Nadležni organi sami određuju:

- 1) koliko često i koliko detaljno će obavljati preispitivanje i ocjenu,
- 2) pri tome uzimaju u obzir niz činioca, kao što su:
 - a) veličina centralne druge ugovorne strane,
 - b) njena sistemska važnost (tj. koliko je značajna za stabilnost finansijskog sistema),
 - c) priroda i složenost poslovanja,
 - d) srazmjer njenih aktivnosti.

Preispitivanje i ocjena moraju se ažurirati najmanje jednom godišnje, odnosno da se redovno vrši procjena, barem jednom u godini, ali može i češće, zavisno od rizika.

Centralne druge ugovorne strane podliježu neposrednim nadzorima od strane nadležnih organa, što znači da se mogu očekivati inspekcije i detaljni pregledi.

Nadležni organi su dužni da redovito, najmanje jednom godišnje, izvještavaju kolegij o:

- 1) rezultatima svojih preispitivanja i ocjena,
- 2) korektivnim mjerama koje su poduzeli (npr. naređene promjene u poslovanju, poboljšanja sigurnosnih mehanizama),
- 3) kaznama koje su eventualno nametnuli zbog neusklađenosti.

Ovaj redovni izvještaj pomaže u transparentnosti i koordinaciji među nadležnim organima.

Ako nadležni organ utvrdi da neka centralna druga ugovorna strana ne ispunjava zahtjeve Regulative br. 648/2012/EU, dužan je da zaraži od te centralne druge ugovorne strane da u ranoj fazi preduzme odgovarajuće mjere ili korake za otklanjanje neusklađenosti, čime se osigurava brzo djelovanje prije nego što neusklađenost preraste u veći problem.

ESMA ima ključnu ulogu u:

- 1) koordinaciji nadzornih aktivnosti među nadležnim organima i kolegijem,
- 2) izgradnji zajedničke nadzorne kulture i dosljednih nadzornih praksi Unije,
- 3) obezbjeđenju jedinstvenih postupaka i dosljednih pristupa,
- 4) jačanju usklađenosti i kvaliteta nadzora.

Za ostvarenje ovih ciljeva, ESMA najmanje jednom godišnje sprovodi:

stručnu analizu nadzornih aktivnosti svih nadležnih organa u vezi s izdavanjem odobrenja i nadzorom centralnih drugih ugovornih strana, prema članu 30 Regulative (EU) br. 1095/2010;

koordinira procjene otpornosti centralnih drugih ugovornih strana na nepovoljne tržišne uslove unutar cijele Evropske unije, u skladu s članom 32 stav 2 iste Regulative.

Ako ESMA prilikom procjene otpornosti otkrije ozbiljne nedostatke kod jedne ili više centralnih drugih ugovornih strana, ona izdaje potrebne preporuke u skladu s članom 16 Regulative (EU) br. 1095/2010.

Nadležni organ

Član 583

Komisija je tijelo nadležno za sprovođenje Regulative (EU) br. 648/2012 Evropskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, centralnoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (u daljnjem tekstu: Regulativa (EU) br. 648/2012) i za obavljanje funkcija i izvršavanje dužnosti propisanih u Regulativi (EU) br. 648/2012 na području Crne Gore.

Kontaktna tačka i postupanje po smjernicama Evropskih nadzornih organa

Član 584

Komisija je kontaktna tačka za saradnju s ESMA-om.

CBCG je jedinstvena kontaktna tačka za saradnju s EBA-om koja prosljeđuje i razmjenjuje informacije s Komisijom za potrebe sprovođenja Regulative (EU) br. 648/2012.

Protiv rješenja koje Komisija donosi na osnovu ovog zakona i Regulative (EU) 648/2012 nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Tužba kojom se pokreće upravni spor protiv rješenja Komisije ne može imati odlagajući učinak, osim u slučaju periodičnih penala iz člana 373 ovog zakona.

Smjernice koje Evropska nadzorna organi donose u skladu sa svojim ovlaštenjima iz Regulative (EU) br. 648/2012 obavezujuće su za Komisiju i subjekte nadzora čije su obaveze određene odredbama ovog zakona i Regulative (EU) br. 648/2012, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 3) da se, u skladu sa proceduri propisanoj regulativama kojima se osnivaju Evropski nadzorni organi, Komisija izjasnila da se obavezuje u cjelosti ili djelimično pridržavati odredbi pojedine smjernice ili da se do određenog roka namjerava uskladiti s pojedinom smjernicom;
- 4) da je Komisija na svojoj internetskoj stranici objavila obavještenje o izjašnjenju iz tačke 1 ovog člana, pri čemu su stepene na snagu i početak primjene određeni pojedinom smjernicom, osim kada se Komisija izjasnila o namjeri usklađenja s pojedinim smjernicama do određenog roka, u kojem slučaju su stepene na snagu i početak primjene određeni izjašnjenjem iz tačke 1 ovog člana.

Nadležnost Komisije

Član 585

Komisija za potrebe sprovođenja Regulative (EU) br. 648/2012 i ovog zakona nadležna za:

- 1) koordinaciju i izvještavanje Evropske komisije, ESMA-e i drugih organa u skladu sa članom 22 stav 1 Regulative (EU) br. 648/2012,
- 2) sprovođenje nadzora u smislu pridržavanja odredbi Regulative (EU) br. 648/2012 i ovog zakona nad subjektima nadzora Komisije koji su definisani ovim zakonom, u skladu sa članom 2 tačka 13 Regulative (EU) br. 648/2012,
- 3) izdavanje odobrenja, oduzimanje odobrenja i nadzor poslovanja centralne druge ugovorne strane u skladu sa članom 22 stav 1 Regulative (EU) br. 648/2012,
- 4) izricanje nadzornih mjera subjektima nadzora iz tačka 2 ovog stava,
- 5) odnošenje optužnih prijedloga i izricanje prekršajnih naloga kod utvrđenih povreda odredbi Regulative (EU) br. 648/2012 i ovog zakona od strane subjekata nadzora iz tač. 2 i 3 ovog stava,
- 6) utvrđivanje povrede, vođenje postupka za izricanje periodičnih penala i izricanje periodičnih penala subjektima iz tačke 2 ovog stava u skladu s odredbama ovog poglavlja zakona.

Saradnja između nadležnih organa

Član 586

Nadležni organi država članica moraju uspostaviti i održavati usku saradnju:

- 1) među sobom, tj. između nadležnih organa različitih država članica koje učestvuju u nadzoru centralnih drugih ugovornih strana,
- 2) sa ESMA-om,
- 3) i, ako je potrebno, s ESB-om, koji takođe ima važnu ulogu u nadzoru i stabilnosti finansijskog sistema, naročito u pogledu novčanih instrumenata i monetarnih aspekata.

Saradnja treba biti stalna, efiksana i blagovremena, što znači da organi ne samo da razmjenjuju informacije, nego i koordiniraju svoje nadzorne aktivnosti kako bi obezbijedili dosljednu i jedinstvenu primjenu pravila.

Prilikom donošenja odluka u okviru svojih nadzornih zadataka, nadležni organi moraju uzeti u obzir mogući uticaji tih odluka na stabilnost finansijskog sistema ne samo u vlastitoj državi, nego i u drugim državama članicama koje su povezane s istom centralnom drugom ugovornom stranom ili tržišnim aktivnostima.

Poseban fokus je na kriznim situacijama koje su opisane u članu 587 ovog zakona, što znači da nadležni organi trebaju procijeniti i potencijalne lančane reakcije koje bi odluke mogle izazvati u različitim dijelovima Unije.

Odluke moraju biti zasnovane na informacijama koje su dostupne u trenutku donošenja odluke, odnosno na relevantnim, blagovremenim i pouzdanim informacijama.

Krizne situacije

Član 587

Nadležni organ centralne druge ugovorne strane, odnosno nadzorni organ koji je odgovoran za nadzor centralne druge ugovorne strane, ili drugi relevantni organ ima obavezu da, bez odlaganja, obavijesti sljedeće subjekte o svakoj kriznoj situaciji:

- 1) ESMA-u,
- 2) kolegij (skupinu nadležnih organa i institucija uključenih u nadzor centralne druge ugovorne strane),
- 3) relevantne članove ESB-a,
- 4) ostale mjerodavne organe odnosno bilo koji drugi nadzorni ili regulatorni subjekti koji su povezani s funkcionisanjem centralne druge ugovorne strane ili finansijskog tržišta.

U vezi sa stavom 1 ovog člana nadležni organi obavještavaju se o:

- 1) svakoj kriznoj situaciji koja se odnosi na centralnu drugu ugovornu stranu a to može biti situacija u kojoj centralna druga ugovorna strana iskazuje ozbiljne finansijske poteškoće, rizike neuspjeha u poravnanju, tehničke probleme ili bilo kakav incident koji može ugroziti njeno poslovanje ili stabilnost sistema.
- 2) kretanjima na finansijskim tržištima koja mogu imati nepovoljan učinak na:
 - a) likvidnost tržišta, tj. sposobnost učesnika da kupuju ili prodaju instrumente bez većih poremećaja,
 - b) stabilnost finansijskog sistema države članice u kojoj centralna druga ugovorna strana ili neki od članova sistema poravnanja ima poslovno sjedište.

Priznavanje centralne druge ugovorne strane treće zemlje

Član 588

Centralna druga ugovorna strana s poslovnim sjedištem u trećoj zemlji može pružati usluge poravnanja članovima sistema poravnanja ili mjestima trgovanja s poslovnim sjedištem u Uniji samo ako ju je priznala ESMA.

ESMA će, nakon savjetovanja s organima iz stava 3 ovog člana, priznati centralnu drugu ugovornu stranu iz treće zemlje koja je podnijela zahtjev za priznavanje, ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) Komisija je donijela pravila u skladu sa stavom 6 ovog člana;
- 2) centralna druga ugovorna strana ima odobrenje u trećoj zemlji i podliježe efikasnom sprovođenju i nadzoru, koji obezbjeđuju usklađenost s bonitetnim zahtjevima primjenjivim u toj trećoj zemlji;
- 3) postoje uspostavljeni dogovori o saradnji između ESMA-e i relevantnih nadležnih organa treće zemlje;
- 4) centralna druga ugovorna strana ima poslovno sjedište ili odobrenje u trećoj zemlji koja posjeduje sisteme za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma ekvivalentne onim u Uniji, u skladu s kriterijima navedenim u zajedničkom razumijevanju država članica o ekvivalentnosti trećih zemalja, u skladu s Direktivom 2005/60/EZ.

ESMA se prilikom ocjene ispunjavanja uslova savjetuje s:

- 1) nadležnim organom države članice u kojoj centralna druga ugovorna strana pruža ili planira pružati usluge poravnanja, koje je centralna druga ugovorna strana odabrala;
- 2) nadležnim organima odgovornim za nadzor članova sistema poravnanja centralne druge ugovorne strane s poslovnim sjedištem u tri

države članice koje najviše doprinose jamstvenom fondu centralne druge ugovorne strane;

- 3) nadležnim organima odgovornim za nadzor mjesta trgovanja smještenih u Uniji kojima centralna druga ugovorna strana pruža ili će pružati usluge;
- 4) nadležnim organima koja nadziru druge centralne druge ugovorne strane s poslovnim sjedištem u Uniji s kojima su sklopljeni ugovori o međudjelovanju;
- 5) relevantnim članovima ESSB-a država članica u kojima centralna druga ugovorna strana pruža ili planira pružati usluge poravnanja i relevantnim članovima ESSB-a odgovornih za nadzor centralnih drugih ugovornih strana s kojima su sklopljeni ugovori o međudjelovanju;
- 6) centralnim bankama koje izdaju najvažnije valute Unije u kojima se obavlja poravnanje finansijskih instrumenata.

Centralna druga ugovorna strana podnosi zahtjev ESMA-i i prilaže sve potrebne informacije za priznavanje.

ESMA u roku od 30 dana ocjenjuje potpunost zahtjeva i, ako nije potpun, utvrđuje rok za dopunu podataka.

Odluka ESMA-e o priznavanju zasniva se na ispunjenju uslova iz stava 2 ovog člana i nije povezana s ocjenama ekvivalentnosti prema članu 13 stav 3 Regulative br. 648/2012/EU.

ESMA se savjetuje s organima iz stava 3 ovog člana prije donošenja odluke.

U roku 180 radnih dana od prijema potpunog zahtjeva, ESMA obavještava pisanim putem o odobravanju ili odbijanju uz detaljno obrazloženje.

ESMA objavljuje spisak priznatih centralnih drugih ugovornih strana na svojoj internetskoj stranici.

Organizacioni zahtjevi

Član 589

Centralna druga ugovorna strana ima pouzdane sisteme upravljanja s jasnom organizacionom strukturom i dobro određenim, transparentnim i dosljednim linijama odgovornosti, efikasne postupke za utvrđivanje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o rizicima kojima je centralna druga ugovorna strana izložena ili bi mogla biti izložena, kao i primjerene mehanizme interne kontrole kao i odgovarajuće administrativne i računovodstvene postupke.

Centralna druga ugovorna strana donosi politike i postupke koji su dovoljno efikasni kako bi obezbijedili usklađenost s ovim zakonom i Regulativom br. 648/2012/EU, kao i usklađenost njenih direktora i zaposlenih sa svim odredbama ovog zakona i Regulative br. 648/2012/EU.

Centralna druga ugovorna strana održava i upravlja organizacionom strukturom koja obezbjeđuje kontinuitet i uredno funkcionisanje u obavljanju njenih usluga i aktivnosti i koristi sevprimjerenim i proporcionalnim sistemima, sredstvima i postupcima.

Centralna druga ugovorna strana obezbjeđuje jasno odvajanje između linija odgovornosti za upravljanje rizicima i onima za ostale operacije centralne druge ugovorne strane.

Centralna druga ugovorna strana donosi, sprovodi i vodi politiku naknada koja podstiče pouzdano i efikasno upravljanje rizicima i koja ne stvara podsticaje za ublažavanje standarda vezanih uz rizike.

Centralna druga ugovorna strana održava sisteme informacione tehnologije koji odgovaraju složenosti, raznovrsnosti i vrsti usluga i aktivnosti koje se obavljaju kako bi se obezbijedili visoki standardi sigurnosti i integriteta i povjerljivosti informacija.

Centralna druga ugovorna strana stavlja besplatno na raspolaganje javnosti svoje sisteme upravljanja, pravila kojima se uređuje centralna druga ugovorna strana i svoje pristupne kriterije za članstvo u sistem poravnanja.

Centralna druga ugovorna strana podliježe čestim i nezavisnim revizijama, a rezultati tih revizija dostavljaju se upravi i stavljaju se na raspolaganje nadležnom organu.

Više rukovodstvo i odbor

Član 590

Više rukovodstvo centralne druge ugovorne strane ima dovoljno dobar ugled i dovoljno iskustva kako bi obezbijedilo pouzdano upravljanje centralnom drugom ugovornom stranom, a to znači da lica koja čine više rukovodstvo moraju biti profesionalno i moralno podobna i imati potrebna znanja i iskustvo u upravljanju finansijskim institucijama, posebno u kontekstu aktivnosti centralnih drugih ugovornih strana. Njihova sposobnost upravljanja mora osigurati da se poslovanje vodi na siguran, transparentan i odgovoran način, uz usklađenost sa svim zakonskim i regulatornim zahtjevima.

Centralna druga ugovorna strana ima odbor a najmanje jedna trećina, ali ne manje od dva člana tog odbora su nezavisni.

Odbor je ključni upravljački organ koji nadzire rad centralne druge ugovorne strane. Sastav odbora mora uključivati nezavisne članove kako bi se obezbijedila objektivnost u donošenju odluka i spriječili potencijalni sukobi interesa.

Nezavisni članovi nisu povezani s poslovanjem ili menadžmentom centralne druge ugovorne strane, što im omogućava da nepristrano nadziru i procjenjuju rad uprave.

Predstavnici klijenata članova sistema poravnanja pozivaju se na sastanke odbora radi pitanja koja se odnose na čl. 38 i 39 Regulative br. 648/2012/EU.

Klijenti članovi sistema poravnanja, odnosno subjekti koji koriste usluge centralne druge ugovorne strane u procesu poravnanja finansijskih instrumenata, imaju pravo biti uključeni u rasprave o određenim ključnim pitanjima vezanim uz upravljanje rizicima i poslovne politike, kako je detaljno definisano u čl. 38 i 39 Regulative br. 648/2012/EU a to obezbjeđuje transparentnost i uzima u obzir interese korisnika sistema.

Naknade nezavisnim i ostalim neizvršnim članovima odbora ne smiju biti povezane s poslovnim rezultatima centralne druge ugovorne strane.

Kako bi se spriječile zloupotrebe i neprimjereni podsticaji, naknade za nezavisne i neizvršne članove odbora ne smiju zavisiti o finansijskim rezultatima društva čime se čuva njihova nezavisnost i objektivnost u nadzoru.

Članovi odbora centralne druge ugovorne strane, uključujući njihove nezavisne članove, imaju dovoljno dobar ugled i primjerenu stručnost u području finansijskih usluga, upravljanju rizicima i uslugama poravnanja.

Svi članovi odbora moraju imati profesionalnu reputaciju i kompetencije koje su potrebne za efikasno upravljanje i nadzor, posebno u segmentima koji se tiču finansijskih tržišta, rizika i poravnanja transakcija a to podrazumijeva i razumijevanje regulatornog okvira kao i tehničkih i poslovnih aspekata poslovanja centralne druge ugovorne strane.

Centralna druga ugovorna strana jasno određuje uloge i odgovornosti odbora i zapisnike sa sastanka odbora stavlja na raspolaganje nadležnom organu i revizorima.

Organizaciona struktura mora biti jasno definisana kako bi svi članovi odbora znali svoje zadatke i odgovornosti.

Vođenje zapisnika sa sastanaka odbora je obavezno, a ti zapisnici moraju biti dostupni nadležnim organima i revizorima radi provjere usklađenosti i transparentnosti rada odbora a čime se obezbjeđuje odgovornost i kvalitet upravljanja unutar centralne druge ugovorne strane.

Odbor za rizike

Član 591

Centralna druga ugovorna strana osniva odbor za rizike, koji čine predstavnici njenih članova sistema poravnanja, nezavisni članovi odbora i predstavnici njenih klijenata.

Odbor za rizike je ključni organ unutar centralne druge ugovorne strane zadužen za praćenje i upravljanje svim rizicima koji mogu uticati na poslovanje.

Sastav odbora uključuje različite učesnike sistema poravnanja, što obezbjeđuje da se različite perspektive i interesi uzmu u obzir pri donošenju odluka.

Odbor za rizike može pozvati zaposlene centralne druge ugovorne strane i spoljne nezavisne stručnjake da prisustvuju sastancima odbora za rizike bez prava glasa čime se omogućava da se na sastancima uključe eksperti i stručnjaci koji mogu dati dodatne informacije i analize, ali bez mogućnosti donošenja odluka.

Nadležni organi mogu tražiti da prisustvuju sastancima odbora za rizike bez prava glasa i da budu prikladno obaviješteni o aktivnostima i odlukama odbora za rizike.

Regulatorna tijela imaju pravo nadzora i praćenja rada odbora za rizike kako bi obezbijedila da se rizici adekvatno upravljaju, no bez prava aktivnog učestvovanja u odlučivanju.

Savjeti odbora za rizike nezavisni su od bilo kakvog neposrednog uticaju od strane uprave centralne druge ugovorne strane.

Odbor za rizike djeluje kao samostalni i nezavisni savjetodavni organ, čiji se zaključci i preporuke ne smiju podvrgavati pritisku uprave.

Ni jedna grupa predstavnika ne može imati većinu u odboru za rizike što obezbjeđuje ravnotežu i sprječava dominaciju bilo koje grupe, čime se podstiče pravičnost i objektivnost u donošenju odluka.

Centralna druga ugovorna strana jasno određuje mandat, sisteme upravljanja kojima se obezbjeđuje nezavisnost odbora za rizike, operativne postupke, pristupne kriterije i mehanizme za izbor članova odbora za rizike i zahtijeva transparentnost i formalizaciju procesa u vezi s radom odbora za rizike, uključujući jasno definisane uloge, procedure i pravila za imenovanje članova, čime se obezbjeđuje njegova efikasna i nezavisna funkcija.

Sistemi upravljanja javno su dostupni i njima se određuje da odborom za rizike predsjedava nezavisni član odbora, da je direktno odgovoran odboru i da redovno održava sastanke.

Javna dostupnost sistema upravljanja obezbjeđuje transparentnost prema akcionarima i regulatorima.

Predsjednik odbora za rizike mora biti nezavisni član, što dodatno garantuje objektivnost, a redovni sastanci omogućuju blagovremeno razmatranje svih pitanja vezanih uz rizike.

Odbor za rizike savjetuje odbor o svim aranžmanima koji mogu uticati na upravljanje rizicima centralne druge ugovorne strane, poput značajne promjene u njenom modelu rizika, postupcima u slučaju neispunjavanja obaveza, kriterijumima za prihvatanje članova u sistem poravnanja, poravnanju novih vrsta instrumenata ili izdvajanju poslovnih procesa.

Odbor za rizike ima savjetodavnu ulogu u donošenju ključnih odluka koje se tiču upravljanja rizicima i sigurnosti poslovanja centralne druge ugovorne strane, ali ne mora se baviti svakodnevnim operacijama.

Savjeti odbora za rizike nisu potrebni za dnevne operacije centralne druge ugovorne strane, a to znači da odbor za rizike ne upravlja svakodnevnim poslovnim aktivnostima, već se fokusira na strateške i ključne aspekte upravljanja rizicima.

Ulažu se odgovarajući naponi za savjetovanje s odborom za rizike o kretanjima koja utiču na upravljanje rizicima centralne druge ugovorne strane u kriznim situacijama.

Ne dovodeći u pitanje pravo nadležnih organa da budu prikladno obaviješteni, članovi odbora za rizike obavezni su da čuvaju povjerljivost informacija.

Članovi odbora imaju strogu obavezu povjerljivosti o svim informacijama koje dobiju tokom rada, osim u slučajevima kad su nadležni organi službeno uključeni.

Kada predsjednik odbora za rizike utvrdi da je određeni član u sukobu interesa ili bi mogao biti u sukobu interesa vezano uz određeno pitanje, tom se članu neće dopustiti da glasa o tom pitanju.

Centralna druga ugovorna strana odmah obavještava nadležni organ o svakoj odluci kojom odbor odluči da neće slijediti savjete odbora za rizike.

Vođenje evidencije

Član 592

Centralna druga ugovorna strana čuva, u periodu od najmanje 10 godina, svu evidenciju o pruženim uslugama i aktivnostima kako bi obezbijedila nadležnom organu praćenje usklađenosti centralne druge ugovorne strane s ovim zakonom i Regulativom 648/2012/EU.

Centralna druga ugovorna strana čuva, u periodu od najmanje 10 godina od prekida ugovora, sve informacije o svim ugovorima koje je obradila a te informacije omogućavaju identifikaciju izvornih uslova transakcije prije poravnanja posredstvom te centralne druge ugovorne strane.

Centralna druga ugovorna strana na zahtjev stavlja na raspolaganje nadležnom organu, ESMA-i i mjerodavnim članovima ESB-a evidencije i informacije iz st. 1 i 2 ovog člana i sve informacije o pozicijama ugovora čije je poravnanje obavljeno, bez obzira na mjesto gdje su transakcije izvršene.

Akcionari i članovi s kvalifikovanim učešćem

Član 593

Nadležni organ ne izdaje odobrenje centralnoj drugoj ugovornoj strani ako nije obaviješten o identitetu akcionara ili članova, bilo posrednih ili neposrednih, kao i fizičkih ili pravnih lica koja imaju kvalifikovano učešće u centralnoj drugoj ugovornoj strani, kao i o visini tih učešća.

Nadležni organ odbija izdati odobrenje centralnoj drugoj ugovornoj strani ako se ne uvjeri u prikladnost akcionara ili članova s kvalifikovanim učešćem u centralnoj drugoj ugovornoj strani, uzimajući u obzir potrebu obezbjeđenja pouzdanog upravljanja centralnom drugom ugovornom stranom.

Ako između centralne druge ugovorne strane i drugih fizičkih ili pravnih lica postoji uska povezanost, nadležni organ izdaje odobrenje samo ako ta povezanost ne sprečava efikasno obavljanje nadzornih funkcija nadležnog organa.

Kada lica iz stava 1 ovog člana imaju uticaj koji vjerovatno može dovesti u pitanje pouzdano i upravljanje centralnom drugom ugovornom stranom, nadležni organ preduzima odgovarajuće mjere radi otklanjanja takve situacije, što može uključivati i oduzimanje odobrenja centralnoj drugoj ugovornoj strani.

Nadležni organ odbija da izda odobrenje ako zakoni, propisi ili administrativne mjere treće zemlje koje se primjenjuju na jednu ili više fizičkih ili pravnih lica s kojima je centralna druga ugovorna strana usko povezana, ili poteškoće u sprovođenju tih zakona, propisa ili administrativnih mjera, sprečavaju nadležni organ u efikasnom obavljanju njegovih nadzornih funkcija.

Obavješćavanje nadležnih organa

Član 594

Centralna druga ugovorna strana obavješćava svoj nadležni organ o svim promjenama u svom upravljanju i dostavlja nadležnom organu sve potrebne informacije radi procjene usklađenosti s članom 27 Regulative br. 648/2012/EU.

Kada postoji vjerovatnoća da bi ponašanje člana odbora moglo dovesti u pitanje pouzdano i upravljanje centralnom drugom ugovornom stranom, nadležni organ preduzima primjerene mjere, koje mogu uključivati uklanjanje tog člana iz odbora.

Sva fizička ili pravna lica ili lica kada djeluju zajednički („predloženi sticalac“) koja su donijela odluku o sticanju, posrednom ili neposrednom, kvalifikovanog učešća u centralnoj drugoj ugovornoj strani ili o daljem povećanju, posrednom ili neposrednom, takvog kvalifikovanog učešća u centralnoj drugoj ugovornoj strani, ako kao posljedica toga procenat glasačkih prava ili kapitala koji ima dosegne ili premaši 10 %, 20 %, 30 % ili 50 %, ili ako time centralna druga ugovorna strana postaje njegovo zavisno društvo („predloženo sticanje“), o tome prethodno pisanim putem obavještava nadležni organ centralne druge ugovorne strane u kojoj namjerava steći ili povećati kvalifikovano učešće, navodeći veličinu planiranog učešća i relevantne informacije iz člana 32 stav 4 Regulative br. 648/2012/EU.

Sva fizička ili pravna lica koja su donijela odluku o prodaji, posrednoj ili neposrednoj, kvalifikovanog učešća u centralnoj drugoj ugovornoj strani („predloženi prodavac“) o tome prethodno pisanim putem obavještava nadležni organ, navodeći veličinu tog učešća i obavještava nadležni organ ako je odlučila da smanji kvalifikovano učešće tako da procenat glasačkih prava ili kapitala koji ima padne ispod 10 %, 20 %, 30 % ili 50 %, ili tako da centralna druga ugovorna strana prestane biti zavisno društvo tog lica.

Nadležni organ bez odlaganja, a u svakom slučaju u roku od dva radna dana od prijema obavještenja iz ovog stava i informacija iz stava 3 ovog člana, pisanim putem potvrđuje njihov prijem predloženom sticaocu ili prodavcu.

Nadležni organ u roku od najviše 60 radnih dana od datuma pisane potvrde prijema obavještenja i svih dokumenata koje je potrebno priložiti uz obavještenje u skladu s članom 595 stav 4 ovog zakona (period za procjenu) radi sprovođenja procjene iz člana 595 stav 1 ovog zakona.

Nadležni organ prilikom potvrde prijema obavještava predloženog sticaoca ili prodavca o datumu isteka perioda za procjenu.

Nadležni organ može tokom perioda za procjenu, prema potrebi, a najkasnije pedesetog radnog dana tog perioda da zatraži dodatne informacije potrebne za sprovođenje procjene.

Zahtjev se podnosi pisanim putem i u njemu se detaljno navode dodatne informacije koje se zahtijevaju.

Period za procjenu prekida se za period koje teče od datuma upućivanja zahtjeva za dodatnim informacijama do prijema odgovora predloženog sticaoca taj prekid ne može trajati duže od 20 radnih dana.

Nadležni organ može da zatraži dodatne dopune ili pojašnjenja informacija, ali to ne dovodi do prekida perioda za procjenu.

Nadležni organ može produžiti prekid procjene na najviše 30 radnih dana ako je predloženi sticalac ili prodavac:

(a) smješten ili ima odobrenje za rad van Unije; ili

(b) fizička ili pravna lica koja ne podliježu nadzoru u skladu s ovim zakonom, Regulativom br. 648/2012/EU ili Direktivom 73/239/EEZ, Direktivom 92/49/EEZ, Direktivom 2002/83/EZ, Direktivom 2003/41/EZ,

Direktivom 2004/39/EZ, Direktivom 2005/68/EZ, Direktivom 2006/48/EZ, Direktivom 2009/65/EZ ili Direktivom 2011/61/EU.

Kada se nadležni organ, nakon sprovođenja procjene, odluči da odbije predloženo sticanje, o toj odluci u roku od dva radna dana, a najkasnije do isteka perioda za procjenu, pisanim putem obavještava predloženog sticaoca, uz navođenje razloga za takvu odluku i obavještava i kolegij iz člana 579 ovog zakona.

Obrazložena izjava o razlozima odluke može se na zahtjev predloženog sticaoca staviti na raspolaganje javnosti, a države članice mogu dopustiti nadležnom organu da te informacije objavi i bez takvog zahtjeva.

Ako se nadležni organ ne usprotivi predloženom sticanju tokom perioda za procjenu, smatra se da je predloženo sticanje odobreno.

Procjena Član 595

Prilikom procjenjivanja obavještenja iz člana 594 stav 2 ovog zakona i informacija iz člana 594 stav 3 ovog zakona, radi obezbjeđenja pouzdanog upravljanja centralnom drugom ugovornom stranom u kojoj se predlaže sticanje i uzimajući u obzir vjerovatan uticaj predloženog sticaoca na centralnu drugu ugovornu stranu, nadležni organ procjenjuje prikladnost predloženog sticaoca i finansijsku pouzdanost predloženog sticaoca u skladu sa sljedećim kriterijumima:

- 1) reputacija i finansijska pouzdanost predloženog sticaoca;
- 2) reputacija i iskustvo lica koje će upravljati poslovanjem centralne druge ugovorne strane kao posljedica predloženog sticaoca;
- 3) sposobnost centralne druge ugovorne strane da se uskladi i da održava usklađenost s ovim zakonom i Regulativom br. 648/2012/EU;
- 4) postojanje opravdanih razloga za sumnju, u vezi s predloženim sticanjem, pranje novca ili finansiranje terorizma ili pokušaj pranja novca ili finansiranja terorizma u smislu člana 1 Direktive 2005/60/EZ, ili postojanje opravdanih razloga za sumnju da bi predloženo sticanje moglo povećati rizik od toga.

Prilikom procjenjivanja finansijske pouzdanosti predloženog sticaoca, nadležni organ pridaje posebnu pažnju vrsti poslovanja koje se obavlja i koje se namjerava obavljati u centralnoj drugoj ugovornoj strani u kojoj se predlaže sticanje.

Prilikom procjenjivanja sposobnosti centralne druge ugovorne strane za usklađivanje s ovim zakonom i Regulativom br. 648/2012/EU, nadležni organ pridaje posebnu pažnju pitanju ima li grupa čiji će ona postati dio strukturu koja omogućava efikasan nadzor, efikasnu razmjenu informacija između nadležnih organa i jasno određivanje raspodjele odgovornosti između nadležnih organa.

Nadležni organ može da odbije predloženo sticanje samo ako za to postoje opravdani razlozi na osnovu kriterijuma iz stava 1. ili ako informacije koje pruža predloženi stjecatelj nisu potpune.

Države članice ne nameću prethodne uslove u pogledu visine učešća koji se stiču niti dopuštaju svojim nadležnim organima preispitivanje predloženog stjecanja s obzirom na ekonomske tržišne potrebe.

Države članice javno objavljuju spisak informacija koje su potrebne za sprovođenje procjene i koje se dostavljaju nadležnim organima prilikom obavještanja iz člana 594 stav 2 ovog zakona.

Informacije moraju biti srazmjerne i prilagođene prirodi predloženog sticaoca i predloženog sticanja.

Države članice ne smiju zahtijevati informacije koje nisu relevantne za bonitetnu procjenu.

Izuzetno od odredbi člana 594 st. 2, 3 i 4 ovog zakona, kada je nadležni organ obaviješten o dva ili više prijedloga za sticanje ili povećanje kvalifikovanih učešća u istoj centralnoj drugoj ugovornoj strani, ono prema predloženim sticaocima postupa na nediskriminirajući način.

Mjerodavni nadležni organi međusobno usko sarađuju pri sprovođenju procjene kada je predložen sticalac:

- 1) druga centralna druga ugovorna strana, kreditna institucija, društvo za životno osiguranje, društvo za osiguranje, društvo za reosiguranje, investiciono društvo, organizator tržišta, društvo za upravljanje sistemom za namiru hartija od vrijednosti, društvo za upravljanje UCITS-om ili društvo za upravljanje alternativnim investicijskim fondova s odobrenjem u drugoj državi članici;
- 2) matično društvo druge centralne druge ugovorne strane, kreditne institucije, društva za životno osiguranje, društva za osiguranje, društva za reosiguranje, investicionog društva, organizatora tržišta, upravitelja sistema za namiru vrijednosnih papira, društva za upravljanje UCITS-om ili društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondom s odobrenjem u drugoj državi članici;
- 3) fizička ili pravna lica koja kontrolišu drugu centralnu drugu ugovornu stranu, kreditnu instituciju, društvo za životno osiguranje, društvo za osiguranje, društvo za reosiguranje, investiciono društvo, organizatora tržišta, upravitelja sistema za namiru vrijednosnih papira, društva za upravljanje UCITS-om ili društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondom s odobrenjem u drugoj državi članici.

Nadležni organi međusobno, bez odlaganja, razmjenjuju sve informacije koje su potrebne ili relevantne za sprovođenje procjene.

Nadležni organi na zahtjev dostavljaju sve relevantne informacije, a sve potrebne informacije dostavljaju i na vlastitu inicijativu.

U odluci nadležnog organa koje je izdalo odobrenje **centralnoj drugoj ugovornoj strani** u kojoj se predlaže sticanje navode se sva mišljenja s rezervom koje je izrazio nadležni organ odgovoran za predloženog sticaoca.

Sukob interesa

Član 596

Centralna druga ugovorna strana održava i upravlja efikasnim pisanim organizacionim i administrativnim aranžmanima za utvrđivanje i upravljanje mogućim sukobima interesa između nje, uključujući njene direktore,

zaposlene ili druga lica s posrednom ili neposrednom kontrolom ili s njom usko povezana lica, i njenih članova sistema poravnanja ili njihovih klijenata koji su poznati centralnoj drugoj ugovornoj strani.

Centralna druga ugovorna strana održava i sprovodi odgovarajuće postupke kojima je cilj rješavanje mogućih sukoba interesa.

Kada organizacioni ili administrativni aranžmani centralne druge ugovorne strane za upravljanje sukobima interesa nisu dovoljni kako bi se sa zadovoljavajućom nivoom pouzdanosti spriječio rizik štete interesima članova sistema poravnanja ili klijenata, centralna druga ugovorna strana prije prihvatanja novih transakcija od tog člana sistema poravnanja jasno otkriva tom članu opštu prirodu ili izvore sukoba interesa.

Kada je klijent poznat centralnoj drugoj ugovornoj strani, ona o tome obavještava i klijenta i člana sistema poravnanja na čijeg se klijenta to odnosi.

Kada je centralna druga ugovorna strana matično društvo ili zavisno društvo, pisani aranžmani uzimaju u obzir i sve okolnosti kojih je centralna druga ugovorna strana svjesna ili bi trebala biti svjesna, a koje mogu dovesti do sukoba interesa kao rezultat strukture i poslovnih aktivnosti drugih društava s kojima je ona u odnosu matičnog društva ili zavisnog društva.

Pisani aranžmani uspostavljeni u skladu sa stavom 1 ovog člana uključuju:

- 1) okolnosti koje predstavljaju sukob interesa ili mogu dovesti do sukoba interesa koji može imati za posljedicu znatan rizik od nastanka štete interesima jednog ili više članova sistema poravnanja ili klijenata;
- 2) postupke koje je potrebno poštovati i mjere koje je potrebno preduzeti radi upravljanja takvim sukobima interesa.

Centralna druga ugovorna strana preduzima sve odgovarajuće korake radi sprječavanja zloupotrebe informacija koje se vode u njenom sistemu i sprječava upotrebu tih informacija za druge poslovne aktivnosti.

Fizičko lice koje je usko povezano s centralnom drugom ugovornom stranom ili pravno lice koje je u odnosu matičnog društva ili zavisnog društva s centralnom drugom ugovornom stranom ne smije koristiti povjerljive informacije koje se evidentiraju u toj centralnoj drugoj ugovornoj strani u komercijalne svrhe bez prethodne pisane saglasnosti klijenta kojem te povjerljive informacije pripadaju.

Kontinuitet poslovanja

Član 597

Centralna druga ugovorna strana uspostavlja, sprovodi i održava primjerenu politiku kontinuiteta poslovanja i plan oporavka od kriznih situacija, s ciljem obezbjeđenja očuvanja njenih funkcija, blagovremenog oporavka operacija i ispunjavanja obaveza centralne druge ugovorne strane.

Planom iz stave 1 ovog člana predviđa se oporavak svih transakcija u trenutku nastanka smetnji kako bi se centralnoj drugoj ugovornoj strani omogućio siguran nastavak poslovanja i završetak namire na planirani datum.

Centralna druga ugovorna strana uspostavlja, sprovodi i održava primjeren postupak kojim se obezbjeđuje blagovremena namira ili prenos imovine i pozicija klijenata i članova sistema poravnanja u slučaju oduzimanja odobrenja na osnovu odluke donesene u skladu s članom 583 ovog zakona.

Izdvajanje poslovnih procesa

Član 598

Kada centralna druga ugovorna strana izdvaja poslovne procese, usluge ili aktivnosti, ona ostaje u potpunosti odgovorna za ispunjavanje svih svojih obaveza iz ovog zakona i Regulative br. 648/2012/EU i obezbeđuje da u svakom trenutku:

(a) izdvajanje poslovnih procesa ne dovodi do delegiranja njenih odgovornosti;

(b) odnos i obaveze centralne druge ugovorne strane prema njenim članovima sistema poravnanja ili, kada je to potrebno, prema njihovim klijentima, ostaju nepromijenjeni;

(c) uslovi za izdavanje odobrenja centralnoj drugoj ugovornoj strani nisu efektivno izmijenjeni;

(d) izdvajanje poslovnih procesa ne sprečava izvršavanje supervizorskih i nadzornih funkcija, niti direktan pristup relevantnim informacijama potrebnim za izvršavanje tih funkcija;

(e) izdvajanjem poslovnih procesa centralnoj drugoj ugovornoj strani nisu uskraćeni sistemi i kontrole potrebni za upravljanje rizicima kojima je izložena;

(f) pružalac usluga ispunjava zahtjeve u pogledu kontinuiteta poslovanja koji su ekvivalentni onim koje je centralna druga ugovorna strana dužna ispuniti u skladu s ovim zakonom i Regulativom br. 648/2012/EU;

(g) centralna druga ugovorna strana i nadalje raspolaže stručnošću i sredstvima potrebnim za procjenu kvaliteta pruženih usluga, organizacione i kapitalne adekvatnosti pružaoca usluga, za efikasan nadzor izdvojenih poslovnih procesa i za upravljanje rizicima povezanim s izdvajanjem poslovnih procesa, pri čemu se ti procesi i rizici nadziru na kontinuiranoj osnovi;

(h) centralna druga ugovorna strana ima neposredan pristup svim relevantnim informacijama u vezi s izdvojenim poslovnim procesima;

(i) pružalac usluga srađuje s nadležnim organom u vezi s izdvojenim poslovnim procesima;

(j) pružalac usluga obezbeđuje zaštitu povjerljivih informacija koje se odnose na centralnu drugu ugovornu stranu, njene članove sistema poravnanja i njihove klijente ili, ako pružalac usluga ima poslovno sjedište u trećoj zemlji, obezbeđuje da su standardi zaštite informacija te treće zemlje ili standardi utvrđeni ugovorom između strana uporedivi sa standardima zaštite podataka koji se primjenjuju u Uniji.

Centralna druga ugovorna strana ne smije izdvajati ključne aktivnosti povezane s upravljanjem rizicima, osim ako takvo izdvajanje odobri nadležni organ.

Nadležni organ zahtijeva da centralna druga ugovorna strana pisanim sporazumom jasno utvrdi svoja prava i obaveze kao i prava i obaveze pružaoca usluga.

Centralna druga ugovorna strana na zahtjev stavlja na raspolaganje nadležnom organu sve informacije potrebne za ocjenu usklađenosti obavljanja izdvojenih poslovnih procesa s ovim zakonom i Regulativom br. 648/2012/EU.

Pravila poslovnog ponašanja

Član 599

Prilikom pružanja usluga svojim članovima sistema poravnanja, i prema potrebi njihovim klijentima, centralna druga ugovorna strana postupa pošteno i profesionalno, u skladu s najboljim interesima tih članova sistema poravnanja i klijenata i u skladu s načelima pouzdanog upravljanja rizicima.

Centralna druga ugovorna strana ima uspostavljena dostupna, transparentna i pravedna pravila za brzo i efikasno rješavanje pritužbi.

Zahtjevi za učestvovanje

Član 600

Centralna druga ugovorna strana utvrđuje, kada je to potrebno s obzirom na vrstu proizvoda čije se poravnanje obavlja, kategorije prihvatljivih članova sistema poravnanja i kriterijuma prihvatljivosti, u skladu sa savjetom odbora za rizik u skladu sa članom 591 stav 3 ovog zakona.

Kriterijumi iz stava 1 ovog člana su nediskriminirajući, transparentni i objektivni kako bi se obezbijedio fer i otvoren pristup centralnoj drugoj ugovornoj strani i kako bi se obezbijedilo da članovi sistema poravnanja imaju dovoljno finansijskih resursa i operativnih sposobnosti za ispunjavanje obaveza koje proizlaze iz učestvovanja u centralnoj drugoj ugovornoj strani.

Kriterijumi koji ograničavaju pristup dopušteni su samo ako im je cilj kontrola rizika centralne druge ugovorne strane.

Centralna druga ugovorna strana obezbjeđuje kontinuiranu primjenu kriterijuma iz stava 1 ovog člana i ima blagovremeni pristup informacijama koje su relevantne za tu procjenu.

Centralna druga ugovorna strana sprovodi, najmanje jednom godišnje, sveobuhvatnu reviziju usklađenosti svojih članova sistema poravnanja s ovim članom zakona.

Članovi sistema poravnanja koji obavljaju poravnanje transakcija u ime svojih klijenata raspolažu potrebnim dodatnim finansijskim sredstvima i operativnim kapacitetima za obavljanje te aktivnosti.

Pravila centralne druge ugovorne strane za članove sistema poravnanja omogućavaju joj prikupljanje relevantnih informacija radi identifikacije, praćenja i upravljanja relevantnim koncentracijama rizika povezanim s pružanjem usluga klijentima.

Članovi sistema poravnanja, na zahtjev, obavještavaju centralnu drugu ugovornu stranu o kriterijumima i aranžmanima koje su uspostavili kako bi svojim klijentima omogućili pristup uslugama centralne druge ugovorne strane.

Članovi sistema poravnanja odgovorni su za obezbjeđenje da klijenti ispunjavaju svoje obaveze.

Centralna druga ugovorna strana ima objektivne i transparentne postupke za suspenziju i uredno isključenje članova sistema poravnanja koji više ne ispunjavaju kriterijume iz stava 1 ovog člana.

Centralna druga ugovorna strana može uskratiti pristup članovima sistema poravnanja koji ispunjavaju kriterijume iz stava 1 ovog člana samo ako je takva odluka pisano obrazložena i zasnovana na sveobuhvatnoj analizi rizika.

Centralna druga ugovorna strana može nametnuti posebne dodatne obaveze članovima sistema poravnanja, uključujući obavezu učestvovanja u aukcijama pozicija člana sistema poravnanja koji ne ispunjava svoje obaveze, a te dodatne obaveze srazmjerne su riziku koji nosi član sistema poravnanja i ne smiju ograničavati učestvovanje na određene kategorije članova sistema poravnanja.

Transparentnost

Član 601

Centralna druga ugovorna strana i njeni članovi sistema poravnanja javno objavljuju cijene i naknade povezane s uslugama koje pružaju.

Cijene i naknade objavljuju se zasebno za svaku pojedinu uslugu, uključujući diskonte, rabate i uslove pod kojima se ostvaruje pravo na takva smanjenja.

Centralna druga ugovorna strana omogućava svojim članovima sistema poravnanja i, prema potrebi, njihovim klijentima, odvojen pristup pojedinim uslugama koje pruža.

Centralna druga ugovorna strana izvještava svoje članove sistema poravnanja i njihove klijente o rizicima povezanim sa uslugama koje pruža.

Centralna druga ugovorna strana izvještava svoje članove sistema poravnanja i svoj nadležni organ o informacijama o cijenama koje su korišćene za izračun njenih izloženosti na kraju dana prema članovima sistema poravnanja.

Centralna druga ugovorna strana javno objavljuje ukupan obim obračunatih transakcija za svaku vrstu finansijskog instrumenta čije je poravnanje izvršila.

Centralna druga ugovorna strana javno objavljuje operativne i tehničke zahtjeve povezane s komunikacijskim protokolima, uključujući formate sadržaja i poruka koje koristi u interakciji s trećim stranama, kao i operativne i tehničke zahtjeve iz člana 568 ovog zakona.

Centralna druga ugovorna strana odvojeno vodi troškove i prihode povezane s pružanjem svojih usluga i te informacije otkriva nadležnom organu.

Centralna druga ugovorna strana javno objavljuje svako kršenje kriterijume iz člana 600 stav 1 ovog zakona i zahtjeva utvrđenih u stavu 1 ovoga člana koje su počinili članovi sistema poravnanja, osim ako nadležni organ, nakon savjetovanja s ESMA-om, ocijeni da bi takva objava predstavljala prijetnju finansijskoj stabilnosti ili povjerenju u tržište, ozbiljno ugrozila finansijska tržišta ili prouzrokovala nerazmjernu štetu uključenim stranama.

Odvajanje i prenosivost

Član 602

Centralna druga ugovorna strana vodi odvojenu evidenciju i račune, čime omogućava da u bilo kojem trenutku i bez odlaganja razlikuje u računima kod sebe imovinu i pozicije koje se vode za račun jednog člana sistema poravnanja od imovine i pozicija koje se vode za račun bilo kojeg drugog člana sistema poravnanja i od vlastite imovine.

Centralna druga ugovorna strana nudi vođenje odvojene evidencije i računa, čime omogućava svakom članu sistema poravnanja da razlikuje u računima kod centralne druge ugovorne strane imovinu i pozicije tog člana sistema poravnanja od imovine i pozicija koje se vode za račun njegovih klijenata („odvajanje zbirnih računa za klijente”).

Centralna druga ugovorna strana nudi vođenje odvojene evidencije i računa, čime omogućava svakom članu sistema poravnanja da razlikuje u računima kod centralne druge ugovorne strane imovinu i pozicije koje se vode za račun određenog klijenta od one imovine i pozicija koje se vode za račun ostalih klijenata („odvajanje pojedinačnih računa za klijente”).

Na zahtjev, centralna druga ugovorna strana nudi članovima sistema poravnanja mogućnost otvaranja više računa na vlastito ime ili za račun njihovih klijenata.

Član sistema poravnanja vodi odvojenu evidenciju i račune koji mu omogućavaju da razlikuje, i u računima kod centralne druge ugovorne strane i u vlastitim računima, svoju imovinu i pozicije od imovine i pozicija koje se vode za račun njegovih klijenata kod centralne druge ugovorne strane.

Član sistema poravnanja nudi svojim klijentima izbor između odvajanja zbirnih računa za klijente i odvajanja pojedinačnih računa za klijente i obavještava ih o troškovima i nivou zaštite iz stava 7 ovog člana povezanih sa svakom od tih opcija a klijent potvrđuje svoj izbor pisanim putem.

Kada se klijent odluči za odvajanje pojedinačnih računa za klijente, svaki iznos nadoknade koji premašuje zahtjeve klijenta takođe se knjiži na centralnu drugu ugovornu stranu i odvaja se od iznosa nadoknada ostalih klijenata ili članova sistema poravnanja i ne izlaže se gubicima povezanim sa pozicijama koje se knjiže na drugom računu.

Centralne druge ugovorne strane i članovi sistema poravnanja javno objavljuju nivoe zaštite i troškove povezane s različitim nivoima odvajanja koje nude i pružaju te usluge pod prihvatljivim komercijalnim uslovima.

Podaci o različitim nivoima odvajanja uključuju opis glavnih pravnih implikacija pojedinačnih nivoa odvajanja kao i informacije o mjerodavnom stečajnom pravu u relevantnim jurisdikcijama.

Centralna druga ugovorna strana ima pravo upotrebe vezano uz iznose nadoknada ili doprinosa u jamstveni fond koji se prikupljaju putem ugovora o finansijskom kolateralu u vrijednosnim papirima, u smislu člana 2 stava 1 tačka (c) Direktive 2002/47/EZ, pod uslovom da je upotreba takvih ugovora predviđena njenim pravilima poslovanja.

Član sistema poravnanja potvrđuje svoje prihvatanje pravila poslovanja pisanim putem.

Centralna druga ugovorna strana javno objavljuje pravo upotrebe koje se izvršava u skladu s članom 610 ovog zakona.

Zahtjev za razlikovanjem imovine i pozicija u računima kod centralne druge ugovorne strane ispunjen je kada:

- 1) se imovina i pozicije knjiže u odvojenim računima;
- 2) se sprečava netiranje pozicija knjiženih na različitim računima;
- 3) imovina koja obuhvata pozicije knjižene na računu nije izložena gubicima povezanim s pozicijama koje se knjiže na drugom računu.

Imovina se odnosi na kolateral koji se drži za pokrivanje pozicija i uključuje pravo na prenos imovine jednakom tom kolateralu ili naknadama realizacije bilo kojeg kolaterala, ali ne uključuje doprinose u jamstveni fond.

Bonitetni zahtjevi i upravljanje izloženošću

Član 603

Centralna druga ugovorna strana mjeri i ocjenjuje svoju likvidnost i kreditne izloženosti prema svakom članu sistema poravnanja i, prema potrebi, prema drugoj centralnoj drugoj ugovornoj strani s kojom je sklopila ugovor o međudjelovanju, gotovo u realnom vremenu.

Centralna druga ugovorna strana ima blagovremeni pristup, na nediskriminirajućoj osnovi, relevantnim izvorima za formiranje cijena radi efikasnog mjerenja njenih izloženosti i to se obavlja uz prihvatljivu cijenu.

Zahtjevi za iznosom nadoknade

Član 604

Centralna druga ugovorna strana određuje, poziva i prikuplja iznose nadoknade kako bi ograničila svoje kreditne izloženosti koje proizlaze od njenih članova sistema poravnanja i, prema potrebi, od centralnih drugih ugovornih strana s kojima ima sklopljene ugovore o međudjelovanju.

Ti iznosi nadoknade su dovoljni za pokriće mogućih izloženosti za koje centralna druga ugovorna strana procjenjuje da će se pojaviti do likvidacije dotičnih pozicija i one su dovoljne za pokriće gubitaka koji proizlaze iz najmanje 99 % kretanja izloženosti tokom određenog vremenskog perioda i obezbjeđuju potpunu kolateralizaciju izloženosti centralne druge ugovorne strane prema svim njenim članovima sistema poravnanja, i, prema potrebi, prema centralnim drugim ugovornim stranama s kojima ima sklopljene ugovore o međudjelovanju, najmanje jednom dnevno.

Centralna druga ugovorna strana redovno prati i, prema potrebi, revidira nivo svojih iznosa nadoknada u skladu s trenutnim uslovima na tržištu uzimajući u obzir moguće procikličke efekte takvih revizija.

Pri određivanju zahtjeva za iznosom nadoknade, centralna druga ugovorna strana donosi modele i parametre koji uzimaju u obzir rizična obilježja proizvoda čije se poravnanje obavlja i uzimaju u obzir vremenski period između prikupljanja iznosa nadoknade, tržišne likvidnosti i mogućnosti promjena tokom trajanja transakcije a modele i parametre potvrđuje nadležni organ i oni podliježu mišljenju u skladu s članom 582 ovog zakona.

Centralna druga ugovorna strana poziva i prikuplja iznose nadoknade na dnevnoj osnovi, kada su premašeni unaprijed definisani pragovi.

Centralna druga ugovorna strana poziva i prikuplja iznose nadoknade koji su primjereni za pokriće rizika koji proizlazi iz pozicija u računima koji se vode u skladu s članom 602 ovog zakona, vezano uz određene finansijske instrumente.

Centralna druga ugovorna strana može izračunati iznose nadoknade za portfelj finansijskih instrumenata pod uslovom da je metodologija kojom se koristi solidna.

Jamstveni fond

Član 605

Kako bi ograničila dalju kreditnu izloženost prema svojim članovima, centralna druga ugovorna strana održava unaprijed finansiran jamstveni fond za pokriće gubitaka koji premašuju gubitke koji se pokrivaju zahtjevima za iznos nadoknade utvrđenima u članu 604 ovog zakona, a proizlaze iz neispunjavanja obaveza, uključujući pokretanje postupka stečaja jednog ili više članova sistema poravnanja.

Centralna druga ugovorna strana određuje minimalni iznos ispod kojeg jamstveni fond ni u kojim okolnostima ne smije pasti.

Centralna druga ugovorna strana određuje minimalnu veličinu doprinosa u jamstveni fond i kriterijume za izračun doprinosa pojedinačnih članova sistema poravnanja.

Doprinosi su srazmjerni izloženostima svakog člana sistema poravnanja.

Jamstveni fond omogućava centralnoj drugoj ugovornoj strani podnošenje, u ekstremnim ali mogućim tržišnim uslovima, neispunjavanja obaveza člana sistema poravnanja prema kojem ona ima najveće izloženosti ili drugog i trećeg najvećeg člana sistema poravnanja, ako je ukupan zbir izloženosti prema njima veći.

Centralna druga ugovorna strana izrađuje scenarije ekstremnih ali mogućih tržišnih uslova a koji uključuju najvolatilniji period koja su iskusiła tržišta kojima centralna druga ugovorna strana pruža svoje usluge kao i niz mogućih budućih scenarija i uzimaju u obzir iznenadnu prodaju finansijskih sredstava i naglo smanjenje tržišne likvidnosti.

Centralna druga ugovorna strana može uspostaviti više od jednog jamstvenog fonda za različite vrste instrumenata čije poravnanje obavlja.

Ostala finansijska sredstva

Član 606

Centralna druga ugovorna strana održava dovoljna unaprijed finansirana dostupna finansijska sredstva za pokriće mogućih gubitaka koji premašuju gubitke koji se pokrivaju zahtjevima za iznosom nadoknade utvrđenima u članu 604 ovog zakona i jamstvenim fondom kako je navedeno u članu 605 ovog zakona.

Unaprijed finansirana finansijska sredstva uključuju namjenska sredstva centralne druge ugovorne strane koja su centralnoj drugoj ugovornoj strani dostupna bez ograničenja i koja se ne smiju koristiti za ispunjavanje kapitalnih zahtjeva iz člana 579 ovog zakona.

Jamstveni fond iz člana 605 ovog zakona i ostala finansijska sredstva iz stava 1 ovog člana u svakom trenutku omogućavaju centralnoj drugoj ugovornoj da podnese u ekstremnim ali mogućim tržišnim uslovima, neispunjavanje obaveza najmanje dva člana sistema poravnanja prema kojima ima najveće izloženosti.

Centralna druga ugovorna strana može zahtijevati od članova sistema poravnanja koji ispunjavaju svoje obaveze da obezbijede dodatna sredstva u slučaju da drugi član sistema poravnanja ne ispunjava obaveze.

Izloženost članova sistema poravnanja centralne druge ugovorne strane prema centralnoj drugoj ugovornoj strani je ograničena.

Kontrole likvidnosnog rizika

Član 607

Centralna druga ugovorna strana u svakom trenutku ima pristup adekvatnoj likvidnosti za obavljanje svojih usluga i aktivnosti.

U svrhu iz stave 1 ovog člana ona pribavlja potrebne kreditne linije ili slične aranžmane za pokriće svojih likvidnosnih potreba u slučaju da finansijska sredstva koja joj stoje na raspolaganju nisu odmah dostupna.

Član sistema poravnanja, matično društvo ili zavisno društvo tog člana sistema poravnanja zajedno ne smiju obezbijediti više od 25 % kreditnih linija potrebnih centralnoj drugoj ugovornoj strani.

Centralna druga ugovorna strana mjeri, na dnevnoj osnovi, svoje moguće likvidnosne potrebe i pri tome uzima u obzir likvidnosni rizik koji proizlazi iz neispunjavanja obaveza najmanje dva člana sistema poravnanja prema kojima ima najveće izloženosti.

Redoslijed pokrića nepodmirenih obaveza

Član 608

Centralna druga ugovorna strana za pokriće dugova koristi iznose nadoknade člana sistema poravnanja koji ne ispunjava obaveze prije upotrebe ostalih finansijskih sredstava.

Kada iznosi nadoknade člana sistema poravnanja koji ne ispunjava obaveze nisu dovoljni za pokriće gubitaka koje ima centralna druga ugovorna strana, za pokriće tih gubitaka centralna druga ugovorna strana koristi doprinose iz jamstvenog fonda člana koji ne ispunjava svoje obaveze.

Centralna druga ugovorna strana koristi doprinose iz jamstvenog fonda članova sistema poravnanja koji ispunjavaju svoje obaveze i druga finansijska sredstva iz člana 606 stav 1 ovog zakona samo nakon što je iscrpila doprinose člana sistema poravnanja koji ne ispunjava svoje obaveze.

Centralna druga ugovorna strana prvo koristi namjenski kapital a ne doprinose iz jamstvenog fonda članova sistema poravnanja koji ispunjavaju svoje obaveze.

Centralna druga ugovorna strana ne smije koristiti iznose nadoknade članova sistema poravnanja koji ispunjavaju svoje obaveze za pokriće gubitaka koji proizlaze iz neispunjavanja obaveza drugog člana sistema poravnanja.

Kolateralni zahtjevi

Član 609

Centralna druga ugovorna strana prihvata visoko likvidni kolateral koji nosi minimalni kreditni i tržišni rizik za pokriće njene početne i tekuće izloženosti prema njenim članovima sistema poravnanja.

U slučaju nefinansijskih drugih ugovornih strana, centralna druga ugovorna strana može prihvatiti bankovna jamstva, uzimajući u obzir ta jamstva prilikom izračuna njene izloženosti prema banci koja je član sistema poravnanja.

Centralna druga ugovorna strana primjenjuje odgovarajuće korektivne faktore na vrijednosti imovine koji ukazuju na moguć pad njihove vrijednosti u periodu od njihove posljednje revalorizacije i trenutka do kojeg se mogu opravdano smatrati likvidiranim.

Pri utvrđivanju prihvatljivog kolaterala i odgovarajućih korektivnih faktora, ona uzima u obzir likvidnosni rizik koji proizlazi iz neispunjavanja obaveza određenog učesnika na tržištu i rizik koncentracije vezano uz određenu imovinu.

Centralna druga ugovorna strana može prihvatiti, kada je to primjereno, osnovnu imovinu ugovora o izvedenicama ili finansijski instrument iz kojeg proizlazi izloženost centralne druge ugovorne strane, kao kolateral za pokriće njenih zahtjeva za iznosom nadoknade.

Investiciona politika

Član 610

Centralna druga ugovorna strana ulaže svoja finansijska sredstva samo u gotovinu ili u visoko likvidne finansijske instrumente koji nose minimalni tržišni i kreditni rizik.

Ulaganja centralne druge ugovorne strane moraju biti takva da ih je moguće brzo unovčiti uz minimalni negativan efekat na cijene.

Iznos kapitala, uključujući zadržanu dobit i rezerve centralne druge ugovorne strane koji nisu uloženi u skladu sa stavom 1 ovog člana, ne uzimaju se u obzir za potrebe člana 579 stav 2 ovog zakona ili člana 608 stav 4 ovog zakona.

Finansijski instrumenti koji služe kao iznosi nadoknade ili doprinosi u jamstveni fond deponuju se, kada su dostupni, kod upravitelja sistema za namiru vrijednosnih papira koji obezbjeđuju punu zaštitu tih finansijskih instrumenata a mogu se koristiti i drugi vrlo sigurni aranžmani s finansijskim institucijama koje imaju odobrenje.

Gotovinski depoziti centralne druge ugovorne strane obavljaju se putem vrlo sigurnih aranžmana s finansijskim institucijama koje imaju odobrenje ili upotrebom stalno raspoloživih sredstava centralnih banaka ili drugim sličnim načinom koji utvrde centralne banke.

Kada centralna druga ugovorna strana deponuje imovinu kod treće strane, ona obezbjeđuje mogućnost odvojene identifikacije imovine koja pripada članovima sistema poravnanja od imovine koja pripada centralnoj drugoj ugovornoj strani pomoću različito naslovljenih računa u knjigama treće strane ili nekim drugim ekvivalentnim mjerama kojima se postiže isti stepen zaštite.

Centralna druga ugovorna strana ima otvoren pristup finansijskim instrumentima kada je to potrebno.

Centralna druga ugovorna strana ne ulaže svoj kapital ili iznose koji proizlaze iz zahtjeva utvrđenih u čl. 604 do 607 ovog zakona u sopstvene hartije od vrijednosti ili hartije od vrijednosti njenog matičnog društva ili zavisnog društva.

Pri donošenju odluka o ulaganju, centralna druga ugovorna strana uzima u obzir njenu ukupnu izloženost kreditnom riziku prema pojedinačnim službenim licima i obezbjeđuje da njena ukupna izloženost svakom pojedinačnom dužniku ostane u prihvatljivim granicama koncentracije.

Postupci u slučaju neispunjavanja obaveza

Član 611

Centralna druga ugovorna strana ima uspostavljene detaljne postupke za slučajeve kada član sistema poravnania ne ispunjava zahtjeve za učestvovanje centralne druge ugovorne strane utvrđene u članu 600 ovog zakona u roku i u skladu s postupcima koje utvrđuje centralna druga ugovorna strana.

Centralna druga ugovorna strana detaljno navodi postupke koje treba slijediti u slučaju kada ne objavi neispunjavanje obaveza od strane člana sistema poravnania a ti se postupci preispituju jednom godišnje.

Centralna druga ugovorna strana odmah preduzima mjere za obuzdavanje gubitaka i likvidnosnih pritisaka koji proizlaze iz neispunjavanja obaveza i obezbjeđuje da zatvaranje pozicija bilo kojeg člana sistema poravnania ne narušava njeno poslovanje ili ne izlaže članove sistema poravnania koji ispunjavaju svoje obaveze gubicima koje oni ne mogu predvidjeti ili kontrolisati.

Kada centralna druga ugovorna strana smatra da član sistema poravnania neće biti u mogućnosti ispuniti svoje buduće obaveze, ona odmah obavještava nadležni organ prije objave ili pokretanja postupka o neispunjavanju obaveza.

Nadležni organ odmah dostavlja tu informaciju ESMA-i, relevantnim članovima ESB-a i organu odgovornom za nadzor člana sistema poravnania koji ne ispunjava svoje obaveze.

Centralna druga ugovorna strana provjerava sprovođenje njenih postupaka u slučaju neispunjavanja obaveza i preduzima sve odgovarajuće korake kako bi obezbijedila da ima pravna ovlašćenja za unovčenje vlasničkih pozicija člana sistema poravnania koji ne ispunjava svoje obaveze i za prenos ili unovčenje pozicija klijenata člana sistema poravnania koji ne ispunjava svoje obaveze.

Kada se imovina i pozicije bilježe u evidenciji i računima centralne druge ugovorne strane kao da se drže za račun klijenta člana sistema poravnania koji ne ispunjava obaveze u skladu s članom 602 stav 2 ovog člana, centralna druga ugovorna strana se ugovorno obavezuje na pokretanje postupaka za prenos imovine i pozicija koje drži član sistema poravnania koji ne ispunjava obaveze za račun svojih klijenata drugom članu sistema poravnania kojeg

odrede svi dotični klijenti, na njihov zahtjev i bez saglasnosti člana sistema poravnanja koji ne ispunjava obaveze.

Taj drugi član sistema poravnanja obavezan je prihvatiti tu imovinu i pozicije samo ako je prethodno ušao u ugovorni odnos s klijentima kojim se obavezao na to.

Ako se prijenos tom drugom članu sistema poravnanja nije dogodio iz bilo kojeg razloga tokom unaprijed definisanog perioda za prenos navedenog u pravilima poslovanja, centralna druga ugovorna strana može preduzeti sve mjere koje joj dopuštaju njena pravila za aktivno upravljanje rizicima u odnosu na te pozicije, uključujući likvidaciju imovine i pozicija koje drži član sistema poravnanja koji ne ispunjava obaveze za račun svojih klijenata.

Kolateral klijenata koji se odvađa u skladu s članom 602 st. 2 i 3 ovog zakona koristi se isključivo za pokriće pozicija koje se drže za njihov račun.

Svaki saldo koji duguje centralna druga ugovorna strana nakon završetka postupka upravljanja neispunjenim obavezama člana sistema poravnanja vraća se klijentima kada su oni poznati centralnoj drugoj ugovornoj strani, ili ako nisu poznati, članu sistema poravnanja za račun njegovih klijenata.

Preispitivanje modela, ispitivanje otpornosti na stres i retroaktivno ispitivanje

Član 612

Centralna druga ugovorna strana redovno preispituje modele i parametre za izračun njenih zahtjeva za iznosom nadoknade, doprinosa u jamstveni fond, kolateralnih zahtjeva i ostalih mehanizama za kontrolu rizika i podvrgava modele strogim i čestim ispitivanjima otpornosti na stres radi procjene njihove otpornosti u ekstremnim ali mogućim tržišnim uslovima i sprovodi retroaktivna ispitivanja radi procjene pouzdanosti korišćene metodologije.

Centralna druga ugovorna strana obezbjeđuje nezavisnu provjeru, obavještava nadležni organ i ESMA-u o rezultatima obavljenih ispitivanja i obezbjeđuje njihovu provjeru prije donošenja svih značajnijih izmjena u modelima i parametrima.

Usvojeni modeli i parametri, kao i njihove značajne promjene, podliježu mišljenju kolegija u skladu s članom 582 ovog zakona.

ESMA obezbjeđuje prenos informacija o rezultatima ispitivanja otpornosti na stres ESA-i kako bi im omogućila procjenu izloženosti finansijskih društava neispunjavanju obaveza od strane centralnih drugih ugovornih strana.

Centralna druga ugovorna strana redovno ispituje ključne aspekte svojih postupaka u slučaju neispunjavanja obaveza i preduzima sve odgovarajuće korake kako bi obezbijedila da ih razumiju svi članovi sistema poravnanja i da svi članovi sistema poravnanja imaju uspostavljene primjerene aranžmane za odgovor u slučaju događaja neispunjavanja obaveza.

Centralna druga ugovorna strana javno objavljuje ključne informacije o svom modelu za upravljanje rizicima i pretpostavkama koje su korišćene za obavljanje ispitivanja otpornosti na stres iz stava 1 ovog člana.

Namira Član 613

Kada je to izvodivo i moguće, centralna druga ugovorna strana se koristi novcem centralne banke za namiru svojih transakcija.

Kada se ne koristi novac centralne banke, preduzimaju se koraci za strogo ograničavanje rizika namire gotovog novca.

Centralna druga ugovorna strana jasno navodi svoje obaveze u pogledu isporuke finansijskih instrumenata, kao i podatak ima li obavezu izvršavati ili primati isporuku finansijskog instrumenta ili nadoknađuje li učesnicima gubitke koji nastanu u postupku isporuke.

Kada centralna druga ugovorna strana ima obavezu izvršavati ili primati isporuke finansijskih instrumenata, ona eliminiše osnovni rizik upotrebom mehanizma isporuka po plaćanju (engl. delivery-versus-payment) ako je to moguće.

Ugovori o međudjelovanju Član 614

Centralna druga ugovorna strana može sklopiti ugovore o međudjelovanju s drugom centralnom ugovornom stranom ako su ispunjeni uslovi utvrđeni u čl. 615, 616 i 617 ovog zakona.

Prilikom sklapanja ugovora o međudjelovanju s drugom centralnom drugom ugovornom stranom radi pružanja usluga određenom mjestu trgovanja, centralna druga ugovorna strana ima nediskriminirajući pristup, kako podacima koji su joj potrebni za obavljanje njenih funkcija s tog određenog mjesta trgovanja, pod uslovom da centralna druga ugovorna strana ispunjava operativne i tehničke zahtjeve koje utvrđuje mjesto trgovanja, tako i dotičnom sistemu za namiru.

Sklapanje ugovora o međudjelovanju ili pristup izvorima podataka ili sistem za namiru iz st. 1 i 2 ovog člana odbija se ili ograničava, posredno ili neposredno, samo radi kontrole eventualnih rizika koji proizlaze iz takvog ugovora ili pristupa.

Upravljanje rizicima Član 615

Centralne druge ugovorne strane koje sklapaju ugovore o međudjelovanju:

- 1) uspostavljaju primjerene politike, postupke i sisteme za efikasnu identifikaciju, praćenje i upravljanje rizicima koji proizlaze iz takvog ugovora kako bi mogle ispunjavati svoje obaveze;
- 2) dogovaraju se o njihovim odnosnim pravima i obavezama, uključujući mjerodavno pravo koje uređuje njihove odnose;
- 3) identifikuju, prate i upravljaju kreditnim i likvidnosnim rizikom tako da neispunjavanje obaveza člana sistema poravnjanja jedne centralne druge ugovorne strane ne utiče na centralnu drugu ugovornu stranu koja je obuhvaćena ugovorom o međudjelovanju;
- 4) identifikuju, prate i rješavaju moguće međuzavisnosti i korelacije koji proizlaze iz ugovora o međudjelovanju i koji mogu uticati na kreditni i

likvidnosni rizik vezano uz koncentracije članova sistema poravnanja i objedinjena finansijska sredstva.

Za potrebe tačke 1 stav 1 ovog člana, centralne druge ugovorne strane koriste se istim pravilima o trenutku ulaska naloga za prenos u odnosne sisteme i o trenutku neopozivosti kako je utvrđeno u Direktivi 98/26/EZ, prema potrebi.

Za potrebe tačke 3 stav 1 ovog člana, uslovi ugovora utvrđuju postupak za upravljanje posljedicama neispunjavanja obaveza kada jedna od centralnih drugih ugovornih strana s kojima je sklopljen ugovor o međudjelovanju ne ispunjava obaveze.

Za potrebe tačke 4 stav 1 ovog člana, centralne druge ugovorne strane sprovode strogu kontrolu nad ponovnom upotrebom kolaterala članova sistema poravnanja u okviru ugovora, ako im to dopuštaju njihovi nadležni organi a ugovorom se utvrđuje na koji se način postupa s tim rizicima, uzimajući u obzir dovoljno pokriće i potrebu za ograničavanjem zaraze.

Kada se modeli za upravljanje rizicima kojima se koriste centralne druge ugovorne strane za pokriće njihove izloženosti njihovim članovima sistema poravnanja ili njihove međusobne izloženosti razlikuju, centralne druge ugovorne strane utvrđuju te razlike, ocjenjuju rizike koji mogu proizlaziti iz njih i preduzimaju mjere i obezbjeđuju dodatna finansijska sredstva kojima se ograničava njihov uticaj na ugovor o međudjelovanju kao i njihove moguće posljedice u smislu rizika zaraze i obezbjeđuju da te razlike ne utiču na sposobnost centralnih drugih ugovornih strana za upravljanje posljedicama neispunjavanja obaveza člana sistema poravnanja.

Sve povezane troškove koji proizlaze iz st. 1 i 2 ovog člana snosi centralna druga ugovorna strana koja traži međudjelovanje ili pristup, osim ako je drugačije ugovoreno između strana.

Pružanje iznosa nadoknade između centralnih drugih ugovornih strana Član 616

Centralna druga ugovorna strana razlikuje u računima imovinu i pozicije koji se drže za račun centralnih drugih ugovornih strana s kojima je sklopila ugovor o međudjelovanju.

Kada centralna druga ugovorna strana koja sklopi ugovor o međudjelovanju s drugom centralnom ugovornom stranom pruži samo inicijalne iznose nadoknade toj centralnoj drugoj ugovornoj strani u skladu s ugovorom o finansijskom kolateralu u hartijama od vrijednosti, centralna druga ugovorna strana primalac nema pravo upotrebe iznosa nadoknade koje je pružila druga centralna druga ugovorna strana.

Kolateral primljen u obliku finansijskih instrumenata deponuje se u sistem za namiru hartija od vrijednosti prijavljenih u skladu s Direktivom 98/26/EZ.

Imovina iz st. 1 i 2 ovog člana dostupna je centralnoj drugoj ugovornoj strani primaocu samo u slučaju da centralna druga ugovorna strana koja je pružila kolateral u okviru ugovora o međudjelovanju ne ispunjava obaveze.

U slučaju da centralna druga ugovorna strana koja je primila kolateral u okviru ugovora o međudjelovanju ne ispunjava obaveze, kolateral iz st. 1 i 2

ovog člana odmah se vraća centralnoj drugoj ugovornoj strani koja ga je pružila.

Odobrenje ugovora o međudjelovanju

Član 617

Ugovor o međudjelovanju podliježe prethodnom odobrenju od strane nadležnih organa uključenih centralnih drugih ugovornih strana na koji se shodno primjenjuje postupak iz člana 580 ovog zakona.

Nadležni organi izdaju odobrenje za ugovor o međudjelovanju samo kada uključene centralne druge ugovorne strane imaju odobrenje za poravnanje u skladu s članom 580 ovog zakona ili kada su priznate u skladu s članom 588 ovog zakona ili najmanje tri godine imaju odobrenje u skladu s već postojećim nacionalnim sistemom za izdavanje odobrenja, kada su ispunjeni zahtjevi utvrđeni u članu 615 ovog zakona, a tehnički uslovi za poravnanje transakcija u skladu s uslovima iz ugovora omogućavaju nesmetano i uredno funkcionisanje finansijskih tržišta i kada predmetni ugovor ne narušava efikasnost nadzora.

Kada nadležni organ smatra da nisu ispunjeni zahtjevi utvrđeni u stavu 2 ovog člana, ono daje objašnjenja pisanim putem o riziku drugim nadležnim organima i uključenim centralnim drugim ugovornim stranama i obavještava ESMA-u koja izdaje mišljenje o stvarnoj valjanosti stajališta u pogledu rizika kao osnov za odbijanje ugovora o međudjelovanju.

Mišljenje ESMA-e stavlja se na raspolaganje svim uključenim centralnim drugim ugovornim stranama.

Kada se mišljenje ESMA-e razlikuje od ocjene mjerodavnog nadležnog organa, to nadležni organ ponovno razmatra svoje mišljenje, uzimajući u obzir mišljenje ESMA-e.

Registracija trgovinskog repozitorija

Član 618

Trgovinski repozitorij se registruje kod ESMA-e za potrebe člana 57o ovog zakona.

Kako bi bio prihvatljiv za registraciju u skladu s ovim članom, trgovinski repozitorij je pravno lice s poslovnim sjedištem u Uniji koja ispunjava zahtjeve utvrđene u ovom zakonu.

Registracija trgovinskog repozitorija proizvodi efekte na cijelom području Unije.

Registrovani trgovinski repozitorij stalno ispunjava uslove za registraciju.

Trgovinski repozitorij, bez odlaganja, obavještava ESMA-u o svim značajnim promjenama uslova za registraciju.

Zahtjev za registraciju

Član 619

Trgovinski repozitorij podnosi zahtjev za registraciju ESMA-i.

ESMA ocjenjuje potpunost zahtjeva u roku od 20 radnih dana od prijema zahtjeva i ako zahtjev nije potpun, ESMA utvrđuje rok do kojeg trgovinski repozitorij mora obezbijediti dodatne informacije.

Nakon što ocijeni da je zahtjev potpun, ESMA o tome obavještava trgovinski repozitorij

Obavještavanje nadležnih organa i savjetovanje s nadležnim organima prije registracije

Član 620

Ako je trgovinski repozitorij koji podnosi zahtjev za registraciju subjekt kojemu je nadležni organ države članice u kojoj ima poslovno sjedište izdalo odobrenje ili ga je registrovalo, ESMA, bez odlaganja, obavještava taj nadležni organ i savjetuje se s tim nadležnim organom prije registracije trgovinskog repozitorija.

ESMA i mjerodavno nadležni organ razmjenjuju sve informacije koje su potrebne za registraciju trgovinskog repozitorija kao i za nadzor usklađenosti tog subjekta s uslovima za registraciju ili za izdavanje odobrenja u državi članici u kojoj ima poslovno sjedište.

Razmatranje zahtjeva

Član 621

ESMA, u roku 40 radnih dana od prijema obavještenja iz člana 619 stav 2 ovog zakona, razmatra zahtjev za registraciju na osnovu usklađenosti trgovinskog repozitorija sa ovim zakonom i donosi detaljno obrazloženu odluku o registraciji ili odluku o odbijanju registracije.

Odluka koju donosi ESMA u skladu sa stavom 1 ovog člana proizvodi efekte od petog radnog dana od njenog donošenja.

Obavještavanje o odlukama ESMA-e o registraciji

Član 622

Kada ESMA donese odluku o registraciji ili odluku o odbijanju ili oduzimanju registracije, ona u roku pet radnih dana o svojoj odluci obavještava trgovinski repozitorij, uz navođenje detaljnog obrazloženja.

ESMA bez odlaganja obavještava mjerodavno nadležni organ iz člana 620 ovog zakona o svojoj odluci.

ESMA o svakoj odluci koju donese u skladu sa stavom 1 ovog član obavještava Evropsku Komisiju.

ESMA objavljuje na svojoj internetskoj stranici spisak trgovinskih repozitorija registrovanih u skladu s ovim zakonom i Regulativom br. 648/2012/EU i taj spisak ažurira u roku pet radnih dana od donošenja odluke u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Zahtjev za informacijama

Član 623

ESMA može na osnovu zahtjeva ili odluke zahtijevati od trgovinskih repozitorija i povezanih trećih strana kojima su trgovinski repozitoriji izdvojili poslovne funkcije ili aktivnosti da pruže sve informacije koje su joj potrebne za obavljanje njenih zadataka u skladu s ovim zakonom i Regulativom br. 648/2012/EU.

Prilikom slanja zahtjeva za informacije u skladu sa stavom 1 ovog člana, ESMA:

- 1) upućuje na ovaj član kao pravni osnov za zahtjev;
- 2) navodi svrhu zahtjeva;
- 3) određuje koje su informacije potrebne;
- 4) utvrđuje vremenski rok u kojem treba pružiti informacije;
- 5) obavještava lice od koje se zahtijevaju informacije da nije obavezna pružiti informacije, ali da u slučaju dobrovoljnog odgovora na zahtjev, pružene informacije ne smiju biti netačne ili obmanjujuće;
- 6) navodi kaznu predviđenu ovim zakonom u slučaju davanja netačnih ili obmanjujućih odgovora na postavljena pitanja.

Prilikom zahtjeva za dostavljanje podataka u skladu sa stavom 1 ovog člana na osnovu odluke, ESMA:

- 1) upućuje na ovaj član kao pravni osnov za zahtjev;
- 2) navodi svrhu zahtjeva;
- 3) određuje koje su informacije potrebne;
- 4) utvrđuje vremenski rok u kojem treba pružiti informacije;
- 5) navodi periodične novčane kazne predviđene ovim zakonom ako su date tražene informacije nepotpune;
- 6) navodi kaznu predviđenu ovim zakonom u slučaju davanja netačnih ili obmanjujućih odgovora na postavljena pitanja;
- 7) navodi pravo na podnošenje tužbe protiv odluke i pravo na preispitivanje te odluke od strane Suda pravde Evropske unije u skladu s čl. 60 i 61 Regulative (EU) br. 1095/2010.

Lica navedene u stavu 1 ovog člana ili njihovi predstavnici i, u slučaju pravnih lica ili udruženja bez pravnog statusa, lica koje su ovlašćena zakonom ili njihovim statutom, dostavljaju tražene informacije.

Propisno ovlašćeni advokatimogu pružiti informacije u ime svojih klijenata a lica iz stave 1 ovog člana ostaju i dalje u potpunosti odgovorni za nepotpunost, netačnost ili obmanjujuću prirodu pruženih informacija.

ESMA bez odlaganja šalje fotokopiju zahtjeva ili njene odluke nadležnom organu države članice u kojoj lica iz stava 1 ovog člana na koje se odnosi zahtjev za informacijama imaju domicil ili poslovno sjedište.

Istrage Član 624

S ciljem obavljanja svojih zadataka iz ovog zakona i Regulative br. 648/2012/EU, ESMA može sprovoditi potrebne istrage lica iz člana 623 stav 1 ovog zakona i u tu svrhu, službena lica i ostala lica koja ovlasti ESMA imaju ovlašćenje da:

- 1) pregledaju svu evidenciju, podatke, postupke i ostale materijale važne za obavljanje njenih zadataka, bez obzira na kojem se mediju čuvaju;
- 2) izrade ili dobiju ovjerene fotokopije ili izvode iz te evidencije, podataka, postupaka i ostalih materijala;
- 3) pozovu iztraže od lica iz člana člana 623 stav 1 ovog zakona ili njihovih predstavnika ili zaposlenih usmena ili pisana objašnjenja o činjenicama ili

dokumentima koji se odnose na predmet i svrhu nadzora i zabilježiti odgovore;

- 4) ispituju ostala fizička ili pravna lica koja pristanu na takvo ispitivanje radi prikupljanja informacija koje se odnose na predmet istrage;
- 5) traže evidenciju telefonskih razgovora i prometa podataka.

Službena lica i ostala lica koje je ESMA ovlastila za potrebe istraga iz stava 1 ovog člana izvršavaju svoja ovlašćenja na osnovu pisanog ovlašćenja u kojem se navodi predmet i svrha istrage.

U tom ovlaštenju se navode i periodične novčane kazne predviđene ovim zakonom u slučaju kada tražena evidencija, podaci, postupci ili drugi materijali ili odgovori na pitanja postavljeni licima iz člana 623 stav 1 ovog zakona nisu pruženi ili su nepotpuni i kazne u slučaju netačnih ili obmanjujućih odgovora na pitanja postavljena licima iz člana 623 stav 1 ovog zakona.

Lica iz člana 623 stav 1 ovog zakona dužna su se podvrgnuti istragama koje se pokreću na osnovu odluke ESMA-e u kojoj se navodi predmet i svrha istrage, periodične novčane kazne, pravni lijekovi koji stoje na raspolaganju u skladu s Regulativom (EU) br. 1095/2010 i pravo na preispitivanje odluke od strane suda.

Blagovremeno prije istrage, ESMA obavještava nadležni organ države članice u kojoj se treba sprovesti istraga o istrazi i o identitetu ovlašćenih lica.

Službena lica dotičnih nadležnih organa, na zahtjev ESMA-e, pomažu tim ovlašćenim licima u obavljanju njihovih zadataka a na zahtjev, istragama mogu prisustvovati i službena lica dotičnog nadležnog organa.

Ako je u skladu s nacionalnim pravilima, za zahtjev za evidenciju o telefonskim razgovorima ili prometu podataka potrebno odobrenje pravosudnog organa, podnosi se zahtjev za to odobrenje a zahtjev za to odobrenje može se podnijeti i kao mjera predostrožnosti.

Kada se podnosi zahtjev za odobrenje kako je navedeno u ovom članu nacionalni pravosudni organ provjerava autentičnost odluke ESMA-e i provjerava jesu li predviđene prisilne mjere proizvoljne ili prekomjerne u odnosu na predmet istrage.

Prilikom provjere proporcionalnosti prisilnih mjera, nacionalni pravosudni organ može tražiti od ESMA-e detaljna pojašnjenja, posebno vezano uz razloge za sumnju ESMA-e da je došlo do povrede ovog zakona i Regulative br. 648/2012/EU i ozbiljnost povrede na koju se sumnja i prirodu uključenosti lica koja je predmet prisilnih mjera.

Međutim, nacionalno pravosudno tijelo ne smije preispitivati potrebu za istragom ili zahtijevati da mu se pruže informacije o spisu ESMA-e.

Zakonnost ESMA-ine odluke podliježe jedino preispitivanju od strane Suda nakon postupka navedenog u Regulativa (EU) br. 1095/2010.

Neposredni nadzor

Član 625

S ciljem obavljanja svojih zadataka iz ovog zakona i Regulative br. 648/2012/EU, ESMA može da sprovodi sve potrebne neposredne nadzore u svim poslovnim prostorima ili na zemljištu pravnih lica iz člana 623 stav 1 ovog zakona.

Kada ispravno vođenje i efikasnost nadzora to traže, ESMA može da sprovodi neposredan nadzor bez prethodne najave.

Službena lica i ostala lica koje imaju ovlašćenje ESMA-e za sprovođenje neposrednog nadzora mogu ući u sve poslovne prostore ili na zemljišta pravnih lica na osnovu odluke o istrazi koju donosi ESMA, i imaju sve ovlasti utvrđene ovim zakonom i imaju ovlašćenje za pečaćenje svih poslovnih prostora i knjiga ili evidencije tokom nadzora i u mjeri u kojoj je to potrebno za nadzor.

Službena lica i ostala lica koje imaju ovlašćenje ESMA-e za sprovođenje neposrednog nadzora izvršavaju svoja ovlašćenja na osnovu pisanog ovlaštenja u kojem se navodi predmet i svrha nadzora i periodične novčane kazne predviđene ovim zakonom u slučaju kada se dotična lica ne podvrgnu nadzoru.

Blagovremeno prije nadzora, ESMA šalje obavještenje o inspekciji nadležnom organu države članice u kojoj se treba izvršiti nadzor.

Lica iz člana 623 stav 1 ovog zakona podvrgavaju se neposrednom nadzoru kojeg nalaže odluka ESMA-e u kojoj se navodi predmet i svrha nadzora, određuje datum njegovog početka te navode periodične novčane kazne predviđene, pravni lijekovi dostupni u skladu s Regulativom (EU) br. 1095/2010 kao i pravo na preispitivanje te odluke od strane Suda.

ESMA donosi te odluke nakon savjetovanja s nadležnim organom države članice u kojoj se treba sprovesti nadzor.

Službena lica nadležnog organa države članice u kojoj se treba sprovesti nadzor kao i lica koja imaju ovlašćenje ili ih je imenovao nadležni organ države članice u kojoj se treba sprovesti nadzor, na zahtjev ESMA-e aktivno pomažu službenim licima i ostalim licima koje imaju ovlaštenje ESMA-e a na zahtjev, neposrednom nadzoru mogu prisustvovati i službena lica nadležnog organa dotične države članice.

ESMA može zahtijevati od nadležnih organa da sprovode određene istražne radnje i neposredne nadzore predviđene ovim članom u njeno ime i u tu svrhu, nadležni organi imaju ista ovlašćenja kao i ESMA kako je utvrđeno ovim članom.

Kada službena lica i ostala lica u pratnji koje imaju odobrenje ESMA-e ustanove da se određeno lice protivi nadzoru naloženom u skladu s ovim članom, nadležni organ dotične države članice pruža im potrebnu pomoć, i zahtjeva, prema potrebi, pomoć policije ili nekog istovrijednog organa, kako bi im omogućili sprovođenje neposrednog nadzora.

Ako je u skladu s nacionalnim zakonom za neposredni nadzor iz stava 1 ovog člana ili za pomoć iz stava 7 ovog člana potrebno dobiti ovlaštenje pravosudnog organa, podnosi se zahtjev za to ovlaštenje a zahtjev za to ovlašćenje može se podnijeti i kao mjera predostrožnosti.

Kada se podnosi zahtjev za ovlašćenje kako je navedeno u stavu 8 ovog člana, nacionalni pravosudni organ provjerava autentičnost ESMA-ine odluke i provjerava jesu li predviđene prisilne mjere proizvoljne ili prekomjerne u odnosu na predmet nadzora.

Prilikom provjere proporcionalnosti prisilnih mjera, nacionalni pravosudni organ može tražiti ESMA-u za detaljna objašnjenja pri čemu takav zahtjev za

detaljnim objašnjenjima može se posebno odnositi na razloge za sumnju ESMA-e da je došlo do povrede ovog zakona i Regulative br. 648/2012/EU, kao i na ozbiljnost povrede na koju se sumnja i prirodu uključenosti lica koja je predmet prisilnih mjera.

Međutim, nacionalni pravosudni organ ne smije preispitivati potrebu za istragom ili zahtijevati da mu se pruže informacije o spisu ESMA-e a zakonitost ESMA-ine odluke podliježe jedino preispitivanju od strane Suda nakon postupka navedenog u Regulativa (EU) br. 1095/2010.

Postupak i pravila za preduzimanje nadzornih mjera i nametanje sankcija Član 626

Kada u obavljanju svojih zadataka u skladu s ovim zakonom i Regulativom br. 648/2012/EU, ESMA ustanovi da postoje ozbiljne naznake o mogućem postojanju činjenica koje bi mogle predstavljati jednu ili više povreda navedenih u Prilogu I, ESMA imenuje nezavisnog istražnog službenika unutar ESMA-e radi istrage o tom predmetu.

Imenovani službenik ne smije biti uključen ili ne smije biti lice koje je neposredno ili posredno bilo uključeno u nadzor ili u postupak registracije dotičnog trgovinskog repozitorija i on obavlja svoje funkcije nezavisno od ESMA-e.

Istražni službenik istražuje navedene povrede, uzimajući u obzir sve komentare dobijene od lica koje su predmet istraga i podnosi ESMA-i kompletan spis s njegovim nalazima i u cilju obavljanja svojih zadataka, istražni službenik može izvršavati ovlašćenja koja mu daje pravo da zahtijeva informacije u skladu s ovim zakonom i sprovodi istrage i neposredne nadzore u skladu sa ovim zakonom.

Prilikom uporabe tih ovlašćenja, istražni službenik ispunjava uslove iz ovog zakona i ima pristup svim dokumentima i informacijama koje prikupi ESMA tokom svojih nadzornih aktivnosti.

Nakon završetka njegove istrage i prije podnošenja spisa s njegovim nalazima ESMA-i, istražni službenik daje licima koje su predmet istraga priliku da budu saslušane vezano uz predmete koji se istražuju.

Istražni službenik zasniva svoje nalaze samo na onim činjenicama koje su dotične lica imala priliku da komentarišu.

Pravo dotičnih lica na odbranu u potpunosti se poštuje toekom istraga u skladu s ovim članom.

Prilikom podnošenja spisa s njegovim nalazima ESMA-i, istražni službenik o toj činjenici obavještava lica koje su predmet istrage.

Lica koje su predmet istrage imaju pravo pristupa spisu, pri čemu se mora uvažavati legitimni interes drugih lica u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni.

Pravo na pristup spisu ne odnosi se na povjerljive informacije koje utiču na treće strane.

Na osnovu spisa s nalazima istražnog službenika i na zahtjev uključenih lica, a nakon što je saslušala lica koje su predmet istrage, ESMA odlučuje jesu li lica koje su predmet istrage izvršile jednu ili više povreda navedenih u

Prilogu I. i u potvrdnom slučaju preduzima nadzornu mjeru i nameće sankciju u skladu s ovim zakonom.

Istražni službenik ne učestvuje u raspravama ESMA-e i ne interveniše na drugi način u postupku odlučivanja ESMA-e.

Nadležnost Komisije za vođenje postupka izricanja periodičnih penala

Član 627

Komisija je nadležna za utvrđivanje povrede, vođenje postupka za izricanje periodičnih penala i izricanje periodičnih penala u skladu s odredbama ovog dijela zakona.

Lica ovlašćena za vođenje postupka izricanja periodičnih penala

Član 628

Postupak za izricanje periodičnih penala je upravni postupak koji vodi Komisija u skladu s odredbama ovog dijela zakona.

U postupku izricanja periodičnih penala iz stava 1 ovog člana može učestvovati samo lice koja nije u posljednje dvije godine učestvovalo u postupku nadzora nad strankom protiv koje je postupak za izricanje periodičnih penala pokrenut.

Osnov za pokretanje postupka za utvrđivanje povrede

Član 629

Nakon sprovedenog postupku nadzora koji sprovodi Komisija u skladu s ovim zakonom, a na osnovu zapisnika, prigovora na zapisnik, dopune zapisnika, i ostalih činjenica utvrđenih u postupku nadzora, odnosno rješenja donesenog u postupku nadzora, Komisija prethodno ispituje činjenice, okolnosti i pravne kvalifikacije iz kojih bi mogao proizaći razlog za izricanje periodičnih penala zbog povrede ovog zakona.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga odjeljka zakona imaju sljedeće značenje:

1. beznačajna povreda je povreda pri kojoj je stepen povrede propisa ovog zakona neznatan da ne ugrožava suštinu pravne norme niti prouzrokuje posljedice značajnog obima ili težine i ne postoji potreba da se počinocu izrekne periodični penal;
2. godišnji finansijski izvještaji su godišnji finansijski izvještaji koje pravni subjekt sastavlja i objavljuje u skladu sa propisu kojim se uređuje računovodstvo i primjena standarda finansijskog izvještavanja, koje je odobrio organ upravljanja pravnog subjekta, za godinu u kojoj je pravni subjekt počinio povredu, a ako oni nisu dostupni u trenutku izricanja periodičnih penala, posljednji godišnji finansijski izvještaji koje je odobrilo organi upravljanja pravnog subjekta za godinu koja je prethodila toj godini;
3. ukupni prihod je ukupni godišnji neto prihod koji je pravni subjekt ostvario od obavljanja svih privrednih djelatnosti utvrđen na osnovu godišnjih finansijskih izvještaja koje je odobrio organ upravljanja pravnog subjekta, uključujući bruto prihod koji se sastoji od kamatnih i srodnih prihoda, prihoda od akcija i drugih hartija od vrijednosti s varijabilnim i fiksnim

prihodom i prihoda od naknada i provizija a ako je pravni subjekt, u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo i primjena standarda finansijskog izvještavanja, matično društvo ili zavisno društvo matičnog društva koje ima obavezu izrade konsolidovanih finansijskih izvještaja, ukupni neto prihod iz ovog člana određuje se na osnovu konsolidovanih finansijskih izvještaja koje je odobrio organ upravljanja krajnjeg matičnog društva;

4. prosječan dnevni prihod je ukupan godišnji prihod iz tačke 3 ovog stava podijeljen sa 365;

5. organ upravljanja subjekata nadzora je organ, odnosno organi društva, koje je imenovano u skladu s propisima Crne Gore ili propisima drugih država, a ovlašćeno je odrediti strategiju, ciljeve i opšte usmjerenje društva, a koje nadzire i prati odlučivanje u vezi s upravljanjem i uključuje lica koja stvarno upravljaju poslovanjem društva.

Ako godišnji finansijski izvještaji za godinu u kojoj je počinjena povreda nisu dostupni u trenutku izricanja periodičnih penala za osnovicu izračuna visine kazne za povrede iz ovog dijela zakona primjenjuju se posljednja godišnja finansijska izvješća koja su prethodila toj godini.

Ako su povrede odredbi ovog dijela zakona utvrđene zapisnikom otklonjene nakon sastavljanja zapisnika, a prije donošenja zaključka o pokretanju postupka za izricanje periodičnih penala, Komisija o tome sastavlja dopunu zapisnika i može, ako su otklonjene sve utvrđene povrede odredbi ovog dijela Zakona, a radi se o beznačajnoj povredi, donijeti rješenje kojim se utvrđuje da su utvrđene povrede odredbi ovog dijela Zakona otklonjene i postupak nadzora obustavljen.

Prije donošenja rješenja iz stava 4 ovog člana Komisija može provjeriti postupanja subjekta nadzora i zatražiti dostavu dokumentacije ili drugih dokaza kako bi se utvrdilo jesu li utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene na odgovarajući način i u odgovarajućem obimu.

Zaključak o pokretanju postupka za izricanje periodičnih penala

Član 630

Ako Komisija tokom prethodnog ispitivanja činjenica, okolnosti i pravne kvalifikacije utvrdi da postoje razlozi za izricanje periodičnih penala zbog povrede iz ovog dijela zakona, a nakon što je rješenje u postupku nadzora kojim je licu naloženo određeno postupanje postalo izvršno, pokreće postupak za izricanje periodičnih penala protiv tog lica (u daljnjem tekstu: stranka protiv koje je postupak pokrenut) po službenoj dužnosti donošenjem zaključka o pokretanju postupka za izricanje periodičnih penala (u daljnjem tekstu: zaključak o pokretanju postupka).

Zaključak o pokretanju postupka sadrži:

- 1) oznaku predmeta na koji se zaključak odnosi;
- 2) opis činjeničnog stanja ili okolnosti koje su razlog za pokretanje postupka za izricanje periodičnih penala;
- 3) pravnu osnovu na osnovu koje i u vezi s kojom se pokreće postupak za izricanje periodičnih penala;
- 4) poziv stranki protiv koje je postupak pokrenut na izjašnjenje o svim činjenicama, okolnostima i pravnim pitanjima koja su važna za odlučivanje;

- 5) poziv stranki protiv koje je postupak pokrenut da dostavi podatke i dokumentaciju relevantnu za utvrđivanje činjeničnog stanja;
- 6) poziv stranki protiv koje je postupak pokrenut da se očituje o svom imovnom stanju;
- 7) poziv stranki protiv koje je postupak pokrenut da navede sve činjenice i okolnosti koje mogu uticati na to da se izreknu periodičnih penala odnosno koje mogu uticati na visinu periodičnih penala; i
- 8) poziv stranki protiv koje je postupak pokrenut na predlaganje ostalih dokaza.

Komisija je ovlaštena prikupljati i obrađivati lične podatke koji su joj potrebni za vođenje postupka za izricanje periodičnih penala.

Zaključak o pokretanju postupka dostavlja se stranki protiv koje je pokrenut postupak.

Postupak za izricanje periodičnih penala smatra se pokrenutim danom donošenja zaključka o pokretanju postupka.

U zaključku o pokretanju postupka određuje se rok u kojem se stranka protiv koje je postupak pokrenut ima pravo izjasniti, pri čemu rok ne može biti kraći od osam niti duži od 30 dana.

Izuzetno od stava 6 ovog člana, Komisija iz opravdanih razloga može na zahtjev stranke protiv koje je postupak pokrenut produžiti rok za dostavu izjašnjenja za najduže 30 dana.

Ako se stranka protiv koje je postupak pokrenut ne izjasni o zaključku o pokretanju postupka ili ako izjavi da nije u mogućnosti postupiti po tom zaključku, činjenice i okolnosti relevantne za utvrđivanje činjeničnog stanja i utvrđivanje kriterijuma za izricanje periodičnih penala Komisija po službenoj dužnosti utvrđuje na osnovu sopstvenih saznanja, raspoloživih informacija i dokumentacije i bez odlaganja stranki protiv koje je pokrenut postupak dostavlja nalaz o utvrđenom činjeničnom stanju iz ovog dijela zakona.

Ispitni postupak

Član 631

U svrhu utvrđivanja svih činjenica i okolnosti koje su bitne za odlučivanje o izricanju periodičnih penala Komisija sprovodi ispitni postupak.

Pri sprovođenju ispitnog postupka Komisija ima ovlaštenje ovog zakona.

Pri sprovođenju ispitnog postupka, uz dokumentaciju i informacije koje je prikupila u postupku nadzora, Komisija, ako ocijeni potrebnim, može koristiti dokumentaciju drugih nadležnih organa prikupljenu u okviru njihovih nadzornih ovlašćenja ili drugih organa u okviru njihovog zakonom datog ovlašćenja.

Usmena rasprava

Član 632

U postupcima izricanja periodičnih penala koje vodi Komisija na osnovu ovog zakona može se održati usmena rasprava.

Komisija može isključiti javnost s usmene rasprave ako stranka u postupku učini vjerojatnim da bi se u postupku mogli razotkriti podaci koji čine poslovnu tajnu u skladu sa propisima kojima se uređuje tajnost informacija.

Nalaz o utvrđenom činjeničnom stanju

Član 633

Prema sprovedenom ispitnom postupku Komisija sastavlja nalaz o utvrđenom činjeničnom stanju koji sadrži:

- 1) utvrđeno činjenično stanje;
- 2) odredbu ovog zakona na osnovu koje i u vezi s kojom je utvrđena povreda;
- 3) određeni periodični penal te olakšavajuće i otežavajuće okolnosti koje su uzete u obzir pri određivanju periodičnih penala, kao i one okolnosti koje su uticale na određivanje visine periodičnih penala.

Ako se tokom postupka utvrdi da ne postoje razlozi za izricanje periodičnih penala, Komisija može rješenjem obustaviti postupak.

Rješenje o obustavi postupka bez odlaganja se dostavlja stranki protiv koje je postupak pokrenut.

Komisija nalaz iz stava 1 ovog člana kojim je utvrđena povreda dostavlja stranki protiv koje je postupak pokrenut na izjašnjenje i poziva stranku da se izjasni u određenom roku koji ne može biti kraći od osam niti duži od 15 dana od dana prijema nalaza.

U izjašnjenju na nalaz iz stava 3 ovog člana stranka protiv koje je postupak pokrenut može iznositi nove činjenice i dokaze u vezi s njima samo ako dokaže da za odnosne činjenice i dokaze nije znala niti mogla znati pri prethodnom izjašnjenju u toku ovoga postupka.

U slučaju iz stava 4 ovog člana, ako Komisija ocijeni da su nove činjenice i dokazi važni za utvrđivanje činjeničnog stanja, u odnosu na te činjenice i dokaze sprovodi ispitni postupak i sastavlja novi nalaz o utvrđenom činjeničnom stanju.

Komisija može do okončanja postupka izmijeniti nalaz iz stava 1 ovog člana u dijelu određivanja periodičnih penala, o čemu sastavlja novi nalaz o utvrđenom činjeničnom stanju i dostavlja ga stranki na izjašnjenje u skladu sa stavom 3 ovog člana.

Kriterijumi za izricanje periodičnih penala

Član 634

Kriterijumi za izricanje periodičnih penala su:

- 1) težina i trajanje povrede;
- 2) stepen odgovornosti stranke protiv koje je postupak pokrenut;
- 3) finansijska snaga stranke protiv koje je postupak pokrenut, među ostalim upućivanjem na ukupni prihod odgovornog pravnog lica ili fizičkog lica uz korištenje odgovarajućih odnosa profitabilnosti, likvidnosti, zaduženosti i održivosti;

- 4) značaj dobiti ili gubitaka koje je stranka protiv koje je postupak pokrenut ostvaruje odnosno izbjegava zbog povrede, u mjeri u kojoj je tu dobit ili te gubitke moguće utvrditi;
- 5) gubici koje su zbog počinjene povrede imala treće lica, u mjeri u kojoj je te gubitke moguće utvrditi;
- 6) stepen saradnje koju stranka protiv koje je postupak pokrenut pokazuje s Komisijom;
- 7) ponašanje stranke protiv koje je postupak pokrenut;
- 8) sva prethodna kršenja koja je počinila stranka protiv koje je postupak pokrenut; i
- 9) sve stvarne ili moguće sistemske posljedice povrede.

U slučaju da je povredom stranka ostvarila korist odnosno dobit ili spriječila gubitak, a iznos tako ostvarene koristi ili spriječenog gubitka može se utvrditi, mogu se izreći periodični penali u dvostrukom iznosu te koristi ili ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka ali najviše do 3% prosječnog dnevnog prihoda u prethodnoj poslovnoj godini po danu povrede iz ovog zakona ili do 1% prosječnog dnevnog prihoda u prethodnoj poslovnoj godini po danu povrede iz ovog zakona.

Nadležnost za donošenje rješenja o izricanju periodičnih penala

Član 635

Rješenje o izricanju periodičnih penala pravnom licu iz ovog dijela zakona radi povrede obaveza iz ovog zakona u skladu s odredbama ovog dijela zakona, donosi Komisija.

Rješenje iz stava 1 ovog člana Komisija dostavlja počinocu povrede u postupku u roku od osam dana od dana donošenja tog rješenja.

Protiv rješenja Komisije o izricanju periodičnih penala nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

Upravni spor

Član 636

Protiv rješenja Komisije kojim se izriču periodični penali može se podnijeti tužba Upravnom sudu.

Tužba iz stava 1 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Upravni spor iz stava 1 ovog člana je hitan.

Javnost se može isključiti sa rasprave radi zaštite povjerljivih podataka, poslovne tajne ili stabilnosti tržišta kapitala.

Oduzimanje registracije

Član 637

ESMA oduzima registraciju trgovinskom repozitoriju ako trgovinski repozitorij:

- 1) se izričito odrekne registracije ili u posljednjih šest mjeseci nije pružao usluge;
- 2) je dobio registraciju na osnovu lažnih navoda ili na neki drugi nezakonit način;
- 3) više ne ispunjava uslove pod kojima je registrovan.

ESMA bez odlaganja obavještava mjerodavno nadležni organ iz člana 620 ovog zakona o odluci o oduzimanju registracije trgovinskom repozitoriju.

Nadležni organ države članice u kojoj trgovinski repozitorij obavlja svoje usluge i aktivnosti, a koje smatra da je ispunjen jedan od uslova iz stava 1 ovog člana, može zahtijevati od ESMA-e da preispita jesu li ispunjeni uslovi za oduzimanje registracije trgovinskom repozitoriju.

Kada ESMA odluči da ne oduzme registraciju dotičnom trgovinskom repozitoriju, ona opširno obrazlaže svoju odluku.

Nadležni organ iz stava 3 ovog člana je organ određen u skladu s članom 585 ovog zakona.

Opšti zahtjevi za trgovinski repozitorij

Član 638

Trgovinski repozitorij ima pouzdane sisteme upravljanja s jasnom organizacionom strukturom i dobro određenim, transparentnim i dosljednim linijama odgovornosti i primjerene mehanizme interne kontrole i dobre administrativne i računovodstvene postupke koji sprečavaju otkrivanje povjerljivih informacija.

Trgovinski repozitorij održava i upravlja efikasnim pisanim organizacionim i administrativnim aranžmanima za identifikaciju i upravljanje svim mogućim sukobima interesa koji se odnose na njegove direktore, zaposlene ili lica koje su posredno ili neposredno s njima usko povezana.

Trgovinski repozitorij uspostavlja primjerene politike i postupke kojima se može obezbijediti njegova usklađenost, kao i usklađenost njegovih direktora i zaposlenih, sa svim odredbama ovog zakona i Regulative br. 648/2012/EU.

Trgovinski repozitorij održava i upravlja primjerenom organizacionom strukturom koja obezbjeđuje kontinuitet i uredno funkcionisanje trgovinskog repozitorija u obavljanju njegovih usluga i aktivnosti i koristi se primjerenim i proporcionalnim sistemima, sredstvima i postupcima.

Kada trgovinski repozitorij nudi pomoćne usluge kao što je potvrde trgovanja, usklađivanja trgovanja, upravljanja kreditnim događajima, usklađivanja ili kompresije portfelja, operativno odvaja te pomoćne usluge od funkcije centralnog prikupljanja i vođenja evidencije o izvedenicama.

Više rukovodstvo i članovi odbora trgovinskog repozitorija imaju dovoljno dobar ugled i dovoljno iskustva kako bi obezbijedili pouzdano upravljanje trgovinskim repozitorijem.

Trgovinski repozitorij ima objektivne, nediskriminirajuće i javno objavljene zahtjeve za pristup društava koja podliježu obavezi izvještavanja iz člana 570 ovog zakona i daje pružaocima usluga nediskriminirajući pristup informacijama koje se vode u trgovinskom repozitoriju, pod uslovom da su relevantne druge ugovorne strane saglasne sa tim a kriterijumi koji ograničavaju pristup dopušteni su samo ako imaju za cilj kontrolu rizika za podatke vođene u trgovinskom repozitoriju.

Trgovinski repozitorij javno objavljuje cijene i naknade povezane s uslugama pruženim u skladu sa ovim zakonom i Regulativom br. 648/2012/EU i objavljuje cijene i naknade za svaku pruženu uslugu posebno, uključujući diskonte, rabate i uslove pod kojima se ostvaruje korist od tih

smanjenja dok izvještajnim subjektima omogućava zaseban pristup pojedinačnim uslugama.

Cijene i naknade zasnivaju se na troškovima.

Operativna pouzdanost

Član 639

Trgovinski repozitorij utvrđuje izvore operativnog rizika i minimalizira ih kroz razvoj odgovarajućih sistema, kontrola i postupaka i ti sistemi moraju biti pouzdani i sigurni kao i da imaju dovoljne kapacitete za obradu primljenih informacija.

Trgovinski repozitorij uspostavlja, sprovodi i održava primjerenu politiku kontinuiteta poslovanja i plan oporavka od kriznih situacija koji imaju za cilj obezbjeđenje za održavanje njegovih funkcija, blagovremeni oporavak operacija i ispunjavanje obaveza trgovinskog repozitorija pri čemu taj plan mora obezbijediti uspostavljanje rezervnih kapaciteta.

Trgovinski repozitorij kojem je oduzeta registracija obezbjeđuje urednu zamjenu i prenos podataka drugim trgovinskim repozitorijima i preusmjeravanje izvještajnih tokova drugim trgovinskim repozitorijima.

Zaštita i evidentiranje

Član 640

Trgovinski repozitorij obezbjeđuje povjerljivost, integritet i zaštitu informacija primljenih u skladu s članom 570 ovog zakona.

Trgovinski repozitorij može koristiti podatke koje primi u skladu sa ovim zakonom i Regulativom br. 648/2012/EU u komercijalne svrhe samo ako su relevantne druge ugovorne strane dale saglasnost za to.

Trgovinski repozitorij odmah evidentira informacije primljene u skladu s članom 570 ovog zakona i čuva ih najmanje 10 godina nakon prestanka važenja predmetnih ugovora, i za dokumentovanje promjena u pohranjenim podacima koristi blagovremene i efikasne postupke evidentiranja.

Trgovinski repozitorij izračunava pozicije po vrstama izvedenica i po izvještajnom subjektu na osnovu dostavljenih izvještaja o ugovorima o izvedenicama u skladu s članom 570 ovog zakona.

Trgovinski repozitorij blagovremeno omogućava stranama u ugovoru pristup i ispravak informacija o tom ugovoru.

Trgovinski repozitorij preduzima sve odgovarajuće mjere za sprečavanje zlouporabe informacija koje se vode u njegovim sistemima.

Fizičko lice koje je usko povezana s trgovinskim repozitorijem ili pravno lice koja je u odnosu matičnog društva ili zavisnog društva s trgovinskim repozitorijem ne smije koristiti povjerljive informacije evidentirane u trgovinskom repozitoriju u komercijalne svrhe.

Transparentnost i dostupnost podataka

Član 641

Trgovinski repozitorij redovno i na lako dostupan način objavljuje zbirne pozicije prema vrstama izvedenica iz ugovora koji su mu prijavljeni.

Trgovinski repozitorij prikuplja i održava podatke i obezbjeđuje da subjekti iz stava 3 ovog člana imaju direktan i trenutni pristup podacima o ugovorima o izvedenicama koji su im potrebni za ispunjavanje njihovih odnosnih odgovornosti i mandata.

Trgovinski repozitorij stavlja na raspolaganje potrebne informacije sljedećim subjektima radi omogućavanja ispunjavanja njihovih odnosnih odgovornosti i mandata:

- 1) ESMA-i;
- 2) ESRB-u;
- 3) nadležnom organu odgovornom za nadzor pristupa centralnih drugih ugovornih strana trgovinskom repozitoriju;
- 4) nadležnom organu odgovornom za nadzor mjesta trgovanja prijavljenih ugovora;
- 5) relevantnim članovima ESSB-a;
- 6) mjerodavnim organima treće zemlje koja je sklopila međunarodni sporazum s Unijom;
- 7) nadzornim organima imenovanima u skladu s članom 4 Direktive 2004/25/EZ;
- 8) relevantnim organima Unije za hartije od vrijednosti i tržišta kapitala;
- 9) relevantnim organima treće zemlje koja su sklopila dogovore o saradnji s ESMA-om;
- 10) Agenciji za saradnju energetske regulatora.

ESMA daje ostalim relevantnim organima Unije informacije potrebne za obavljanje njihovih zadataka.

Profesionalna tajna

Član 642

Obaveza čuvanja profesionalne tajne primjenjuje se na sve lica koje rade ili su radile za nadležni organi određen u skladu s članom 585 ovog zakona, za ESMA-u, ili za revizore i stručnjake koji djeluju po nalogu nadležnih organa ili ESMA-e.

Povjerljive informacije koje su ta lica primile tokom obavljanja svojih zadataka ne smiju se otkriti drugim licima ili organima, osim u sažetom ili zbirnom obliku tako da se ne mogu pojedinačno identifikovati centralne druge ugovorne strane, trgovinski repozitoriji ili neka druga lica, ne dovodeći u pitanje slučajeve iz kaznenog ili poreznog prava ili iz ovog zakona.

U slučaju stečaja centralne druge ugovorne strane, povjerljive informacije koje se ne odnose na treće strane mogu se otkriti u građanskom ili privrednom postupku, ako je to potrebno za sprovođenje postupka.

Ne dovodeći u pitanje slučajeve koje pokriva kazneno ili poresko pravo, nadležni organi, ESMA, ostali organi ili fizička ili pravna lica koja nisu nadležni organi koja primaju povjerljive informacije u skladu sa ovim zakonom i Regulativom br. 648/2012/EU, mogu se tim informacijama koristiti samo u okviru obavljanja svojih zadataka i izvršavanja svojih funkcija, u slučaju nadležnih organa u okviru Regulativom br. 648/2012/EU ili, u slučaju drugih organa, pravnih ili fizičkih lica u svrhu za koju su im te informacije dostavljene

ili u okviru upravnih ili sudskih postupaka koji se posebno odnose na izvršavanje tih funkcija, ili oboje.

Ako su ESMA, nadležni organ ili neko drugo tijelo ili lice koja daje podatke dali svoju saglasnost, organ koji prima informacije se može njima koristiti u druge nekomercijalne svrhe.

Sve povjerljive informacije primljene, razmijenjene ili prenesene drugima u skladu sa ovim zakonom podliježu obavezi čuvanja profesionalne tajne utvrđene u st. 1, 2 i 3 ovog člana pri čemu uslovi ne sprečavaju ESMA-u, nadležni organi ili mjerodavne centralne banke da razmjenjuju ili prenose povjerljive informacije u skladu sa ovim zakonom i s drugim zakonodavstvom koje se primjenjuje na investiciona društva, kreditne institucije, penzione fondove, UCITS-e, društva za upravljanje alternativnih investicionih fondova, posrednike u osiguranju i reosiguranju, društva za osiguranje, regulisana tržišta ili organizatore tržišta, ili na neki drugi način uz saglasnost nadležnog organa ili nekog drugog organa ili fizičkog ili pravnog lica koji su dostavili informacije.

St. 1, 2 i 3 ovog člana ne sprečavaju nadležne organe da u skladu sa svojim nacionalnim pravom razmjenjuju ili prenose povjerljive informacije koje nisu primili od nadležnog organa druge države članice.

Razmjena informacija

Član 643

Nadležni organi, ESMA i ostali mjerodavni organi, bez odlaganja, dostavljaju jedni drugima informacije potrebne za obavljanje svojih zadataka.

Nadležni organi, ESMA, ostali mjerodavni organi i ostala organi ili fizička i pravna lica koja primaju povjerljive informacije u obavljanju svojih zadataka u skladu sa ovim zakonom koriste se tim informacijama samo u obavljanju svojih zadataka.

Nadležni organi dostavljaju informacije relevantnim članovima ESSB-a kada je ta informacija važna za obavljanje njihovih zadataka.

XXVIII. SPROVOĐENJE REGULATIVE (EU) BR. 909/2014 O CENTRALNIM DEPOZITARIMA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Član 644

Komisija je organ nadležan za sprovođenje Regulative (EU) br. 909/2014 o poboljšanju namire hartija od vrijednosti u Evropskoj uniji i o centralnim depozitarima hartija od vrijednosti te izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Regulative (EU) br. 236/2012 te za obavljanje funkcija i izvršavanje dužnosti propisanih u Regulativi (EU) br. 909/2014 na području Crne Gore.

Kontaktne tačka i postupanje po smjernicama Evropskih nadzornih organi

Član 645

Komisija je kontaktna tačka za saradnju s ESMA-om.

CBCG je jedinstvena kontaktna tačka za saradnju s EBA-om koja proslijeđuje i razmjenjuje informacije s Komisijom za potrebe sprovođenja Regulative (EU) br. 909/2012.

Smjernice koje Evropska nadzorna organi donose u skladu sa svojim ovlašćenjima iz Regulative (EU) br. 909/2014 obavezujuće su za Komisiju i subjekte nadzora čije su obaveze određene odredbama ovog zakona i Regulative (EU) br. 909/2014, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) da se, u skladu sa proceduri propisanoj regulativama kojima se osnivaju Evropska nadzorna organi, Komisija izjasnila da se obavezuje u cjelosti ili djelimično pridržavati odredbi pojedine smjernice ili da se do određenog roka namjerava uskladiti s pojedinom smjernicom
- 2) da je Komisija na svojoj internetskoj stranici objavila obavještenje o izjašnjenju iz tačka 1 ovog člana, pri čemu su stepene na snagu i početak primjene određeni pojedinom smjernicom, osim kada se Komisija izjasnila o namjeri usklađenja s pojedinim smjernicama do određenog roka, u kojem slučaju su stepene na snagu i početak primjene određeni izjašnjenjem iz tačka 1. ovog člana.

Nadležnost Komisije

Član 646

Komisija je za potrebe sprovođenja Regulative (EU) br. 909/2014 i ovog zakona nadležna za:

- 1) razmjenu informacija, saradnju i izvještavanje ESMA-e i drugih organi u skladu s čl. 13 do 15 Regulative (EU) br. 909/2014
- 2) sprovođenje nadzora u smislu pridržavanja odredbi Regulative (EU) br. 909/2014 i ovog zakona nad subjektima nadzora Komisije
- 3) izdavanje odobrenja za rad, proširenje odobrenja za rad, poništavanje i ukidanje odobrenja za rad centralnom depozitaru hartija od vrijednosti te izdvajanje osnovnih usluga trećoj strani u skladu s odredbama člana 16, 17, 19, 20 i 30 Regulative (EU) br. 909/2014, kao i nadzor poslovanja centralnog depozitara hartija od vrijednosti u skladu s odjeljkom 3 poglavljem I glavom III te članom 11 stavom 1 Regulative (EU) br. 909/2014
- 4) izdavanje, proširenje i ukidanje odobrenja za imenovanje kreditne institucije ili centralnog depozitara hartija od vrijednosti ili odobrenja za pružanje bilo koje pomoćne usluge bankovnog tipa centralnom depozitaru hartija od vrijednosti, u skladu s odredbama člana 54 do 57 Regulative (EU) br. 909/2014
- 5) izricanje nadzornih mjera subjektima nadzora iz tač. 3. i 4. ovoga stava i
- 6) podnošenje optužnih prijedloga i izdavanje prekršajnog naloga kod utvrđenih povreda odredbi Regulative (EU) br. 909/2014 i ovog zakona od strane subjekata nadzora iz tač. 3 i 4 ovoga stava.

Komisija rješenjem odlučuje u postupcima iz stava 1 ovog člana, na zahtjev centralnog depozitara hartija od vrijednosti odnosno CSD podnosioca zahtjeva u smislu člana 17 Regulative (EU) br. 909/2014.

Protiv rješenja koje u upravnom postupku donosi Komisija žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Obavljanje zadataka radi sprovođenja Regulative (EU) br. 909/2014

Član 647

Komisija za potrebe sprovođenja Regulative (EU) br. 909/2014 i ovog zakona obavlja sljedeće poslove:

- 1) izvještava ESMA-u i druga organi u skladu s odredbama Regulative (EU) br. 909/2014
- 2) obezbjeđuje primjenu obaveza iz člana 3 Regulative (EU) br. 909/2014, u skladu s odredbama člana 4. Regulative (EU) br. 909/2014
- 3) obezbjeđuje primjenu obaveza iz člana 5 Regulative (EU) br. 909/2014
- 4) nadzire primjenu člana 6 Regulative (EU) br. 909/2014 o mjerama za sprječavanje neuspjelih namira
- 5) nadzire primjenu člana 7 Regulative (EU) br. 909/2014 o mjerama za rješavanje neuspjelih namira, uključujući i mjere obaveznog nakupa iz člana 7.a Regulative (EU) br. 909/2014
- 6) u skladu s odredbom člana 9 stava 1 prvog podstava Regulative (EU) br. 909/2014 zaprima od internalizatora namire, podatke o zbirnom volumenu i vrijednosti svih transakcija finansijskim instrumentima koje internalizatori namire namiruju izvan sistema za namiru hartija od vrijednosti
- 7) u skladu s odredbama člana 9 stav 1 drugog podstava Regulative (EU) br. 909/2014 prosljeđuje ESMA-i podatke o zbirnom volumenu i vrijednosti svih transakcija finansijskim instrumentima koje internalizatori namire namiruju izvan sistema za namiru hartija od vrijednosti te izvješćuje ESMA-u o svim potencijalnim rizicima koji proizlaze iz takve djelatnosti namire
- 8) razmjenjuje informacije i sarađuje s nadležnim i ostalim relevantnim tijelima drugih država članica, te ESMA-om, u skladu s čl. 13. i 14. Regulative (EU) br. 909/2014
- 9) bez odlaganja obavještava ESMA-u, Evropski odbor za sistemske rizike i druga relevantna organi o izvanrednim situacijama koje se odnose na centralni depozitar hartija od vrijednosti u skladu s članom 15 Regulative (EU) br. 909/2014
- 10) odlučuje o izdavanju odobrenja za rad, proširenju odobrenja za rad, ukidanju odobrenja za rad centralnom depozitaru hartija od vrijednosti i izdvajanju osnovne usluge trećoj strani u skladu s čl. 16, 17, 19, 20 i 30 Regulative (EU) br. 909/2014
- 11) odlučuje o sicanju interesa u smislu zakona kojim je regulisano računovodstvo i primjena standarda finansijskog izvještavanja u pravnoj osobi od strane centralnog depozitara hartija od vrijednosti, u skladu sa članom 18 stavu 3 Regulative (EU) br. 909/2014
- 12) obavještava ESMA-i odluke iz člana 16, 19, 20, 54, 56 i 57 Regulative (EU) br. 909/2014, u skladu s članom 21 stavom 1 i članom 58. stavom 1. Regulative (EU) br. 909/2014

- 13) obavlja nadzor nad poslovanjem centralnog depozitara hartija od vrijednosti u skladu s članom 22. Regulative (EU) br. 909/2014, uključujući nadzor postupanja u skladu s članom 22.a Regulative (EU) br. 909/2014
- 14) učestvuje u postupku proširenja pružanja usluga na područje druge države članice od strane centralnog depozitara hartija od vrijednosti s poslovnim nastanom u Crnoj Gori u svojstvu nadležnog organi matične države članice centralnog depozitara hartija od vrijednosti ili u svojstvu nadležnog organi države članice domaćina po zaprimanju obavještenja o namjeri pružanja usluga na području Crne Gore od nadležnog organi matične države članice centralnog depozitara hartija od vrijednosti iz druge države članice, u skladu s članom 23. Regulative (EU) br. 909/2014
- 15) sarađuje s nadležnim tijelom države članice domaćina, odnosno s nadležnim tijelom matične države, u skladu s članom 24. Regulative (EU) br. 909/2014
- 16) osniva te upravlja i predsjedava Kolegijem supervizora u svojstvu nadležnog organi matične države članice centralnog depozitara hartija od vrijednosti odnosno učestvuje u radu Kolegija supervizora u svojstvu nadležnog organi države članice domaćina, u skladu s članom 24.a Regulative (EU) br. 909/2014
- 17) učestvuje u postupku priznavanja centralnog depozitara hartija od vrijednosti s poslovnim nastanom u trećoj zemlji te preduzima ostale aktivnosti samostalno ili u saradnji s ESMA-om nakon što je centralni depozitar hartija od vrijednosti iz treće zemlje priznat, u skladu s članom 25. Regulative (EU) br. 909/2014
- 18) sprovodi procjene i po potrebi donosi odluke vezano uz sticanje, promjene, otpuštanje kvalifikovanog učešća u centralnom depozitaru hartija od vrijednosti u skladu s čl. 27, 27a i 27b Regulative (EU) br. 909/2014
- 19) donosi odluku o pritužbi učesnika kojem je centralni depozitar hartija od vrijednosti odbio zahtjev za učestvovanje u skladu sa članom 33 stav 3 Regulative (EU) br. 909/2014
- 20) donosi odluku o pritužbi izdavaoca kojem je centralni depozitar hartija od vrijednosti odbio pružiti usluge u skladu sa članom 49 stav 4 Regulative (EU) br. 909/2014
- 21) donosi odluku o pritužbi centralnog depozitara hartija od vrijednosti podnosioca zahtjeva kojem je centralni depozitar hartija od vrijednosti primaoc zahtjeva odbio zahtjev za pristup u skladu sa članom 52 stav 2 Regulative (EU) br. 909/2014
- 22) donosi odluku o pritužbi centralnog depozitara hartija od vrijednosti, kojem su mjesto trgovanja ili centralna druga ugovorna strana odbili zahtjev za pristup, kao i odluku o pritužbi mjesta trgovanja ili centralne druge ugovorne strane kojima je centralni depozitar hartija od vrijednosti odbio zahtjev za pristup, u skladu sa članom 53 stav 3 Regulative (EU) br. 909/2014

- 23) donosi odluku o izdavanju, proširenju i ukidanju odobrenja za imenovanje kreditne institucije ili centralnog depozitara hartija od vrijednosti ili za pružanje bilo koje pomoćne usluge bankovnog tipa centralnom depozitaru hartija od vrijednosti u skladu s čl. 54 do 57 Regulative (EU) br. 909/2014
- 24) obavještava organe iz člana 55 stava 4. Regulative (EU) br. 909/2014 te po potrebi Kolegij supervizora iz člana 24a Regulative (EU) br. 909/2014 o rezultatima svojeg nadzora, u skladu s odredbom člana 60 stav 1 trećem podstavu Regulative (EU) br. 909/2014
- 25) procjenjuje usklađenost aranžmana imenovanih kreditnih institucija i centralnih depozitara hartija od vrijednosti koji imaju odobrenje za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa s obavezama iz Regulative (EU) br. 909/2014 te o rezultatima svojeg preispitivanja obavještava organe iz člana 55 stav 4 Regulative (EU) br. 909/2014 te po potrebi Kolegij supervizora iz člana 24a Regulative (EU) br. 909/2014, u skladu sa članom 60 stav 2 drugom podstavu Regulative (EU) br. 909/2014
- 26) na svojim internetskim stranicama objavljuje svaku izrečenu sankciju i drugu mjeru za kršenje odredbi Regulative (EU) br. 909/2014 u skladu sa članom 62 Regulative (EU) br. 909/2014, što uključuje i podatke o primljenim nepravosnažnim odlukama o prekršaju, uz naznaku da je odluka nepravosudna, prekršajne naloge na koje nije uložena žalba u skladu sa zakonu kojim je uređen prekršajni postupak, kao i sporazume o uslovima priznavanja krivnje i sporazumijevanju u sankciji i mjerama, sklopljene s počiniocem prekršaja u skladu sa zakonom kojim je uređen prekršajni postupak, a u slučaju iz člana 62 stav 1 trećeg podstava tačka c) Regulative (EU) br. 909/2014, o neobjavljenim izrečenim sankcijama i drugim mjerama obavještava ESMA-u.

Područje rada CBCG

Član 648

CBCG za potrebe sprovođenja Regulative (EU) br. 909/2014 i ovog zakona obavlja sljedeće poslove:

- 1) učestvuje u postupcima Komisije za izdavanje odobrenja za rad, proširenje odobrenja za rad, postupcima priznavanja, postupcima nadzora nad poslovanjem, postupcima za ukidanje odobrenja za rad centralnom depozitaru hartija od vrijednosti i postupcima izdvajanja osnovne usluge trećoj strani, u skladu s čl. 12, 17, 19, 20, 22 ili 25 Regulative (EU) br. 909/2014
- 2) učestvuje u radu Kolegija supervizora u skladu s članom 24a Regulative (EU) br. 909/2014
- 3) učestvuje u postupcima Komisije za izdavanje, proširenje i ukidanje odobrenja za imenovanje kreditne institucije ili centralnog depozitara hartija od vrijednosti ili za pružanje bilo koje pomoćne usluge bankovnog tipa centralnom depozitaru hartija od vrijednosti, u skladu s odredbama člana 54 do 57 Regulative (EU) br. 909/2014

- 4) nadzire imenovane kreditne institucije i centralne depozitare hartija od vrijednosti koji imaju odobrenje za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa na osnovu uslova predviđenih u Regulativi (EU) br. 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investiciona društva i o izmjeni Regulative (EU) br. 648/2012 i zakona kojim je regulisano osnivanje i poslovanje kreditnih institucija, u skladu s odredbom člana 60 stav 1 prvog podstava Regulative (EU) br. 909/2014
- 5) nadzire imenovane kreditne institucije i centralne depozitare hartija od vrijednosti koji imaju odobrenje za pružanje pomoćnih usluga bankovnog tipa u pogledu usklađenosti s bonitetnim zahtjevima iz člana 59 Regulative (EU) br. 909/2014, u skladu s odredbom člana 60 stava 1 drugog podstava Regulative (EU) br. 909/2014
- 6) najmanje svake dvije godine sprovodi procjenu iz člana 60 stava 1 trećeg podstava Regulative (EU) br. 909/2014 te o rezultatima nadzora obavještava Komisiju te ostala organi iz člana 55 stava 4 i po potrebi Kolegij iz člana 24a, u skladu s odredbom člana 60 stavom 1 trećim podstavom Regulative (EU) br. 909/2014.

XXIX. NADZOR

Postupak nadzora koji sprovodi Komisija Član 649

Nadzor nad sprovođenjem Regulative (EU) br. 909/2014 obavlja Komisija u skladu sa odredbama Regulative (EU) br. 909/2014 i ovog zakona. Komisija nadzor iz stava 1 ovog člana obavlja:

- 1) praćenjem, prikupljanjem i provjerom objavljenih informacija i obavještenja koje se u skladu sa odredbama Regulative (EU) br. 909/2014 dostavljaju Komisiji te sprovođenjem nadzora u skladu s čl. 4, 5, 8, 9, 22 i članom 60 stavom 2 Regulative (EU) br. 909/2014 i
- 2) izricanjem nadzornih mjera iz člana 408 i 409 ovog zakona.

Komisija svoje ovlašćenje iz stava 1 ovog člana obavlja:

- 1) neposredno i samostalno u saradnji s drugim nadležnim organima ili suakcijama na tržištu, u skladu s odredbama ovog zakona i Regulativom (EU) br. 909/2014
- 2) delegiranjem zadataka subjektima kojima je delegiranje dopušteno u skladu s Regulativom (EU) br. 909/2014 uz zadržavanje odgovornosti na Komisiji i
- 3) podnošenjem zahtjeva i prijava nadležnim pravosudnim tijelima.

Ovlašćenje Komisije pri provođenju nadzora Član 650

Ako je to potrebno u svrhu nadzora nad primjenom odredbi Regulative (EU) br. 909/2014 i ovog zakona, Komisija može od bilo kojeg fizičkog ili pravnog lica zahtijevati:

- 1) pristup svakom dokumentu u bilo kojem obliku i dostavu njegove fotokopije

2) pregled razmjene informacija uključujući i zapise telefonskih poziva.

Komisija može od bilo kojeg fizičkog ili pravnog lica, uključujući i lica koja su uključene u prenos naloga ili koje obavljaju druge poslove pri sklapanju transakcija koje su predmet nadzora Komisije, zatražiti sve podatke i izjašnjenja koji su Komisiji potrebni za nadzor. Ako to zahtijeva svrha nadzora, Komisija je ovlašćena te lica saslušati kao svjedoke u smislu zakona koji uređuje opći upravni postupak.

Kad je to potrebno radi provođenja nadzora, Komisija može zahtijevati odgovarajuće podatke, dokumentaciju i izjašnjenja od sljedećih lica i izvršiti pregled njihovog poslovanja:

- 1) lica koje su s pravnom ili fizičkom osobom nad kojom Komisija sprovodi postupak nadzora u odnosu uske povezanosti, u smislu ovog zakona;
- 2) lica na koje je pravna ili fizička lica nad kojom Komisija sprovodi postupak nadzora izdvojila poslovne procese; i
- 3) imao kvalifikovanih učesća u pravnoj ili fizičkoj osobi nad kojom Komisija sprovodi postupak nadzora.

Kada je za nadzor nad licem iz stava 3 ovog člana ovlašćen drugi nadležni organ, Komisija će, u skladu sa Regulativi (EU) br. 909/2014, pregled poslovanja tog lica obaviti u saradnji s drugim nadležnim organom.

Postupak nadzora koji sprovodi CBCG

Član 651

Nadzor nad sprovođenjem Regulative (EU) br. 909/2014 u skladu s odredbom člana 404 ovog zakona CBCG obavlja u skladu sa odredbama Regulative (EU) br. 909/2014, ovog zakona i zakona kojim je regulisano osnivanje i poslovanje kreditnih institucija u Crnoj Gori.

Na nadzorne mjere koje se izriču na osnovu postupka nadzora iz stava 1 ovog člana, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o nadzornim mjerama CBCG iz zakona kojim je regulisano osnivanje i poslovanje kreditnih institucija u Crnoj Gori.

Nadzorne mjere Komisije

Član 652

Kada Komisija utvrdi povrede odredbi Regulative (EU) br. 909/2014 i/ili ovog zakona, osim mjera predviđenih članom 63 stav 2 Regulative (EU) br. 909/2014, ovlašćena je izreći i sljedeće nadzorne mjere:

- 1) izreći preporuku kada utvrdi slabosti, manjkavosti i nedostatke koji nemaju značaj kršenja Regulative (EU) br. 909/2014 ili ovog zakona
- 2) naložiti otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti
- 3) naložiti tržišnom operatoru da obustavi trgovanje finansijskim instrumentom te ukinuti već doneseno rješenje o obustavi, u obimu u kojem je to potrebno za uklanjanje ili sprječavanje štetnih posljedica na regulisanom tržištu i/ili
- 4) naložiti centralnom depozitaru hartija od vrijednosti ili centralnoj drugoj ugovornoj strani privremenu blokadu finansijskih instrumenata.

Komisija informiše javnost o svim izrečenim sankcijama i drugim mjerama za kršenje odredbi Regulative (EU) br. 909/2014, pod uslovima iz člana 62 Regulative (EU) br. 909/2014.

Kad Komisija objavi nadzorne mjere za kršenje odredbi Regulative (EU) br. 909/2014, o tome obavještava ESMA-u.

Kod odlučivanja o nadzornim mjerama Komisija će u obzir uzeti sve primjenjive relevantne okolnosti, uključujući i:

- 1) težinu i trajanje kršenja
- 2) stepen odgovornosti odgovornog fizičkog ili pravnog lica
- 3) finansijsku snagu odgovornog fizičkog ili pravnog lica, na što ukazuje godišnji prihod odgovornog fizičkog lica i ukupni promet odgovornog pravnog subjekta
- 4) značaj ostvarene dobiti ili spriječenog gubitka odgovornog fizičkog lica ili pravnog subjekta, ako ih je moguće utvrditi
- 5) gubitke koje su zbog kršenja imale treće lica, ako ih je moguće utvrditi
- 6) nivo saradnje odgovornog fizičkog lica ili pravnog subjekta s Komisijom i ostalim nadležnim organima
- 7) prethodna kršenja odgovornog fizičkog lica ili pravnog subjekta
- 8) moguće sistemske posljedice kršenja.

Pored okolnosti iz stava 4 ovog člana, Komisija kod odlučivanja o nadzornim mjerama uzima u obzir i uticaj kršenja za koje se nadzorna mjera izriče na interese malih investitora i/ili mjere koje je lice odgovorna za kršenje poduzela nakon kršenja kako bi spriječila ponovno kršenje.

Dodatne mjere Komisije

Član 653

Kada Komisija utvrdi povrede odredbi Regulative (EU) br. 909/2014 i/ili ovog zakona od strane subjekata nadzora Komisija može, osim nadzornih mjera iz člana 408 ovog zakona, zavisno o težini i značaju povreda:

- 1) privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti za koje je Komisija subjektima nadzora izdala odobrenje
- 2) ukinuti odobrenje za rad ili izdanu saglasnost i/ili
- 3) naložiti primjerene mjere koje pridonose uspostavljanju zakonitog postupanja, a koje su propisane zakonima kojima je regulisano osnivanje i poslovanje subjekata nadzora Komisije ili koje su propisane propisima Evropske unije koji se primjenjuju na takve subjekte.

Saradnja s ovlašćenim organima

Član 654

U svrhu sprovođenja Regulative (EU) br. 909/2014 i ovog zakona, Komisija sarađuje s drugim ovlašćenim organima i s njima razmjenjuje podatke, u skladu sa odredbama Regulative (EU) br. 909/2014, relevantnim zakonskim odredbama i sporazumima o saradnji.

Jezik i način obavještanja

Član 655

Na sva obavještenja koja su fizička i pravna lica dužne dostavljati Komisiji i javno objavljivati u skladu sa odredbama Regulative (EU) br. 909/2014 i ovog zakona na odgovarajući način se primjenjuju odredbe o jeziku objavljivanja informacija iz ovog zakona osim ako Regulativa (EU) br. 909/2014, delegirane regulative Evropske komisije ili drugi sprovedenjani propisi doneseni na osnovu Regulative (EU) 909/2014, u određenim slučajevima ne propisuju dostavu informacija ili objavu na jeziku koji nije crnogorski.

Komisija i CBCG, svaki u sklopu svojih nadležnosti, ovlašteni su donositi odluke ili pravilnike koji su potrebni da bi se osigurala sprovođenje Regulative (EU) br. 909/2014 i tehničkih standarda donesenih na osnovu odredbi Regulative (EU) br. 909/2014, kao i smjernica koje nadležna organi Evropske unije mogu donijeti temeljem odredbi Regulative (EU) br. 909/2014 i tehničkih standarda donesenih na osnovu odredbi Regulative (EU) br. 909/2014.

XXX. MEHANIZMI KOJI PODSTIČU PRIJAVE MOGUĆIH ILI STVARNIH KRŠENJA REGULATIVE (EU) BR. 909/2014

Mehanizmi koji potiču prijave mogućih ili stvarnih kršenja Regulative (EU) br. 909/2014

Član 656

Komisija i CBCG će svojim odlukama propisati djelotvorne mehanizme za prijem i istragu prijava mogućih ili stvarnih kršenja Regulative (EU) br. 909/2014 i daljnje postupanja, uključujući uspostavu sigurnih komunikacijskih kanala za takve prijave, pri čemu će se na odgovarajući način primijeniti odredbe člana 65 Regulative (EU) br. 909/2014.

Obraćanje radnika Komisiji ili CBCG zbog prijave mogućeg ili stvarnog kršenja Regulative (EU) br. 909/2014 unutar institucije ili u dobroj vjeri podnošenja prijave o toj sumnji Komisiji ili CBCG, ne predstavlja opravdani razlog za otkaz ugovora o radu.

Mehanizmi CBCG za zaprimanje i istragu prijava mogućih ili stvarnih kršenja Regulative (EU) br. 909/2014 i dalje postupanje, uključujući uspostavljanje sigurnih komunikacijskih kanala za takve prijave iz stava 1. ovog člana istovjetni su s onima koji su uspostavljeni za potrebe odredbi zakona kojim je regulisano osnivanje i poslovanje kreditnih institucija u Crnoj Gori.

U slučaju spora oko stavljanja radnika u nepovoljniji položaj od drugih radnika radi obraćanja radnika zbog prijave mogućeg ili stvarnog kršenja Regulative (EU) br. 909/2014 unutar institucije ili u dobroj vjeri podnošenja prijave o toj sumnji Komisiji ili CBCG, a što je dovelo do povrede nekog od prava radnika iz radnog odnosa, ako radnik učini vjerovatnim da je stavljen u nepovoljniji položaj i da mu je povrijeđeno neko od njegovih prava iz radnog odnosa, teret dokazivanja prelazi na poslodavca, koji mora dokazati da radnika nije stavio u nepovoljniji položaj od drugih radnika odnosno da mu nije povrijedio pravo iz radnog odnosa.

XXXI.CENTRALNI DEPOZITAR HARTIJA OD VRIJEDNOSTI

Centralni depozitar

Član 657

Centralni depozitar je pravno lice koje upravlja sistemom za namiru hartija od vrijednosti iz odjeljka A tačka 3 Priloga Regulative (EU) br. 909/2014 i pruža barem jednu drugu osnovnu uslugu navedenu u odjeljku A Priloga Regulative (EU) br. 909/2014.

U centralni depozitar sa sjedištem u Crnoj Gori upisuju se prava iz nematerijalizovanih hartija od vrijednosti, imaoci tih prava, kao i prava trećih lice na takvim nematerijalizovanim finansijskim instrumentima, osim ako odredbama posebnih propisa nije drugačije određeno.

Pružanje usluga centralnog depozitara u Crnoj Gori

Član 658

Poslove centralnog depozitara može obavljati:

- 1) pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori, kojem je izdato odobrenje za rad u skladu s odredbama člana 16 Regulative (EU) br. 909/2014;
- 2) pravno lice sa sjedištem u drugoj državi članici, kojem je izdato odobrenje za rad u skladu s odredbama člana 16 Regulative (EU) br. 909/2014, te pod uslovima propisanim članom 23 Regulative (EU) br. 909/2014; i
- 3) pravno lice sa sjedištem u trećoj zemlji, koje je priznato od strane Evropske agencije za hartije od vrijednosti i tržišta kapitala (ESMA), u skladu s odredbama člana 25 Regulative (EU) br. 909/2014.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za pružanje usluga iz Priloga Regulative (EU) br. 909/2014, Odjeljaka A i B, pravna lica sa sjedištem u Crnoj Gori podnose Komisiji, u skladu s odredbama članova 16 i 17 Regulative (EU) br. 909/2014 i tehničkim standardima donijetim na osnovu te regulative, na standardizovanim obrascima i u obliku propisanom tim propisima.

Komisija je ovlaštena da od podnosioca zahtjeva iz stava 2 ovog člana zatraži dodatne informacije, dokumenta i pojašnjenja potrebna za provjeru usklađenosti podnosioca zahtjeva sa odredbama Regulative (EU) br. 909/2014, tehničkim standardima koje je donijela Evropska komisija na osnovu te regulative, kao i sa odredbama ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona.

Na centralni depozitar sa sjedištem u Crnoj Gori, kojem je Komisija izdala odobrenje za rad u skladu s odredbama člana 16 Regulative (EU) br. 909/2014, primjenjuju se odredbe Regulative (EU) br. 909/2014, tehničkih standarda koje je donijela Evropska komisija na osnovu te regulative, kao i odredbe ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje odobrenja i imenovanje za pružanje usluga iz Priloga Regulative (EU) br. 909/2014, Odjeljka C, pravna lica sa sjedištem u Crnoj Gori podnose Komisiji, u skladu s odredbama članova 54 i 55 Regulative (EU) br. 909/2014 i tehničkim standardima donijetim na osnovu te regulative, na standardizovanim obrascima i u obliku propisanom tim propisima.

Na centralni depozitar sa sjedištem u Crnoj Gori, centralni depozitar sa sjedištem u drugoj državi članici, kao i na centralni depozitar sa sjedištem u trećoj zemlji, koji pružaju usluge iz Priloga Regulative (EU) br. 909/2014 na teritoriji Crne Gore, primjenjuju se odredbe propisa Crne Gore kojima se, radi zaštite javnog interesa, uređuju prava potrošača, kao i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma.

Na centralni depozitar sa sjedištem u drugoj državi članici, kao i na centralni depozitar sa sjedištem u trećoj zemlji, koji pružaju usluge iz Priloga Regulative (EU) br. 909/2014 na teritoriji Crne Gore, primjenjuju se odredbe Glave I poglavlja I ovog zakona, uz primjenu propisa o nadzoru i saradnji nadležnih organa uz ograničenje iz člana 426 stava 3 ovog zakona, te zakona kojim se uređuju privredna društva.

Ovlašćenje Komisije nad centralnim depozitarom iz druge države članice

Član 659

Kada centralni depozitar sa sjedištem u drugoj državi članici, kojem je izdato odobrenje za rad u skladu s odredbama člana 16 Regulative (EU) br. 909/2014, pruža usluge na području Crne Gore putem filijale, Komisija je ovlašćena sprovesti neposredan nadzor poslovanja te filijale, u skladu s odredbama člana 24 Regulative (EU) br. 909/2014, pri čemu se primjenjuju odredbe tehničkih standarda donesenih na osnovu Regulative (EU) br. 909/2014, kao i obrasci za razmjenu informacija iz navedenih propisa.

Filijala iz stava 1 ovog člana dužna je, na zahtjev Komisije, Komisiji dostaviti sve podatke potrebne za sprovođenje nadzora iz stava 1 ovog člana.

Na nadzor iz stava 1 ovog člana na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovog zakona o nadzoru nad centralnim depozitarom.

Pod uslovima iz člana 24 stav 5 Regulative (EU) br. 909/2014, kao i uslovima tehničkih standarda donesenih na osnovu Regulative (EU) br. 909/2014, Komisija je centralnom depozitaru iz stava 1 ovlašćena izreći mjere propisane odredbama ovog dijela zakona, koje su potrebne za obezbjeđenje usklađenosti centralnog depozitara iz stava 1 ovog člana s odredbama Regulative (EU) br. 909/2014 na području Crne Gore.

Umjesto preduzimanja mjera iz stava 4 ovog člana, Komisija od ESMA-e može zatražiti da postupi u skladu sa svojim ovlašćenjima iz člana 19 Regulative (EU) br. 1095/2010.

Kada centralni depozitar sa sjedištem u drugoj državi članici, kojem je izdato odobrenje za rad u skladu s odredbama člana 16 Regulative (EU) br. 909/2014, pruža usluge na području Crne Gore, bilo neposredno ili putem filijale, Komisija od centralnog depozitara može tražiti dostavu redovitih • (mjesečnih, kvartalnih, godišnjih) izvještaja o svojim aktivnostima u Crnoj Gori.

Komisija u sklopu godišnjeg izvještaja iz stava 6 ovog člana može od centralnog depozitara iz stava 6 ovog člana zatražiti i statističke podatke iz tehničkih standarda donesenih na osnovu Regulative (EU) br. 909/2014.

Komisija pravilima detaljnije propisuje sadržaj, format, način i rokove dostave izvještaja iz stava 6 ovog člana.

Saradnja s nadležnim organima drugih država članica

Član 660

U svrhu obezbjeđenja sprovođenju Regulative (EU) br. 909/2014, Komisija je ovlašćena sklopiti sporazume o saradnji i razmjeni informacija s:

- 1) nadležnim organima drugih država članica koja su odgovorna za nadzor centralnih depozitara koji održavaju vrste odnosa navedene članu 17. stavu 6. tačkama a), b) i c) Regulative (EU) br. 909/2014
- 2) nadležnim organima drugih država članica koja su odgovorna za nadzor nad centralnim depozitarima koji pružaju usluge na području Crne Gore, bilo izravno ili putem filijale i
- 3) nadležnim i relevantnim tijelima drugih država članica koja su odgovorna za nadzor nad centralnim depozitarima koji pružaju usluge na području Crne Gore, bilo izravno ili putem filijale, za potrebe osnivanja kolegija supervizora iz člana 24a Regulative (EU) br. 909/2014.

Pri sklapanju sporazuma iz stava 1. ovog člana primjenjuju se odredbe člana 22, 24 i 24a Regulative (EU) br. 909/2014, kao i odredbe te standardizirani obrasci iz tehničkih standarda donesenih na osnovu Regulative (EU) br. 909/2014.

Komisija je sporazumom s nadležnim organima iz stava 1 ovog člana ovlašćena propisati i razmjenu drugih informacija osim onih propisanih u Regulativama iz stava 1 ovog člana, ako je to potrebno da bi se osigurala sprovođenje Regulative (EU) br. 909/2014 na području Crne Gore.

Centralni depozitar iz treće zemlje

Član 661

Komisija je ovlašćena sklopiti sporazum o saradnji i razmjeni informacija s ESMA-om i nadležnim tijelom centralnog depozitara iz treće zemlje koje u skladu s odredbama člana 25. Regulative (EU) br. 909/2014 pruža usluge na području Crne Gore, pri čemu se primjenjuju odredbe člana 25. st. 7. i 10. Regulative (EU) br. 909/2014.

Račun nematerijalizovane hartije od vrijednosti

Član 662

Na računima nematerijalizovanih hartija od vrijednosti vode se podaci o vrstama, rodovima, količinama, stvarnim pravima i nosiocima tih prava, ograničenjima stvarnih prava, kao i hronologije upisa nematerijalizovanih hartija od vrijednosti.

Centralni depozitar će na zahtjev izdavaoca, zakonitog imaoca nematerijalizovanih hartija od vrijednosti odnosno lica koja za zakonitog imaoca drži nematerijalizovane hartije od vrijednosti, otvoriti račun nematerijalizovanih hartija od vrijednosti.

Izuzetno od odredbi člana 48 i člana 49 Regulative (EU) br. 909/2014, na račun nematerijalizovanih hartija od vrijednosti, prava i obaveze koje proizlaze iz vođenja računa primjenjuje se pravo države u kojoj je sjedište centralnog depozitara u kojem je taj račun otvoren.

Izuzetno od odredbe člana 48 Regulative (EU) br. 909/2014, na račune hartija od vrijednosti na kojima je zasnovano finansijsko obezbjeđenje u smislu zakona kojim se uređuje finansijsko obezbjeđenje kao i na prava i obaveze koje proizlaze iz učestvovanja u sistemu namire u smislu odredbi ovog zakona kojim se uređuje konačnost namire u platnim sistemima i sistemima za namiru finansijskih instrumenata, primjenjuju se navedene odredbe ovog zakona.

Uključenje/isključenje nematerijalizovanih hartija od vrijednosti u/iz sistema centralnog depozitara te prenos nematerijalizovanih hartija od vrijednosti između centralnih depozitara

Član 663

Izdavalac nematerijalizovanih hartija od vrijednosti samostalno i slobodno odlučuje o:

- 1) centralnom depozitaru u čiji će sistem upisati sve ili dio svojih hartija od vrijednosti
- 2) isključenju svih ili dijela nematerijalizovanih hartija od vrijednosti iz sistema centralnog depozitara, uz ograničenje iz člana 362c ovog zakona
- 3) centralnom depozitaru u čiji će sistem prenijeti sve ili dio nematerijalizovanih hartija od vrijednosti nakon njihovog isključenja iz sistema centralnog depozitara čije usluge u tom trenutku koristi

Centralni depozitar sa sjedištem u Crnoj Gori dužan je da, na zahtjev izdavaoca iz stava 1 ovog člana, omogući i sprovede upis, isključenje ili prenos nematerijalizovanih hartija od vrijednosti u ili iz svog sistema, ako izdavalac ispunjava uslove propisane operativnim pravilima rada centralnog depozitara.

Centralni depozitar dužan je da postupak iz stava 2 ovog člana sprovede u razumnom roku koji se propisuje operativnim pravilima rada centralnog depozitara, pri čemu, u postupku upisa hartija od vrijednosti, centralni depozitar ne može propisati razuman rok duži od roka određenog u članu 49 stav 2 Regulative (EU) br. 909/2014.

Za potrebe stavova 2 i 3 ovog člana, centralni depozitar sa sjedištem u Crnoj Gori dužan je da svojim aktima propiše tehničke pojedinosti postupka upisa, isključenja i prenosa nematerijalizovanih hartija od vrijednosti u ili iz svog sistema, kao i prenosa u sistem drugog centralnog depozitara, te da za te akte pribavi odobrenje Komisije, u skladu sa postupkom iz člana 429 ovog zakona.

O svakom sprovedenom upisu, isključenju ili prenosu nematerijalizovanih hartija od vrijednosti centralni depozitar je dužan da, putem svojih internet stranica, obavijesti javnost.

Hartije od vrijednosti izdani izvan Crne Gore

Član 664

Na hartije od vrijednosti izdavaoca iz drugih država članica Evropske unije ne primjenjuju se odredbe ovog zakona koje bi na bilo koji način bile u sukobu ili uticale na svojstvo hartije od vrijednosti koje je kao takvo stekao na

osnovu pravnog sistema kojim se uređuje tržište kapitala u državi izdanja tih hartija od vrijednosti, a posebno odredbe o bitnim obilježjima nematerijalizovanih hartija od vrijednosti iz ovog zakona, koje bi na bilo koji način propisivale dodatne uslove za sticanje svojstva nematerijalizovanog hartije od vrijednosti koje on prema pravu države izdanja nije potreban ispunjavati.

Centralni depozitar sa sjedištem u Crnoj Gori dužan je za finansijski instrument iz stava 1 ovog člana, na zahtjev njegovog izdavaoca, omogućiti upis u svoj sistem te ga voditi u svom sistemu na jednak način, kao i finansijski instrument izdat u Crnoj Gori, primjenjujući pritom ovlašćenje koje su mu dodijeljene odredbama člana 49 Regulative (EU) br. 909/2014 te odredbama regulatornih i tehničkih standarda za sprovođenje Regulative (EU) br. 909/2014 donesenih na osnovu toga člana.

Operativna pravila rada centralnog depozitara

Član 665

Centralni depozitar dužan je da donese i primjenjuje operativna pravila rada kojima detaljno određuje i pojašnjava način obavljanja usluga koje pruža.

Prijedlog operativnih pravila rada centralnog depozitara sa sjedištem u Crnoj Gori, kao i njihovih izmjena i dopuna, zajedno sa sažetim i jasnim obrazloženjem svrhe predloženih odredbi ili izmjena i dopuna odredbi operativnih pravila rada, centralni depozitar će učiniti dostupnim svim članovima najkasnije 30 dana prije njihova upućivanja Komisiji na odobrenje, a pri čemu je centralni depozitar dužan članove pozvati na dostavljanje primjedbi i prijedloga te, ako je moguće, prihvatiti primjedbe i prijedloge članova, uz obrazloženje prihvaćenih i odbijenih primjedaba i prijedloga.

Ako je to potrebno radi očuvanja stabilnosti sistema namire i finansijskog tržišta, centralni depozitar sa sjedištem u Crnoj Gori može skratiti rok savjetovanja s članovima iz stava 2 ovog člana, uz prethodnu saglasnost Komisije, koja se donosi u roku od pet radnih dana od podnošenja urednog zahtjeva centralnog depozitara, pri čemu je centralni depozitar dužan Komisiji obrazložiti iz kojih razloga je usvajanje izmjena hitno i neophodno radi očuvanja stabilnosti sistema namire i finansijskog tržišta.

Centralni depozitar sa sjedištem u Crnoj Gori ne može usvojiti operativna pravila rada, niti njihove promjene, bez da ih prethodno dostavi Komisiji prije nego li Komisija izvrši procjenu iz stava 6 ovog člana.

Značajne promjene operativnih pravila rada centralnog depozitara sa sjedištem u Crnoj Gori Komisija odobrava rješenjem, pri čemu rokovi za donošenje rješenja u skladu sa zakonu kojim se uređuje opšti upravni postupak počinju teći:

- danom dostave urednog zahtjeva, ako centralni depozitar iste dostavi kao značajne promjene
- danom isteka perioda procjene iz stava 6 ovog člana, ako centralni depozitar iste dostavi kao neznčajne promjene, a Komisija u skladu sa stavom 6 ovog člana utvrdi da se ipak radi o značajnim promjenama.

Usvajanje novih operativnih pravila centralnog depozitara sa sjedištem u Crnoj Gori uvijek se smatra značajnom promjenom.

Kod promjene operativnih pravila rada centralnog depozitara sa sjedištem u Crnoj Gori koje nisu značajne nije obavezno sprovesti savjetovanje s članovima iz stava 2 ovog člana. Ako Komisija u periodu od 20 radnih dana od dana prijema urednog zahtjeva utvrdi da su promjene operativnih pravila rada centralnog depozitara ipak značajne, o tome će obavijestiti centralni depozitar te se tada primjenjuju odredbe st. 2, 5 i 8 ovog člana. Ako Komisija u istom periodu ne dostavi takvo obavještenje centralnom depozitaru, smatrat će se da promjene nisu značajne i da ih centralni depozitar istekom tog perioda može usvojiti.

Komisija može od centralnog depozitara sa sjedištem u Crnoj Gori zatražiti izmjene prijedloga promjene operativnih pravila rada nezavisno o njihovoj značajnosti, ako je isto potrebno da bi se obezbijedilo da su operativna pravila rada usklađena s odredbama Regulative (EU) br. 909/2014 i ovog zakona. Ako Komisija zatraži takve izmjene, a centralni depozitar iste ne usvoji, Komisija rješenjem može naložiti njihovo usvajanje. Kada centralni depozitar dostavlja operativna pravila rada ili njihove promjene Komisiji na odobrenje, dužan je najmanje dostaviti:

- 1) nacrt teksta operativnih pravila rada ili njihovih izmjena i dopuna, s tim da se, ako se radi o izmjenama i dopunama, dostavlja prečišćenu verzija i verzija s označenim izmjenama;
- 2) jasna obrazloženja svrhe predloženih odredbi ili izmjena i dopuna odredbi operativnih pravila rada; i
- 3) kada se radi o značajnim promjenama, i sažetak sprovedenog savjetovanja s članovima iz stava 2 ovog člana, s prikazom svih zprimljenih primjedbi i prijedloga članova i obrazloženjem prihvaćenih i odbačenih primjedbi i prijedloga članova.

Komisija centralni depozitar, koji u zahtjevu za odobrenje operativnih pravila rada ili njihovih promjena ne dostavi sve dokumente iz stava 8 ovog člana, zaključkom poziva da isto učini u roku određenom zaključkom, a ako centralni depozitar u dodijeljenom roku to propusti učiniti, a po zahtjevu se ne može postupiti, Komisija rješenjem odbacuje zahtjev.

Usvojena operativna pravila rada iz stava 1 ovog člana centralni depozitar dužan je objaviti na svojoj internetskoj stranici i o njihovom donošenju ili promjeni blagovremeno obavijestiti svoje članove.

Kriterijum značajnosti promjene operativnih pravila rada centralnog depozitara **Član 666**

Centralni depozitar dužan je dostaviti Komisiji svaki prijedlog promjena operativnih pravila rada u skladu s odredbama člana 429 ovog zakona, kako bi Komisija ocijenila procjenu značajnosti predloženih promjena.

Inicijalnu procjenu značajnosti promjena operativnih pravila rada sprovodi centralni depozitar. Kada centralni depozitar smatra da promjene operativnih pravila rada nisu značajne, dužan je, prilikom dostavljanja istih u skladu sa stavom 1 ovog člana, Komisiji dostaviti sopstvenu procjenu

značajnosti s detaljnim obrazloženjima predloženih promjena i razloga na osnovu kojih je utvrdio da promjene nisu značajne.

Promjene operativnih pravila rada centralnog depozitara smatrat će se značajnima kada se njihov uticaj može ocijeniti kao značajna izmjena u odnosu na postojeća pravila, tako da:

- 1) značajno mijenjaju prava i obaveze članova ili njihovih klijenata, odnos između centralnog depozitara i njegovih članova ili njihovih klijenata, u smislu obaveza za ostvarivanje pristupa ili ispunjavanje uslova za pristup sistemu centralnog depozitara, način korištenja usluga u sistemu centralnog depozitara, pristupa informacijama kroz sistem centralnog depozitara, nametanja dodatnih obaveza članovima i slično;
- 2) uvode novu uslugu koja zahtijeva značajne izmjene u sistemu centralnog depozitara ili njegovih članova, značajno unapređuju ili mijenjaju uslove pružanja postojeće usluge, a ne radi se o promjeni koja bi zahtijevala sprovođenje postupka u skladu sa članom 19 Regulative (EU) br. 909/2014 i slično;
- 3) značajno mijenjaju profil rizika centralnog depozitara, u smislu dodatne finansijske izloženosti, potrebe izdvajanja odnosno eksternalizacije određenih funkcionalnosti usluga koje pruža i slično;
- 4) značajno utiču na model poslovanja centralnog depozitara.

Ako Komisija utvrdi da su promjene operativnih pravila rada ipak značajne, o tome će blagovremeno obavijestiti centralni depozitar, a najkasnije u roku od 20 radnih dana od dana njihovog prijema, te će se dalje sprovesti postupak predviđen za odobravanje značajnih izmjena iz člana 429 ovog zakona.

Naknade za usluge centralnog depozitara

Član 667

Za usluge centralnog depozitara plaća se naknada koju cjenikom utvrđuje centralni depozitar.

Centralni depozitar dužan je donijeti cjenovnik iz stava 1 ovog člana, vodeći se jednakopravnošću položaja svih korisnika njegovih usluga i pod razumnim komercijalnim uslovima.

Cjenovnik centralnog depozitara objavljuje se na internetskim stranicama centralnog depozitara i o njegovu donošenju ili promjeni centralni depozitar blagovremeno obavještava Komisiju i korisnike svojih usluga.

Prijedlog cjenovnika centralnog depozitara, kao i njihovih izmjena i dopuna, centralni depozitar će dostaviti Komisiji najkasnije 30 dana prije njegova usvajanja te ga u istom roku učiniti dostupnim svim članovima, a prilikom njegovog donošenja centralni depozitar će, ako je moguće, prihvatiti primjedbe i prijedloge članova, uz obrazloženje prihvaćenih i odbijenih primjedaba i prijedloga.

Dostupnost informacija iz centralnog depozitara

Član 668

Imalac nematerijalizovanih hartija od vrijednosti odnosno članovi centralnog depozitara koji pružaju usluge iz člana 70 ovog zakona, ima pravo uvida u podatke iz člana 563 stav 1 ovog zakona, a koji se odnose na njegove

račune nematerijalizovanih hartija od vrijednosti odnosno podatke o vrstama, rodovima, količinama, stvarnim pravima i nosiocima tih prava i ograničenjima stvarnih prava ostalih imalaca istih nematerijalizovanih hartija od vrijednosti istog izdavaoca.

Izdavalac nematerijalizovanih hartija od vrijednosti u odnosu na te hartije od vrijednosti ima pravo uvida u podatke o imiocima tih hartija od vrijednosti i u podatke iz člana 426 stava 1 ovog zakona.

Svakom imiocu nematerijalizovanih vlasničkih hartija od vrijednosti na njegov zahtjev izdavalac ili centralni depozitar treba omogućiti uvid u podatke iz stava 1 ovog člana.

Centralni depozitar ima pravo na naknadu troškova izrade i dostave informacija iz stava 3 ovog člana u obliku izvještaja, u skladu s cjenovnikom. Podatke o imiocima i finansijskim instrumentima iz stava 3 ovog člana dobijene na osnovu uvida ili u obliku izvještaja, imalac ne smije saopštavati niti učiniti dostupnim drugim licima.

Svako lice koja dokaže pravni interes, uz razumnu komercijalnu naknadu, ima pravo uvida u podatke iz člana 426 stava 1 ovog zakona, kao i pravo na fotokopiju dokumentacije koja je bila osnov za izvršene upise.

Komisija ima pravo uvida u podatke iz člana 426 stava 1 ovog zakona, kao i u sve ostale podatke i dokumentaciju koja se vodi u centralnom depozitaru.

Pravosudni i upravni organi, kao i organi određeni članom 29 stav 2 Regulative (EU) br. 909/2014, na osnovu zahtjeva i u okviru ovlaštenja u skladu s odredbama posebnog zakona, zakona svoje matične države ili propisa Evropske unije, imaju pravo uvida u podatke i dokumentaciju koja se vodi u centralnom depozitaru.

Centralni depozitar obavezan je podatke iz centralnog depozitara čuvati kao poslovnu tajnu, osim u slučajevima propisanim odredbama ovog zakona.

Na prikupljanje, obradu i korišćenje ličnih informacija imioca računa hartija od vrijednosti kojima centralni depozitar raspolaže, primjenjuju se odredbe propisa kojim je uređena zaštita ličnih informacija, osim u slučajevima propisanim odredbama ovog zakona.

Komisija pravilima detaljnije propisuje način pribavljanja informacija, sadržaja izvješća i rokove za dostavu informacija iz centralnog depozitara.

Obaveza obavješćavanja i objava informacija o nematerijalizovanim finansijskim instrumentima

Član 669

Centralni depozitar je obavezan da, na način i u obimu propisanom svojim operativnim pravilima, obavještava:

- 1) izdavaoce nematerijalizovanih hartija od vrijednosti o nematerijalizovanim finansijskim instrumentima koje su izdali i o imiocima tih hartija od vrijednosti
- 2) imaoce o stanju i promjenama na njihovim računima nematerijalizovanih hartija od vrijednosti i

- 3) učesnike o bitnim informacijama o poslovima sa nematerijalizovanim finansijskim instrumentima koje su preduzeli za svoj račun ili za račun nalogodavca

Centralni depozitar je dužan da na svojim internet stranicama objavi i dnevno ažurira podatke o:

- 1) izdavanju, zamjeni i brisanju nematerijalizovanih hartija od vrijednosti kod centralnog depozitara
- 2) svim nematerijalizovanim finansijskim instrumentima sa važećom ISIN oznakom upisanim kod centralnog depozitara i
- 3) identitetu imalaca prvih deset računa na kojima je evidentirana najveća količina pojedine hartije od vrijednosti, kao i podatke o količini hartija od vrijednosti na tim računima, izražene u apsolutnim i relativnim pokazateljima

U odnosu na podatke iz stava 2 tačka 2 ovog člana, prilikom upisa hartije od vrijednosti u svoj sistem, centralni depozitar svakom izdavaocu, u skladu sa operativnim pravilima rada, određuje i dodjeljuje jedinstvenu oznaku pod kojom se izdavalac i njegove hartije od vrijednosti vode u centralnom depozitaru, pri čemu je oznaka hartije od vrijednosti povezana sa ISIN oznakom.

Centralni depozitar je dužan da na svojoj internet stranici objavljuje sljedeće podatke u odnosu na nematerijalizovane hartije od vrijednosti iz stava 2 tačka 2 ovog člana:

- 1) naziv hartije od vrijednosti;
- 2) vrstu hartije od vrijednosti;
- 3) oznaku izdavaoca i oznaku hartije od vrijednosti, povezanu sa ISIN oznakom, u skladu sa stavom 3 ovog člana;
- 4) datum prvog upisa u centralni depozitar;
- 5) poveznicu na podatke iz stava 2 tačka 3 ovog člana o identitetu imalaca prvih deset računa u odnosu na izdavaoca čija je hartija od vrijednosti u pitanju.

Centralni depozitar je dužan da na svojoj internet stranici objavi i dnevno ažurira podatke iz stava 2 tačka 3 ovog člana.

Centralni depozitar u objavama iz st. 4 i 5 ovog člana, u slučaju računa na kojima se vode hartije od vrijednosti stečene kao finansijsko obezbjeđenje u transakcijama finansiranja hartija od vrijednosti, obavezno uključuje informaciju da se radi o računima finansijskog obezbjeđenja.

Učesnici centralnog depozitara obavezni su da hartije od vrijednosti stečene kao finansijsko obezbjeđenje u transakcijama finansiranja hartija od vrijednosti upisuju na posebnom računu hartija od vrijednosti namijenjenom za finansijsko obezbjeđenje.

Centralni depozitar svojim pravilima propisuje mjere koje preduzima prema učesnicima, radi obezbjeđivanja da se u transakcijama finansiranja hartija od vrijednosti iz stava 7 ovog člana finansijski instrument stečen kao finansijsko obezbjeđenje ne upisuje na osnovni račun hartija od vrijednosti primaoca finansijskog obezbjeđenja.

Centralni depozitar u objavama iz st. 4 i 5 ovog člana, za svaki od računa koji se nalaze među prvih deset računa sa najvećom količinom hartija od vrijednosti određenog izdavaoca, objavljuje sljedeće podatke:

- 1) ime i prezime, odnosno naziv vlasnika ili imaoca računa;
- 2) jedinstveni matični broj, odnosno drugi odgovarajući identifikacioni broj vlasnika ili imaoca računa;
- 3) ime i prezime, odnosno naziv suvlasnika ili imaoca hartija od vrijednosti, ako je taj podatak dostupan centralnom depozitaru;
- 4) jedinstveni matični broj, odnosno drugi odgovarajući identifikacioni broj suvlasnika ili imaoca hartija od vrijednosti, ako je taj podatak dostupan centralnom depozitaru;
- 5) vrstu računa na kojem su hartije od vrijednosti upisane;
- 6) procenat hartija od vrijednosti na tom računu u odnosu na ukupan broj hartija od vrijednosti tog izdavaoca.

Upravljački organi centralnog depozitara

Član 670

Centralni depozitar mora imati upravu i nadzorni odbor (izvršnog direktora i odbor direktora (kod jednodomnog upravljanja akcionarskim društvom) i DOO-a ili upravni odbor i nadzorni odbor (kod dvodomnog upravljanja akcionarskim društvom)).

Na upravu i nadzorni odbor centralnog depozitara, osim odredbi ovog zakona, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju privredna društva.

Uprava centralnog depozitara mora skupa raspolagati stručnim znanjima, sposobnostima i iskustvom potrebnim za samostalno i nezavisno vođenje poslova centralnog depozitara, a posebno za razumijevanje poslova i značajnih rizika centralnog depozitara.

Odbor direktora ili nadzorni odbor centralnog depozitara mora skupno raspolagati stručnim znanjima, sposobnostima i iskustvom potrebnim za samostalno i nezavisno nadziranje poslova centralnog depozitara, a posebno za razumijevanje poslova i značajnih rizika centralnog depozitara.

Centralni depozitar dužan je bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri radna dana Komisiju obavijestiti o prestanku mandata pojedinog člana uprave ili nadzornog odbora te navesti razloge za prestanak mandata.

Komisija pravilima detaljnije propisuje uslove iz člana 27 Regulative (EU) br. 909/2014 koje moraju ispunjavati članovi uprave, nadzornog odbora, kao i članovi višeg rukovodstva kao i lica koja obavljaju ključne funkcije u centralnom depozitaru.

Uprava centralnog depozitara

Član 671

Uprava centralnog depozitara mora imati najmanje dva člana koji vode poslove i zastupaju centralni depozitar. Jedan od članova uprave mora biti imenovan za predsjednika uprave.

Najmanje jedan član uprave mora obavljati poslove upravljanja centralnim depozitardepozitarom u punom radnom vremenu.

Centralni depozitar može od Komisije zatražiti odobrenje izuzetka od primjene stava 2 ovog člana, ako:

- 1) su članovi uprave centralnog depozitara istovremeno članovi uprave u privrednom društvu unutar iste grupe; i
- 2) centralni depozitar izvrši procjenu mogu li svi članovi uprave i u takvim uslovima posvetiti dovoljno vremena ispunjavanju obaveza iz svoje nadležnosti u centralnom depozitaru, u skladu sa članom 436 ovog zakona i takvu obrazloženu procjenu dostavi Komisiji.

Ako osnivačkim aktom centralnog depozitara nije drugačije određeno, članovi uprave vode poslove i zastupaju centralni depozitar zajedno.

Uprava je dužna voditi poslove centralnog depozitara s područja Crne Gore.

Najmanje jedan član uprave mora poznavati crnogorski jezik tečno u govoru i pismu da bi mogao obavljati tu funkciju.

Uslovi za članstvo u upravi centralnog depozitara

Član 672

Član uprave centralnog depozitara može biti lice koja u svakom trenutku dok obavlja tu dužnost:

- 1) ispunjava uslove za člana uprave propisane odredbama zakona kojim se uređuju privredna društva, što znači da zadovoljava sve pravne kriterijume neophodne za imenovanje na tu funkciju;
- 2) ima dobar ugled, odnosno posjeduje pozitivan profesionalni i društveni imidž bez negativnih pravnih ili etičkih primjedbi;
- 3) ima odgovarajuća stručna znanja, sposobnost i iskustvo potrebno za vođenje poslova centralnog depozitara, što podrazumijeva da posjeduje potrebne tehničke i menadžerske kompetencije za kvalitetno upravljanje;
- 4) nije u sukobu interesa u odnosu na centralni depozitar, članove nadzornog odbora, nosioce ključnih funkcija i više rukovodstvo centralnog depozitara, odnosno da nema lične ili finansijske interese koji bi mogli uticati na nepristrasnost u obavljanju dužnosti;
- 5) za koju je na osnovu dosadašnjeg ponašanja moguće opravdano zaključiti da će pošteno i savjesno obavljati poslove člana uprave centralnog depozitara, što znači da je prethodnim radom dokazalo pouzdanost i odgovornost;
- 6) može posvetiti dovoljno vremena ispunjavanju obaveza iz svoje nadležnosti u centralnom depozitaru, odnosno da je dostupno i spremno da svoje obaveze izvršava s potrebnom pažnjom i posvećenošću.

Nadzorni odbor centralnog depozitara dužan je donijeti i primjenjivati primjerenu politiku za izbor i procjenu ispunjenja uslova za članove uprave centralnog depozitara. Ta politika mora kao jedan od kriterijuma za odabir članova uprave postaviti širok raspon kvaliteta i kompetencija, kao i podsticanje raznolikosti uprave.

Kada je to primjereno, Komisija će u svrhu provjere uslova iz ovog člana provjeriti podatke o izrečenim sankcijama u evidencijama ESMA-e, EBA-e i EIOPA-e.

Komisija podatke o pravosnažnoj osuđivanosti za kaznena djela i prekršaje u Crnoj Gori za lica za koje je podnesen zahtjev u skladu s članom 437 ovog zakona pribavlja iz kaznene odnosno prekršajne evidencije na osnovu obrazloženog zahtjeva ili iz Evropskog sistema kaznenih evidencija u skladu sa zakonom kojim se uređuju pravne posljedice osude, kaznena evidencija i rehabilitacija.

Komisija pravilima detaljnije uređuje:

- 1) uslove iz stava 1 ovog člana;
- 2) kriterijume za procjenu ispunjavanja uslova za izdavanje prethodne saglasnosti;
- 3) dokumentaciju koja se prilaže uz zahtjev za izdavanje prethodne saglasnosti za imenovanje člana uprave;
- 4) sadržaj politike iz stava 2 ovog člana i dinamika procjene ispunjenja uslova za članove uprave centralnog depozitara;
- 5) pojam dovoljnog vremena koje član uprave posvećuje obavljanju svojih funkcija, s obzirom na pojedinačne okolnosti i prirodu, obim i složenost centralnog depozitara; i
- 6) pojmovima odgovarajućih stručnih znanja, sposobnosti i iskustva potrebnog za vođenje poslova centralnog depozitara.

Saglasnost za imenovanje članova uprave centralnog depozitara

Član 673

Članom uprave centralnog depozitara može biti imenovana jedino lice koja je dobila prethodnu saglasnost Komisije za imenovanje člana uprave centralnog depozitara.

Zahtjev za izdavanje saglasnosti iz stava 1 ovog člana podnose članovi odnosno nadzorni odbor centralnog depozitara za mandat koji ne može biti duži od pet godina.

Smatra se da mandat za člana uprave centralnog depozitara počinje teći od dana imenovanja za člana uprave od strane članova ili nadzornog odbora centralnog depozitara po dobijanju saglasnosti Komisije u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Komisija može izdati saglasnost za imenovanje iz ovog člana za mandat kraći od zatraženog.

Izuzetno, ako člana uprave centralnog depozitara imenuje nadležni sud u skladu s odredbama zakona kojim se uređuju privredna društva, njegov mandat ne može trajati duže od šest mjeseci.

Članovi odnosno nadzorni odbor centralnog depozitara prije podnošenja zahtjeva za izdavanje saglasnosti iz stava 1 ovog člana dužni su:

- 1) izvršiti procjenu lica za čije imenovanje traže saglasnost Komisije;
- 2) utvrditi ispunjava li lice sve uslove propisane odredbama člana 27 Regulative (EU) br. 909/2014 te tehničkih standarda o zahtjevima za centralne depozitare donesenih na osnovu Regulative (EU) br. 909/2014 te pravilnika Komisije iz člana 434 stav 7 ovog zakona; i
- 3) u zahtjevu za izdavanje saglasnosti obrazložiti kako i na osnovu koje dokumentacije su utvrdili ispunjavanje uslova iz tačke 2 ovog stava.

Uz zahtjev za izdavanje saglasnosti prilažu se dokazi o ispunjavanju uslova iz stava 6 tačka 2 ovog člana na kojima se zasniva obrazloženje utvrđene sposobnosti kandidata, kao i program vođenja poslova za mandatni period za koji se traži saglasnost.

Centralni i depozitar je dužan obezbijediti da se zahtjev za izdavanje saglasnosti Komisiji podnese najmanje tri mjeseca prije isteka mandata pojedinom članu uprave.

U postupku odlučivanja o izdavanju saglasnosti iz stava 1 ovog člana, ako smatra potrebnim, Komisija može zatražiti da kandidat za člana uprave centralnog depozitara predstavi program vođenja poslova centralnog depozitara za mandatni period.

Lice za koje je Komisija izdala saglasnost za imenovanje obavezno je prije imenovanja za člana uprave drugog centralnog depozitara dobiti novu saglasnost Komisije, kao i u slučaju produženja mandata.

Komisija odlučuje o izdavanju saglasnosti iz stava 1 ovog člana na osnovu:

- 1) procjene i obrazloženja članova odnosno nadzornog odbora centralnog depozitara iz stava 6 ovog člana;
- 2) dokumentacije na kojoj se zasniva obrazloženje članova odnosno nadzornog odbora iz stava 6 ovog člana;
- 3) programa vođenja poslova iz stava 6 ovog člana; i
- 4) ostalih informacija i podataka kojim raspolaže.

Komisija će odbiti izdavanje saglasnosti za imenovanje članova uprave centralnog depozitara ako:

- 1) utvrdi da predloženo lice ne ispunjava uslove iz stava 6 tačka 2 ovog člana;
- 2) podaci i informacije iz stava 11 ovog člana upućuju na to da lice za koju je podnesen zahtjev za izdavanje saglasnosti za imenovanje člana uprave centralnog depozitara nije primjerena za obavljanje te funkcije;
- 3) Komisija raspolaže objektivnim i dokazivim razlozima zbog kojih se može pretpostaviti da bi djelatnosti ili poslovi kojima se lice bavi ili se bavila predstavljali prijetnju upravljanju centralnim depozitardepozitarom pažnjom dobrog stručnjaka; i
- 4) su u zahtjevu za izdavanje saglasnosti navedeni netočni, neistiniti podaci ili podaci koji dovode u zabludu.

Ukidanje saglasnosti za imenovanje člana uprave centralnog depozitara

Član 674

Komisija će rješenjem ukinuti zakonito rješenje kojim je dana saglasnost za imenovanje člana uprave centralnog depozitara u sljedećim slučajevima:

- 1) ako član uprave krši odredbe o dužnostima uprave iz zakona kojim se uređuju privredna društva čija je posljedica opoziv člana uprave;
- 2) ako član uprave prestane ispunjavati uslove za člana uprave centralnog depozitara propisane članom 436 ovog zakona;
- 3) ako je članu uprave izrečena treća opomena iz člana 440 ovog zakona unutar perioda od pet godina;
- 4) ako je centralnom depozitaru uvedena posebna ili sanacijska uprava;

- 5) ako kandidat u roku od šest mjeseci od izdavanja saglasnosti ne bude imenovan ili ne stupi na dužnost na koju se saglasnost odnosi;
- 6) ako članu uprave prestane dužnost na koju se saglasnost odnosi, i to s danom prestanka dužnosti; ili
- 7) ako članu uprave istekne ugovor o radu, s danom isteka ugovora.

Komisija može članu uprave centralnog depozitara ukinuti zakonito rješenje kojim je dana saglasnost za imenovanje člana uprave centralnog depozitara u sljedećim slučajevima:

- 1) ako je saglasnost izdata na osnovu neistinite ili netačne dokumentacije ili neistinito predstavljenih činjenica koje su bitne za obavljanje funkcije člana uprave;
- 2) ako kao član uprave centralnog depozitara nije osigurao sprovođenje ili nije sproveo nadzorne mjere koje je naložila Komisija;
- 3) ako kao član uprave centralnog depozitara nije osigurao organizacione zahtjeve iz člana 26, 28, 29, 30, 32 do 35 Regulative (EU) br. 909/2014 te člana tehničkih standarda donesenih na osnovu Regulative (EU) br. 909/2014;
- 4) ako utvrdi da je član uprave centralnog depozitara u sukobu interesa zbog kojeg ne može ispunjavati svoje obaveze i dužnosti pažnjom dobrog stručnjaka; i
- 5) ako član uprave centralnog depozitara učestalo ne ispunjava obavezu utvrđivanja i ocjenjivanja efikasnosti politika, mjera ili internih procedura vezanih za usklađenost centralnog depozitara s Regulativom (EU) br. 909/2014 i ovim zakonom ili obavezu preduzimanja odgovarajućih mjera u cilju ispravljanja nedostataka odnosno nepravilnosti u poslovanju centralnog depozitara.

U slučajevima iz stava 2 ovog člana, Komisija može i posebnom nadzornom mjerom privremeno zabraniti obavljanje funkcije člana uprave centralnog depozitara.

Kada Komisija donosi rješenje kojim se ukida saglasnost za imenovanje člana uprave centralnog depozitara, saglasnost je ukinuta danom dostave rješenja Komisije kojim se ukida saglasnost za imenovanje člana uprave centralnog depozitara.

Ako Komisija ukine zakonito rješenje kojim je data saglasnost za imenovanje člana uprave, nadzorni odbor centralnog depozitara obavezan je bez odlaganja donijeti odluku o opozivu imenovanja tog člana uprave te je dužan imenovati njegovog zamjenika, bez saglasnosti Komisije, na rok od najviše tri mjeseca.

Centralni depozitar je dužan obezbijediti da novi zahtjev za izdavanje saglasnosti za imenovanje bude podnesen Komisiji najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema obavještenja o ukidanju ili odbijanju izdavanja saglasnosti za imenovanje člana uprave centralnog depozitara, kao i uvijek u situaciji kada centralni depozitar ne ispunjava uslov o najmanjem potrebnom broju članova uprave u skladu s odredbama ovog zakona.

Komisija će rješenje iz st. 1. i 2. ovog člana dostaviti bez odlaganja nadležnom privrednom sudu.

Ovlašćenje Komisije da ukine svoje zakonito rješenje u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana nije ograničena rokom.

Dužnosti i odgovornost uprave

Član 675

Osim opštih dužnosti i odgovornosti propisanih odredbama zakona kojim se uređuju privredna društva, uprava centralnog depozitara ima dužnosti i odgovornosti propisane ovim zakonom.

Uprava je dužna obezbijediti da centralni depozitar posluje u skladu s:

- 1) Regulativom (EU) br. 909/2014 i tehničkim standardima donesenim na osnovu Regulative (EU) br. 909/2014;
- 2) ovim zakonom, propisima donesenim na osnovu ovog zakona te, kada je primjenjivo, ostalim propisima Evropske unije kojima se uređuje poslovanje centralnog depozitara i drugim propisima kojima se uređuje poslovanje centralnog depozitara; i
- 3) pravilima struke.

Uprava je dužna obezbijediti sprovođenje nadzornih mjera koje je naložila Komisija u skladu sa svojim nadležnostima i ovlašćenjima.

Uprava je dužna uspostaviti i primjenjivati djelotvoran i pouzdan sistem upravljanja centralnim depozitarom u skladu s glavom III poglavljem II Regulative (EU) 909/2014, što uključuje i raspodjelu dužnosti te sprječavanje sukoba interesa, na način da se promoviše integritet tržišta i interesi klijenata centralnog depozitara.

Opomena članu uprave

Član 676

Komisija može odgovornom licu u upravi centralnog depozitara rješenjem izreći pisanu opomenu ako centralni depozitar ne izvrši naložene mjere na način i u rokovima utvrđenima rješenjem Komisije.

Pisana opomena iz stava 1 ovog člana izriče se odgovornoj osobi bez obzira na to je li u trenutku izricanja opomene to lice i dalje član uprave centralnog depozitara.

Nadzorni odbor centralnog depozitara

Član 677

Centralni depozitar dužan je uspostaviti nadzorni odbor, a unutar istog će nadzorni odbor uspostaviti:

- 1) odbor za nagrađivanje
- 2) revizorski odbor i
- 3) odbor za rizike.

Članovi nadzornog odbora centralnog depozitara moraju zajedno imati stručna znanja, sposobnosti i iskustvo potrebno za nezavisno i samostalno nadziranje poslova centralnog depozitara, a naročito razumijevanje poslova i ključnih rizika centralnog depozitara.

Svaki član nadzornog odbora dužan je djelovati otvoreno, pošteno i nezavisno kako bi mogao efikasno procjenjivati, nadzirati i pratiti odluke uprave.

Član nadzornog odbora može biti lice koja ispunjava sljedeće uslove:

- 1) koje ima dobar ugled;
- 2) koje ima odgovarajuća stručna znanja, sposobnost i iskustvo potrebno za ispunjavanje obaveza iz svoje nadležnosti;
- 3) koje nije u sukobu interesa u odnosu na centralni depozitar, akcionare, članove nadzornog odbora, nosioce ključnih funkcija i više rukovodstvo Centralnog depozitara;
- 4) koje može posvetiti dovoljno vremena ispunjavanju obaveza iz svoje nadležnosti; i
- 5) koja može biti član nadzornog odbora prema zakonu kojim se uređuju privredna društva.

Nadležnosti nadzornog odbora, osim onih propisanih zakonom kojim se uređuju privredna društva, su i sljedeće:

- 1) daje saglasnost upravi na poslovnu politiku Centralnog depozitara;
- 2) daje saglasnost upravi na strateške ciljeve Centralnog depozitara;
- 3) daje saglasnost upravi na finansijski plan Centralnog depozitara;
- 4) ako je primjenjivo, daje saglasnost upravi na strategije i politike preuzimanja rizika i upravljanje njima, uključujući rizike koji proizlaze iz makroekonomskog okruženja u kojima centralni depozitar posluje;
- 5) daje saglasnost upravi na strategije i postupke procjenjivanja adekvatnosti kapitala Centralnog depozitara;
- 6) daje saglasnost upravi na akt o internoj reviziji i na godišnji plan rada interne revizije; i
- 7) donosi odluke o drugim pitanjima određenim ovim zakonom.

Nosioci ključnih funkcija

Člana 678

Centralni depozitar dužan je identifikovati ključne funkcije u društvu.

Nosioci ključnih funkcija su ona lica koja obavljaju funkcije koje im omogućavaju značajan uticaj na upravljanje centralnim depozitardepozitarom, a nisu članovi uprave ili nadzornog odbora.

Uprava centralnog depozitara dužna je donijeti primjerene politike za izbor i procjenu primjerenosti nosioca ključnih funkcija te o njihovu imenovanju obavijestiti Komisiju.

Ako centralni depozitar procijeni da nosilac ključne funkcije u centralnom depozitaru nije primjeren, dužan je preduzeti primjerene mjere i o tome obavijestiti Komisiju.

Komisija pravilima detaljnije propisuje sadržaj politike iz stava 3 ovog člana.

Akcionari i imaoci kvalifikovanog učešća u centralnom depozitaru

Član 679

Svako fizičko ili pravno lice, grupa povezanih lica ili lica koja zajednički djeluju (namjeravani stjecatelj), koje namjeravaju neposredno ili posredno steći kvalifikovano učešće u centralnom depozitaru u smislu člana 2 stav 1 tačka 49 Regulative (EU) br. 909/2014 ili ga povećati na način da udio prava glasa ili kapitala koji imaju dosegnoo ili premašio 10 %, 20 %, 30 % ili 50 %

odnosno koji bi doveo do toga da centralni depozitar postane njihovo zavisno društvo (namjeravano sticanje) u smislu člana 27a stav 2 Regulative (EU) br. 909/2014, dužni su Komisiji podnijeti zahtjev za izdavanje saglasnosti za namjeravano sticanje.

Svako fizičko ili pravno lice, grupa povezanih lica ili lica koja zajednički djeluju, koje namjeravaju neposredno ili posredno otpustiti kvalifikovano učešće (namjeravani prodavatelj) ili smanjiti kvalifikovano učešće u centralnom depozitaru na način da udio prava glasa ili kapitala kojim raspolažu pao ispod 10 %, 20 %, 30 % ili 50 % ili nakon čega bi centralni depozitar prestao biti zavisno društvo tih lica, dužne su o takvoj namjeri bez odlaganja obavijestiti Komisiju pisanim putem u skladu s članom 27a stav 2 Regulative (EU) br. 909/2014.

Na sticaoc, imaoce i promjenu kvalifikovanog učešća u centralnom depozitaru iz st. 1 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 27a st. 3 do 8 te člana 27b Regulative (EU) br. 909/2014 na odgovarajući način, pri čemu o zahtjevu za izdavanje saglasnosti iz stava 1 ovog člana Komisija odlučuje rješenjem.

Komisija će rješenjem odbiti zahtjev za izdavanje saglasnosti za namjeravano sticanje iz stava 1 ovog člana ako ocijeni da postoje razlozi za to na osnovu kriterija propisanih članom 27b stav 1 Regulative (EU) br. 909/2014 ili ako na osnovu dostavljenih informacija nije moguće utvrditi da su kriterijumi ispunjeni.

Komisija je u skladu s članom 27a stav 6 Regulative (EU) br. 909/2014 ovlašćena objaviti odluku kojom namjeravanom sticaocu zabranjuje sticanje kvalifikovanog učešća u centralnom depozitaru ako bi objava razloga za takvu odluku bila od interesa korisnicima finansijskih usluga, investitorima i ostaloj javnosti.

Ako je uticaj lica navedenih u članu 27 stav 6 Regulative (EU) br. 909/2014 doveo ili može dovesti u pitanje pouzdano i razumno upravljanje centralnim depozitarom u skladu s članom 27 stav 9 Regulative (EU) br. 909/2014, Komisija je osim mjera navedenih u Regulativi (EU) br. 909/2014 i članu 395 i 397 ovog zakona ovlašćena preduzeti i mjere iz člana 39 stav 1 tačka 11 i člana 86 i 87 ovog zakona, koje se na odgovarajući način primjenjuju na kvalifikovano učešće u centralnom depozitaru, a ako se uticaj lica navedenih u članu 27 stav 6 Regulative (EU) br. 909/2014 ne može okončati ni na koji drugi način, Komisija je ovlašćena centralnom depozitaru ukinuti rješenje kojim je izdala odobrenje za rad.

Odredba stava 6 ovog člana na odgovarajući se način primjenjuje i u slučaju stjecanja kvalifikovanog učešća bez ishođenja saglasnosti Komisije.

Centralni depozitar dužan je bez odlaganja po saznanju o imaocima i promjenama u kvalifikovanom učešću u centralnom depozitaru u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana obavijestiti Komisiju te objaviti i obnavljati podatke iz člana 27 stav 11 Regulative (EU) br. 909/2014 na internetskoj stranici centralnog depozitara.

Komisija pravilima, u skladu s članom 27b stav 4 Regulative (EU) br. 909/2014, detaljnije propisuje obim potrebnih informacija iz člana 27b Regulative (EU) br. 909/2014 i detaljniji popis dokumentacije koji se prilaže uz

zahtjev za izdavanje saglasnosti za namjeravano sticanje i obavještenja o otpuštanju kvalifikovanog učešća u centralnom depozitaru hartija od vrijednosti.

Periodično izvještavanje Komisije od strane CSD-a

Član 680

Centralni depozitar Komisiji najmanje na godišnjem nivou dostavlja periodične i statističke podatke iz člana 41 stav 1 i člana 42 stav 1 Delegirane regulative (EU) br. 2017/392.

Regulativa (EU) br. 2017/394 u članu 3 stav 1 podstav 2 Komisiji daje ovlaštenje da traži i češću dostavu informacija iz stava 1 ovog člana.

Centralni depozitar je dužan Komisiji redovno dostavljati podatke o ispunjavanju kapitalnih zahtjeva iz člana 47 stav 1 Regulative (EU) br. 909/2014., u formatu koji propisuje Komisija, a u skladu s Delegiranim Regulativom (EU) br. 2017/390.

Komisija pravilima propisuje učestalost, rokove i način dostave informacija iz st. 1 i 3 ovog člana.

Finansijski izvještaji centralnog depozitara

Član 681

Centralni depozitar dužan je izraditi godišnje finansijske izvještaje i godišnji izvještaj u skladu s odredbama zakona kojim se uređuju privredna društva, računovodstvo i primjena međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja te ih dostaviti Komisiji zajedno s revizorskim izvještajem i informacijama u skladu s članom 41 Delegirane regulative (EU) br. 2017/392.

Komisija može od revizora koji je obavio reviziju godišnjih finansijskih izvještaja centralnog depozitara zatražiti dodatna obrazloženja u vezi s obavljenom revizijom i revizorskim izvještajem.

Ako godišnji finansijski izvještaji i godišnji izvještaj iz stava 1 ovog član nisu izrađeni u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju privredna društva, računovodstvo i primjena međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i pravilima struke, Komisija može odbiti godišnje finansijske izvještaje, a centralni depozitar je dužan ponovo izraditi godišnje finansijske izvještaje, obezbijediti obavljanje zakonske revizije tih izvještaja te revizorski izvještaj, uključujući i relevantne finansijske izvještaje, dostaviti Komisiji u roku koji je svojim rješenjem odredila Komisija. Novu zakonsku reviziju ne smije obaviti revizor koji je izdao mišljenje o godišnjim finansijskim izvještajima koji su odbijeni odnosno odbačeni. U tom slučaju, Komisija može javno objaviti podatak o odbijanju godišnjih finansijskih izvještaja i razlozima toga odbijanja.

Nakon što je jednom izabran isti revizor može revidirati najviše sedam uzastopnih godišnjih finansijskih izvještaja centralnog depozitara. Isti revizor ne smije sljedeće četiri godine obavlja reviziju godišnjih finansijskih izvještaja centralnog depozitara.

U slučaju raskida ugovora o obavljanju revizije, centralni depozitar i revizor dužni su Komisiji u roku od 15 dana pisano obrazložiti razloge za sporazumni raskid ugovora odnosno ako je ugovor raskinula jedna ugovorna

strana, obrazložiti razloge raskida, a druga ugovorna strana očitovati se o razlozima za raskid ugovora koje navodi druga ugovorna strana.

Revizor koji obavlja reviziju godišnjih finansijskih izvještaja centralnog depozitara ne smije pružati, neposredno i poredno, centralnom depozitaru bilo koje zabranjene nerevizorske usluge iz člana 5 stav 1 Regulative (EU) br. 537/2014 tokom:

- 1) perioda između početka perioda koje je predmet revizije i izdavanja revizorskog izvještaja i
- 2) poslovne godine koja prethodi periodu iz tačke 1 ovoga stava u vezi s uslugom osmišljavanja i sprovođenja postupaka interne kontrole ili upravljanja rizikom povezanih s pripremom i/ili nadzorom finansijskih informacija ili osmišljavanje i sprovođenje tehnoloških sistema za finansijske informacije.

Osim godišnjih finansijskih izvještaja, centralni depozitar obavezan je izrađivati finansijske izvještaje i za izvještajne periode tokom poslovne godine.

Komisija pravilima detaljnije propisuje strukturu, sadržaj i način te rokove dostave izvještaja iz st. 1 i 7 ovog člana.

Komisija pravilima propisuje kontni plan za centralni depozitar.

Ovlašćenje za izdavanje naloga centralnom depozitaru i mjere u slučaju organizacionih nedostataka

Član 682

Komisija može centralnom depozitaru nalogati izvršenje mjera koje su primjerene i potrebne kako bi se osigurala usklađenost sa zahtjevima iz Regulative (EU) br. 909/2014. Kako bi se obezbijedilo da centralni depozitar ima uspostavljenu odgovarajuću organizacijsku strukturu i procese te kako bi se osigurala usklađenost s organizacijskim zahtjevima u skladu s čl. 26, 28, 29, 30, kao i čl. 32 do 35 Regulative (EU) br. 909/2014 te odredbama tehničkih standarda donesenih na osnovu Regulative (EU) br. 909/2014, Komisija može centralnom depozitaru rješenjem:

- 1) naložiti da preduzme odgovarajuće mjere za smanjenje rizika koji proizlazi iz određene vrste aktivnosti i/ili proizvoda ili iz korištenja određenih sistema i procesa ili iz izdvajanja aktivnosti i procesa; i/ili
- 2) zabraniti učestvovanje u određenim vrstama poslova ili usluga ili naložiti da centralni depozitar može učestvovati u takvim vrstama poslova ili usluga samo u ograničenoj mjeri.

Centralni depozitar dužan je postupiti prema rješenju Komisije iz stava 1 ovog člana.

XXXII.ZAJEDNIČKE ODREDBE O POSTUPKU NADZORA

Nadzor nad centralnom drugom ugovornom stranom i centralnim depozitardepozitarom

Član 683

Na nadzor koji Komisija sprovodi nad poslovanjem centralne druge ugovorne strane iz člana 536 stav 1 tačka 1 ovog zakona, uz neposrednu primjenu odredbi Regulative (EU) br. 648/2012, koje uređuju nadzor nad

centralnom drugom ugovornom stranom i regulatornih i tehničkih standarda za sprovođenje donesenih na osnovu Regulative (EU) br. 648/2012, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe člana 7, 8, 10, 11 i 13 Zakona o sprovođenju Regulative (EU) br. 648/2012 kao i odredbe ovog dijela zakona.

Na nadzor koji Komisija sprovodi nad poslovanjem centralnog depozitara iz člana 559 stav 1 tačka 1 ovog zakona, kao i nad poslovanjem centralnog depozitara iz člana 559 stav 1 tačka 2 ovog zakona, pod uslovom uspostavljanja filijale u Crnoj Gori, uz neposrednu primjenu odredbi Regulative (EU) br. 909/2014 koje uređuju nadzor nad centralnim depozitardepozitarom i regulatornih i tehničkih standarda donesenih na osnovu Regulative (EU) br. 909/2014, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe člana 7, 8, 10, 11 i 13 Zakona o sprovođenju Regulative (EU) br. 909/2014 i odredbe ovog dijela zakona.

Područje rada Komisije pri obavljanju nadzora nad centralnom drugom ugovornom stranom i centralnim depozitardepozitarom

Član 684

Pri obavljanju nadzora nad centralnom drugom ugovornom stranom i centralnim depozitardepozitarom, Komisija naročito:

- 1) provjerava organizacione uslove, strategije, politike, postupke i mjere koje je centralna druga ugovorna strana odnosno centralni depozitar uspostavio u svrhu usklađivanja svojeg poslovanja s odredbama ovog zakona, propisa donesenih na osnovu ovog zakona, Regulative (EU) br. 648/2012, Regulative (EU) br. 909/2014, tehničkih standarda donesenih na osnovu tih Regulativa i drugih relevantnih propisa i/ili
- 2) provjerava i procjenjuje finansijsku stabilnost i položaj centralne druge ugovorne strane odnosno centralnog depozitara, rizike kojima je on izložen ili bi mogao biti izložen u svojem poslovanju kao i rizike koje centralna druga ugovorna strana odnosno centralni depozitar predstavlja za finansijski sistem, uzimajući u obzir karakteristike, obim i složenost njegovog poslovanja.

U smislu ovog zakona, nezakonitosti su stanja i postupci koji nisu u skladu s ovim Zakonom, propisima donesenim na osnovu ovog zakona, Regulative (EU) br. 648/2012, Regulative (EU) br. 909/2014, tehničkih standarda donesenih na osnovu tih Regulativa te drugih relevantnih propisa.

U smislu ovog zakona, nepravilnosti su stanja i postupci koji nisu u skladu s sopstvenim politikama i internim aktima subjekta nadzora te standardima i pravilima struke ili se isti dosljedno ne primjenjuju, a time se ugrožava poslovanje, naročito u vezi s organizacijskim zahtjevima i upravljanjem rizicima.

Nadzorne mjere za centralnu drugu ugovornu stranu i centralni depozitar
Član 685

Komisija izriče nadzorne mjere centralnoj drugoj ugovornoj strani i centralnom depozitaru na osnovu odredbi člana 10 Zakona o sprovođenju Regulative (EU) br. 648/2012 odnosno člana 10 Zakona o sprovođenju Regulative (EU) br. 909/2014 i na osnovu odredbi ovog zakona.

Komisija će upravi centralne druge ugovorne strane odnosno centralnog depozitara izreći preporuke kada u okviru nadzora, provjere i procjene finansijske stabilnosti i položaja, kao i provjere i procjene rizika utvrdi slabosti, manjkavosti i nedostatke u poslovanju centralne druge ugovorne strane i centralnog depozitara koje nemaju značaj kršenja ovog zakona, propisa donesenih na osnovu ovog zakona, Regulative (EU) br. 648/2012, Regulative (EU) br. 909/2014, tehničkih standarda donesenih na osnovu tih Regulativa te drugih relevantnih propisa ili ako smatra potrebnim da centralna druga ugovorna strana odnosno centralni depozitar mora smanjiti rizike kojima je izložen u poslovanju i/ili poboljšati finansijsku stabilnost i položaj.

Izveštaj o otklanjanju utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti
Član 686

Centralna druga ugovorna strana odnosno centralni depozitar dužan je otkloniti utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti i Komisiji podnijeti izvještaj o mjerama koje je preduzeo za njihovo otklanjanje, u roku koji je odredila Komisija.

Uz izvještaj iz stava 1 ovog člana centralna druga ugovorna strana odnosno centralni depozitar dužan je priložiti dokumentaciju i druge dokaze iz kojih je vidljivo da su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

Kada izvještaj iz stava 1 ovog člana nije potpun ili iz dokumentacije u prilogu ne proizlazi da su nezakonitosti otklonjene, Komisija će naložiti dopunu izvještaja i rok u kojemu se izvještaj mora dopuniti.

Kada Komisija ne naloži dopunu izvještaja iz stava 3 ovog člana, u roku od 60 dana od podnošenja izvještaja iz stava 1 ovog člana, smatraće se da su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

Ako Komisija iz izvještaja iz stava 1 ovog člana, priložene dokumentacije i drugih dokaza zaključi da su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene, na zahtjev centralne druge ugovorne strane odnosno centralnog depozitara izdat će obavještenje kojim se isto utvrđuje.

Prije donošenja rješenja, Komisija je ovlašćena sprovesti ponovni nadzor nad centralnom drugom ugovornom stranom odnosno centralnim depozitarom kako bi se utvrdilo jesu li utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene na odgovarajući način i u odgovarajućem obimu.

Ukidanje rješenja Komisije
Član 687

Komisija može rješenjem ukinuti zakonito rješenje kojim je centralnoj drugoj ugovornoj strani dato odobrenje za rad uz neposrednu primjenu odredbi člana 20 Regulative (EU) br. 648/2012.

Komisija može rješenjem ukinuti zakonito rješenje kojim je centralnom depozitaru dano odobrenje za rad uz neposrednu primjenu odredbi člana 20 i 57 Regulative (EU) br. 909/2014.

Rješenjem iz st. 1 i 2 ovog člana Komisija će odrediti rok u kojem centralna druga ugovorna strana odnosno centralni depozitar ne može zatražiti ponovno izdavanje odobrenja za rad, a koji ne može biti duži od jedne godine.

Način obavljanja nadzora

Član 688

Komisija nadzor po službenoj dužnosti obavlja:

- 1) neposrednim nadzorom, u prostorijama subjekta nadzora ili pravnih lica sa kojima je subjekt nadzora neposredno ili posredno, poslovno, upravljački ili kapitalno povezan, pregledom izvorne dokumentacije, provjerom i procjenom cjelokupnog poslovanja, sprovođenjem razgovora sa članovima uprave, članovima nadzornog odbora i drugim relevantnim licima, kao i u prostorijama Komisije;
- 2) posrednim nadzorom u prostorijama Komisije, na osnovu analize izvještaja koje su subjekti nadzora dužni u propisanim rokovima dostavljati Komisiji, praćenjem, prikupljanjem i provjerom dokumentacije, obavještenja i informacija pribavljenih na poseban zahtjev Komisije, kao i praćenjem, prikupljanjem i provjerom objavljenih informacija i drugih saznanja iz dostupnih izvora, i provjerom i procjenom poslovanja ili postupnim nadzorom na osnovu dostavljenih izvještaja i prikupljenih informacija, uzimanjem iskaza i/ili pisanih izjašnjenja od subjekata nadzora, imalaca kvalifikovanog učešća u subjektu nadzora, lica usko povezanih sa subjektom nadzora, revizora i drugih lica koja, prema procjeni Komisije, raspolažu informacijama od interesa za nadzor, uključujući zaposlene, klijente i potencijalne klijente subjekata nadzora;
- 3) davanjem preporuka i mišljenja subjektima nadzora radi poboljšanja i usklađivanja njihovog poslovanja i postupanja, i, kada je to primjenjivo, finansijske stabilnosti i položaja, kao i smanjenja rizika kojima su izloženi ili mogu biti izloženi u svom poslovanju.

Neposredni nadzor iz stava 1 tačka 1 ovog člana može biti redovni ili vanredni.

U postupcima nadzora koje vodi u skladu sa odredbama ovog dijela zakona Komisija donosi rješenja i zaključke.

Protiv akata Komisije žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Tužba kojom se pokreće upravni spor protiv rješenja Komisije odlaže izvršenje rješenja u slučaju rješenja o izricanju periodičnih penala.

Nadležni upravni sud o tužbi protiv akata Komisije odlučuje najkasnije u roku od 180 dana od dana njenog prijema.

Lica ovlaštena za nadzor

Član 689

Nadzor iz člana 452 ovog zakona obavljaju zaposleni Komisije (u daljem tekstu: ovlaštena lica Komisije).

Izuzetno, za obavljanje određenih zadataka u vezi s nadzorom poslovanja subjekata nadzora, Komisija može zatražiti stručno učestvovanje revizora ili druga stručno lice, pri čemu se na te lica na odgovarajući način primjenjuju propisi o izuzeću službene lica o tajnosti informacija koji se primjenjuju na radnike Komisije.

Obavještenje o neposrednom nadzoru

Član 690

Prije početka obavljanja neposrednog nadzora subjektu nadzora dostavlja se pisano obavještenje o neposrednom nadzoru koja sadrži najmanje:

- 1) predmet nadzora;
- 2) podatke o licima ovlaštenim za nadzor;
- 3) naznaku loka na kojoj će se nadzor obavljati;
- 4) datum početka obavljanja nadzora; i
- 5) rok koje se nadzire.

Obavještenje iz stava 1 ovog člana može sadržati i podatke koje je subjekt nadzora dužan pripremiti ovlaštenim licima Komisije za potrebe obavljanja neposrednog nadzora.

Komisija može tokom nadzora dopuniti obavještenje o nadzoru, i na dopunu obavještenja o nadzoru se na odgovarajući način odnose odredbe stava 1 ovog člana.

Obavještenje o neposrednom nadzoru dostavlja se subjektu nadzora u roku koji ne može biti kraći od tri dana prije dana početka nadzora.

Izuzetno od odredbe stava 4 ovog člana, ovlašteno lice Komisije može dostaviti obavještenje o neposrednom nadzoru najkasnije na dan početka sprovođenja nadzora ako je potrebno hitno sprovođenje nadzora ili nije moguće na drugi način postići svrhu pojedinog nadzora.

Neposredni nadzor poslovanja

Član 691

Subjekt nadzora dužan je ovlaštenom licu Komisije, nakon prijema obavještenja o nadzoru, omogućiti obavljanje neposrednog nadzora u sjedištu subjekta nadzora i na ostalim mjestima u kojima on ili druga lice po njegovom ovlaštenju obavlja djelatnost i poslove u vezi s kojima Komisija obavlja nadzor.

Subjekt nadzora dužan je ovlaštenom licu Komisije, na njen zahtjev, omogućiti kontrolu poslovnih knjiga, poslovne dokumentacije, administrativne ili poslovne evidencije te nadzor nad informacionim sistemom i tehnologijama koje omogućavaju rad informacionog sistema, u obimu potrebnom za obavljanje nadzora.

Posebno, subjekt nadzora dužan je ovlaštenom licu Komisije, na njen zahtjev, dostaviti svu traženu poslovnu dokumentaciju, računarske zapise,

fotokopije poslovnih knjiga, zapise o telefonskim razgovorima i snimke telefonskih razgovora, zapise s telefaks uređaja, zapise o elektronskoj komunikaciji, druge evidencije o prometu informacija, administrativne ili poslovne evidencije u papirnom obliku ili u obliku elektronskog zapisa na mediju i u obliku koji zahtijeva ovlaštena lica Komisije. Subjekt nadzora dužan je ovlaštenom licu Komisije obezbijediti standardni interfejs za pristup sistemu za upravljanje bazama informacija kojima se koristi, u svrhu provođenja nadzora uz pomoć računarskih programa.

Dokumentaciju, ispile, zapise i snimke iz stava 3 ovog člana, finansijske instrumente, novac ili predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u kaznenom ili prekršajnom postupku, ovlaštena lica Komisije mogu, uz izdavanje potvrde, privremeno oduzeti subjektu nadzora, ali samo do pokretanja tih postupaka, kada ih predaju nadležnom organu za vođenje postupka.

Relevantna lica subjekta nadzora i ostala lica koja imaju saznanja od interesa za postupak nadzora dužna su ovlaštenom licu Komisije dati iskaz i u skladu sa članom 452 ovog zakona dati sve podatke i informacije bitne za nadzor.

Odredbe ovog člana na odgovarajući način primjenjuju se i na druge lica iz člana 452 stava 1 tačka 1 ovog zakona u dijelu koji se odnosi na subjekt nadzora.

Uslovi za obavljanje neposrednog nadzora

Član 692

Subjekt nadzora dužan je ovlaštenom licu Komisije obezbijediti prikladne prostorije u kojima je moguće nesmetano i bez prisutnosti drugih lica obavljati nadzor poslovanja.

Na zahtjev ovlaštena lica Komisije subjekt nadzora dužan je obezbijediti stručnu i tehničku pomoć, potrebna pojašnjenja i druge uslove potrebne za obavljanje nadzora.

Nadzor poslovanja iz st. 1 i 2 ovog člana obavlja ovlašteno lice Komisije tokom radnog vremena subjekta nadzora. Ako je zbog obima ili prirode posla neophodno, subjekt nadzora dužan je omogućiti ovlaštenom licu Komisije obavljanje nadzora poslovanja i van radnog vremena.

Kontrola informacionog sistema

Član 693

Subjekt nadzora koji u svom poslovanju koristi informacioni sistem dužan je na zahtjev ovlaštenog lica Komisije obezbijediti uslove za pregled informacionog sistema i mogućnost ispitivanja jesu li podaci obrađeni korišćenjem informacione tehnologije obrađeni na primjeren način.

Subjekt nadzora dužan je na zahtjev ovlaštenog lica Komisije predati dokumentaciju iz koje je vidljiv potpuni opis rada informacionog sistema. Iz dokumentacije moraju biti vidljive komponente informacionog sistema. Dokumentacija mora omogućiti ovlaštenom licu uvid u:

- 1) programska rješenja;
- 2) postupke obrade informacija korišćenjem informacione tehnologije;
- 3) kontrole koje obezbjeđuju pravilnu obradu informacija; i

- 4) kontrole koje obezbjeđuju čuvanje povjerljivosti, integriteta i raspoloživosti informacija.

Uvid u spis

Član 694

Od pokretanja postupka nadzora od strane Komisije, stranka u postupku ovlašćena je izvršiti uvid u spis.

Spis iz stava 1 ovog člana sastoji se od svih dokumenata koje je Komisija primila, izradila ili prikupila za vrijeme vođenja postupka, nezavisno o mediju na kojem su sačuvani.

Uvid u spis omogućit će se stranki ili pomoću uređaja za čuvanje elektronskih informacija, uključujući bilo koji uređaj koji može biti dostupan u budućnosti, ili putem fotokopije dostupnih spisa u papirnom obliku dostavljenih stranki koji se stranki šalju poštom ili pozivanjem stranaka da pregledaju dostupne spise u prostorijama Komisije.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na uvid u spis ne odnosi se na povjerljive informacije koje je Komisija primila u svrhu obavljanja nadzora ili drugih zadataka na koje je ovlašćena ili koje je Komisija primila u postupku razmjena informacija s drugim nadzornim organima u Crnoj Gori ili izvan nje.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na uvid u spis ne odnosi se na informacije koje predstavljaju poslovnu ili profesionalnu tajnu pravnog ili fizičkog lica koje nije stranka u postupku.

Završetak postupka neposrednog nadzora

Član 695

Nakon obavljenog neposrednog nadzora ovlašćena lica sastavljaju zapisnik o obavljenom nadzoru koji se dostavlja subjektu nadzora, s detaljnim opisom utvrđenih činjenica odnosno opisom radnji subjekta nadzora i odgovornih lica koje su dovele do nedostataka, nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju subjekta nadzora ako su oni utvrđeni u postupku nadzora. Uprava subjekta nadzora je dužna bez odlaganja zapisnik o obavljenom nadzoru dostaviti nadzornom odboru, ako je to primjenjivo.

Na dostavljeni zapisnik subjekt nadzora ima pravo uložiti prigovor u roku navedenom u zapisniku, a koji ne može biti kraći od osam dana od dana njegova prijema.

Izuzetno od odredbe stava 2 ovog člana, u zapisniku se može odrediti rok koji je kraći od minimalnog roka iz stava 2 ovog člana, kada je to potrebno u svrhu sprječavanja mogućih bitnih štetnih posljedica za subjekt nadzora, učesnike tržišta kapitala, treće lica i/ili stabilnost tržišta u cjelini.

Ako u postupku nadzora nisu utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti za koje je potrebno izreći nadzorne mjere ili su iste utvrđene, ali su otklonjene do sastavljanja zapisnika, to će se unijeti u zapisnik, te će Komisija donijeti rješenje kojim se utvrđuje da je postupak nadzora okončan.

Ako su nezakonitosti i/ili nepravilnosti utvrđene zapisnikom otklonjene nakon sastavljanja zapisnika, a prije donošenja rješenja o nadzornim mjerama, Komisija će o tome sastaviti dopunu zapisnika te će, ako su otklonjene sve utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti, donijeti rješenje kojim

se utvrđuje da su nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene i postupak nadzora okončan.

Prije donošenja rješenja iz stava 5 ovog člana Komisija može provjeriti postupanje subjekta nadzora te zatražiti dostavu dokumentacije ili drugih dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene na odgovarajući način i u odgovarajućem obimu.

Razlozi i obavezan sadržaj prigovora

Član 696

Prigovor protiv zapisnika o neposrednom nadzoru dopušten je zbog ovih razloga:

- 1) ako je zapisnik o obavljenom nadzoru sastavljen u nadzoru nad licem nad kojim Komisija nije nadležna sprovoditi nadzor; ili
- 2) ako je u zapisniku pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

Prigovor iz stava 1 ovog člana obavezno mora sadržavati:

- 1) navođenje zapisnika na koji se prigovor podnosi;
- 2) izjavu da se navodi iz zapisnika pobijaju u cjelosti ili u određenom dijelu;
- 3) razloge prigovora; i
- 4) druge podatke koje mora sadržati svaki podnesak, u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku.

U prigovoru subjekt nadzora može navesti činjenice iz kojih proizlazi da nedostaci, nezakonitosti i nepravilnosti navedeni u zapisniku ne postoje i predočiti dokaze. Ako se subjekt nadzora u izjavi poziva na isprave, dužan ih je kao dokaze priložiti prigovoru.

Nakon isteka roka za prigovor subjekt nadzora nema pravo navoditi nove činjenice i iznositi nove dokaze.

Dostavljeni prigovor na zapisnik čini sastavni dio zapisnika.

Posredni nadzor poslovanja

Član 697

Ovlašćena lica Komisije tokom posrednog nadzora:

- 1) utvrđuje jesu li propisani izvještaji i drugi podaci dostavljeni u propisanom roku i propisanoj formi;
- 2) utvrđuje jesu li podaci u izvještajima ili drugoj traženoj dokumentaciji istiniti, tačni i ispravni;
- 3) ako je primjenjivo, utvrđuje posluje li ili postupa subjekt nadzora ili druga lica kojoj su propisane obaveze ovim zakonom ili drugim relevantnim propisima, u skladu s ovim zakonom i drugim relevantnim propisima;
- 4) ako je primjenjivo, provjerava i procjenjuje finansijsku stabilnost i položaj subjekta nadzora te rizike kojima je subjekt nadzora izložen ili bi mogao biti izložen u svom poslovanju; i
- 5) ako je primjenjivo, provjerom i analizom dostupnih informacija utvrđuje usklađenost poslovne prakse subjekta nadzora s obavezama postupanja u najboljem interesu klijenata i potencijalnih klijenata.

Komisija će, pri provjeri i procjeni finansijske stabilnosti i položaja te pri procjeni rizika kojima je subjekt nadzora izložen ili bi mogao biti izložen, uzeti u obzir vrstu, obim i složenost poslovanja subjekta nadzora.

Završetak postupka posrednog nadzora

Član 698

U slučaju nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju subjekta nadzora, utvrđenih u postupku posrednog nadzora, ovlašćena lice Komisije sastavlja zapisnik.

Zapisnik o obavljenom nadzoru dostavlja se subjektu nadzora, s detaljnim opisom utvrđenih činjenica odnosno opisom nedostataka, nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju subjekta nadzora utvrđenih u postupku nadzora.

Na završetak postupka posrednog nadzora na odgovarajući način primjenjuju se odredbe člana 454 i 455 ovog zakona.

Nadzorne mjere

Član 699

Na osnovu zapisnika, prigovora na zapisnik i ostalih činjenica utvrđenih u postupku nadzora, Komisija u postupku nadzora može subjektu nadzora rješenjem izreći primjerene nadzorne mjere propisane ovim zakonom ili drugim relevantnim propisom, a koje su potrebne kako bi se obezbijedilo da subjekti nadzora, odgovorne lica i ostale lica na koje se odnose obaveze propisane ovim zakonom i drugim relevantnim propisom usklade poslovanje s tim propisima.

Kod odlučivanja o nadzornim mjerama Komisija će u obzir uzeti sve primjenjive relevantne okolnosti, uključujući i:

- 1) težinu i trajanje kršenja;
- 2) stepen odgovornosti odgovornog fizičkog ili pravnog lica;
- 3) finansijsku snagu odgovornog fizičkog ili pravnog lica, na što ukazuje godišnji prihod odgovornog fizičkog lica i ukupni promet odgovornog pravnog subjekta;
- 4) značaj ostvarene dobiti ili spriječenog gubitka odgovornog fizičkog lica ili pravnog subjekta, ako ih je moguće utvrditi;
- 5) gubitke koje su zbog kršenja imala treće lica, ako ih je moguće utvrditi;
- 6) nivo saradnje odgovornog fizičkog lica ili pravnog subjekta s Komisijom i ostalim nadležnim organima;
- 7) prethodna kršenja odgovornog fizičkog lica ili pravnog subjekta;
- 8) moguće sistemske posljedice kršenja.

Pored okolnosti iz stava 2 ovog člana, Komisija kod odlučivanja o nadzornim mjerama uzima u obzir i uticaj kršenja za koje se nadzorna mjera izriče na interese malih investitora i/ili mjere koje je lice odgovorna za kršenje poduzela nakon kršenja kako bi spriječila ponovno kršenje.

Ako je donošenje rješenja o nadzornoj mjeri potrebno radi uspostavljanja urednog funkcionisanja tržišta i/ili zaštite interesa investitora, a radi se o mjerama koje se ne mogu odlagati, a činjenice na kojima se mjera zasniva su utvrđene ili su barem učinjene vjerovatnim, Komisija može o izricanju takve mjere odlučiti neposredno, bez sprovođenja ispitnog postupka.

Kada Komisija utvrdi postojanje osnovane sumnje o počinjenom kaznenom djelu ili prekršaju, podnosi odgovarajuću prijavu nadležnom organu.

Kada Komisija u postupku nadzora dođe do saznanja o mogućim nezakonitostima i nepravilnostima iz područja koja nisu uređena ovim zakonom i drugim relevantnim propisima, o tome podnosi prijavu odgovarajućem nadležnom organu.

Subjekt nadzora dužan je otkloniti utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti te Komisiji podnijeti izvještaj o mjerama koje je preduzeo za njihovo otklanjanje, u roku koji je odredila Komisija.

Uz izvještaj iz stava 7 ovog člana subjekt nadzora dužan je priložiti dokumentaciju i druge dokaze iz kojih je vidljivo jesu li utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

Kad izvještaj iz stava 7 ovog člana nije potpun ili iz dokumentacije u prilogu ne proizlazi da su nezakonitosti otklonjene, Komisija će zatražiti dopunu izvještaja i rok u kojemu se izvještaj mora dopuniti.

Kad Komisija ne zatraži dopunu izvještaja iz stava 9 ovog člana, u roku od 60 dana od podnošenja izvještaja iz stava 7 ovog člana, smatrat će se da su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene.

Ako Komisija iz izvještaja iz stava 7 ovog člana, priložene dokumentacije i drugih dokaza zaključi da su utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene, donijet će rješenje kojim se utvrđuje da su nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene te da je postupak nadzora okončan.

Prije donošenja rješenja iz stava 11 ovog člana Komisija može sprovesti ponovni nadzor nad subjektom nadzora u mjeri i obimu potrebnima kako bi se utvrdilo jesu li utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti otklonjene na odgovarajući način i u odgovarajućem obimu.

Mjere ujednačavanja nadzorne prakse

Član 700

Komisija je ovlašćena raznim vrstama objava (uputama, smjernicama, upozorenjima i sl.) izvještavati određene skupine subjekata nadzora i druge adresate o objašnjenju ili načinu primjene određenih propisa iz njene nadležnosti ili s njima povezanih opštih pravnih akata.

Objava izrečenih nadzornih mjera

Član 701

Komisija će bez odlaganja, a nakon što je subjekt nadzora ili druga lice kojoj su izrečene nadzorne mjere obaviještena o toj mjeri, na svojim internetskim stranicama javno objaviti podatke o svakoj nadzornoj mjeri koja je izrečena u vezi s ponašanjem za koje su propisani prekršaji iz ovog zakona kao i o svakoj nadzornoj mjeri izrečenoj zbog kršenja obaveza iz ovog zakona, uključujući i izvršna rješenja o izricanju nadzornih mjera, a koje su donesene u postupcima nadzora koje sprovodi Komisija, uz naznaku da se radi o nepravosnažnim rješenjima.

Objava iz stava 1 ovog člana sadrži najmanje informacije o vrsti i karakteru kršenja odredbi ovog zakona ili relevantnih lica i identitetu lica kojoj je izrečena nadzorna mjera.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, ako Komisija smatra da bi objavljivanje identiteta pravnih lica ili ličnih informacija fizičkih lica bilo nesrazmjerno ili ako

bi objavljivanje ugrozilo stabilnost finansijskih tržišta ili istragu u toku, zavisno o okolnostima pojedinačnih slučajeva, Komisija može:

- 1) odložiti objavu nadzorne mjere do trenutka kada razlozi neobjavljivanja prestanu postojati;
- 2) nadzornu mjeru objaviti na anonimnoj osnovi, ako takvo anonimno objavljivanje obezbjeđuje efikasnu zaštitu dotičnih ličnih informacija ili
- 3) ne objaviti nadzornu mjeru ako smatra da mogućnosti u tač. 1 i 2 ovog stava nisu dovoljne za obezbjeđenje neugrožavanja stabilnosti finansijskih tržišta ili srazmjernost objave takvih odluka u odnosu na mjere koje se smatraju mjerama blaže naravi.

U slučaju odluke o anonimnoj objavi nadzorne mjere, Komisija može objavu relevantnih informacija odložiti na razuman rok, ako je predviđeno da će razlozi za anonimnu objavu prestati postojati tokom toga roka.

Kada Komisija utvrdi da bi javna objava mogla prouzrokovati nesrazmjernu i/ili ozbiljnu štetu pravnim ili fizičkim licima koje su predmet objave, može u odnosu na nadzorne mjere izrečene zbog kršenja obaveza objavljivanja javnosti vezanih uz pojedinog izdavaoca postupiti na način predviđen stavom 3 tač. 1 i 2 ovog člana.

Komisija može u skladu s odredbama st. 2 i 3 ovog člana na svojim internetskim stranicama javno objaviti podatke o svakoj izrečenoj nadzornoj mjeri koja je izrečena u vezi s ponašanjem koje predstavlja kršenje odredaba ovog zakona, iako za takvo kršenje nisu propisani prekršaji, ako smatra da je javna objava od bitnog uticaja na interese korisnika finansijskih usluga ili na promicanje i očuvanje stabilnosti finansijskog sistema.

Ako je protiv nadzorne mjere podnesen pravni lijek odnosno pokrenut upravni spor, Komisija će tu informaciju uključiti u objavu ili izmijeniti prethodnu objavu ako je pravni lijek podnesen odnosno upravni spor pokrenut nakon prvobitne objave. Komisija će objaviti podatak o ishodu postupka pokrenutog po podnesenom pravnom lijeku odnosno pokrenutom upravnom sporu, kao i svaku odluku kojom se poništava prethodna izrečena nadzorna mjera odnosno usvaja tužbeni zahtjev u upravnom sporu.

XXXIII. CENTRALNO KLIRINŠKO DEPOZITARNO DRUŠTVO

Organizacija CKDD

Član 702

CKDD je pravno lice koje se osniva i posluje kao akcionarsko društvo u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje organizacija privrednih društava.

Djelatnost

Član 703

CKDD obavlja sljedeće poslove:

- 1) vodi registar dematerijalizovanih hartija od vrijednosti;
- 2) upravlja sistemom kliringa i saldiranja transakcija zaključenih na regulisanom tržištu, MTP-u i OTP-u ili izvan regulisanog tržišta, MTP-a i OTP-a;

- 3) vodi sistem saldiranja kao agent za saldiranje iz ovog zakona;
- 4) određuje jedinstvene identifikacione oznake hartija od vrijednosti koje su upisane u registar hartija od vrijednosti;
- 5) otvara i vodi račune hartija od vrijednosti i izdaje potvrde o stanju na računima;
- 6) vrši upis u vezi sa izdavanjem, prestankom ili zamjenom dematerijalizovanih hartija od vrijednosti;
- 7) upisuje prenos dematerijalizovanih hartija od vrijednosti sa jednog računa na drugi;
- 8) vrši upis, promjenu ili brisanje prava trećih lica na dematerijalizovanim hartijama od vrijednosti i drugim pravnim poslovima čiji su predmet dematerijalizovane hartije od vrijednosti;
- 9) učestvuje u radu i sarađuje sa međunarodnim organizacijama koje se bave poslovima registracije, kliringa i saldiranja;
- 10) pruža usluge u vezi sa korporativnim aktivnostima emitenata dematerijalizovanih hartija od vrijednosti;
- 11) obavlja poslove u vezi sa preuzimanjem akcionarskih društava; i
- 12) druge poslove u skladu sa zakonom.

Pored poslova iz stava 1 ovog člana, CKDD može da obavlja i poslove:

- 1) u vezi sa isplatama i drugim prinosima iz dematerijalizovanih hartija od vrijednosti i drugih finansijskih instrumenata;
- 2) pružanja usluga organizovanja glasanja na skupštini akcionara.

CKDD ne smije da povjeri obavljanje poslova iz st. 1 i 2 ovog člana drugom licu, bez prethodne saglasnosti Komisije.

Kliringom iz stava 1 tačka 2 ovog člana, smatra se postupak utvrđivanja međusobnih obaveza kupca i prodavca finansijskih instrumenata u cilju razmjene tih finansijskih instrumenata i novca.

Saldiranjem iz stava 1 tačka 2 ovog člana, smatra se konačan prenos finansijskih instrumenata i novca između kupca i prodavca i realizacija transakcije.

Osnovni kapital CKDD-a

Član 704

Osnovni kapital CKDD-a ne može biti manji od 750.000 eura.

Sredstva za rad CKDD obezbjeđuju se iz naknada za pružanje usluga u skladu sa cjenovnikom CKDD-a, kao i iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuje sticanje kvalifikovanog učešća u kapitalu organizatora tržišta iz ovog zakona, shodno se primjenjuju i na sticanje kvalifikovanog učešća u kapitalu CKDD-a.

Sve akcije CKDD-a glase na ime i emituju se u dematerijalizovanom obliku.

Ako se akcije CKDD-a vode na kastodi računu, kastodi račun mora da glasi na ime.

Organi CKDD

Član 705

CKDD ima skupštinu akcionara, odbor direktora i izvršnog direktora.

Odbor direktora ima predsjednika i četiri člana.

Izvršni direktor ne može biti član odbora direktora.

U slučaju promjene vlasničke strukture, organi iz stava 1 ovog člana biraju se u skladu sa ugovorom o osnivanju CKDD-a.

Zahtjev za izdavanje dozvole za rad

Član 706

Poslove CKDD-a može da obavlja pravno lice koje je dobilo dozvolu za rad od Komisije.

U zahtjevu za izdavanje dozvole, navode se poslovi iz člana 664 ovog zakona, koje CKDD namjerava da obavlja.

Bliži sadržaj zahtjeva za izdavanje dozvole za rad i sadržaj dokumentacije koja se prilaže uz zahtjev, propisuje Komisija.

Uslovi za izdavanje dozvole za rad CKDD-u

Član 707

Komisija će CKDD-u izdati dozvolu za rad ako ispunjava sljedeće uslove:

- 1) osnovano je u skladu sa članom 702 ovog zakona;
- 2) ima osnovni kapital i kvalifikovano učešće u skladu sa ovim zakonom;
- 3) izvršni direktor i članovi odbora direktora ispunjavaju uslove iz člana 710 ovog zakona.

Dozvola za rad CKDD izdaje se na neodređeno vrijeme i ne može se prenijeti na drugo lice, odnosno na pravnog sljedbenika CKDD-a.

Ako CKDD prestane da ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom, Komisija je dužna da donese odluku o ukidanju dozvole za rad.

Dozvola za obavljanje dodatnih poslova

Član 708

Ako CKDD želi da obavlja poslove koji nijesu obuhvaćeni izdatom dozvolom za rad, dužno je da podnese zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje tih dodatnih poslova.

Na izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana, primjenjuju se odredbe čl. 706 i 707 ovog zakona.

Oduzimanje dozvole za rad

Član 709

Komisija će oduzeti dozvolu za rad CKDD-u:

- 1) ako CKDD ne počne da obavlja poslove za koje je dozvola izdata, u roku od 12 mjeseci od dana izdavanja;
- 2) ako je dozvola izdata na osnovu neistinitih i netačnih informacija;
- 3) ako CKDD ne obavlja poslove za koje je dozvola za rad izdata duže od šest mjeseci;
- 4) na zahtjev CKDD-a;
- 5) danom otvaranja stečajnog postupka nad CKDD-om;

6) zaključenjem postupka likvidacije.

Komisija može oduzeti dozvolu za rad ako CKDD:

1) prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je dozvola izdata;

2) postupa suprotno ovom zakonu;

3) ne postupi u skladu sa mjerama Komisije iz čl. 691 i 692 ovog zakona.

CKDD kojem je oduzeta dozvola za rad ne može da podnese zahtjev za izdavanje dozvole za rad, u roku od godinu dana od dana pravosnažnosti rješenja kojim je dozvola za rad oduzeta.“

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 31

Poslije člana 709 dodaju se 22 nova člana i devet novih poglavlja koja glase:

„Saglasnost za imenovanje izvršnog direktora i članova odbora direktora i zaposleni

Član 710

Za imenovanje izvršnog direktora i članova odbora direktora CKDD je dužan da pribavi saglasnost Komisije.

Zaposleni u CKDD-u ne smiju biti izvršni direktor, članovi odbora direktora ili zaposleni kod organizatora tržišta ili u investicionim društvima, kod članova CKDD-a ili akcionarskih društava za čije se finansijske instrumente vrši kliring i saldiranje kod CKDD-a, odnosno za koje CKDD vodi registar finansijskih instrumenata.

Na prava i obaveze zaposlenih u CKDD-u primjenjuju se opšti propisi o radu.

Opšti akti CKDD

Član 711

Opšti akti CKDD-a su statut, pravila poslovanja, pravila kojima se uređuje čuvanje poslovne tajne i postupci sprječavanja zloupotrebe povjerljivih ili insajderskih informacija, cjenovnik i drugi opšti akti kojima se uređuje poslovanje CKDD-a.

Na opšte akte CKDD-a Komisija daje saglasnost.

Komisija može da naloži CKDD-u da izmijeni opšte akte.

Ako CKDD ne izmijeni opšti akt po nalogu Komisije, taj akt može donijeti Komisija.

Opšti akti iz st. 1 i 4 ovog člana, objavljuju se na internet stranici CKDD-a, bez odlaganja, nakon dobijanja saglasnosti ili donošenja od strane Komisije.

Pravila poslovanja

Član 712

Pravilima poslovanja CKDD-a utvrđuje se:

- 1) vođenje registara;
- 2) otvaranje i vođenje računa finansijskih instrumenata;
- 3) otvaranje i vođenje računa za plaćanje;
- 4) čuvanje finansijskih instrumenata;
- 5) vršenje kliringa i saldiranja obaveza i potraživanja nastalih po osnovu zaključenih transakcija;
- 6) prenos prava iz finansijskih instrumenata i prenosa tih instrumenata, kao i sadržina naloga za prenos (u daljem tekstu: nalozi za prenos) i naloga za upis prava trećih lica na finansijskim instrumentima (u daljem tekstu: nalozi za upis);
- 7) obrazovanje i korišćenje garantnog fonda i drugi načini smanjenja rizika u slučaju neizvršenja obaveza člana CKDD-a;
- 8) druga pitanja od značaja za rad CKDD-a u skladu sa zakonom."

Cjenovnik CKDD-a

Član 713

Cjenovnikom CKDD-a utvrđuje se visina članarine i naknada koje CKDD naplaćuje za pružanje usluga.

Cjenovnik iz stava 1 ovog člana, CKDD može da utvrdi nakon dobijanja saglasnosti od Komisije.

CKDD je dužan da o donošenju, odnosno izmjeni cjenovnika, obavijesti korisnike usluga najmanje sedam dana prije početka primjene tog cjenovnika.

Članstvo u CKDD-u

Član 714

Članstvo u CKDD-u je obavezno za:

- 1) članove emitente - emitente hartija od vrijednosti i drugih finansijskih instrumenata koji su sačuvani u registru hartija od vrijednosti; i
- 2) članove učesnike - korisnike sistema kliringa i saldiranja.

Članovi CKDD-a mogu biti država Crna Gora, Centralna banka Crne Gore, investiciona društva, ovlašćene kreditne institucije, organizatori tržišta, regulisano tržište, društva za upravljanje fondovima, strana pravna lica koja obavljaju poslove kliringa i saldiranja, odnosno registraciju finansijskih instrumenata i druga lica, ako ispunjavaju uslove za članstvo utvrđene opštim aktima CKDD-a.

Prijem u članstvo CKDD-a, vrši se na osnovu zahtjeva uz koji se dostavlja dokumentacija utvrđena aktom CKDD-a.

CKDD je dužno da u roku od 30 dana, od dana prijema zahtjeva iz stava 3 ovog člana, odluči o prijemu u članstvo CKDD-a.

CKDD je dužno da redovno obavještava Komisiju o svakom novom članu i prestanku članstva i da Komisiji dostavlja ažuriran spisak članova CKDD-a.

Način i rokove obavještavanja i dostavljanja spiska članova iz stava 5 ovog člana, propisuje Komisija.

Prava i obaveze CKDD-a prema članovima

Član 715

Međusobna prava i obaveze CKDD-a i člana CKDD-a, utvrđuju se pravilima CKDD-a.

Imovina članova

Član 716

Finansijski instrumenti i novčana sredstva investitora i članova CKDD-a ne ulaze u imovinu, u stečajnu ili likvidacionu masu CKDD-a i ne mogu biti predmet izvršenja protiv CKDD-a.

Insolventnost

Član 717

Na postupak insolventnosti nad članom CKDD-a i pravnim posljedicama insolventnosti, primjenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na sistem za saldiranje.

Garantni fond

Član 718

CKDD je dužno da obrazuje garantni fond.

Garantni fond čine uplate članova CKDD-a koji koriste usluge kliringa i/ili saldiranja.

Sredstva garantnog fonda koriste se za izmirenje obaveza članova CKDD-a kada na njihovom računu nema dovoljno sredstava, odnosno finansijskih instrumenata za saldiranje, i ne mogu se koristiti u druge svrhe.

Pravila o načinu uplate doprinosa i upotrebi sredstava garantnog fonda utvrđuje CKDD, uz prethodnu saglasnost Komisije.

Kontrola koju vrši CKDD

Član 719

CKDD je dužno da utvrdi i sprovodi mjere i postupke kontrole nad svojim članovima u dijelu poslova iz njegove nadležnosti.

CKDD je dužno da bez odlaganja obavijesti Komisiju i organizatora tržišta i/ili MTP-a i/ili OTP-a u slučaju neispunjenja obaveze člana u vezi sa kliringom i/ili saldiranjem transakcija na regulisanom tržištu i/ili MTP-u i/ili OTP-u, kao i o povredi ovog zakona ili pravila CKDD-a koju izvrši član CKDD-a.

Prestanak članstva

Član 720

Članstvo u CKDD-u prestaje:

- 1) oduzimanjem dozvole za rad članu;
- 2) ako član prestane da ispunjava uslove za članstvo u CKDD-u;
- 3) ako član u značajnoj mjeri i kontinuirano ne izvršava obaveze prema CKDD-u, odnosno ne poštuje druge opšte akte CKDD-a; i
- 4) u drugim slučajevima predviđenim aktom CKDD-a.

CKDD može privremeno da suspenduje člana, u skladu sa svojim pravilima poslovanja.

Računi

Član 721

U CKDD-u otvaraju se i vode sljedeće vrste računa:

- 1) individualni račun;
- 2) nominalni račun;
- 3) zajednički vlasnički račun;
- 4) zbirni kastodi račun;
- 5) kastodi račun na ime;
- 6) zbirni depozitarni račun;
- 7) dilerski račun;
- 8) račun HOV emitenta (trezorski račun);
- 9) račun pod upravom stranog depozitarija (loro račun);
- 10) račun CKDD-a (registra) kod stranog depozitarija (nostro račun);
- 11) omnibus račun;
- 12) drugi računi, u skladu sa aktima CKDD-a.

Na računima iz stava 1 ovog člana, vode se odgovarajuće pozicije finansijskih instrumenata, u skladu sa aktima CKDD-a.

U CKDD-u otvaraju se i vode sljedeći namjenski računi za plaćanje:

- 1) članova CKDD-a;
- 2) garantnog fonda.

CKDD može namjenske račune za plaćanje za poslove sa finansijskim instrumentima da otvori kod Centralne banke Crne Gore.

Sticanje dematerijalizovanih hartija od vrijednosti

Član 722

Dematerijalizovane hartije od vrijednosti i prava koja proizilaze iz dematerijalizovanih hartija od vrijednosti stiču se u trenutku njihovog upisa na račun dematerijalizovanih hartija od vrijednosti sticaoca ili lica koja, u skladu sa ovim zakonom drži dematerijalizovane hartije od vrijednosti za račun sticaoca, osim ako trenutak sticanja nije drugačije utvrđen posebnim propisom.

Dematerijalizovane hartije od vrijednosti i prava koja proizilaze iz dematerijalizovanih hartija od vrijednosti, stiču se na osnovu valjanog pravnog posla prenosom sa računa dematerijalizovanih hartija od vrijednosti prenosioca na račun dematerijalizovanih hartija od vrijednosti

sticaoca ili na osnovu odluke suda, odnosno drugog nadležnog organa, nasljeđivanjem i na osnovu zakona.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana, shodno se primjenjuju i na otuđenje dematerijalizovane hartije od vrijednosti.

Prenos dematerijalizovanih hartija od vrijednosti

Član 723

Prenos dematerijalizovanih hartija od vrijednosti sa računa prenosioca na račun sticaoca, na osnovu transakcije zaključene na regulisanom tržištu, MTP-u, OTP-u ili van regulisanog tržišta, MTP-a i OTP-a, uz posredovanje člana učesnika, sprovodi se putem sistema kliringa i saldiranja.

Prenos dematerijalizovanih hartija od vrijednosti sa računa prenosioca na račun sticaoca kao i prenos prava na dematerijalizovanim hartijama od vrijednosti na osnovu pravnog posla zaključenog van regulisanog tržišta, MTP-a ili OTP-a, na osnovu odluke suda, odnosno drugog nadležnog organa, nasljeđivanja i na osnovu zakona, sprovodi se odgovarajućim preknjižavanjem.

Obaveze u vezi sa kliringom i saldiranjem

Član 724

Obaveze u vezi sa kliringom i saldiranjem, nastale po osnovu transakcija finansijskim instrumentima izvršavaju se preko CKDD-a, u skladu sa odredbama ovog zakona i pravilima CKDD-a.

Odredba stava 1 ovog člana ne odnosi se na transakcije finansijskim instrumentima emitenta iz Crne Gore, ukoliko se tim finansijskim instrumentima trguje van Crne Gore, a investiciono društvo odnosno ovlašćena kreditna institucija naloži kliring i saldiranje tih instrumenata putem sistema koji se nalazi van Crne Gore.

Članovi CKDD-a dužni su da izvršavaju novčane obaveze nastale po osnovu zaključenih transakcija preko računa za plaćanje koji se vode kod CKDD-a.

Sistem informacija CKDD-a

Član 725

CKDD je dužno da informacioni sistem i podatke kojima raspolaže zaštiti od neovlašćenog pristupa, izmjena i gubitaka.

CKDD je dužno da najmanje pet godina čuva originalnu dokumentaciju na osnovu koje su izvršeni upisi u registru dematerijalizovanih hartija od vrijednosti.

CKDD je dužno da trajno čuva dokumentaciju i podatke zabilježene na elektronskim medijima.

CKDD je dužno da, radi sigurnog i kontinuiranog funkcionisanja informacionog sistema, formira sekundarnu bazu informacija i sekundarni računarski sistem za obezbjeđenje kontinuiteta njegovog rada u slučaju vanrednih okolnosti (poplave, požara i slično), koji mora biti udaljen od mjesta na kome se nalazi primarni informacioni sistem CKDD-a i povezan na drugu električnu mrežu.

Podaci koje vodi CKDD o računima imalaca su tajni i mogu se saopštiti samo pod uslovom i na način utvrđen ovim zakonom, po nalogu suda, na zahtjev Komisije ili drugog nadležnog organa.

CKDD je dužno da članu CKDD-a omogući uvid u dio baze informacija CKDD-a koji se odnosi na tog člana i njegove klijente, odnosno da mu izda izvod sa tim informacijama, u skladu sa aktom CKDD-a.

CKDD je dužno da uspostavi i održava stabilan i siguran sistem upravljanja koji obuhvata:

- 1) odgovarajuću organizacionu strukturu, procedure nadzora i uputstva o poslovanju;
- 2) efikasne procedure za utvrđivanje, procjenu i kontrolu rizika kojima je CKDD u svom poslovanju izloženo;
- 3) efikasan sistem unutrašnje kontrole, odgovarajuće administrativne, računovodstvene i procedure unutrašnje revizije;
- 4) odgovarajuće mjere za sprječavanje, utvrđivanje i rješavanje sukoba interesa između CKDD-a i člana CKDD-a.

Pravo pristupa informacijama

Član 726

Pravo pristupa informacijama iz člana 715 st. 1, 2 i 3 ovog zakona imaju zakoniti imalac finansijskog instrumenta i član CKDD-a koji vodi račune za tog imaoa.

CKDD ima pravo na naknadu troškova izrade i dostavljanja informacija na zahtjev lica iz stava 1 ovog člana, u skladu sa cjenovnikom.

Javnost informacija

Član 727

CKDD je dužno da na svojoj internet stranici objavi i dnevno ažurira podatke o:

- 1) emitovanju, zamjeni i brisanju dematerijalizovanih hartija od vrijednosti u CKDD-u;
- 2) svim dematerijalizovanim hartijama od vrijednosti upisanim u CKDD-u;
- 3) korporativnim aktivnostima koje se obavljaju preko CKDD-a;
- 4) imaoima prvih deset računa na kojima je ubilježena najveća količina bilo koje hartije od vrijednosti i podatke o količini hartija od vrijednosti na tim računima (u apsolutnim i relativnim vrijednostima).

Sadržaj informacija iz stava 1 tač. 2 i 4 ovog člana, propisuje Komisija.

Odgovornost za podatke u CKDD-u

Član 728

CKDD odgovara emitentu i zakonitom imaoocu finansijskih instrumenata koji su upisani u CKDD, za štetu nastalu neizvršenjem, odnosno nepravilnim izvršenjem naloga za prenos ili povredu drugih obaveza utvrđenih ovim zakonom, kao i za štetu nastalu zbog netačnih informacija ili gubitka informacija.

Ako je netačan ili nezakonit upis u CKDD u vezi sa finansijskim instrumentima prouzrokovao član CKDD-a ili emitent kojem član pruža usluge, taj član odnosno emitent odgovara za štetu nastalu sticaocima ili licima kojima se prenose finansijski instrumenti, odnosno prava koja iz njih proističu.

Član ili emitent ne odgovara za štetu nastalu neispravnim radom sistema obrade informacija CKDD-a, koju nije prouzrokovao.

Izveštavanje CKDD-a

Član 729

CKDD je dužno da Komisiji dostavi kvartalni izvještaj o poslovanju najkasnije 30 dana od isteka kvartala na koji se izvještaj odnosi.

CKDD je dužno da Komisiji dostavi godišnji izvještaj o poslovanju, najkasnije tri mjeseca nakon završetka poslovne godine.

Sadržaj i način podnošenja izvještaja iz st. 1 i 2 ovog člana, propisuje Komisija.

Nadzor nad radom CKDD-a

Član 730

Nadzor nad radom CKDD-a vrši Komisija.

Mjere nadzora

Član 731

Ako u postupku nadzora iz člana 730 ovog zakona, Komisija utvrdi nepravilnosti, rješenjem će naložiti CKDD-u da otkloni te nepravilnosti u ostavljenom roku, a može da:

- 1) izrekne javnu opomenu;
- 2) izda nalog za izmjenu, dopunu ili donošenje opšteg akta CKDD-a;
- 3) naloži preduzimanje drugih mjera u skladu sa ovim zakonom.

Komisija može da zabrani korišćenje prava glasa na osnovu kvalifikovanog učešća, licu koje ima kvalifikovano učešće u CKDD-u, odnosno može da povuče saglasnost članu odbora direktora i izvršnom direktoru CKDD-a, ako utvrdi da:

- 1) je lice koje ima kvalifikovano učešće prekršilo odredbe ovog zakona ili akte CKDD-a;
- 2) je izvršni direktor ili član odbora direktora dobio dozvolu na osnovu netačnih ili nepotpunih informacija ili je dozvola izdata na drugi način suprotno zakonu;
- 3) je izvršni direktor ili član odbora direktora prestao da ispunjava uslove propisane za dobijanje saglasnosti;
- 4) lice nije postupilo u roku i na način određen rješenjem Komisije iz stava 1 ovog člana;
- 5) izvršni direktor ili član odbora direktora CKDD-a ne vrši odgovarajući nadzor nad zaposlenima u CKDD-u, čije nesavjesno poslovanje prouzrokuje kršenje odredaba ovog zakona i opštih akata CKDD-a od

strane CKDD-a, odnosno njegovog zaposlenog, a to kršenje je moglo biti spriječeno da je sproveden odgovarajući nadzor.

Odluku o preduzetim mjerama iz st. 1 i 2 ovog člana, Komisija objavljuje na svojoj internet stranici.

XXXV. KONAČNOST SALDIRANJA U SISTEMU FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Primjena

Član 732

Odredbe ovog dijela zakona primjenjuju se na:

1) sistem iz člana 733 st. 1 i 2 ovog zakona, koji posluje sa svim jedinicama, eurom ili drugim valutama koje se u sistemu preračunavaju jedna u drugu;

2) svakog učesnika u sistemu iz tačke 1 ovog stava;

3) kolateral dat u vezi sa:

a) učestvovanjem u sistemu iz tačke 1 ovog stava; ili

b) poslovanjem centralnih banaka država članica.

Sistem za saldiranje finansijskih instrumenata i platni sistem

Član 733

Sistem za saldiranje finansijskih instrumenata, u smislu ovog zakona, je sistem preko kojeg se obavlja kliring i izvršavaju nalozi učesnika koji obuhvata prenos finansijskog instrumenta ili pravo na finansijski instrument upisom na račun u registru, ili na drugi odgovarajući način.

Nalog učesnika sistema da se iznos novca prenese na raspolaganje primaocu plaćanja, knjiženjem na računu kreditne institucije, centralne banke, centralne druge ugovorne strane ili agenta za saldiranje, ili drugi nalog koji dovodi do preuzimanja ili izmirenja obaveze plaćanja prema pravilima sistema, izvršava se preko platnog sistema.

Nalog iz stava 2 ovog člana, može se izvršavati i preko sistema za saldiranje finansijskih instrumenata.

Sistem iz stava 1 ovog člana mora da:

1) ima najmanje tri učesnika, ne uključujući operatera sistema, agenta za saldiranje, centralnu drugu ugovornu stranu, klirinšku organizaciju ili indirektnog učesnika;

2) ima zajednička pravila i standardizovane postupke za kliring, bez obzira da li se obračun sprovodi preko centralne druge ugovorne strane ili bez njegovog učešća ili za izvršavanje naloga za prenos;

3) ima pravilima rada utvrđen trenutak prihvata i trenutak neopozivosti naloga za prenos;

4) je osnovan u skladu sa ovim zakonom, i o osnivanju se obavještava ESMA i

5) posluje sa finansijskim instrumentima, odnosno u eurima ili drugoj valuti, ili u više valuta koje se u sistemu preračunavaju jedna u drugu.

Osnivanje sistema za saldiranje finansijskih instrumenata

Član 734

Sistem za saldiranje iz člana 733 stav 1 ovog člana, mogu da osnuju učesnici u sistemu, od kojih najmanje jedan učesnik mora da ima sjedište u Crnoj Gori.

Za osnivanje i obavljanje poslova u sistemu iz stava 1 ovog člana, učesnici u sistemu zaključuju ugovor.

Učesnik u sistemu

Član 735

Učesnik u sistemu iz člana 733 stav 1 ovog zakona je institucija, agent za saldiranje, centralna druga ugovorna strana, klirinška organizacija ili operater sistema.

Jedan učesnik može u sistemu da djeluje u svojstvu centralne druge ugovorne strane, agenta za saldiranje ili klirinške organizacije ili može da obavlja jednu ili više funkcija, u skladu sa pravilima rada sistema.

Institucija, iz stava 1 ovog člana, je subjekat koji učestvuje u sistemu i koji je odgovoran za izvršavanje finansijskih obaveza iz naloga za prenos u tom sistemu, i to:

1) kreditna institucija sa sjedištem u Crnoj Gori, u smislu zakona kojim se uređuju kreditne institucije;

2) kreditna institucija iz države članice ili iz treće države, u smislu zakona kojim se uređuju kreditne institucije;

3) filijala strane kreditne institucije sa sjedištem u Crnoj Gori;

4) investiciono društvo sa sjedištem u Crnoj Gori, u smislu ovog zakona;

5) investiciono društvo sa sjedištem van Crne Gore, u smislu ovog zakona;

6) državni organi, organi lokalne samouprave, pravna lica i druga lica koja obavljaju djelatnost od javnog interesa u Crnoj Gori i pravna lica za čije obaveze u skladu sa zakonom garantuje Crna Gora;

7) nadležni organi država članica i subjekti za čije obaveze garantuje država članica.

Agent za saldiranje, iz stava 1 ovog člana, je subjekat koji otvara institucijama i/ili centralnoj drugoj ugovornoj strani koji učestvuju u sistemu, račune za saldiranje preko kojih se obračunavaju nalozi za prenos unutar sistema i, zavisno od slučaja, odobrava kredit tim institucijama i/ili centralnim drugim ugovornim stranama u svrhu obračuna.

Centralna druga ugovorna strana iz stava 1 ovog člana, je pravno lice koje posreduje između drugih ugovornih strana u ugovorima kojima se trguje na jednom ili više finansijskih tržišta i postaje kupac svakom prodavcu i prodavac svakom kupcu.

Klirinška organizacija, iz stava 1 ovog člana, je subjekat koji je odgovoran za izračunavanje neto pozicija institucija, centralne druge ugovorne strane i/ili agenta za saldiranje.

Učesnikom se može smatrati i indirektni učesnik u skladu sa članom 697 ovog zakona, ako je to opravdano radi sistemskog rizika i pod uslovom da je indirektni učesnik poznat sistemu.

Operater sistema, iz stava 1 ovog člana, je subjekat odgovoran za rad sistema i može da djeluje i kao agent za saldiranje, centralna druga ugovorna strana ili kao klirinška organizacija.

Operater sistema obavještava učesnike u sistemu o pravu države članice koje će se primjenjivati i o nadležnom nadzornom organu te države članice.

Svako lice koje ima pravni interes može, na pisani zahtjev, dobiti obavještenje od Komisije o sistemima u kojima učestvuje i informacije o glavnim pravilima kojima se uređuje poslovanje i rad tog sistema.

Indirektni učesnik

Član 736

Indirektni učesnik je institucija, agent za saldiranje, centralna druga ugovorna strana, klirinška organizacija ili operater sistema koji je u ugovornom odnosu sa učesnikom u sistemu u kojem se izvršavaju nalozi za prenos, koji omogućava posrednom učesniku sprovođenje naloga za prenos preko sistema, pod uslovom da je taj posredni učesnik poznat operateru sistema.

Indirektni učesnik smatra se učesnikom u sistemu u smislu ovog zakona, pri čemu to ne ograničava odgovornost učesnika preko kojeg taj indirektni učesnik šalje naloge za prenos u sistem.

Saldiranje

Član 737

Saldiranje je konverzija potraživanja i obaveza iz naloga za prenos koje učesnik ili učesnici daju ili primaju od jednog ili više drugih učesnika u jedno neto potraživanje ili jednu neto obavezu, koja za rezultat ima potraživanje ili dugovanje samo neto iznosa.

Račun za saldiranje

Član 738

Račun za saldiranje je račun kod Centralne banke Crne Gore, agenta za saldiranje ili centralne druge ugovorne strane, koji se upotrebljava za evidenciju novčanih sredstava ili finansijskih instrumenata, kao i za saldiranje transakcija između učesnika u sistemu.

Interoperabilni sistem

Član 739

Interoperabilni sistem, u smislu čl. 740,741,742 i 744 ovog zakona, je sistem čiji je operater zaključio sporazum sa operaterom, odnosno operaterima jednog ili više sistema koji obuhvata izvršavanje naloga za prenos između tih sistema.

Sporazum zaključen između interoperabilnih sistema, ne smatra se sistemom u smislu ovog zakona.

Trenutak prihvata i neopozivosti naloga za prenos

Član 740

Pravilima rada sistema, uređuje se trenutak u kojem se nalog za prenos dat od učesnika tog sistema ili treće strane, smatra prihvaćenim u sistemu.

Trenutak neopozivosti naloga za prenos je trenutak utvrđen pravilima rada sistema, od čijeg nastanka učesnik u sistemu, niti treća strana ne mogu da opozovu nalog za prenos.

Pravila rada sistema koji je interoperabilan sa drugim sistemima, moraju da, u odnosu na trenutak prihvata i trenutak neopozivosti naloga, budu u najvećoj mogućoj mjeri usklađena sa pravilima rada svih drugih interoperabilnih sistema.

Na trenutak prihvata i trenutak neopozivosti naloga koji su uređeni pravilima rada određenog sistema, ne utiču pravila rada drugih uključenih interoperabilnih sistema, osim ako to nije izričito predviđeno pravilima rada svih sistema koji učestvuju u interoperabilnim sistemima.

Postupak zbog insolventnosti učesnika u sistemu

Član 741

Postupkom zbog insolventnosti nad učesnikom u sistemu, u smislu ovog zakona, smatra se otvaranje postupka stečaja ili likvidacije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečajni postupak, kao i druga mjera u skladu sa zakonom, koja obuhvata privremenu ili trajnu obustavu ili ograničenje plaćanja ili prenosa finansijskih instrumenata.

Trenutkom otvaranja postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u sistemu smatra se datum, sat i minut donošenja odluke nadležnog suda.

Otvaranje postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u sistemu ne utiče na prava i obaveze učesnika u sistemu koja proizilaze iz njegovog učešća u sistemu nastalih prije trenutka otvaranja postupka zbog insolventnosti, niti na prava i obaveze učesnika u interoperabilnom sistemu ili operatera interoperabilnog sistema koji nije učesnik u sistemu.

Nalozi za prenos i obračunavanje u slučaju otvaranja postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u sistemu

Član 742

U slučaju otvaranja postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u sistemu ili u drugom interoperabilnom sistemu ili nad operaterom interoperabilnog sistema koji nije učesnik u tom sistemu, nalozi za prenos i obračun valjani su i proizvode pravno dejstvo prema trećim licima, pod uslovom da su prihvaćeni u sistem, u skladu sa pravilima rada sistema prije trenutka otvaranja postupka zbog insolventnosti.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, valjani su i proizvode pravno dejstvo prema trećim licima i nalozi za prenos koji su prihvaćeni u sistem nakon trenutka otvaranja postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u sistemu i izvršeni u okviru istog radnog dana tokom kojeg je postupak otvoren, samo ako operater sistema dokaže da u vrijeme kada su ti nalozi za prenos postali neopozivi nije znao, niti mogao znati za otvaranje postupka zbog insolventnosti.

U slučaju otvaranja postupka zbog insolventnosti nad učesnikom ili operaterom drugog interoperabilnog sistema, raspoloživa novčana sredstva ili finansijski instrumenti na računu za saldiranje tog učesnika ili operatera, mogu se iskoristiti za izvršavanje njegovih obaveza u sistemu ili drugom interoperabilnom sistemu u toku radnog dana u kojem je postupak zbog insolventnosti otvoren.

Radni dan, u smislu st. 2 i 3 ovog člana, je rok koje u skladu sa pravilima rada sistema, obuhvata sve događaje tokom jednog poslovnog ciklusa sistema uključujući saldiranje tokom dana i noći.

Obavješćavanje o otvaranju postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u sistemu

Član 743

Organ nadležan za otvaranje postupka zbog insolventnosti dužan je da bez odlaganja obavijesti Komisiju i Centralnu banku Crne Gore o trenutku otvaranja postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u sistemu.

Obavješćenje iz stava 1 ovog člana, Komisija je dužna da bez odlaganja proslijedi operateru sistema nad čijim učesnikom je postupak zbog insolventnosti otvoren.

O otvaranju postupka zbog insolventnosti iz stava 1 ovog člana, Komisija bez odlaganja obavještava nadležni organ drugih država članica, Evropski odbor za sistemske rizike, druge države članice i ESMA-u.

Komisija obavješćenje o otvaranju postupka zbog insolventnosti učesnika, primljeno od nadležnog organa druge države članice, prosljeđuje bez odlaganja operateru sistema nad čijim učesnikom je postupak zbog insolventnosti otvoren.

Prava primaoca instrumenta osiguranja u slučaju postupka zbog insolventnosti nad davaocem instrumenta osiguranja

Član 744

Otvoranje postupka zbog insolventnosti nad učesnikom u sistemu ili drugom interoperabilnom sistemu, nad operaterom interoperabilnog sistema koji nije učesnik, nad partnerom Centralne banke Crne Gore ili trećom stranom koja je dala instrument osiguranja, ne utiče na prava operatera sistema ili učesnika u sistemu ili prava Centralne banke Crne Gore da se namire iz instrumenta osiguranja koji su pribavili u vezi sa poslovanjem sistema ili drugog interoperabilnog sistema.

Na prava centralnih banaka država članica, odnosno Evropske centralne banke na instrument osiguranja koji su pribavili, shodno se primjenjuje odredba stava 1 ovog člana.

Instrument osiguranja iz st. 1 i 2 ovog člana je sredstvo obezbjeđenja u smislu zakona kojim se uređuje zaloga i finansijsko obezbjeđenje.

Kada operater sistema pruži kolateralno obezbjeđenje operateru drugog sistema u vezi sa interoperabilnim sistemom, na prava operatera sistema davaoca kolaterala na to kolateralno obezbjeđenje ne smije da utiče stečajni postupak protiv operatera sistema primaoca.

Mjerodavno pravo

Član 745

Ako su finansijski instrumenti ili prava na finansijske instrumente dati kao zaloga i/ili instrument osiguranja učesnicima, operaterima sistema i/ili Centralnoj banci Crne Gore, a njihova prava na te finansijske instrumente ili prava drugih lica koja obavljaju poslove za njihov račun, zakonito su upisana u registar, na računu ili u centralizovanom depozitarnom sistemu, na prava tih subjekata primjenjuje se pravo države u kojoj se nalazi registar, račun ili centralni depozitar.

Kada su finansijski instrumenti ili prava na finansijske instrumente dati kao instrument osiguranja centralnoj banci države članice ili Evropskoj centralnoj banci, a njena prava na finansijske instrumente ili prava drugih lica koja obavljaju poslove za njen račun, zakonito su upisana u registar, na računu ili u centralizovanom depozitarnom sistemu države članice, na ta prava primjenjuje se pravo države članice u kojoj se nalazi registar, račun ili centralni depozitar.

XXXV. DOSTUPNOST INFORMACIJA NA JEDINSTVENOJ EVROPSKOJ PRISTUPNOJ TAČKI

Dostupnost informacija na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački

Član 746

Kada investiciono društvo, organizator tržišta ili izdavalac javno objavljuje informacije iz čl. 123 i 124, člana 352 st. 3 tač. 3, 4 i 6 i člana 293 st. 2 i 3 ovog zakona, dužan je da istovremeno sa javnom objavom tih informacija dostavi iste Komisiji radi njihove dostupnosti na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački, uspostavljenoj na osnovu Regulative (EU) 2023/2859.

Investiciono društvo, organizator tržišta ili izdavalac dužan je da obezbijedi da informacije iz stava 1 ovog člana ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

1) dostavljaju se u formatu iz kojeg se mogu izdvojiti podaci, kako je definisano u članu 2 tač. 3 Regulative (EU) 2023/2859 ili, ako je to propisano pravom Evropske unije, u mašinski čitljivom formatu, kako je definisano u članu 2 tač. 4 te Regulative,

2) uz informacije se dostavljaju sljedeći metapodaci:

- a) svi nazivi investicionog društva, tržišnog operatora ili izdavaoca na koje se informacije odnose
- b) identifikaciona oznaka pravnog lica investicionog društva, tržišnog operatora ili izdavaoca, utvrđena u skladu sa članom 7 st. 4 tač. b Regulative (EU) 2023/2859;
- c) veličina investicionog društva, organizatora tržišta ili izdavaoca po kategorijama, utvrđenim u skladu sa članom 7 st 4 tač d te Regulative;
- d) vrsta informacija, klasifikovana u skladu sa članom 7 st, 4 tač, c te Regulative;
- e) naznaka da li informacije sadrže lične podatke.

Investiciono društvo, organizator tržišta ili izdavalac iz stava 1 ovog člana koji nema identifikacionu oznaku pravnog lica iz člana 7 st. 4 tač. b Regulative

(EU) 2023/2859 dužan je da je pribavi prije dostavljanja informacija iz stava 1 ovog člana.

Komisija je dužna da obezbijedi da su informacije iz stava 1 ovog člana dostupne na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački i da ispunjavaju zahtjeve iz stava 2 ovog člana.

Komisija je dužna da obezbijedi da su informacije iz člana 340 st 2 i 5 i čl. 697 i 699 ovog zakona dostupne na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački (ESAP), uspostavljenoj na osnovu Regulative (EU) 2023/2859, i da ispunjavaju sljedeće zahtjeve:

– dostavljaju se u formatu iz kojeg se mogu izdvojiti podaci, kako je definisano u članu 2 tač 3 te regulative;

1) uz informacije se dostavljaju sljedeći metapodaci:

- a) svi nazivi investicionog društva ili tržišnog operatora na koje se informacije odnose ako postoji, identifikaciona oznaka pravnog lica investicionog društva ili tržišnog operatora iz člana 7 st 4 tač b te regulative
- b) vrsta informacija, klasifikovana u skladu sa članom 7 st 4 tač c te regulative
- c) naznaka da li informacije sadrže lične podatke

Komisija je dužna da obezbijedi da je javni registar iz člana 129 ovog zakona dostupan na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački (ESAP), uspostavljenoj na osnovu Regulative (EU) 2023/2859, i da ispunjava sljedeće zahtjeve:

– dostavlja se u formatu iz kojeg se mogu izdvojiti podaci, kako je definisano u članu 2 tač 3 te regulative;

1) uz registar se dostavljaju sljedeći metapodaci:

- a) sva imena ili nazivi vezanog zastupnika na koje se informacije odnose
- b) ako postoji, identifikaciona oznaka pravnog lica vezanog zastupnika iz člana 7 st 4 tač b te regulative
- c) vrsta informacija, klasifikovana u skladu sa članom 7 st 4 tač c te regulative
- d) naznaka da li informacije sadrže lične podatke.

Kada investiciono društvo ili matično društvo objavljuje podatke iz člana 208 ovog zakona, dužno je da istovremeno sa javnom objavom tih podataka dostavi iste Komisiji radi njihove dostupnosti na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački (ESAP).

Investiciono društvo, organizator tržišta ili izdavalac dužan je da obezbijedi da informacije iz stava 7 ovog člana ispunjavaju zahtjeve iz stava 2 ovog člana.

Ako investiciono društvo, organizator tržišta ili izdavalac nema identifikacionu oznaku pravnog lica iz člana 7 st 4 tač b Regulative (EU) 2023/2859, dužan je da je pribavi prije dostavljanja informacija iz ovog člana.

Komisija je dužna da obezbijedi da su informacije iz stava 7 ovog člana dostupne na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački i da ispunjavaju zahtjeve iz stava 8 ovog člana.

Komisija obavještava ESMA da je tijelo za prikupljanje u smislu člana 2 tač 2 Regulative (EU) 2023/2859.

Dostupnost informacija na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački

Član 747

Kada izdavalac ili lice koje je bez saglasnosti izdavaoca zatražilo uvrštenje na uređeno tržište javno objavljuje informacije iz čl. 462, 465, 468 i 469 ovog zakona, dužno je da istovremeno sa javnom objavom tih informacija dostavi iste Komisiji radi njihove dostupnosti na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački (ESAP), uspostavljenoj na osnovu Regulative (EU) 2023/2859.

Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da obezbijedi da informacije ispunjavaju zahtjeve iz člana 708 st 2 ovog zakona.

Ako lice iz stava 1 ovog člana nema identifikacionu oznaku pravnog lica iz člana 7 st 4 tač b Regulative (EU) 2023/2859, dužno je da je pribavi prije dostavljanja informacija.

Komisija je dužna da obezbijedi dostupnost informacija iz stava 1 ovog člana na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački.

Komisija obavještava ESMA da je organ za prikupljanje u smislu člana 2 tač 2 Regulative (EU) 2023/2859.

Dostupnost informacija na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački prema propisima o privrednim društvima

Član 748

Kada institucionalni investitor, upravnik imovinom, savjetnik za glasanje i privredno društvo javno objavljuju informacije u skladu sa propisima kojima se uređuju privredna društva, dužni su da istovremeno dostave te informacije Komisiji radi njihove dostupnosti na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački (ESAP).

Subjekti iz stava 1 ovog člana dužni su da obezbijede da informacije ispunjavaju zahtjeve iz člana 708 st 2 ovog zakona.

Ako subjekt iz stava 1 ovog člana nema identifikacionu oznaku pravnog lica iz člana 7 st 4 tač b Regulative (EU) 2023/2859, dužan je da je pribavi prije dostavljanja informacija.

Komisija obezbjeđuje dostupnost informacija iz stava 1 ovog člana na jedinstvenoj evropskoj pristupnoj tački.

Komisija obavještava ESMA da je organ za prikupljanje u smislu člana 2 tač 2 Regulative (EU) 2023/2859.

Delegiranje zadataka

Član 749

Komisija može, u skladu sa članom 5 st 8 Regulative (EU) 2023/2859, određene zadatke u vezi sa obavezama iz članova 708, 709 i 710 ovog zakona delegirati pravnom licu ili tijelu, organu ili agenciji Evropske unije.

XXXVI. STRUKTURE AKCIJA SA VIŠESTRUKIM PRAVOM GLASA PRI UVRŠTENJU NA MULTILATERALNU TRGOVINSKU PLATFORMU

Predmet i područje primjene

Član 750

Ovim dijelom zakona utvrđuju se pravila o strukturama akcija sa višestrukim pravom glasa u akcionarskim društvima koja traže uvrštenje svojih akcija za trgovanje na multilateralnoj trgovinskoj platformi, uključujući tržišta rasta malih i srednjih preduzeća, a čije akcije nijesu prethodno uvrštene za trgovanje na multilateralnoj trgovinskoj platformi ili na regulisanom tržištu.

Odredba člana 751 stav 4 ovog zakona primjenjuje se i na društva koja imaju strukturu akcija sa višestrukim pravom glasa, a čije su akcije već uvrštene za trgovanje na multilateralnoj trgovinskoj platformi.

Uvođenje ili izmjena strukture akcija sa višestrukim pravom glasa prije uvrštenja

Član 751

Društvo čije akcije nijesu uvrštene za trgovanje na regulisanom tržištu ili multilateralnoj trgovinskoj platformi ima pravo da, radi uvrštenja akcija za trgovanje na multilateralnoj trgovinskoj platformi, uvede strukturu akcija sa višestrukim pravom glasa, o čemu odlučuje skupština akcionara kvalifikovanom većinom utvrđenom zakonom.

Ako društvo ima više rodova akcija, odluka o uvođenju strukture akcija sa višestrukim pravom glasa donosi se i posebnim glasanjem u okviru svakog roda akcija na čija prava ta odluka utiče.

Pravo na uvođenje strukture akcija sa višestrukim pravom glasa obuhvata i pravo društva da takvu strukturu uspostavi prije podnošenja zahtjeva za uvrštenje akcija za trgovanje na multilateralnoj trgovinskoj platformi.

Ostvarivanje većih glasačkih prava povezanih sa akcijama sa višestrukim pravom glasa može se usloviti uvrštenjem akcija društva za trgovanje na multilateralnoj trgovinskoj platformi.

Investiciona društva i organizatori tržišta koji upravljaju multilateralnom trgovinskom platformom ne mogu odbiti uvrštenje akcija društva isključivo iz razloga što društvo ima strukturu akcija sa višestrukim pravom glasa uvedenu u skladu sa ovim članom.

Odredbe ovog člana primjenjuju se i na društva koja mijenjaju postojeću strukturu akcija sa višestrukim pravom glasa radi uvrštenja akcija za trgovanje na multilateralnoj trgovinskoj platformi.

Zaštitne mjere

Član 752

Društvo sa strukturom akcija sa višestrukim pravom glasa čijim se akcijama trguje ili će se trgovati na multilateralnoj trgovinskoj platformi dužno je da uspostavi zaštitne mjere radi obezbjeđivanja adekvatne zaštite interesa akcionara koji nemaju akcije sa višestrukim pravom glasa.

Odluka o izmjeni strukture akcija sa višestrukim pravom glasa koja utiče na glasačka prava donosi se na skupštini akcionara kvalifikovanom većinom i posebnim glasanjem u okviru svakog roda akcija na čija prava utiče.

Uticaj akcija sa višestrukim pravom glasa na odlučivanje na skupštini akcionara ograničava se uvođenjem maksimalnog odnosa između broja glasova koje daju takve akcije i broja glasova koje daju akcije sa najmanjim glasačkim pravima ili propisivanjem posebnih uslova kvalifikovane većine za donošenje pojedinih odluka.

Statutom društva mogu se propisati dodatne zaštitne mjere, uključujući prestanak višestrukih glasačkih prava u slučaju prenosa akcija, protoka određenog vremena ili nastupanja određenog događaja.

Transparentnost

Član 753

Društvo sa strukturom akcija sa višestrukim pravom glasa čijim se akcijama trguje ili će se trgovati na multilateralnoj trgovinskoj platformi dužno je da u prospektu, dokumentu o uvrštenju i godišnjem finansijskom izvještaju objavi podatke o strukturi akcija i glasačkih prava u skladu sa ovim članom.

Objavljeni podaci obuhvataju informacije o svim rodovima akcija, pravima i obavezama koje iz njih proizilaze, učešću u osnovnom kapitalu i ukupnom broju glasova koje predstavljaju.

Društvo je dužno da objavi podatke o ograničenjima prenosa akcija i glasačkih prava, uključujući sporazume akcionara koji su poznati društvu.

Ako je društvu poznat, objavljuje se identitet akcionara koji imaju više od pet procenata ukupnih glasačkih prava po osnovu akcija sa višestrukim pravom glasa.

Investiciona društva i organizatori tržišta dužni su da jasno označe akcije društava sa strukturom akcija sa višestrukim pravom glasa koje su uvrštene za trgovanje na multilateralnoj trgovinskoj platformi.

XXXVII. AGENCIJE ZA KREDITNI REJTING

Predmet i svrha

Član 754

Ovim poglavljem uređuju se osnovna pravila za rad agencija za kreditni rejting, s ciljem obezbjeđenja nezavisnosti, transparentnosti, kvaliteta i odgovornosti u dodjeli kreditnih rejtinga, kao i zaštite investitora i stabilnosti tržišta kapitala.

Područje primjene

Član 755

Ovaj dio Zakona primjenjuje se na sve agencije za kreditni rejting koje obavljaju djelatnost na teritoriji Crne Gore ili čiji se kreditni rejtingi koriste u regulatorne svrhe na tržištu kapitala.

Registracija

Član 756

Agencije za kreditni rejting moraju biti registrovane kod Komisije za tržište kapitala prije obavljanja djelatnosti na teritoriji Crne Gore.

Komisija vodi registar ovlaštenih agencija i objavljuje ga na svojoj internet stranici.

Komisija donosi podzakonske akte kojima propisuje postupak registracije, uvjete i kriterijume za obavljanje djelatnosti.

Obaveze agencija za kreditni rejting

Član 757

Agencije su dužne da:

- a) djeluju nezavisno i da spriječavaju sukob interesa;
- b) obezbjeđuju kvalitet i pouzdanost kreditnih rejtinga i primijenjenih metodologija;
- c) obezbjeđuju visok stepen transparentnosti, uključujući objavu godišnjih izvještaja o transparentnosti i metodologiji;
- d) redovno izvještavaju Komisiju o svom radu i svim relevantnim promjenama.

Sukob interesa i ograničenja vlasništva

Član 758

Agencije ne smiju imati vlasničke udjele veće od 5% u drugim agencijama koje nisu dio iste grupe.

Agencije moraju objaviti vlasničke udjele veće od 5% u svojim akcionarima kao i eventualne povezanosti s rejtingiranim subjektima.

Zabranjeno je izdavanje rejtinga subjektima u kojima postoji sukob interesa koji nije blagovremeno otklonjen.

Nadzor i sankcije

Član 759

Komisija nadzire usklađenost agencija s ovim dijelom zakona i podzakonskim aktima.

Komisija ima ovlašćenje da izriče mjere i sankcije, uključujući novčane kazne, zabranu djelatnosti ili druge mjere.

Komisija može zahtijevati od agencija preduzimanje korektivnih mjera u slučaju nepravilnosti.

Odgovornost agencija za kreditni rejting

Član 760

Agencije odgovaraju za štetu nastalu zbog namjernog ili grubog nemara u obavljanju svojih aktivnosti prema ovom zakonu.

Podzakonski akti

Član 761

Komisija donosi podzakonske akte kojima detaljno uređuje:

- 1) postupak registracije i nadzora;
- 2) kriterijume za priznavanje kreditnih rejtinga;
- 3) pravila za unutrašnju organizaciju agencija;
- 4) mjere za sprječavanje sukoba interesa;
- 5) obaveze izvještavanja i transparentnosti;
- 6) sankcije i postupke nadzora.

XXXVIII. UTVRĐIVANJE OPŠTEG OKVIRA ZA SEKURITIZACIJU I USPOSTAVLJANJE SPECIFIČNOG OKVIRA ZA JEDNOSTAVNU, TRANSPARENTNU I STANDARDIZOVANU SEKURITIZACIJU

Područje primjene i nadležni organ

Član 762

Ovim dijelom zakona se uređuje nadležnost, postupci i mjere Komisije u vezi sa sprovođenjem i nadzorom primjene Regulative (EU) 2017/2402 Evropskog parlamenta i Vijeća od 12. decembra 2017. godine o utvrđivanju opšteg okvira za sekuritizaciju i o uspostavljanju specifičnog okvira za jednostavnu, transparentnu i standardizovanu sekuritizaciju.

Ovim dijelom zakona se omogućava sprovođenje Regulative (EU) 2017/2402 u Crnoj Gori, uključujući utvrđivanje nadležnosti, procedura, nadzora i sankcija u vezi sa sekuritizacijom.

Komisija je nadležni organ za primjenu i nadzor propisa iz ovog dijela zakona i Regulative (EU) 2017/2402 u skladu sa svojim ovlaštenjima.

Subjekti nadzora Komisije

Član 763

Subjekti nadzora Komisije, u smislu ovog zakona, a u vezi sa ispunjavanjem obaveza iz ovog dijela zakona i Regulative (EU) 2017/2402, su:

- 1) društva za osiguranje i reosiguranje, kako su određena zakonom kojim se uređuje osiguranje;
- 2) posrednici u osiguranju i sporedni posrednici u osiguranju, kako su određeni zakonom kojim se uređuje osiguranje;
- 3) alternativni investicijski fondovi i društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima, kako su određeni zakonom kojim se uređuje osnivanje i upravljanje alternativnim investicijskim fondovima;
- 4) UCITS fondovi i društva za upravljanje UCITS fondovima, kako su određeni zakonom kojim se uređuje osnivanje i upravljanje otvorenim investicijskim fondovima sa javnom ponudom;
- 5) penziona osiguravajuća društva, kako su određena zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje penzionih osiguravajućih društava;
- 6) investiciona društva, kako su određena zakonom kojim se uređuje tržište kapitala;
- 7) leasing društva, kako su određena zakonom kojim se uređuje leasing;

- 8) faktoring društva, kako su određena zakonom kojim se uređuje faktoring;
- 9) penziona društva za upravljanje obaveznim penzionim fondovima, kako su određena zakonom kojim se uređuju obavezni penzioni fondovi;
- 10) penziona društva za upravljanje dobrovoljnim penzionim fondovima i institucije za profesionalno penziono osiguranje, kako su određene zakonom kojim se uređuju dobrovoljni penzioni fondovi;
- 11) centralne druge ugovorne strane, kako su određene Regulativom (EU) br. 648/2012 Evropskog parlamenta i Vijeća;
- 12) centralni depozitar vrijednosnih papira, kako su određeni Regulativom (EU) br. 909/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća;
- 13) mjesta trgovanja, kako su određena zakonom kojim se uređuje tržište kapitala;
- 14) kreditne institucije u ulozi serviseri koje su dobile odobrenje Komisije za obavljanje investicionih usluga i aktivnosti na osnovu prethodne saglasnosti Komisije;
- 15) inicijatori, izvorni zajmodavci i sekuritizacijski subjekti posebne namjene (SSPN) sa sjedištem u Crnoj Gori, a koji nisu navedeni u tačkama 1 do 14 ovog stava;
- 16) treća lica koja provjeravaju usklađenost sa standardom STS iz čl. 27 i 28 Regulative (EU) 2017/2402.

Nadležnosti i područje rada Komisije

Član 764

U smislu ovog Zakona i Regulative (EU) 2017/2402, Komisija je nadležna za sprovođenje nadzora:

- 1) u smislu pridržavanja zahtjeva u vezi sa dubinskom analizom profesionalnih investitora prema odredbama člana 5 Regulative (EU) 2017/2402 nad subjektima nadzora iz člana 725 stav 1 tačka 1 do 13 ovog zakona;
- 2) nad subjektima nadzora iz člana 725 stav 1 ovog zakona u pogledu pridržavanja:
 - a) obaveza zadržavanja rizika prema članu 6 Regulative (EU) 2017/2402;
 - b) zahtjeva za transparentnost prema članu 7 Regulative (EU) 2017/2402;
 - c) zabrane resekuritizacije prema članu 8 Regulative (EU) 2017/2402;
 - d) kriterijuma za odobravanje kredita prema članu 9 Regulative (EU) 2017/2402

kada je sponzor subjekt nadzora iz člana 725 stav 1 tačka 6 ovog zakona;

- 3) nad subjektima nadzora iz člana 725 stav 1 ovog zakona u pogledu pridržavanja:
 - 1) obaveza zadržavanja rizika;
 - 2) zahtjeva za transparentnost;
 - 3) zabrane resekuritizacije;
 - 4) kriterijuma za odobravanje kredita;
 - 5) zahtjeva vezanih za upotrebu oznake jednostavne, transparentne i standardizovane sekuritizacije (STS) i jednostavne, transparentne i

standardizovane ABCP sekuritizacije u skladu sa čl. 18 do 24 i članom 2 Regulative (EU) 2017/2402, kada su inicijator, izvorni zajmodavac ili SSPN iz člana 725 stav 1 tačke 1 do 15 ovog zakona;

- 4) izdavanje i ukidanje odobrenja, i sprovođenje nadzora nad subjektima nadzora iz člana 725 stav 1 tačke 16 ovog zakona u skladu sa čl. 27 i 28 Regulative (EU) 2017/2402;
- 5) nad serviserima kada su subjekti iz člana 3 stav 1 tačka 7 ovog zakona;
- 6) izricanje nadzornih mjera subjektima nadzora iz člana 725 stav 1 ovog zakona;
- 7) podnošenje optužnih prijedloga kod utvrđenih povreda odredbi ovog zakona i Regulative (EU) 2017/2402 od strane subjekata nadzora iz člana 725 stav 1 ovog zakona;
- 8) razmjenu informacija i saradnju sa drugim nadležnim organima, uključujući nadzorne organe Evropske unije, u skladu sa čl. 30 do 34 i članom 36 Regulative (EU) 2017/2402;
- 9) objavljivanje na svojim internetskim stranicama odluke o izrečenim upravnim mjerama i pravosnažnim kaznama sudova i drugih nadležnih organa;
- 10) obavješćavanje ESMA-e o odobrenju upotrebe sekuritizacijskih pozicija kao odnosnih izloženosti u sekuritizaciji, kao i o svim izrečenim administrativnim sankcijama za subjekte nadzora;
- 11) preispitivanje angažmana, postupaka i mehanizama koje su primijenili inicijatori, sponzori, SSPN-ovi i izvorni zajmodavci;
- 12) obavješćavanje Evropskog odbora za sistemske rizike, Evropskog parlamenta i Vijeća o mjerama preduzetim kao odgovor na preporuke vezane za makrobonitetni nadzor tržišta sekuritizacije.

Postupak nadzora koji sprovodi Komisija

Član 765

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i Regulative (EU) 2017/2402 obavlja Komisija u skladu sa odredbama Regulative (EU) 2017/2402, ovog zakona i zakona koji uređuju osnivanje i poslovanje subjekata nadzora.

Komisija nadzor iz stava 1 ovog člana obavlja:

- 1) praćenjem, prikupljanjem i provjerom objavljenih podataka i obavješćenja koja se u skladu sa odredbama Regulative (EU) 2017/2402 dostavljaju sekuritizacijskim repozitorijima u skladu sa odredbama člana 7 Regulative (EU) 2017/2402;
- 2) prikupljanjem podataka koji nisu javno dostupni od subjekata nadzora;
- 3) prikupljanjem javno dostupnih podataka, uključujući ESMA-in spisak svih sekuritizacija koje nose STS obavješćenje iz člana 27 stav 5 Regulative (EU) 2017/2402;
- 4) sprovođenjem posrednog i neposrednog nadzora nad subjektima nadzora;
- 5) izricanjem nadzornih mjera iz člana 729 ovog zakona i dodatnih mjera iz člana 730 ovog zakona.

Protiv rješenja koje u sprovođenju nadzora Komisija donosi na osnovu ovog zakona nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Ovlašćenja Komisije kod sprovođenja nadzora

Član 766

Ukoliko je potrebno radi nadzora nad primjenom odredaba ovog zakona i Regulative (EU) 2017/2402, Komisija može od bilo kojeg fizičkog ili pravnog lica da zahtijeva:

- 1) pristup svakom dokumentu u bilo kom obliku i dostavu njegove kopije;
- 2) pregled razmjene podataka, uključujući i zapise telefonskih poziva.

Komisija može od bilo kojeg fizičkog ili pravnog lica, uključujući i lica koja su uključena u prenos naloga ili koje obavljaju druge poslove pri sklapanju transakcija koje su predmet nadzora Komisije, tražiti sve podatke i izjašnjenja koja su Komisiji potrebna za nadzor.

Ukoliko to zahtijeva svrha nadzora, Komisija je od lica iz stava 2 ovog člana ovlašćena uzeti izjave ili ih saslušati u smislu odredaba zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Ukoliko je potrebno radi nadzora nad poštovanjem odredaba ovog zakona i Regulative (EU) 2017/2402, Komisija nad subjektima iz člana 725 ovog zakona može sprovesti neposredan nadzor sa prethodnim dostavljanjem obavještenja o nadzoru ili bez prethodnog dostavljanja obavještenja o nadzoru.

Kada je potrebno radi nadzora nad pravnim ili fizičkim licem na koje se primjenjuju odredbe ovog zakona i Regulative (EU) 2017/2402, Komisija može zahtijevati odgovarajuće podatke, dokumentaciju i izjašnjenja od sljedećih lica i izvršiti pregled njihovog poslovanja:

- 1) od lica koja su sa pravnim ili fizičkim licem nad kojim Komisija sprovodi postupak nadzora u odnosu uske povezanosti;
- 2) od lica na koja je pravno ili fizičko lice nad kojim Komisija sprovodi postupak nadzora izdvojila poslovne procese;
- 3) od imalaca kvalifikovanih učešća u pravnom ili fizičkom licu nad kojim Komisija sprovodi postupak nadzora.

Kada je za nadzor nad subjektom iz stava 4 ovog člana ovlašćeno drugo nadležno tijelo, Komisija će pregled poslovanja tog subjekta obaviti u saradnji sa drugim nadležnim tijelom.

Nadzorne mjere Komisije

Član 767

Kada Komisija utvrdi povrede odredaba ovog zakona i/ili Regulative (EU) 2017/2402, ovlašćena je da izrekne nadzorne mjere propisane zakonima kojima se uređuje osnivanje i poslovanje subjekata nadzora iz člana 725 ovog zakona.

Osim nadzornih mjera iz stava 1 ovog člana, i mjera predviđenih u članu 32 Regulative (EU) 2017/2402, Komisija je ovlašćena da izrekne sljedeće nadzorne mjere:

- 1) opomenu pravnom ili fizičkom licu koje postupa suprotno odredbama ovog zakona i Regulative (EU) 2017/2402;
- 2) naloži centralnom depozitaru vrijednosnih papira ili centralnoj drugoj ugovornoj strani privremenu blokadu finansijskih instrumenata koja se

može sprovesti na individualno određenom računu nematerijalizovanih vrijednosnih papira ili na cjelokupnom izdanju finansijskih instrumenata.

Komisija informacije o svim izrečenim nadzornim mjerama dostavlja ESMA-i u skladu sa članom 37 stav 6 Regulative (EU) 2017/2402 i objavljuje ih u skladu sa odredbama ovog zakona.

Dodatne mjere Komisije

Član 768

Kada utvrdi povrede odredaba ovog zakona i/ili Regulative (EU) 2017/2402 od strane subjekata nadzora iz člana 725 ovog zakona, Komisija može, osim nadzornih mjera iz člana 729 ovog zakona, zavisno od težine i značaja povreda:

- 1) privremeno zabraniti obavljanje djelatnosti za koje je Komisija izdala odobrenje;
- 2) ukinuti odobrenje za rad ili izdatu saglasnost;
- 3) naložiti primjerene mjere koje doprinose uspostavljanju zakonitog postupanja, a koje su propisane zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje subjekata nadzora Komisije iz člana 725 ovog zakona ili koje su propisane propisima Evropske unije koji se primjenjuju na takve subjekte.

Saradnja sa ESMA-om, EBA-om, EIOPA-om i Odborom za sekuritizaciju

Član 769

Komisija sarađuje ESMA-om, EBA-om, EIOPA-om te Odborom za sekuritizaciju osnovanim na osnovu Regulative (EU) 2017/2402 s ciljem razmjene informacija i koordinacije nadzora radi:

- 1) obavljanja zadataka propisanih čl. 30 do 34 Regulative (EU) 2017/2402;
- 2) utvrđivanja i uklanjanja povreda odredaba ovog zakona i/ili Regulative (EU) 2017/2402;
- 3) promovisanja najboljih praksi i dosljednosti tumačenja odredaba ovog zakona i Regulative (EU) 2017/2402.

Ako Komisija utvrdi povredu ili pretpostavi da će doći do povrede jednog ili više zahtjeva iz članova 6 do 27 Regulative (EU) 2017/2402, dužna je o tome obavijestiti organ nadležan za nadzor subjekta odgovornog za takvu povredu.

Ako se radi o povredi zahtjeva iz člana 27 stav 1 Regulative (EU) 2017/2402, organ nadležno za nadzor subjekta koji je određen kao prva osoba za kontakt u skladu sa članom 27 stav 1 Regulative (EU) 2017/2402 dužno je da o tome obavijesti ESMA-u, EBA-u i EIOPA-u, nakon čega slijedi postupak propisan članom 36 stav 6 Regulative (EU) 2017/2402.

Dostavljanje informacija iz stava 1 ovog člana ne smatra se kršenjem obaveze čuvanja povjerljivih informacija.

Nadležni organ koji primi informacije iz stava 1 ovog člana dužna ih je čuvati kao povjerljive i može se njima koristiti samo u svrhu za koju su mu dostavljene, a dostupnima trećim licima može ih učiniti na način propisan posebnim propisima.

Dostupnost podataka o privatnim sekuritizacijama

Član 770

Za potrebe osiguranja efikasnog nadzora nad sprovođenjem odredaba člana 7 Regulative (EU) 2017/2402 subjekti nadzora iz člana 725 ovog zakona koji djeluju u svojstvu inicijatora, sponzora ili SSPN-a, a bili bi obuhvaćeni primjenom odredbe člana 7 stava 2 podstava 3 Regulative (EU) 2017/2402, obavezni su informacije iz člana 7 stava 1 Regulative (EU) 2017/2402 staviti na raspolaganje imaoima sekuritizacijske pozicije, potencijalnim investitorima i relevantnom nadležnom organu iz člana 724 ovog zakona putem internetske stranice, sa odgovarajućim ograničenjima pristupa, kojoj će omogućiti pristup svim navedenim stranama, uz potvrdu da svaka od navedenih strana ima pristup istim podacima a potencijalnim investitorima pristup se omogućava na zahtjev.

Internetske stranice iz stava 1 ovog člana moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve i to da:

- 1) uključuju sistem kontrole kvaliteta podataka;
- 2) podložne su odgovarajućim standardima upravljanja koji osiguravaju kontinuitet i uredno funkcionisanje internetskih stranica;
- 3) podložne su odgovarajućim sistemima, kontrolama i postupcima kojima se utvrđuju svi relevantni izvori operativnog rizika;
- 4) obuhvataju sisteme kojima se osigurava zaštita i integritet primljenih informacija i brzo evidentiranje informacija;
- 5) omogućuju vođenje evidencije o informacijama najmanje pet godina nakon datuma dospjeća sekuritizacije.

Na obrazloženi zahtjev subjekta nadzora iz člana 725 ovog zakona relevantno nadležno tijelo iz člana 724 ovog zakona može odobriti izuzetak od obaveze objave informacija iz člana 7 stav 1 Regulative (EU) 2017/2402 putem internetske stranice ako subjekt nadzora dokaže da bi takav zahtjev bio troškovno neproporcionalno opterećujući, uzimajući u obzir veličinu sekuritizacijskog izdanja, broj i tip investitora i vrstu odnosnih izloženosti.

Subjekt nadzora iz člana 725 ovog zakona uz zahtjev će priložiti obrazloženje o tome kako planira informacije iz člana 7 stav 1 Regulative (EU) 2017/2402 staviti na raspolaganje imaoima sekuritizacijske pozicije, potencijalnim investitorima i relevantnom nadležnom organu iz člana 724 ovog zakona kao i to kako obezbjeđuje da će ti podaci biti dostupni tom relevantnom nadležnom organu.

Ako relevantni nadležni organ iz člana 724 ovog zakona odobri izuzetak u skladu sa stavom 3 ovog člana, subjekt kojem je izuzetak odobren informacije iz člana 7 stav 1 Regulative (EU) 2017/2402 stavit će na raspolaganje imaoima sekuritizacijske pozicije, potencijalnim investitorima i relevantnom nadležnom organu iz člana 724 ovog zakona na način koji je opisan u zahtjevu.

Komisija će podzakonskim aktima detaljnije propisati i razraditi:

- 1) način objave informacija iz stava 1 ovog člana;
- 2) zahtjeve iz stava 2 ovog člana koje internetske stranice iz stava 1 ovog člana moraju zadovoljavati;

- 3) sadržaj zahtjeva iz stava 3 ovog člana i dokumentaciju koja se dostavlja uz zahtjev.

Dubinska analiza

Član 771

Uz profesionalne investitore u smislu člana 2 tačka 12 Regulative (EU) 2017/2402, obaveze sprovođenja dubinske analize kod ulaganja u sekuritizacijske pozicije iz člana 5 Regulative (EU) 2017/2402 primjenjuju se i na subjekte iz člana 725 stav 1 tačke 5 i tačaka 7 do 13 ovog zakona.

Kada je profesionalni investitor kojem je preneseno ispunjavanje obaveza iz člana 5 Regulative (EU) 2017/2402 propustio ispuniti navedene obaveze, Komisija će mu izreći mjere iz čl. 729 i 730 ovog zakona.

Jezik dostavljanja i objava obavještenja nadležnim organima

Član 772

Na sve obavještenja koja su subjekti nadzora iz člana 725 ovog zakona dužni dostavljati Komisiji i javno objavljivati u skladu sa odredbama ovog zakona i Regulative (EU) 2017/2402 primjenjuju se odgovarajuće odredbe o jeziku objavljivanja informacija iz zakona kojima se uređuje osnivanje i poslovanje subjekata nadzora iz člana 725 ovog zakona, osim ako delegirane regulative Evropske komisije ili drugi akti doneseni na osnovu Regulative (EU) 2017/2402 ne propisuju izričitu objavu na određenom jeziku.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, sva obavještenja koja su subjekti nadzora iz člana 725 stav 1 tačaka 15 i 16 ovog zakona dužni dostavljati Komisiji i javno objavljivati u skladu sa odredbama ovog zakona i Regulative (EU) 2017/2402 dostavljaju se i objavljuju na crnogorskom jeziku, osim ako delegirane regulative Evropske komisije ili drugi provedbeni akti doneseni na osnovu Regulative (EU) 2017/2402 ne propisuju izričitu objavu na određenom jeziku.

Naknade za nadzor

Član 773

Za obavljanje nadzora na osnovu odredaba ovog zakona i Regulative (EU) 2017/2402, subjekti nadzora iz člana 725 ovog zakona Komisiji plaćaju naknadu za nadzor, čiju visinu, način obračuna i način plaćanja Komisija propisuje podzakonskim aktom.

Podzakonski akti za sprovođenje Regulative (EU) 2017/2402

Član 774

Komisija će za sprovođenja Regulative (EU) 2017/2402 Evropskog parlamenta i Savjeta o utvrđivanju opšteg okvira za sekuritizaciju i o uspostavljanju specifičnog okvira za jednostavnu, transparentnu i standardizovanu sekuritizaciju, donijeti podzakonske akte kojima će detaljnije urediti način, uslove i postupke primjene te Regulative.

Podzakonskim aktima iz stava 1 ovog člana Komisija će propisati pitanja koja se odnose na:

- 1) obaveze transparentnosti, izvještavanja i dostupnosti podataka;

- 2) način sprovođenja nadzora nad učesnicima u sekuritizaciji;
- 3) postupke i tehničke zahtjeve u vezi sa sekuritizacijskim repozitorijima;
- 4) sprovođenje odredaba koje se odnose na održivu sekuritizaciju, uključujući zahtjeve u vezi sa transparentnošću o faktorima održivosti, u skladu sa članom 45a Regulative (EU) 2017/2402.

XXXIX. TRANSPARENTNOST TRANSAKCIJA FINANSIRANJA HARTIJA OD VRIJEDNOSTI I PONOVDNE UPOTREBE

Predmet

Član 775

Ovim zakonom propisuju se pravila o transparentnosti transakcija finansiranja hartijama od vrijednosti i o ponovnoj upotrebi, u skladu sa Regulativom (EU) 2015/2365.

Područje primjene

Član 776

Ovaj dio zakona primjenjuje se na:

- 1) ugovornu stranu u transakciji finansiranja hartijama od vrijednosti koja je osnovana u Evropskoj uniji, uključujući sve njene filijale bez obzira na mjesto njihovog osnivanja;
- 2) ugovornu stranu u transakciji finansiranja hartijama od vrijednosti koja je osnovana u trećoj državi, ako je transakcija zaključena u okviru poslovanja filijale te ugovorne strane u Evropskoj uniji;
- 3) društva za upravljanje subjektima za zajednička ulaganja u prenosive hartije od vrijednosti i na investicione kompanije UCITS, u skladu sa Direktivom 2009/65/EZ.
- 4) Društva za upravljanje alternativnih investicionih fondova koji su ovlašćeni u skladu sa Direktivom 2011/61/EU;
- 5) ugovornu stranu koja vrši ponovnu upotrebu i koja je osnovana u Evropskoj uniji, uključujući sve njene filijale bez obzira na mjesto njihovog osnivanja;
- 6) ugovornu stranu koja vrši ponovnu upotrebu i koja je osnovana u trećoj državi ako se ponovna upotreba vrši u okviru poslovanja njene filijale u Evropskoj uniji;
- 7) ugovornu stranu koja vrši ponovnu upotrebu i koja je osnovana u trećoj državi ako se ponovna upotreba odnosi na finansijske instrumente obezbijeđene na osnovu kolateralnog aranžmana od strane ugovorne strane osnovane u Evropskoj uniji ili od strane filijale u Evropskoj uniji ugovorne strane osnovane u trećoj državi.

Odredbe koje odgovaraju čl. 4 i 15 Regulative (EU) 2015/2365 ne primjenjuju se na članove Evropskog sistema centralnih banaka, druge organe država članica koja obavljaju slične funkcije, kao i na druga javna tijela Evropske unije koja su nadležna za upravljanje javnim dugom ili u njemu učestvuju.

Odredbe koje odgovaraju čl. 4 i 15 Regulative (EU) 2015/2365 ne primjenjuju se na Banku za međunarodna poravnanja.

Odredbe koje odgovaraju čl. 4 i 15 Regulative (EU) 2015/2365 ne primjenjuju se na centralnu banku i druge organe koja obavljaju slične

funkcije, kao i na druga javna tijela Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske koja su nadležna za upravljanje javnim dugom ili u njemu učestvuju.

Odredbe koje odgovaraju članu 4 Regulative (EU) 2015/2365 ne primjenjuju se na transakcije u kojima je ugovorna strana član Evropskog sistema centralnih banaka.

Komisija je nadležno tijelo za sprovođenje ovog zakona i primjenu Regulative (EU) 2015/2365.

Obaveza izvještavanja i mjere zaštite u vezi sa transakcijama finansiranja hartijama od vrijednosti

Član 777

Ugovorne strane u transakcijama finansiranja hartijama od vrijednosti dužne su da podatke o svakoj transakciji finansiranja hartijama od vrijednosti koju su zaključile, kao i o svakoj njenoj izmjeni ili prestanku važenja, dostave registru transakcija koji je registrovan u skladu sa članom 5 ili priznat u skladu sa članom 19 Regulative (EU) 2015/2365, najkasnije narednog radnog dana od dana zaključenja, izmjene ili prestanka važenja transakcije.

Obaveza izvještavanja iz stava 1 ovog člana primjenjuje se na transakcije finansiranja hartijama od vrijednosti koje su zaključene prije relevantnog datuma početka primjene iz člana 33 stav 2 tačka a Regulative (EU) 2015/2365 i koje su na taj datum još uvijek na snazi, ako je preostali rok dospijeca tih transakcija na taj datum duži od 180 dana.

Obaveza izvještavanja iz stava 1 ovog člana primjenjuje se na transakcije finansiranja hartijama od vrijednosti koje su zaključene prije relevantnog datuma početka primjene iz člana 33 stav 2 tačka a Regulative (EU) 2015/2365 i koje imaju neodređen rok dospijeca, ako ostanu na snazi i nakon isteka roka od 180 dana od tog datuma.

Obaveza izvještavanja iz stava 1 ovog člana primjenjuje se na transakcije finansiranja hartijama od vrijednosti koje su zaključene na relevantni datum početka primjene iz člana 33 stav 2 tačka (a) Regulative (EU) 2015/2365 ili nakon tog datuma.

Transakcije finansiranja hartijama od vrijednosti iz st. 2 i 3 ovog člana dostavljaju se registru transakcija u roku od 190 dana od relevantnog datuma početka primjene iz člana 33 stav 2 tačka a Regulative (EU) 2015/2365.

Ugovorna strana koja podliježe obavezi izvještavanja može delegirati izvještavanje o podacima o transakcijama finansiranja hartijama od vrijednosti, u skladu sa Regulativom (EU) 2015/2365.

Kada finansijska ugovorna strana zaključi transakciju finansiranja hartijama od vrijednosti sa nefinansijskom ugovornom stranom koja na datume bilansa stanja ne prelazi pragove najmanje dva od tri kriterijuma utvrđena u članu 3 stav 3 Direktive 2013/34/EU Evropskog parlamenta i Savjeta, finansijska ugovorna strana je odgovorna za izvještavanje u ime obje ugovorne strane.

Kada je subjekt za zajednička ulaganja u prenosive hartije od vrijednosti kojim upravlja društvo za upravljanje ugovorna strana u transakcijama

finansiranja hartijama od vrijednosti, društvo za upravljanje je odgovorno za izvještavanje u ime tog subjekta.

Kada je alternativni investicioni fond ugovorna strana u transakcijama finansiranja hartijama od vrijednosti, društvo za upravljanje alternativnog investicionog fonda je odgovorno za izvještavanje u ime tog fonda.

Ugovorne strane dužne su da vode evidenciju o svakoj transakciji finansiranja hartijama od vrijednosti koju su zaključile, izmijenile ili čije su važenje prestale, najmanje pet godina od dana prestanka važenja transakcije.

Ako registar transakcija nije dostupan za evidentiranje podataka o transakcijama finansiranja hartijama od vrijednosti, ugovorne strane dužne su da obezbijede da se ti podaci dostave ESMA-i.

U slučajevima iz stave 5 ovog člana, ESMA obezbjeđuje da svi relevantni subjekti iz člana 12 stav 2 Regulative (EU) 2015/2365 imaju pristup svim podacima o transakcijama finansiranja hartijama od vrijednosti koji su im potrebni za izvršavanje njihovih nadležnosti i mandata.

U pogledu informacija primljenih u skladu sa ovim članom, registri transakcija i ESMA dužni su da poštuju odgovarajuće odredbe o povjerljivosti, integritetu i zaštiti podataka i da postupaju u skladu sa obavezama propisanim, naročito, članom 80 Regulative (EU) br. 648/2012, pri čemu se, za potrebe ovog člana, upućivanja u članu 80 te regulative na član 9 i na „derivatne ugovore“ tumače kao upućivanja na ovaj član i na „transakcije finansiranja hartijama od vrijednosti“.

Ugovorna strana koja dostavlja podatke o transakciji finansiranja hartijama od vrijednosti registru transakcija ili ESMA-i, kao i lice koje takve podatke dostavlja u ime ugovorne strane, ne smatra se da povređuje bilo koje ograničenje u pogledu objelodanjivanja informacija koje je propisano ugovorom ili zakonodavnim, regulatornim ili upravnim aktom.

Za objelodanjivanje iz stava 8 ovog člana ne postoji odgovornost izvještajnog lica, niti njegovih članova uprave ili zaposlenih.

Registar transakcija

Član 778

Registar transakcija dužan je da se, za potrebe primjene člana 739 ovog zakona, registruje kod ESMA-e, pod uslovima i u postupku utvrđenim ovim članom.

Da bi mogao biti registrovan u skladu sa ovim članom, registar transakcija mora biti pravno lice osnovano u Evropskoj uniji, mora primjenjivati postupke za provjeru potpunosti i tačnosti podataka koji mu se dostavljaju u skladu sa članom 739 stav 1 ovog zakona i mora ispunjavati zahtjeve propisane čl. 78, 79 i 80 Regulative (EU) br. 648/2012, pri čemu se, za potrebe ovog člana, upućivanja u čl. 78 i 80 te regulative na član 9 tumače kao upućivanja na član 739 ovog zakona.

Registracija registra transakcija važi za cjelokupnu teritoriju Evropske unije.

Registrovani registar transakcija dužan je da u svakom trenutku ispunjava uslove za registraciju i da bez odlaganja obavijesti ESMA-u o svakoj materijalnoj promjeni koja utiče na ispunjenost tih uslova.

Registar transakcija dostavlja ESMA-i zahtjev za registraciju ili zahtjev za proširenje registracije za potrebe primjene člana 4 ovog zakona, ako je već registrovan u skladu sa Regulativom (EU) br. 648/2012.

ESMA procjenjuje potpunost zahtjeva iz stava 5 ovog člana u roku od 20 radnih dana od dana prijema zahtjeva, a ako zahtjev nije potpun, određuje rok u kojem registar transakcija dostavlja dodatne informacije, nakon čega, po utvrđivanju potpunosti zahtjeva, o tome obavještava registar transakcija.

Obavještavanje i konsultovanje nadležnih organa prije registracije ili proširenja registracije

Član 779

Kada registar transakcija podnese zahtjev za registraciju ili za proširenje registracije, a istovremeno je subjekt koji je ovlašten ili registrovan od strane nadležnog organa u državi članici u kojoj je osnovan, ESMA je dužna da, bez odlaganja, prije registracije registra transakcija, obavijesti i konsultuje taj nadležni organ.

ESMA i nadležni organ iz stava 1 ovog člana razmjenjuju sve informacije koje su neophodne za registraciju ili proširenje registracije registra transakcija, kao i za nadzor nad ispunjavanjem uslova registracije ili ovlaštenja tog subjekta u državi članici u kojoj je osnovan.

Ispitivanje zahtjeva

Član 780

ESMA je dužna da, u roku od 40 radnih dana od obavještenja iz člana 5 stav 6 ovog zakona, ispita zahtjev za registraciju ili za proširenje registracije, na osnovu usklađenosti registra transakcija sa odredbama ovog dijela zakona, i donese obrazloženu odluku o prihvatanju ili odbijanju registracije ili proširenja registracije.

Odluka ESMA-e iz stava 1 ovog člana proizvodi pravno dejstvo petog radnog dana od dana njenog donošenja.

Obavještavanje o odlukama Evropskog nadzornog tijela za hartije od vrijednosti i tržišta kapitala (ESMA) koje se odnose na registraciju ili proširenje registracije

Član 781

Kada ESMA donese odluku iz člana 782 stav 1 ovog zakona ili povuče registraciju u skladu sa članom 745 stav 1 ovog zakona, dužno je da, u roku od pet radnih dana, obavijesti registar transakcija, uz dostavljanje potpunog obrazloženja svoje odluke.

ESMA je dužna da, bez odlaganja, o svojoj odluci obavijesti nadležni organ iz člana 741 stav 1 ovog zakona.

ESMA je dužna da svaku odluku donijetu u skladu sa stavom 1 ovog člana dostavi Evropskoj komisiji.

ESMA objavljuje na svojoj internet stranici spisak registara transakcija registrovanih u skladu sa ovim zakonom i ažurira taj spisak u roku od pet radnih dana od dana donošenja odluke iz stava 1 ovog člana.

Ovlašćenja ESMA-e

Član 782

Ovlašćenja dodijeljena ESMA-i u skladu sa čl. 61 do 68, 73 i 74 Regulative (EU) br. 648/2012, zajedno sa aneksima I i II te regulative, primjenjuju se i u odnosu na ovaj zakon, pri čemu se upućivanja na član 81 stav (1) i (2) Regulative (EU) br. 648/2012 u Aneksu I te regulative smatraju upućivanjima na član 747 st. 1 i 2 ovog zakona.

Ovlašćenja dodijeljena ESMA-i, ili bilo kojem službeniku ili drugom licu koje je ESMA ovlastila, u skladu sa čl. 61, 62 i 63 Regulative (EU) br. 648/2012, ne mogu se koristiti za zahtijevanje dostavljanja informacija ili dokumenata koji su obuhvaćeni profesionalnom tajnom ili pravnom povlasticom.

Povlačenje registracije

Član 783

Ne dovodeći u pitanje primjenu člana 73 Regulative (EU) br. 648/2012, ESMA povlači registraciju registra transakcija ako registar transakcija:

- 1) izričito odustane od registracije ili nije pružao usluge u prethodnih šest mjeseci;
- 2) je registraču stekao davanjem netačnih izjava ili na drugi nepravilan način;
- 3) više ne ispunjava uslove pod kojima je registrovan.

ESMA je dužna da, bez odlaganja, o odluci o povlačenju registracije registra transakcija obavijesti nadležni organ iz člana 741 stav 1 ovog zakona.

Nadležni organ države članice u kojoj registar transakcija obavlja svoje usluge i aktivnosti, koji smatra da je ispunjen neki od uslova iz stava 1 ovog člana, može zahtijevati od ESMA-e da ispita da li su ispunjeni uslovi za povlačenje registracije tog registra transakcija, pri čemu je ESMA dužna da, ukoliko odluči da ne povuče registraciju, dostavi potpuno obrazloženje svoje odluke.

Nadležni organ iz stava 3 ovog člana je organ određen u skladu sa ovim zakonom.

Naknade za nadzor

Član 784

ESMA naplaćuje registre transakcija naknade u skladu sa ovim zakonom i delegiranim aktima donijetim na osnovu stava 2 ovog člana, a naknade moraju biti srazmjerne prometu konkretnog registra transakcija i u potpunosti pokrivati neophodne troškove ESMA-e koji se odnose na registraciju, priznavanje i nadzor registara transakcija, kao i refundaciju svih troškova koje nadležni organi mogu imati kao posljedicu delegiranja poslova u skladu sa članom 744 ovog zakona.

U dijelu u kojem se član 744 ovog zakona poziva na član 74 Regulative (EU) br. 648/2012, upućivanja na član 72 stav 3 te regulative smatraju se upućivanjima na stav 3 ovog člana.

Kada je registar transakcija već registrovan u skladu sa Regulativom (EU) br. 648/2012, naknade iz stava 1 ovog člana prilagođavaju se isključivo radi obuhvatanja dodatnih neophodnih troškova i izdataka koji se odnose na

registraciju, priznavanje i nadzor registara transakcija u skladu sa ovim zakonom.

Transparentnost i dostupnost podataka koji se čuvaju u registru transakcija Član 785

Registar transakcija je dužan da redovno i na lako dostupan način objavljuje zbirne pozicije po vrstama transakcija finansiranja hartija od vrijednosti koje su mu prijavljene.

Registar transakcija je dužan da prikuplja i održava podatke o transakcijama finansiranja hartija od vrijednosti i da obezbijedi da sljedeći subjekti imaju neposredan i direktan pristup tim podacima, kako bi mogli da izvršavaju svoje nadležnosti i mandate:

- 1) ESMA;
- 2) Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA);
- 3) Evropsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovne penzije (EIOPA);
- 4) Evropski odbor za sistemske rizike (ESRB);
- 5) nadležni organ koji vrši nadzor nad mjestima trgovanja na kojima se obavljaju prijavljene transakcije;
- 6) relevantni članovi Evropskog sistema centralnih banaka (ESCB), uključujući Evropsku centralnu banku (ECB), u obavljanju njenih zadataka u okviru jedinstvenog nadzornog mehanizma u skladu sa Regulativom (EU) br. 1024/2013;
- 7) relevantni organi treće države u odnosu na koju je donijet sprovedbeni akt u skladu sa članom 754 stav 1 ovog zakona;
- 8) nadzorna tijela određena u skladu sa članom 4 Direktive 2004/25/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta;
- 9) relevantni organi Unije nadležni za tržišta kapitala i hartije od vrijednosti čije nadležnosti i mandati obuhvataju transakcije, tržišta, učesnike i imovinu koji potpadaju pod primjenu ovog zakona;
- 10) Agencija za saradnju energetske regulatora osnovana Regulativom (EZ) br. 713/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta;
- 11) sanacioni organi određeni u skladu sa članom 3 Direktive 2014/59/EU Evropskog parlamenta i Savjeta;
- 12) Jedinstveni sanacioni odbor osnovan Regulativom (EU) br. 806/2014 Evropskog parlamenta i Savjeta;
- 13) organi iz člana 751 ovog zakona;
- 14) sanacioni organi određeni u skladu sa članom 3 Regulative (EU) 2021/23 Evropskog parlamenta i Savjeta.

Transparentnost kolektivnih investicionih poduhvata u periodičnim izvještajima Član 786

Društva za upravljanje UCITS fondovima, UCITS investicione kompanije i upravljači alternativnim investicionim fondovima (AIFM) dužni su da informišu investitore o upotrebi transakcija finansiranja hartija od vrijednosti (SFT) i total return swapova na sljedeći način:

a) društva za upravljanje UCITS ili UCITS investicione kompanije u polugodišnjim i godišnjim izvještajima predviđenim članom 68 Direktive 2009/65/EC;

b) AIFM u godišnjem izvještaju predviđenom članom 22 Direktive 2011/61/EU.

Informacije o transakcijama finansiranja hartija od vrijednosti i total return swapovima uključuju podatke predviđene u dijelu A Priloga Regulative br. 2015/2365/EU.

Transparentnost kolektivnih investicionih poduhvata u predugovornim dokumentima

Član 787

Prospekt UCITS fonda, predviđen članom 69 Direktive 2009/65/EC, i obavještenje koje AIFM dostavlja investitorima, predviđeno članom 23 st. 1 i 3 Direktive 2011/61/EU, moraju precizirati SFT i total return swapove koje društva za upravljanje UCITS ili UCITS investicione kompanije, odnosno AIFM, smiju koristiti i sadržati jasnu izjavu da se te transakcije i instrumenti koriste.

Prospekt i obavještenje iz stava 1 ovog člana moraju sadržati podatke predviđene u dijelu B Priloga Regulative br. 2015/2365/EU.

Ponovna upotreba finansijskih instrumenata primljenih u okviru kolateralnog aranžmana

Član 788

Svako pravo ugovornih strana na ponovnu upotrebu finansijskih instrumenata primljenih kao kolateral podloženo je najmanje oba sljedeća uslova:

- 1) da je ugovorna strana koja pruža kolateral uredno pismeno obaviještena od strane ugovorne strane koja prima kolateral o rizicima i posljedicama koje mogu nastati u jednom od sljedećih slučajeva:
 - a) davanje pristanka na pravo korišćenja kolaterala obezbijeđenog u okviru aranžmana za sigurnosni kolateral u skladu sa članom 5 Direktive 2002/47/EC;
 - b) zaključivanje aranžmana za prijenos prava vlasništva nad kolateralom;
- 2) da je ugovorna strana koja pruža kolateral prethodno izričito dala svoj pristanak, što je potvrđeno potpisom, pismeno ili na pravno ekvivalentan način, da pristaje na aranžman za sigurnosni kolateral koji omogućava pravo korišćenja u skladu sa članom 5 Direktive 2002/47/EC, ili je izričito pristala na pružanje kolaterala putem aranžmana za prijenos prava vlasništva.

U vezi sa tačkom 1 stav 1 ovog člana, ugovorna strana koja pruža kolateral mora biti pismeno obaviještena najmanje o rizicima i posljedicama koje mogu nastati u slučaju neispunjenja obaveza ugovorne strane koja prima kolateral.

Svaka upotreba prava ugovornih strana na ponovnu upotrebu podliježe najmanje oba sljedeća uslova:

- 1) ponovna upotreba se vrši u skladu sa uslovima navedenim u kolateralnom aranžmanu iz tačke 2 stav 1 ovog člana;

- 2) finansijski instrumenti primljeni u okviru kolateralnog aranžmana prenose se sa računa ugovorne strane koja pruža kolateral.

Izuzetak od tačke 2 stav 1 ovog člana je kada je ugovorna strana u kolateralnom aranžmanu osnovana u trećoj zemlji, a račun ugovorne strane koja pruža kolateral održava se i podliježe zakonima treće zemlje i u tom slučaju ponovna upotreba mora biti dokazana ili transferom sa računa ugovorne strane koja pruža kolateral ili drugim odgovarajućim sredstvima.

Imenovanje i ovlašćenja nadležnih organa

Član 789

Za potrebe ove Regulative, nadležni organi su sljedeći:

- 1) za finansijske ugovorne strane, nadležni organi ili nacionalni nadležni organi u smislu Regulativa (EU) br. 648/2012, (EU) br. 1024/2013 i (EU) br. 909/2014 i Direktiva 2003/41/EC, 2009/65/EC, 2011/61/EU, 2013/36/EU i 2014/65/EU, kao i nadzorni organi u smislu Direktive 2009/138/EC;
- 2) za nefinansijske ugovorne strane, nadležni organi imenovani u skladu sa članom 10 stavom (5) Regulative (EU) br. 648/2012;
- 3) za potrebe članova 13 i 14 ove Regulative, a koji se odnose na društva za upravljanje UCITS fondovima i UCITS investicione kompanije, nadležni organi imenovani u skladu sa članom 97 Direktive 2009/65/EC;
- 4) za potrebe članova 13 i 14 ove Regulative, a koji se odnose na upravljače alternativnim investicionim fondovima (AIFM), nadležni organi imenovani u skladu sa članom 44 Direktive 2011/61/EU.

Nadležni organi vrše ovlašćenja dodijeljena u propisima navedenim u stavu 1 ovog člana i nadziru poštovanje obaveza utvrđenih ovom Regulativom.

Nadležni organi iz tač. 3 i 4 stav 1 ovog člana prate društva za upravljanje UCITS, UCITS investicione kompanije i AIFM ustanovljene na njihovim teritorijama kako bi provjerili da li koriste transakcije finansiranja hartija od vrijednosti i total return swapove, osim ako nisu u skladu sa čl. 748 i 749 ovog zakona.

Saradnja između nadležnih organa

Član 790

Nadležni organi iz člana 751 ovog zakona i ESMA usko sarađuju i razmjenjuju informacije radi obavljanja svojih zadataka u skladu sa ovom Regulativom, naročito u cilju identifikovanja i otklanjanja povreda ove Regulative.

Nadležni organ može odbiti da postupi po zahtjevu za saradnju i razmjenu informacija iz stava 1 ovog člana samo u sljedećim izuzetnim okolnostima:

- 1) ukoliko su pred nadležnim organima države članice nadležne za organ koji prima zahtjev već pokrenuti sudski postupci u vezi sa istim radnjama i protiv istih lica;
- 2) ukoliko je za ista lica u istoj državi članici nadležnog organa koji prima zahtjev već donesena pravosnažna presuda.

U slučaju odbijanja, nadležni organ je dužan obavijestiti organ koji je podnio zahtjev i ESMA, dajući što detaljnije informacije.

Subjekti iz člana 747 stav 2 i relevantni članovi Evropskog sistema centralnih banaka (ESCB) sarađuju u skladu sa uslovima iz ovog zakona, saradnja je povjerljiva i uslovljena opravdanim zahtjevom nadležnih organa, a vrši se isključivo radi omogućavanja tim organima da izvrše svoje nadležne funkcije.

Bez obzira na st. 1 do 4 ovog člana, članovi ESCB mogu odbiti da pruže informacije ako se transakcije odnose na njihove aktivnosti u okviru obavljanja funkcija monetarnih vlasti.

U slučaju odbijanja, relevantni član ESCB obavještava organ koji je podnio zahtjev o razlozima odbijanja.

Poslovna tajna

Član 791

Svaka povjerljiva informacija primljena, razmijenjena ili prenesena u skladu sa ovom Regulativom podliježe uslovima poslovne tajne utvrđenim u st. 2 i 3 ovog člana.

Obaveza poslovne tajne odnosi se na sva lica koja rade ili su radila za subjekte iz člana 747 stav 2 ovog zakona i nadležne organe iz člana 751 ovog zakona, za ESMA, EBA i EIOPA, kao i za revizore i stručnjake angažovane od strane nadležnih organa ili ESMA, EBA i EIOPA.

Nijedna povjerljiva informacija koju ta lica dobiju tokom obavljanja dužnosti ne smije se otkriti nijednom licu ili organu, osim u sažetom ili agregiranom obliku tako da nije moguće identifikovati pojedinačnu ugovornu stranu, registar transakcija ili drugo lice, bez prejudiciranja nacionalnog krivičnog ili poreskog prava ili odredbi ove Regulative.

Bez prejudiciranja nacionalnog krivičnog ili poreskog prava, nadležni organi, ESMA, EBA, EIOPA organi ili fizička i pravna lica, osim nadležnih organa, koja dobiju povjerljive informacije u skladu sa ovom Regulativom, smiju ih koristiti isključivo u izvršavanju svojih dužnosti i funkcija, u slučaju nadležnih organa – u okviru ove Regulative, a u slučaju drugih tijela, fizičkih ili pravnih lica – za svrhe zbog kojih su im informacije dostavljene ili u okviru upravnih ili sudskih postupaka vezanih za izvršavanje tih funkcija.

Ako ESMA, EBA, EIOPA, nadležni organ ili drugo lice koje prenosi informacije da svoj pristanak, primalac može koristiti te informacije i u druge nekomercijalne svrhe.

St. 2 i 3 ovog člana ne sprječavaju ESMA, EBA, EIOPA, nadležne organe niti relevantne centralne banke da razmjenjuju ili prenose povjerljive informacije u skladu sa ovom Regulativom i drugim zakonima koji se odnose na investiciona društva, kreditne institucije, penzione fondove, posrednike u osiguranju i reosiguranju, osiguravajuća društva, regulisana tržišta ili organizatore tržišta, ili uz pristanak nadležnog organa ili drugog tijela ili lica koje je dostavilo informacije.

St. 2 i 3 ovog člana ne sprječavaju nadležne organe da razmjenjuju ili prenose povjerljive informacije u skladu sa nacionalnim pravom, koje nisu primili od nadležnog organa druge države članice.

Posredan pristup informacijama

Član 792

ESMA može zaključivati aranžmane o saradnji sa relevantnim vlastima trećih zemalja koje trebaju ispuniti svoje odgovornosti i mandate u pogledu međusobne razmjene informacija o SFT-ovima koje su dostupne ESMA-i od strane registara transakcija Unije u skladu sa članom 747 stav 2 ovog člana, kao i o podacima o SFT-ovima koje prikupljaju i održavaju vlasti trećih zemalja, pod uslovom da postoje garancije profesionalne tajne, uključujući i zaštitu poslovnih tajni koje vlasti dijele sa trećim stranama.

Prijava kršenja

Član 793

Nadležni organi uspostavljaju efikasne mehanizme za omogućavanje prijavljivanja stvarnih ili potencijalnih kršenja ovog zakona i drugim nadležnim organima.

Mehanizmi iz stava 1 ovog člana obuhvataju najmanje:

(a) specifične procedure za prijem prijava povreda ovog zakona i njihovo praćenje, uključujući uspostavljanje sigurnih kanala komunikacije za takve prijave;

(b) odgovarajuću zaštitu zaposlenih koji prijavljuju povrede čl. 739 i 750 ovog zakona, kao i zaštitu onih koji su optuženi za povredu, od odmazde, diskriminacije i drugih oblika nepravednog tretmana;

(c) zaštitu ličnih podataka i lica koje je prijavilo i lica koja je navodno počinila povredu, uključujući očuvanje povjerljivosti njihovog identiteta tokom cijelog postupka, bez prejudiciranja obaveze otkrivanja informacija prema nacionalnom pravu u okviru istraga ili sudskih postupaka.

Strane u transakcijama dužne su da uspostave interne procedure kojima omogućavaju zaposlenima da prijavljuju povrede ovog zakona.

Razmjena informacija sa ESMA-om

Član 794

Nadležni organi dostavljaju ESMA-i godišnje agregirane i detaljne informacije o svim upravnim sankcijama i drugim upravnim mjerama koje su izrekli u skladu sa članom 757 ovog zakona.

ESMA objavljuje agregirane podatke u godišnjem izvještaju.

Ukoliko države članice uvode krivične sankcije za povrede propisa iz člana 757 ovog zakona njihovi nadležni organi godišnje dostavljaju ESMA-i anonimizovane i agregirane podatke o svim krivičnim istragama i sankcijama.

ESMA objavljuje podatke o krivičnim sankcijama u godišnjem izvještaju.

Ukoliko nadležni organ objavi sankciju javno, dužno je da istovremeno o tome obavijesti ESMA-u.

Objavljivanje odluka

Član 795

Uz poštovanje stava 4 ovog člana, države članice obezbjeđuju da nadležni organi objavljuju na svojim internetskim stranicama rješenja o izricanju

sankcija ili drugih mjera u vezi sa povredama čl. 739 ili 750 ovog zakona odmah nakon što je lice kojem je rješenje upućeno obaviješteno o rješenju.

Objavljene informacije najmanje sadrže vrstu i prirodu povrede i identitet lica kojem je rješenje upućeno.

St. 1 i 2 ovog člana se ne odnose na rješenja koja su istražnog karaktera.

Nadležni organ na osnovu pojedinačne procjene, odlaže objavljivanje identiteta pravnog ili fizičkog lica ako bi to bilo neproporcionalno, ugrozilo tekuću istragu ili stabilnost finansijskih tržišta, i u tom slučaju:

- 1) odloži objavljivanje do prestanka razloga za odlaganje;
- 2) objavi odluku anonimno, u skladu sa nacionalnim pravom, osiguravajući zaštitu ličnih podataka i, ako je prikladno, odgodi objavljivanje na razuman period dok razlozi za anonimno objavljivanje traju;
- 3) ne objavi odluku ako smatra da tač. 1 i 2 ovog stava ne bi bili dovoljni za:
 - a) očuvanje stabilnosti finansijskih tržišta; ili
 - b) proporcionalnost objave u odnosu na manje teške mjere.

Ako je rješenje predmet tužbe pred nacionalnim sudskim, upravnim ili drugim organom, nadležni organi objavljuju na internet stranici informacije o tužbi i njenom ishodu.

Rješenja koje poništavaju predmetno rješenje takođe se objavljuju.

Nadležni organi obavještavaju ESMA-u o svim sankcijama i mjerama koje nisu objavljene u skladu sa stavom 3 tačka 2 ovog člana uključujući tužbe i njihove ishode.

Države članice osiguravaju da nadležna tijela dostave ESMA-i informacije i konačne presude o krivičnim sankcijama. ESMA vodi centralnu bazu podataka sankcija i mjera, koja je dostupna samo nadležnim tijelima i ažurira se na osnovu dostavljenih podataka.

Nadležni organi obezbjeđuju da objavljene odluke ostanu dostupne na internet stranici najmanje pet godina od objave.

Lični podaci u rješenju čuvaju se u skladu sa važećim zakonima o zaštiti podataka.

Pravo na tužbu

Član 796

Protiv rješenja Komisije žalba nije dozvoljena, ali se može podnijeti tužba Upravnom sudu.

Pravo na tužbu pred upravnim sudom postoji i u slučaju kada Komisija ne donese odluku po zahtjevu za odobrenje koji sadrži sve propisane informacije i dokumentaciju u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.

Sankcije i druge mjere u vezi sa čl. 748 i 749 ovog zakona

Član 797

Sankcije i druge mjere utvrđene u skladu sa Direktivama 2009/65/EC i 2011/61/EU primjenjuju se na povrede čl. 748 i 749 ovog zakona.

XL. OGRANIČENJA POZICIJA U ROBNIM DERIVATIMA I KONTROLA NAD UPRAVLJANJEM POZICIJAMA U ROBNIM DERIVATIMA I DERIVATIMA NA EMISIJSKE JEDINICE I IZVJEŠTAVANJE

Ograničenja pozicija u robnim derivatima i ekonomski jednakovrijednim OTC ugovorima

Član 798

Komisija utvrđuje ograničenja pozicija u pogledu iznosa netopozicije koju lice može da ima u svakom trenutku u poljoprivrednim robnim derivatima i ključnim ili značajnim robnim derivatima kojima se trguje na mjestima trgovanja i u ekonomski jednakovrijednim OTC ugovorima i obezbjeđuje njihovu primjenu.

Ograničenja pozicija iz stava 1 ovog člana Komisija utvrđuje na osnovu metodologije za obračun koju svojim regulatornim tehničkim standardima utvrđuje Evropska komisija za ključne ili značajne robne derivate i poljoprivredne robne derivate kojima se trguje na mjestima trgovanja u Crnoj Gori, što uključuje i ekonomski jednakovrijedne OTC ugovore.

Pozicija iz stava 1 ovog člana određuje se na osnovu svih pozicija koje lice drži i onih koje se drže u ime te osobe na razini grupe.

Komisija utvrđuje ograničenja pozicija iz stava 1 ovog člana radi: 1. sprječavanja zlouporabe tržišta 2 podsticanja urednog formiranja cijena i uslova namire, što uključuje sprječavanje zauzimanja pozicija koje mogu dovesti do poremećaja na tržištu i obezbjeđujući konvergenciju između cijena derivata u mjesecu isporuke i cijena osnovne robe na promptnom tržištu, ne dovodeći u pitanje utvrđivanje cijena na tržištu osnovne robe.

Robni derivati smatraju se ključnim ili značajnim ako zbir svih netopozicija imaoca krajnjih pozicija čini veličinu njihove otvorene pozicije i iznosi najmanje 300.000 jedinica u prosjeku tokom perioda od jedne godine.

Ograničenja pozicija iz stava 1 ovog člana ne primjenjuju se na:

- 1) pozicije koje drži nefinansijski subjekt ili koji se drže u ime nefinansijskog subjekta i koje su objektivno mjerljive kao one kojima se smanjuju rizici koji su neposredno povezani s poslovnom aktivnosti tog nefinansijskog subjekta;
- 2) pozicije koje drži finansijski subjekt ili koje se drže u ime finansijskog subjekta koji je dio pretežno komercijalne grupe i djeluje u ime nefinansijskog subjekta pretežno komercijalne grupe, ako su te pozicije objektivno mjerljive kao one kojima se smanjuju rizici neposredno povezani s poslovnom aktivnosti tog nefinansijskog subjekta;
- 3) pozicije koje drže finansijske i nefinansijske druge ugovorne strane i koje su objektivno mjerljive kao posljedica transakcija sklopljenih radi ispunjenja obaveza osiguravanja likvidnosti na mjestu trgovanja, kada u skladu s delegiranim aktom Evropske komisije takvu obavezu zahtijeva Komisija ili mjesto trgovanja;
- 4) sve ostale hartije od vrijednosti iz člana 69 ovog zakona koji se odnose na robu ili osnovni instrument iz člana 69 tačka 24 podtačke dg) ovog zakona.

Ako dođe do značajne promjene na tržištu, uključujući značajnu promjenu u raspoloživoj snabdjevenosti ili u otvorenoj poziciji, Komisija će revidirati već utvrđena ograničenja pozicija iz stava 2 ovog člana, na osnovu raspoložive snabdjevenosti ili otvorene pozicije, i ponovo utvrditi ograničenja pozicija u skladu sa metodologijom koju regulatornim tehničkim standardima utvrđuje Evropska komisija.

**Ograničenja pozicija u robnim derivatima i ekonomski
jednakovrijednim OTC ugovorima utvrđenima od strane Komisije ili
nadležnog organa druge države članice**

Član 799

Lice ne smije da ima poziciju koja je veća od ograničenja utvrđenog za taj robni derivat, pri čemu:

- 1) ograničenja pozicija koje je utvrdila Komisija, primjenjuje se na lice nezavisno od države sjedišta ili prebivališta lica koje je zauzelo poziciju u toj robnom derivatu ili ekonomski jednakovrijednim OTC ugovorima nezavisno od mjesta trgovanja
- 2) lica sa sjedištem ili prebivalištem u Crnoj Gori koje trguju ključnim ili značajnim robnim derivatima ili poljoprivrednim robnim derivatima uvrštenim na mjesta trgovanja za koja su nadležni organi druge države članice i ekonomski jednakovrijednim OTC ugovorima, ne smiju imati poziciju koja je veća od ograničenja utvrđenog od strane tog nadležnog organa.

**Utvrđivanje ograničenja pozicija kada je Komisija centralni nadležni
organ**

Član 800

Kada se poljoprivrednim robnim derivatima s istom osnovnom robom i istim obilježjima, osim na mjestima trgovanja u Crnoj Gori, trguje u značajnim volumenima i na mjestima trgovanja u drugim jurisdikcijama, ili ako se ključnim ili značajnim robnim derivatima s istom osnovnom robom i istim obilježjima trguje na mjestima trgovanja u više od jedne jurisdikcije, a Komisija je nadležni organ mjesta trgovanja gdje se odvija najveći promet (centralni nadležni organ), Komisija utvrđuje jedinstveno ograničenje pozicija koje se primjenjuje na sva trgovanja tim derivatima.

Prije utvrđivanja ograničenja pozicija iz stava 1 ovog člana, kao i pri svakoj njegovoj izmjeni, Komisija će se savjetovati s nadležnim organima drugih mjesta trgovanja na kojima u značajnim volumenima trguje tim poljoprivrednim robnim derivatima ili na kojima se trguje tim ključnim ili značajnim robnim derivatima o jedinstvenom ograničenju pozicija koje se treba primijeniti i svakoj izmjeni tog jedinstvenog ograničenja pozicija.

Kada se nadležni organ drugih mjesta trgovanja ne slaže s ograničenjem utvrđenim u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, o tome će pisanim putem navesti potpune i detaljne razloge zašto smatraju da zahtjevi iz ovog zakona nisu ispunjeni i o tome će obavijestiti Komisiju.

Komisija u skladu s ovlaštenjima iz člana 19 Regulative (EU) br. 1095/2010 donosi odluke o sporu koji proizlazi iz neslaganja dva nadležna organa.

Utvrđivanje ograničenja pozicija kada Komisija nije centralni nadležni organ

Član 801

Kada se poljoprivrednim robnim derivatima ili na kojima se trguje tim ključnim ili značajnim robnim derivatima, osim na mjestima trgovanja u Crnoj Gori, trguje u značajnim volumenima i na mjestima trgovanja u drugim jurisdikcijama, a nadležni organ druge države članice ujedno je i centralni nadležni organ, Komisija učestvuje, zajedno sa centralnim nadležnim organom i nadležnim organima ostalih država članica, u savjetovanju o utvrđivanju jedinstvenog ograničenja pozicija za te poljoprivredne robne derivate ili ključne ili značajne robne derivate, kao i o svakoj izmjeni tog ograničenja pozicija.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, ako se Komisija ne slaže s:

- 1) ograničenjem pozicija koje utvrdi centralni nadležni organ
- 2) ograničenjem pozicija koje namjerava utvrditi centralni nadležni organ ili
- 3) odlukom centralnog nadležnog organa kojom se ne namjerava utvrditi ograničenje pozicija pisanim putem će o tome obavijestiti ESMA-u i navesti potpune i detaljne razloge zašto smatra da zahtjevi iz ovog zakona nisu ispunjeni.

ESMA rješava spor iz stava 2 ovog člana u skladu s ovlaštenjem iz člana 19 Regulative (EU) br. 1095/2010.

Sporazumi o saradnji s nadležnim organima drugih država članica kod trgovanja robnim derivatima

Član 802

Kada je Komisija nadležni organ mjesta trgovanja na kojem se trguje poljoprivrednim robnim derivatima s istom osnovnom robom i istim obilježjima u značajnom volumenu ili ključnim ili značajnim robnim derivatima s istom osnovnom robom i istim obilježjima kojom se trguje i na mjestima trgovanja drugih država članica, zaključuje ugovor o saradnji s organima nadležnim za ta mjesta trgovanja.

Kada je Komisija nadležni organ lica koje ima poziciju u derivatima iz stava 1 ovog člana kojom se trguje na mjestima trgovanja u drugim državama članicama, zaključuje ugovor o saradnji s organom nadležnim za to mjesto trgovanja.

Kada je Komisija nadležni organ mjesta trgovanja na kojem se trguje derivatima iz stava 1 ovog člana, a u tom derivatu poziciju ima lice za koju je nadležni organ druge države članice, zaključuje ugovor o saradnji s nadležnim organima druge države članice.

Ugovori iz ovog člana zaključuju se radi razmjene informacija odnosno omogućavanja praćenja i sprovođenja jedinstvenog ograničenja pozicija.

**Kontrola ograničenja pozicija u robnim derivatima i derivatima na
emisije jedinice i izvještavanje i obaveze lica koje upravljaju mjestom
trgovanja u vezi s kontrolom ograničenja pozicija**

Član 803

Investiciono društvo, kreditna institucija ili organizator tržišta koji upravlja mjestom trgovanja u Crnoj Gori na kojem se trguje robnim derivatima ili derivatima na emisije jedinice, dužan je da uspostavi kontrolne mehanizme u vezi s upravljanjem pozicijama u tim robnim derivatima ili derivatima na emisije jedinice.

Kontrolni mehanizmi iz stava 1 ovog člana moraju da obezbijede da investiciono društvo, kreditna institucija ili organizator tržišta može da:

- 1) prati otvorene pozicije lica;
- 2) ostvari pristup informacijama, uključujući svu relevantnu dokumentaciju, svih lica u vezi s:
 - a) veličinom i namjenom zauzete pozicije ili izloženosti;
 - b) vlasništvom derivata i vlasništvom osnovnog instrumenta;
 - c) bilo kakvim sporazumima o usaglašenom djelovanju; i
 - d) bilo kakvom povezanom imovinom i obavezama na tržištu osnovnog instrumenta, uključujući, prema potrebi, pozicije koje se putem članova i učesnika drže u derivatima na emisije jedinice ili u robnim derivatima s istom osnovnom robom i istim obilježjima na drugim mjestima trgovanja i u ekonomski jednakovrijednim OTC ugovorima
- 3) zahtijeva da lice privremeno ili trajno ukine ili smanji poziciju i da ako lice ne postupi u skladu s tim zahtjevom, jednostrano preduzme mjere radi obezbjeđenja ukidanja ili smanjenja pozicija i
- 4) zahtijeva da lice privremeno omogući likvidnost na tržištu po dogovorenoj cijeni i volumenu, a s izričitom svrhom ublažavanja posljedica velike ili dominantne pozicije.

Kontrolni mehanizmi iz stava 1 ovog člana moraju uzeti u obzir vrstu i sastav učesnika na tržištu, način na koji koriste ugovore uvrštene za trgovanje i moraju:

- 1) biti jasni
- 2) biti nediskriminišući i
- 3) navesti kako se primjenjuju na lica.

Investiciono društvo, kreditna institucija ili organizator tržišta iz stava 1 ovog člana dužan je da obavijesti Komisiju o detaljima uspostavljenih kontrolnih mehanizama u vezi s upravljanjem pozicijama, kao i o svim izmjenama istih, najkasnije u roku od 30 dana prije uspostavljanja ili izmjene istih.

Ako iz informacija dostavljenih u skladu sa stavom 4 ovog člana Komisija ocijeni da kontrolni mehanizmi ne ispunjavaju svrhu propisanu stavom 2 ovog člana ili da je ne ispunjavaju na primjeren način, ovlaštena je da rješenjem naloži investicionom društvu, kreditnoj instituciji ili organizatoru tržišta iz stava 1 ovog člana uspostavljanje primjerenih kontrolnih mehanizama.

O informacijama koje primi u skladu sa stavom 4 ovog člana, Komisija će obavijestiti ESMA-u.

Za potrebe obezbjeđenja primjene sprovođenja obaveze iz stava 1 ovog člana, investiciono društvo, kreditna institucija ili organizator tržišta iz stava 1 ovog člana ovlašten je da preduzme radnje potrebne za sprovođenje zahtjeva iz stava 2 ovog člana.

Investiciono društvo, kreditna institucija ili organizator tržišta iz stava 1 ovog člana može svojim pravilima propisati odgovarajuće obaveze potrebne za sprovođenje zahtjeva iz stava 2 ovog člana, a koje se primjenjuju na njihove članove ili učesnike.

O svim nepravilnostima i nezakonitostima koje utvrdi primjenom kontrolnih mehanizama iz stava 2 ovog člana, kao i o naknadnim aktivnostima prema licima, investiciono društvo, kreditna institucija ili mjesto trgovanja iz stava 1 ovog člana dužno jedla bez odlaganja obavijesti Komisiju.

Obaveze lica koje upravlja mjestom trgovanja u vezi s izvještavanjem o pozicijama Član 804

Investiciono društvo, kreditna institucija ili organizator tržišta koji upravlja mjestom trgovanja u Crnoj Gori na kojem se trguje robnim derivatima ili emisijskim jedinicama i derivatima na emisijske derivate dužan je da:

- 1) za mjesta trgovanja na kojima se trguje opcijama javno objavi dvije sedmice izvještaja, od kojih su u jednom isključene opcije, sa zbirnim pozicijama različitih kategorija lica za različite robne derivate ili derivate na emisijske jedinice kojima se trguje na njihovom mjestu trgovanja, određujući broj dugih i kratkih pozicija po takvim kategorijama, promjene u pozicijama od prethodnog izvještaja, procenat ukupnih otvorenih pozicija prema svakoj kategoriji i broj lica koje drže poziciju u svakoj kategoriji iz stava 4 ovog zakona;
- 2) za mjesta trgovanja na kojima se ne trguje opcijama, javno objavi sedmični izvještaj o elementima iz tačke 1 ovog stave;
- 3) dostavi Komisiji potpunu specifikaciju pozicija po svakom pojedinom licu, uključujući članove i njihove klijente, na tom mjestu trgovanja, na dnevnoj nivou ili češće ako to Komisija zatraži.

Investiciono društvo, kreditna institucije ili organizator tržišta iz stava 1 ovog člana dužan je izvještaje iz stava 1 tačk. 1 i 2 ovog člana dostavi Komisiji i ESMA-i.

Obaveza objave izvještaja iz stava 1 tačka 1 ovog člana, kao i dostavljanja izvještaja iz stava 2 ovog člana postoji samo ako su i broj lica i njihove otvorene pozicije veće od minimalno propisanih pragova koji su određeni poglavljem V. Delegirane Regulative (EU) br. 2017/565.

Za potrebe izvještaja iz stava 1 tačka 1 ovog člana, investiciono društvo, kreditna institucija ili organizator tržišta koji upravlja mjestom trgovanja dužan je da kategorizuje lica u skladu s njihovom redovnom djelatnošću, uzimajući pritom u obzir sva odobrenja za rad, kao:

- 1) investiciono društvo ili kreditnu instituciju;
- 2) investicioni fond, bilo kao UCITS ili AIF;
- 3) drugu finansijsku instituciju, koje uključuje društva za osiguranje i društva za reosiguranje i zatvorene dobrovoljne penzione fondove;

4) privredno društvo ili

5) u slučaju emisijskih jedinica i derivata na emisijske jedinice, operatera koji se dužan uskladiti s odredbama zakona kojim se uređuje zaštita prirode.

Izveštaj iz tačke 1 stav 1 ovog člana mora razlikovati:

1) pozicije identifikovane kao pozicije koje na objektivno mjerljiv način smanjuju rizike koji se odnose na poslovnu aktivnost i

2) ostale pozicije.

Izveštavanje o pozicijama ne primjenjuju se na sve ostale hartije od vrijednosti iz člana 3 ovog zakona koji se odnose na robu ili osnovni instrument iz člana 3 tačka 4 ovog zakona.

U slučaju derivata na emisijske jedinice, izveštaj iz stava 1 tačka 1 ovog člana ne podrazumijeva usklađenost s odredbama zakona kojim se uređuje zaštita prirode.

Obaveze članova/klijenata mjesta trgovanja

Član 805

Članovi uređenih tržišta i MTP-a i klijenti OTP-a na kojima se trguje robnim derivatima dužni su da obavještavaju investiciona društva, kreditne institucije ili organizatore tržišta tih mjesta trgovanja o detaljima sopstvenih pozicija koje drže putem ugovora kojima se trguje na tom mjestu trgovanja, dnevno ili češće.

Obaveza izvještavanja iz stava 1 ovog člana odnosi se i na pozicije njihovih klijenata, kao i klijenata tih klijenata, dok se ne utvrdi konačni imalac pozicije.

Obaveze investicionih društava i kreditnih institucija

u vezi s izvještavanjem o pozicijama

Član 806

Investiciono društvo ili kreditna institucija koja trguje robnim derivatima ili emisijskim jedinicama i derivatima na emisijske jedinice izvan mjesta trgovanja dužna je, u skladu s tehničkim standardima Evropske komisije, najmanje jednom dnevno dostaviti potpunu specifikaciju pozicija u odnosu na jednakovrijedne OTC ugovore i, po potrebi, robne derivate ili emisijske jedinice ili njihove derivate kojima se trguje na mjestu trgovanja centralnim nadležnom organu određenom u skladu s čl. 370 i 371 ovog zakona ili, ako centralni nadležni organ ne postoji:

1) Komisiji, kada je ona nadležni organ mjesta trgovanja na kojem se trguje tim robnim derivatima ili emisijskim derivatima i derivatima na emisijske jedinice;

2) drugom nadležnom organu, kada je ono nadležni organ mjesta trgovanja na kojem se trguje tim robnim derivatima ili emisijskim derivatima i derivatima na emisijske jedinice.

Obaveza izvještavanja iz stava 1 ovog člana odnosi se i na pozicije njihovih klijenata, kao i klijenata tih klijenata dok se ne utvrdi konačni imalac pozicije, a u skladu s članom 26 Regulative (EU) br. 600/2014 i, kada je primjenjivo, članom 8 Regulative (EU) br. 1227/2011.

Nadzor nad pridržavanjem ograničenja pozicija u robnim derivatima

Član 807

Nadzor nad primjenom i sprovođenjem ove glave zakona i povezanih relevantnih propisa Komisija obavlja na način i u skladu s odredbama ovog zakona i ovoga poglavlja, kada je primjenjivo.

Nadzor nad pridržavanjem ograničenja pozicija u robnim derivatima Komisija sprovodi nad:

- 1) svakim licem nezavisno od države sjedišta ili prebivališta lica koje je zauzela poziciju u robnom derivatu ili ekonomski jednakovrijednim OTC ugovorima za koje je Komisija utvrdila ograničenje pozicija i
- 2) svakim licem sa sjedištem ili prebivalištem u Crnoj Gori koje trguju robnim derivatima uvrštenim na mjesta trgovanja za koja su nadležni organ druge države članice i ekonomski jednakovrijednim OTC ugovorima.

Komisija može zahtijevati od bilo kojeg lica dostavljanje informacija o veličini i namjeni pozicije ili izloženosti koja proizlazi iz sklopljenog ugovora o robnom derivatu ili ekonomski jednakovrijednog OTC ugovora i imovine ili obaveze u vezi s tržištem osnovnog instrumenta, a koji se odnosi na ograničenje u pozicijama koje je utvrdila Komisija ili nadležni organ druge države članice.

Obaveza dostavljanja informacija iz stava 3 ovog člana odnosi se i na investiciono društvo ili kreditnu instituciju putem koje lice trguje robnim derivatima ili ekonomski jednakovrijednim OTC ugovorima, kao i na investiciono društvo, kreditnu instituciju ili tržišnog operatera koji upravlja mjestom trgovanja u Crnoj Gori na kojem se trguje robnim derivatima.

Ako utvrdi kršenje odredbi ove glave odnosno ako utvrdi da lice ne postupa u skladu s članom 369 ovog zakona, Komisija može da rješenjem izrekne sljedeće nadzorne mjere koje moraju biti efikasne i srazmjerne i to da:

- 1) ograniči mogućnost bilo kojem licu da zauzme poziciju u ugovoru u robnom derivatu;
- 2) ograniči veličinu netopozicije koju bilo koja lice može držati u robnom derivatu;
- 3) zahtijeva od bilo kojeg lica da preduzme korake za smanjenje veličine pozicije ili izloženosti.

Nadzorne mjere iz stava 5 ovog člana Komisija može primijeniti i u slučaju kada bi takvo ograničenje ili smanjenje išlo ispod ograničenja pozicija utvrđenog od strane Komisije u skladu s članom 759 ovog zakona ili od strane drugog nadležnog organa.

Odredba stava 5 ovog člana primjenjuje se na lice nezavisno od države sjedišta ili prebivališta iste, a koja je zauzela poziciju u tom robnom derivatu ili ekonomski jednakovrijednim OTC ugovorima za koje je ograničenje pozicija utvrdila Komisija ili nadležni organ druge države članice.

Ako je to primjenjivo, rješenjem kojim se izriču nadzorne mjere iz stava 5 ovog člana, Komisija određuje i rok za preduzimanje istih mjera odnosno trajanje istih te, ako je primjenjivo, uslove pod kojima mjera prestaje.

Izrečene mjere propisane stavom 5 ovog člana Komisija može javno da objavi u skladu sa ovim zakonom.

Derivati i primjena izuzeća

Član 808

Pojedini pojmovi u smislu ovoga poglavlja Zakona imaju sljedeće značenje:

- 1) FC je finansijska druga ugovorna strana kako je definisano u članu 2 tačka 8 Regulative (EU) br.648/2012;
- 2) NFC je nefinansijska druga ugovorna strana kako je definisano u članu 2 tačka 9 Regulative (EU) br. 648/2012;
- 3) OTC derivati ili ugovori o OTC derivatima je ugovor o derivatima koji se ne izvršava na regulisanom tržištu, kako je definisano u članu 2 tačka 7 Regulative (EU) br. 648/2012;
- 4) prag poravnanja je iznos određen na način iz člana 10 stav 4 Regulative (EU) br. 648/2012;
- 5) unutargrupna transakcija je transakcija kako je definisano u članu 2 tačka 3 Regulative (EU) br. 648/2012.

Nadzor nad usklađenosti s odredbama Regulative (EU) br. 648/2012

Član 809

Komisija je imenovana nadležnim organum za nadzor nad primjenom odredbi Regulative (EU) br. 648/2012 za sve subjekte koji imaju poslovno sjedište u Crnoj Gori, a na koje se primjenjuju odredbe Regulative (EU) br. 648/2012, osim kreditnih institucija, za čiji je nadzor imenovan nadležni organ za nadzor kreditnih institucija u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje kreditnih institucija.

Za potrebe osiguranja efikasnog nadzora nad primjenom Regulative (EU) br. 648/2012 FC-i koji prelaze prag poravnanja i NFC-i koji prelaze prag poravnanja obavezni su godišnje da sastavljaju i Komisiji dostavljaju izvještaj o usklađenosti s odredbama Regulative (EU) br. 648/2012.

U izvještaju iz stava 2 ovog člana mora se navesti raspoložu li FC i NFC iz stava 2 ovog člana prikladnim sistemima koji osiguravaju usklađenost sa zahtjevima iz:

- 1) člana 4 st. 1 do 3, podstava 2 Regulative (EU) br. 648/2012 (obaveza poravnanja i izuzeće za unutargrupne transakcije)
- 2) člana 9 st. 1 do 4 Regulative (EU) br. 648/2012 (obaveza izvještavanja trgovinskim repozitorijima)
- 3) člana 10 st. 1 do 3 Regulative (EU) br. 648/2012 (obavješćavanje o prelasku i padu ispod praga poravnanja – primjenjivo samo na NFC)
- 4) člana 11 st. 1 do 10, stava 11 podstava 1 i stava 12 Regulative (EU) br. 648/2012 (primjena tehnika smanjenja rizika),
- 5) kao i da li su ti FC i NFC ispunjavali obaveze iz navedenih odredbi Regulative (EU) br. 648/2012 u periodu koji je obuhvaćen izvještajem.

Izvještaj iz stava 2 ovog člana sadrži najmanje:

- 1) podatak o tome je li subjekt iz stava 2. ovog člana, koji je NFC, za potrebe primjene obaveze poravnanja iz člana 4. Regulative (EU) br. 648/2012 i izračuna praga poravnanja ispravno klasificirao unutargrupne transakcije i transakcije koje objektivno mjerljivo smanjuju rizike koji se neposredno odnose na komercijalnu aktivnost ili aktivnost financiranja

- poslovanja te NFC ili njene grupe, te posljedično, je li se subjekt ispravno klasificirao kao NFC ispod ili iznad praga poravnanja
- 2) izjavu o usklađenosti subjekta odnosno popis utvrđenih neusklađenosti.
- Izveštaj iz stava 2 ovog člana sadrži najmanje:
- 1) podatak o tome da li je subjekt iz stava 2 ovog člana, koji je NFC, za potrebe primjene obaveze poravnanja iz člana 4 Regulative (EU) br. 648/2012 i izračunavanja praga poravnanja pravilno klasifikovao unutargrupne transakcije i transakcije koje objektivno mjerljivo smanjujurizike koji se neposredno odnose na komercijalnu aktivnost ili aktivnost finansiranja poslovanja tog NFC-a ili njegove grupe, kao i da li se, shodno tome, subjekt pravilno klasifikovao kao NFC ispod ili iznad praga poravnanja;
 - 2) izjavu o usklađenosti subjekta, odnosno spisak utvrđenih neusklađenosti. Izveštaj iz stava 2 ovog člana potpisuju:
 - 1) najmanje dva člana uprave ili dva direktora subjekta, pri čemu je obavezan potpis člana uprave ili direktora subjekta nadležnog za oblast usklađenosti, ako je primjenjivo;
 - 2) u slučaju jednočlane uprave, član uprave, odnosno direktor subjekta;
 - 3) kada Komisija, u skladu sa članom 380 ovog zakona, naloži da izveštaj sačini ili potvrdi revizorsko društvo, profesionalni računovođa ili nezavisni procjenivač, izveštaj potpisuju i ta lica.
- Komisija pravilima bliže propisuje sadržaj, format, način i rokove dostavljanja izveštaja iz stava 2 ovog člana.

Ovlašćenja Komisije

Član 810

Radi obezbjeđivanja efikasnog nadzora nad NFC-ima iz člana 770 stav 2 ovog zakona, Komisija je ovlašćena da:

- 1) tim subjektima naloži da imenuju revizorsko društvo, profesionalnog računovođu ili nezavisnog procjenivača radi izrade ili potvrđivanja izveštaja iz člana 387 stav 2 ovog zakona;
- 2) odredi rok u kojem revizorsko društvo, profesionalni računovođa ili nezavisni procjenivač mora izraditi izveštaj iz člana 387 stav 2 ovog zakona ili izvršiti objektivnu procjenu da li je izveštaj izrađen u skladu sa Regulativom (EU) br. 648/2012, ovim zakonom i pravilnikom iz člana 387 stav 8 ovog zakona.

Izveštaj, odnosno procjena iz stava 1 ovog člana, dostavlja se upravi i nadzornom odboru NFC-a, ako NFC ima nadzorni odbor.

Prije dostavljanja izveštaja nadzornom odboru, upravi se mora omogućiti da se o izveštaju izjasni.

Izveštaj, odnosno procjena daje se u pisanom obliku.

Ako revizorsko društvo, profesionalni računovođa ili nezavisni procjenivač saznaju za materijalno značajna i teška kršenja obaveza iz člana 770 stav 3 ovog zakona, dužni su da o tome pisanim putem i bez odlaganja obavijeste Komisiju.

NFC iz stava 1 ovog člana dužan je da, u roku od deset dana od dana predočavanja izveštaja, dostavi izveštaj Komisiji.

Ako revizorsko društvo, profesionalni računovođa ili nezavisni procjenivač utvrde da je uprava NFC-a propustila da ispunio obavezu dostavljanja izvještaja Komisiji, dužni su da o tome pisanim putem i bez odlaganja obavijeste Komisiju.

Ako Komisija utvrdi da revizor nije ispunio obavezu obavještanja, Komisija o povredi dužnosti revizora pisanim putem obavještava nadležnu revizorsku komoru.

Komisija može od NFC-a, revizorskog društva, profesionalnog računovođe ili nezavisnog procjenivača da zahtijeva dodatne informacije u vezi sa dostavljenim izvještajem ili izvršenom procjenom.

Dostavljanje informacija Komisiji u skladu sa st. 1 do 4 ovog člana ne predstavlja povredu obaveze čuvanja povjerljivih podataka propisane zakonom kojim se uređuje revizija, pravilima struke ili ugovorom.

Ako Komisija utvrdi da izvještaj nije izrađen ili procjena nije data u skladu sa Regulativom (EU) br. 648/2012, ovim zakonom, podzakonskim aktima donijetim na osnovu ovog zakona, zakonom kojim se uređuje revizija ili pravilima revizorske struke, ili ako utvrdi da izvještaj ili procjena nijesu zasnovani na istinitim i objektivnim činjenicama, Komisija može da:

- 1) zahtijeva da se izvještaj ili procjena isprave ili dopune ili
- 2) odbije izvještaj ili procjenu i naloži NFC-u da, o svom trošku, imenuje novo revizorsko društvo, profesionalnog računovođu ili nezavisnog procjenivača.

Uslovi koje moraju ispunjavati profesionalni računovođe i nezavisni procjenivači

Član 811

Kada NFC, radi primjene člana 771 ovog zakona, imenuje profesionalnog računovođu ili nezavisnog procjenivača, dužan je da obezbijedi da ta lica:

- 1) raspolažu odgovarajućim znanjem i iskustvom u oblasti derivata i primjene računovodstva zaštite, kao i dovoljnim znanjem o subjektu procjene radi izrade izvještaja iz člana 770 stav 2 ovog zakona
- 2) nemaju stvarne ili potencijalne sukobe interesa u vezi sa oblastima koje su predmet izvještaja ili procjene, uključujući sukobe interesa koji bi mogli dovesti u pitanje kvalitet ili pouzdanost ranije pruženih usluga, o čemu je NFC dužan da Komisiji dostavi odgovarajuću potvrdu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, kada profesionalni računovođa izvještaj ili procjenu iz člana 770 stav 2 ovog zakona izrađuje u okviru godišnje revizije finansijskih izvještaja, NFC nije dužan da Komisiji dostavi potvrdu iz stava 1 ovog člana.

Praćenje dozvoljenosti primjene izuzeća

Član 812

Radi efikasnog nadzora nad primjenom izuzeća iz člana 69 stav 1 tačka 10 ovog zakona, NFC-i koji prelaze prag poravnanja za robne derivate dužni su da, na godišnjem nivou i na zahtjev Komisije, sastave i dostave izvještaj o

sprovođenju testova pomoćnih aktivnosti, u skladu sa Delegiranom Regulativom (EU) 2021/1833.

U smislu stava 1 ovog člana, pojam robni derivati obuhvata emisijske jedinice i derivate na emisijske jedinice.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) rezultate testova pomoćnih aktivnosti primijenjenih radi procjene da li se radi o pomoćnoj aktivnosti uz redovnu djelatnost;
- 2) podatke o prometu i obimu transakcija u periodu obuhvaćenom izvještajem, kao i podatke o izuzetim transakcijama;
- 3) opis načina na koji su iz proračuna isključene izuzete transakcije, pojedinačno i na nivou grupe;
- 4) izjavu da je NFC, pojedinačno i na nivou grupe, pravilno primijenio relevantne odredbe Regulative (EU) br. 648/2012, Delegirane Regulative (EU) br. 149/2013 i Delegirane Regulative (EU) 2021/1833 radi klasifikacije izuzetih transakcija.

Na izvještaj i subjekte iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe člana 770 st. 7 i 8 i čl. 771 i 772 ovog zakona.

XLI. OPŠTE ODREDBE KOD UTVRĐIVANJA PREKRŠAJA

Član 813

Pojedini pojmovi, u smislu ovog dijela Zakona, imaju sljedeće značenje:

- 1) godišnji finansijski izvještaji su godišnji finansijski izvještaji koje pravni subjekt sastavlja i objavljuje u skladu sa nacionalnim propisom kojim se uređuje računovodstvo preduzetnika i primjena standarda finansijskog izvještavanja, koje je odobrilo upravljačko tijelo pravnog subjekta, za godinu u kojoj je pravni subjekt počinio prekršaj, a ako oni nisu dostupni u trenutku izricanja novčane kazne, posljednji godišnji finansijski izvještaji koje je odobrilo upravljačko tijelo pravnog subjekta za godinu koja je prethodila toj godini;
- 2) ukupni prihod je ukupni godišnji prihod koji je pravni subjekt ostvario od obavljanja svih privrednih djelatnosti utvrđen na osnovu godišnjih finansijskih izvještaja koje je odobrilo upravljačko tijelo pravnog subjekta, uključujući brutoprihod koji se sastoji od kamatnih i srodnih prihoda, prihoda od akcija i drugih vrijednosnih papira s varijabilnim i fiksnim prihodom i prihoda od naknada i provizija.

Ako je počinilac prekršaja, u smislu zakona kojim se uređuje računovodstvo preduzetnika i primjena standarda finansijskog izvještavanja, matično društvo ili zavisno društvo matičnog društva koje ima obavezu izrade konsolidovanih finansijskih izvještaja, ukupni prihod iz stava 1. tačke 2. ovog člana određuje se na temelju konsolidovanih finansijskih izvještaja koje je odobrilo upravljačko tijelo krajnjeg matičnog društva.

(3) Ako godišnji finansijski izvještaji za godinu u kojoj je počinjen prekršaj nisu dostupni u trenutku izricanja novčane kazne, za osnovicu izračuna visine kazne za prekršaje iz ovog dijela primijenit će se posljednji godišnji finansijski izvještaji koji su prethodili toj godini.

(4) Kod odlučivanja o podnošenju optužnih predloga za prekršaje iz ovog dijela Komisija kao ovlašćeni tužilac obavezna je u obzir uzeti sve relevantne okolnosti, uključujući gdje je to primjereno:

1. ozbiljnost i trajanje kršenja
2. nivo odgovornosti fizičkog ili pravnog lica odgovornog za kršenje
3. finansijsku snagu odgovornog fizičkog ili pravnog lica, posebno izraženu kao ukupni prihod odgovornog pravnog lica ili godišnji dohodak i netoimovinu odgovornog fizičkog lica
4. značaj ostvarene dobiti ili spriječenog gubitka odgovornog fizičkog lica ili pravnog lica, u mjeri u kojoj je to moguće utvrditi
5. gubitke za treće strane prouzrokovane kršenjem, u mjeri u kojoj je to moguće utvrditi
6. nivo saradnje odgovornog fizičkog ili pravnog lica s Agencijom i ostalim nadležnim tijelima, ne dovodeći pritom u pitanje potrebu da se osigura povrat ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka tog lica
7. prethodna kršenja odgovornog fizičkog ili pravnog lica,
8. potencijalni sistemski uticaj kršenja.

Objava izrečenih prekršajnih sankcija

Član 814

(1) Komisija će bez nepotrebnog odlaganja, a nakon što je osoba kojoj se izriče prekršajna sankcija obaviještena o takvoj odluci, na svojim internet stranicama javno objaviti podatke o svakoj prekršajnoj sankciji izrečenoj zbog počinjenja prekršaja na temelju odredbi dijela drugoga, dijela trećega glave I., dijela četvrtoga i dijela petoga ovog Zakona ili zbog počinjenja prekršaja kršenjem obaveza objavljivanja javnosti vezanih uz pojedinog izdavaoca, uključujući i:

1. nepravosnažne odluke o prekršajima koje se odnose na kršenje odredbi ovog Zakona, uz naznaku da se radi o nepravosnažnim odlukama.
2. prekršajne naloge na koje nije uložena prigovor u skladu sa zakonom kojim je uređen prekršajni postupak.

(2) Obaveza iz stava 1. ovog člana ne primjenjuje se na odluke o izricanju mjera istražne prirode.

(3) Objava iz stava 1. ovog člana sadrži najmanje informacije o vrsti i karakteru kršenja i identitetu počinilac prekršaja.

(4) Izuzetno od stava 1. ovog člana, za javnu objavu podataka o prekršajnoj sankciji zbog počinjenja prekršaja kršenjem obaveza objavljivanja javnosti vezanih uz pojedinog izdavaoca (dio treći glava II. ovog Zakona), Komisija neće čekati da osoba kojoj se izriče prekršajna sankcija bude obaviještena o takvoj odluci. Takođe, u dijelu koji se odnosi na navedene prekršajne sankcije Komisija može odložiti objavu podataka iz stava 1. ovog člana ili ih može objaviti bez navođenja podataka koji bi omogućili identifikaciju odgovorne osobe, u bilo kojoj od sljedećih okolnosti:

1. ako je, kada se prekršajna sankcija iz stava 1. ovog člana odnosi na fizičku osobu, objava ličnih podataka nesrazmjerna s obaveznom prethodnom ocjenom proporcionalnosti takve objave;

2. ako bi objava značajno ugrozila stabilnost finansijskog sistema ili istragu koja je u toku; ili

3. ako bi objava mogla prouzrokovati, kada je to moguće utvrditi, nerazmjernu i ozbiljnu štetu uključenim institucijama ili fizičkim licima.

(5) Izuzetno od stava 1. ovog člana, u dijelu koji se odnosi na prekršajne sankcije izrečene na temelju odredbi dijela drugoga i dijela trećeg glave I. te dijela četvrtoga i petoga ovog Zakona, ako Komisija smatra da bi objavljivanje identiteta pravnih lica ili ličnih podataka fizičkih osoba bilo nerazmjerno ili ako bi objavljivanje ugrozilo stabilnost finansijskih tržišta ili istragu u toku, zavisno o okolnostima pojedinačnih slučajeva, Komisija može:

1. odložiti objavu odluke o izricanju prekršajne sankcije do trenutka kada razlozi neobjavljivanja prestanu postojati

2. odluku kojom se izriče prekršajna sankcija objaviti na anonimnoj osnovi, ako takvo anonimno objavljivanje osigurava efikasnu zaštitu dotičnih ličnih podataka ili

3. ne objaviti odluku o izricanju prekršajne sankcije iako smatra da mogućnosti u tačkama 1. i 2. ovog stava nisu dovoljne za osiguravanje neugrožavanja stabilnosti finansijskih tržišta ili srazmjernost objave takvih odluka u odnosu na mjere koje se smatraju mjerama blaže naravi.

U slučaju odluke o anonimnoj objavi prekršajne sankcije, Komisija može objavu relevantnih podataka odložiti na razuman rok, ako je predviđeno da će razlozi za anonimnu objavu prestati postojati tokom tog roka.

(6) Ako je protiv prekršajne sankcije podnesen pravni lijek, Komisija će tu informaciju uključiti u objavu ili izmijeniti prethodnu objavu ako je pravni lijek podnesen nakon prvobitne objave. Komisija će objaviti podatak o ishodu postupka pokrenutog po podnesenom pravnom lijeku, kao i svaku odluku kojom se poništava prethodna odluka o izricanju prekršajne sankcije.

(7) Osim u odnosu na prekršaje počinjene kršenjem obaveza objavljivanja javnosti vezanih uz pojedinog izdavaoca, podatke iz stava 1. Komisija će držati objavljene na svojim internet stranicama najmanje pet godina od trenutka njihove objave. Komisija će u skladu s odredbama o rehabilitaciji u smislu zakona kojim je uređen prekršajni postupak istekom roka od tri godine od dana pravosnažnosti odluke o prekršaju sa svojih internet stranica ukloniti lične podatke u smislu propisa kojima je uređena zaštita ličnih podataka, a iz kojih bi bilo moguće utvrditi identitet počinioca prekršaja.

(8) Vezano za prekršajne sankcije izrečene na temelju dijela drugoga, dijela trećeg glave I., dijela četvrtoga i dijela petoga ovog Zakona, Komisija obavještava ESMA-u i kada je primjenjivo EBA-u o svim izrečenim sankcijama koje nisu objavljene u skladu sa stavkom 5. točkom 3. ovog člana, uključujući svaki pravni lijek povezan s takvom sankcijom i o ishodu postupka.

(9) Vezano za prekršajne sankcije izrečene na temelju dijela drugoga, dijela trećeg i dijela četvrtoga ovog Zakona, Komisija jednom godišnje ESMA-i i, kada je primjenjivo, EBA-i dostavlja zbirne informacije o svim sankcijama i mjerama koje se izriču u skladu sa stavovima 1. i 6. ovog člana, uz izuzetak onih izrečenih zbog kršenja obaveza objavljivanja javnosti vezanih uz pojedinog izdavaoca (dio treći glava II. ovog Zakona). Zbirne informacije o prekršajnim sankcijama izrečenim na temelju dijela trećeg glave I. ovog

Zakona dostavljaju se ESMA-i godišnje, na anonimnoj osnovi, te uključuju i podatke o preduzetim istragama.

(10) Vezano za prekršajne sankcije izrečene na temelju dijela drugoga ovog Zakona, kada Komisija takve odluke objavi javnosti, istovremeno o tome obavještava ESMA-u i kada je primjenjivo EBA-u.

(11) Vezano za prekršajne sankcije izrečene na temelju dijela trećeg glave I. ovog Zakona, kada Komisija takve odluke objavi javnosti, istovremeno o tome obavještava ESMA-u.

XLII. KAZNE NE ODREDBE

Član 815

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) u sprovođenju nadzora iz člana 28 ovog zakona ne obezbijedi pristup svim dokumentima i podacima (član 31 stav 1 tačka 1);
- 2) u sprovođenju nadzora iz člana 28 ovog zakona ne obezbijedi pružanje informacije i dostavljanje podataka kada je uključeno u transakcije sa finansijskim instrumentima (član 31 stav 1 tačka 2);
- 3) u sprovođenju nadzora iz člana 28 ovog zakona ne obezbijedi informacije u vezi sa robnim derivatima, kada je učesnik na povezanim promptnim tržištima (član 31 stav 1 tačka 3);
- 4) u sprovođenju nadzora iz člana 28 ovog zakona ne obezbijedi nesmetano vršenje neposredne kontrole u poslovnim prostorijama, uz mogućnost privremenog oduzimanja dokumentacije i podataka kada posumnja da su ti dokumenti ili podaci povezani sa predmetom nadzora (član 31 stav 1 tačka 4);
- 5) u sprovođenju nadzora iz člana 28 ovog zakona ne obezbijedi pristup zapisima telefonskih razgovora, elektronske komunikacije ili drugim zapisima o trgovanju na tržištu kapitala koje su u skladu sa zakonom dužna da vode investiciona društva, ovlašćene kreditne institucije i finansijske institucije (član 31 stav 1 tačka 5);
- 6) u sprovođenju nadzora iz člana 28 ovog zakona ne obezbijedi relevantnu dokumentaciju u vezi sa veličinom i namjenom pozicije ili izloženosti riziku nastalom putem robnih derivata, kao i druge imovine ili obaveza na tržištu kapitala (član 31 stav 1 tačka 6);
- 7) neposredno ili posredno stekne ili poveća kvalifikovano učešće u investicionom društvu tako da isto dostigne ili premaši 20%, 30% ili 50%, odnosno ako investiciono društvo postane njegovo zavisno društvo, a da prethodno Komisiji nije podnijelo zahtjev za izdavanje saglasnosti za namjeravano sticanje (član 77 stav 1);
- 8) otuđi ili smanji kvalifikovani udio za koji je dobilo saglasnost Komisije, tako da isto dostigne ili padne ispod praga od 20%, 30% ili 50 %, odnosno ako investiciono društvo prestane biti njegovo zavisno društvo, a da o tome

prethodno, pisanim putem, nije obavijestilo Komisiju, uz navođenje visine učešća koji namjerava da otpusti (član 78);

- 9) bez odlaganja ne obavijesti Komisiju kada sazna za sticanje ili otpuštanje učešća u svom osnovnom kapitalu ili glasačkim pravima koje dostiže, prelazi ili pada ispod 10%, 20%, 30% ili 50% (član 81 stav 1);
- 10) jednom godišnje Komisiji ne dostavi spisak imena svih akcionara kao i imalaca kvalifikovanih učešća s veličinom pojedinih učešća, sa stanjem na dan 1. januara tekuće godine, najkasnije do 31. marta tekuće godine (član 81 stav 2);
- 11) nema najmanje dva člana organa uprave koji upravljaju poslovanjem investicionog društva (član 91 stav 2);
- 12) ne obezbijedi dovoljno kadrovskih i finansijskih resursa za uvođenje u posao i obuku članova organa uprave (član 91 stav 16);
- 13) ne osnuje odbor za imenovanja sastavljen od članova organa uprave koji ne obavljaju nijednu izvršnu funkciju u skladu sa članom 95 ovog zakona (član 95 stav 1);
- 14) ne uspostavi organ nadzora u skladu sa izabranim sistemom upravljanja (odbor direktora kod jednodomnog, odnosno nadzorni odbor kod dvodomnog sistema upravljanja) (član 101 stav 1);
- 15) ne osnuje odbor za rizike i odbor za nagrađivanje unutar nadzornog odbora ukoliko vrijednost bilansne i vanbilansne imovine u periodu od četiri godine koje neposredno prethode određenoj finansijskoj godini u prosjeku iznosi više od 100.000.000,00 eura (član 101 stav 2);
- 16) ne identifikuje ključne funkcije i lica koja ih obavljaju, a koja nisu članovi uprave ili nadzornog organa, a imaju značajan uticaj na upravljanje investicionim društvom (član 102 stav 1);
- 17) za spajanje, podjelu ili drugu statusnu promjenu prije upisa iste u sudski registar ne dobije prethodno odobrenje Komisije (član 115 stav 1);
- 18) ne ispunjava organizacione uslove u skladu sa prirodom, obimom i složenošću svog poslovanja, kao i prirodom i obimom investicionih usluga i aktivnosti koje obavlja (član 118 stav 1);
- 19) ne uspostavi, ne dokumentuje, ne primjenjuje i redovno ne održava primjerene računovodstvene politike i postupke (član 119 stav 1);
- 20) ne uspostavi i ne primjenjuje postupke upravljanja pritužbama klijenata i potencijalnih klijenata (član 120 stav 1);
- 21) ne preduzme mjere upravljanja rizicima propisane članom 23 Delegirane regulative (EU) br. 2017/565 i članom 177 ovog zakona (član 123 stav 1);
- 22) uzimajući u obzir veličinu društva, unutrašnju organizaciju, prirodu, obim i složenost poslovanja ne propiše, ne implementira ili ne

- primjenjuje jasne politike naknada za sve kategorije radnika, organe upravljanja, nadzorne organe i druga relevantna lica (član 124 stav 1);
- 23) ne preduzme primjerene mjere za utvrđivanje i sprječavanje ili upravljanje sukobima interesa koji se pojavljuju tokom pružanja jedne ili više investicionih i pomoćnih usluga (član 130 stav 1);
- 24) ne vodi i ne čuva evidencije i poslovnu dokumentaciju o svim uslugama, aktivnostima i transakcijama koje preduzima, u skladu sa članom 148 stav 1 ovog zakona (član 148 stav 1);
- 25) ne uspostavi i ne primjenjuje odgovarajuće mjere za zaštitu prava vlasništva klijenta, posebno u slučaju stečaja investicionog društva i sprječavanje korišćenja finansijskih instrumenata klijenta za sopstveni račun, osim u slučaju izričite saglasnosti klijenta (član 153 stav 1);
- 26) s obzirom na obim poslovanja, usluge i aktivnosti koje obavlja i u odnosu na koje instrumente i/ili investicione proizvode u odnosu na koje se usluge i aktivnosti obavljaju u svakom trenutku nema na raspolaganju dovoljan broj lica koja raspolažu potrebnim znanjima i kvalifikacijama koje obezbjeđuju postupanje u najboljem interesu klijenata (član 169 stav 1);
- 27) ne razvrsta klijente na male i profesionalne investitore s obzirom na njihovo znanje, iskustvo, finansijsku situaciju i ulagačke ciljeve (član 173 stav 1);
- 28) ne donese i ne primjenjuje pisane interne politike i postupke za razvrstavanje klijenata iz člana 173 stav 1 ovog zakona (član 173 stav 2);
- 29) klijenta na trajnom mediju na primjeren način ne obavještava o pruženoj usluzi, u skladu s obavezama propisanim pravilima Komisije (član 185 stav 1);
- 30) pri izvršavanju naloga ne preduzme sve korake dovoljne za postizanje najpovoljnijeg ishoda za klijenta uzimajući u obzir cijene, troškove, brzinu, vjerovatnoću izvršenja i saldiranja (namire), veličinu, vrstu i sve druge okolnosti relevantne za izvršavanje naloga (član 195 stav 1);
- 31) ne donese i ne primjenjuje politiku izvršavanja naloga koja mu omogućava postizanje najpovoljnijeg ishoda pri izvršavanju naloga klijenta (član 197 stav 1);
- 32) ne vodi poslovne knjige, ostalu poslovnu dokumentaciju i evidencije, ne vrednuje imovinu i obaveze i ne sastavlja i ne objavljuje godišnje finansijske izvještaje i godišnji izvještaj u skladu s ovim zakonom i propisima kojima se uređuje računovodstvo, standardima finansijskog izvještavanja i standardima struke (član 234 stav 1);
- 33) ne izrađuje finansijske izvještaje i za izvještajne periode tokom poslovne godine (član 235 stav 1);

- 34) ne dostavi u roku od 15 dana od prijema revizorskog izvještaja, a najkasnije u roku od četiri mjeseca od završetka poslovne godine na koju se odnose revidirani godišnji finansijski izvještaji revidirane godišnje finansijske izvještaje i godišnji izvještaj i revizorski izvještaj o obavljenoj zakonskoj reviziji godišnjih finansijskih izvještaja (član 242 stav 1);
- 35) srazmjerno složenosti, profilu rizičnosti, obimu poslovanja i toleranciji rizika koje je utvrdila uprava investicionog društva, ne uspostavi, ne primjenjuje i redovno ne ažurira strategije, politike, procese i sisteme za utvrđivanje, mjerenje, upravljanje i praćenje (član 243 stav 2);
- 36) u svakom trenutku nema regulatorni kapital u skladu s članom 65 ovog zakona (član 246 stav 1);
- 37) ne organizuje poslovanje i ne vodi poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju i druge evidencije koje se odnose na potraživanja clijenata koja su osigurana u skladu sa ovim zakonom, na način koji omogućava provjeru poslovanja člana Fonda u skladu sa ovim zakonom (član 430 stav 1);
- 38) ne dostavlja Komisiji i organizatoru Fonda, podatke iz evidencija iz člana 430 stav 1 ovog zakona, ako ima clijente čija su sredstva osigurana u skladu sa odredbama ovog zakona (član 430 stav 2);
- 39) ne sačini i ne objavi prospekt prije javne ponude odnosno uključivanja hartija od vrijednosti na regulisanom tržištu (član 435 stav 1);
- 40) objavi prospekt bez odobrenja Komisije (član 435 stav 5);
- 41) su informacije sadržane u prospektu netačne i nepotpune (član 436 stav 3);
- 42) ne uključi bitne informacije u prospekt koje pored upozorenja iz člana 454 stav 4 tačka 2 ovog zakona obuhvataju potrebne informacije koje su neophodne investitoru kako bi izvršio procjenu: imovine i obaveza, dobiti i gubitaka, finansijskog položaja i očekivanja emitenta i bilo kojeg jemca, prava povezanih sa hartijama od vrijednosti i razloga emisije i efekata na emitenta (član 448 stav 1);
- 43) u prospektu ne navede najvišu cijenu i/ili najveću količinu hartija od vrijednosti ako su dostupne ili metode procjene i kriterijume i/ili uslove u skladu sa kojima treba da se odredi konačna ponuđena cijena, i objašnjenje svih korišćenih metoda procjene, ako konačna cijena ponude i količina hartija od vrijednosti koje će biti javno ponuđene ne mogu da budu uključene u prospekt (član 454 stav 1 tačka 1);
- 44) ne obezbijedi povlačenje prihvatanja ponude za kupovinu ili upis hartija od vrijednosti u roku od najmanje dva radna dana, od dana objavljivanja konačne cijene ponude i količine hartija od vrijednosti koje će biti javno ponuđene, ako konačna cijena ponude i količina hartija od

vrijednosti koje će biti javno ponuđene ne mogu da budu uključene u prospekt (član 454 stav 1 tačka 2);

- 45) ne dostavi bez odlaganja Komisiji informacije o konačnoj cijeni ponude i količini hartija od vrijednosti i ne objavi ih na način na koji je objavljen prospekt (član 454 stav 2);
- 46) u slučaju iz člana 471 stav 2 ovog zakona sve aktivnosti u vezi sa javnom ponudom ili uključivanjem hartija od vrijednosti na regulisanom tržištu ne sprovodi preko investicionih društava, koja su u skladu sa ovim zakonom ovlašćena za pružanje investicionih usluga, kada vrši javnu ponudu hartija od vrijednosti u Crnoj Gori ili podnosi zahtjev za uključivanje hartija od vrijednosti na regulisanom tržištu u Crnoj Gori (član 471 stav 3);
- 47) ne dostavi Komisiji odobreni prospekt u elektronskom obliku i ne objavi prospekt u skladu sa članom 473 ovog zakona i nakon objavljivanja, ne obavijesti Komisiju o načinu objavljivanja prospekta, najkasnije do početka ponude, odnosno do uključivanja hartija od vrijednosti na regulisano tržište (član 472 stav 1);
- 48) tekst i forma prospekta i dopune prospekta koji su objavljeni ili javno dostupni nijesu istovjetni izvornom tekstu koji je odobrila Komisija (član 474);
- 49) ne dostavi na zahtjev investitoru bez naknade štampani prospekt, ako je prospekt objavljen u elektronskom obliku (član 475 stav 1);
- 50) ne objavi i ne dostavi Komisiji izvještaj o uspješnosti u roku od tri radna dana od dana okončanja javne ponude (član 481 stav 1);
- 51) ne dostavi godišnji finansijski izvještaj Komisiji i ne objavi ga na svojoj internet stranici u skladu sa članom 502 ovog zakona, najkasnije četiri mjeseca od završetka finansijske godine, i ne obezbijedi njegovu javnu dostupnost, u periodu od najmanje deset godina od dana objavljivanja (član 491 stav 1);
- 52) godišnji finansijski izvještaj ne sadrži podatke propisane članom 491 stav 2 ovog zakona;
- 53) ne dostavi Komisiji polugodišnji finansijski izvještaj za prvih šest mjeseci finansijske godine i ne objavi ga na svojoj internet stranici u skladu sa članom 520 ovog zakona, najkasnije tri mjeseca nakon isteka izvještajnog perioda i ne obezbijedi njegovu javnu dostupnost u periodu od najmanje deset godina od dana objavljivanja (član 492 stav 1);
- 54) polugodišnji finansijski izvještaj ne sadrži podatke propisane članom 492 stav 2 ovog zakona;
- 55) ne obavijesti emitenta o svom pravu glasa kada dostigne, pređe ili padne ispod praga od 5%, 10%, 15%, 20%, 25%, 30%, 50% i 75% kao rezultat sticanja ili otuđenja akcija emitenta, ako stekne ili otuđi akcije emitenta koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu (član 495 stav 1 tačka 1);

- 56) ne obavijesti emitenta o svom pravu glasa kada dostigne, pređe, ili padne ispod praga iz člana 495 stav 1 tačka 1 ovog zakona, kao rezultat promjene broja akcija sa pravom glasa na koje je podijeljen akcionarski kapital emitenta ili promjene broja glasačkih prava iz tih akcija emitenta, ako stekne ili otuđi akcije emitenta koje su uključene u trgovanje na regulisanom tržištu (član 495 stav 1 tačka 2);
- 57) ne obavijesti Komisiju da djeluje ili namjerava da djeluje kao market meјker u vezi sa određenim emitentom, u slučaju iz člana 495 stav 4 tačka 3 ovog zakona, najkasnije u roku od četiri dana trgovanja poslije dana kada akcionar ili fizičko ili pravno lice iz člana 496 ovog zakona sazna za sticanje ili otuđenje ili mogućnost ostvarivanja prava glasa, ili je, zavisno od slučaja, trebalo da sazna za to, bez obzira na dan kada sticanje, otuđenje ili mogućnost ostvarivanja prava ima pravno dejstvo ili je obaviješteno o događaju iz člana 495 stav 1 tačka 2 ovog zakona (član 495 stav 7);
- 58) pored ovlašćenja iz člana 518 ovog zakona, na zahtjev Komisije, ne dostavi sporazum o održavanju tržišta zaključen između market meјkera i organizatora tržišta i/ili emitenta (član 495 stav 10);
- 59) ne objavi informacije o nastalim promjenama i novom ukupnom broju akcija sa pravom glasa, na svojoj internet stranici posljednjeg dana u mjesecu, u kojem je došlo do promjene broja akcija sa pravom glasa na koje je podijeljen akcionarski kapital emitenta ili promjene broja prava glasa iz tih akcija (član 499);
- 60) ne objavi podatke iz obavještenja na svojoj internet stranici po prijemu obavještenja iz člana 500 stav 2 ovog zakona bez odlaganja, a najkasnije do kraja trećeg dana trgovanja od dana prijema obavještenja (član 500 stav 7);
- 61) istovremeno ne dostavi i Komisiji obavještenja i informacije koje se dostavljaju emitentu u skladu sa čl. 495, 496 i 497 i čl. 500, 501, 503 i 504 ovog zakona (član 502 stav 1);
- 62) ne dostavi bez odlaganja obavještenje Komisiji, kao nadzornom organu emitenta, čija su prava glasa povezana sa udjelima kojima upravlja društvo za upravljanje ili investiciono društvo koje sadrži spisak naziva tih investicionih društava i društava za upravljanje, sa naznakom nadzornih organa ili naznakom da ih ne nadzire nijedan organ, ali bez upućivanja na emitente na koje se odnose i izjavu da matično društvo ispunjava uslove člana 505 stav 1 ovog zakona, za svako društvo za upravljanje i investiciono društvo (član 505 stav 2);
- 63) ne ažurira redovno spisak iz člana 505 stav 2 tačka 1 ovog zakona (član 505 stav 3);
- 64) prilikom sticanja ili otuđenja sopstvenih akcija, samostalno ili preko lica koje djeluje u svoje ime, a za račun emitenta, procenat prava glasa dostiže, prelazi ili pada ispod praga od 5% ili 10% prava glasa, ne

- objavi procenat prava glasa iz tih akcija najkasnije četvrtog dana trgovanja od dana sticanja ili otuđenja akcija (član 506 stav 1);
- 65) ne sačini izvještaj o plaćenim koncesionim i drugim naknadama državi, na konsolidovanoj osnovi a djeluje u ekstraktivnoj industriji ili djelatnosti sječe šuma (član 507 stav 1);
- 66) ne objavi izvještaj iz člana 507 stav 1 ovog zakona najkasnije šest mjeseci nakon završetka finansijske godine i ne obezbijedi njegovu javnu dostupnost najmanje deset godina od dana objavljivanja (član 507 stav 2);
- 67) ne obezbijedi jednak tretman svih vlasnika vlasničkih hartija od vrijednosti koji su u istom položaju (član 510 stav 1);
- 68) ne obezbijedi vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti informacije i resurse neophodne za ostvarivanje njihovih prava, kao i kontinuitet cjelovitosti i tačnosti informacija (član 510 stav 2);
- 69) ne pruži vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti informacije o mjestu, vremenu održavanja i dnevnom redu skupštine, ukupnom broju akcija i pravima glasa, kao i o pravima vlasnika akcija da učestvuju na skupštini akcionara (član 510 stav 3 tačka 1);
- 70) ne priloži punomoćje vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti koji imaju pravo glasa na skupštini akcionara, u pisanoj formi ili u elektronskom obliku, zajedno sa obavještenjem o održavanju i dnevnom redu skupštine, ili na zahtjev nakon dostavljanja obavještenja o skupštini akcionara (član 510 stav 3 tačka 2);
- 71) ne odredi vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti kao posrednika finansijsku instituciju preko koje akcionari mogu da ostvaruju svoja finansijska prava (član 510 stav 3 tačka 3);
- 72) ne objavi vlasnicima vlasničkih hartija od vrijednosti podatke o prenosu prava i isplati dividende, kao i o emisiji novih akcija, uključujući informacije o mogućim novim prenosima prava, upisu, opozivu ili konverziji (član 510 stav 3 tačka 4);
- 73) ne obezbijedi da svi imaoci dužničkih hartija od vrijednosti, koje su jednako rangirane, imaju isti položaj u pogledu prava sadržanih u tim dužničkim hartijama od vrijednosti, i ne obezbijedi informacije i resurse neophodne za ostvarivanje njihovih prava i kontinuitet cjelovitosti i tačnosti podataka (član 511 stav 1);
- 74) ne pruži vlasniku dužničkih hartija od vrijednosti informacije o mjestu, vremenu i dnevnom redu sastanka vlasnika dužničkih hartija od vrijednosti, isplati kamata, vršenju konverzije, razmjeni, upisu ili pravu na odricanje i otplatu kao i o pravima vlasnika da učestvuju na sastanku vlasnika dužničkih hartija od vrijednosti (član 511 stav 3 tačka 1);
- 75) ne priloži punomoćje vlasniku dužničkih hartija od vrijednosti koji ima pravo glasa na sastanku vlasnika dužničkih hartija od vrijednosti, u pisanoj formi ili u elektronskom obliku, zajedno sa obavještenjem o

sastanku, ili na zahtjev, nakon obavještenja o sastanku (član 511 stav 3 tačka 2);

- 76) ne odredi vlasniku dužničkih hartija od vrijednosti kao platnog agenta finansijsku instituciju, preko koje imao bi dužničkih hartija od vrijednosti mogu da ostvaruju svoja finansijska prava, osim ako emitent sam pruža finansijske usluge (član 511 stav 3 tačka 3);
- 77) ne dostavi Komisiji radi objavljivanja na internet stranici Komisije propisane informacije istovremeno sa objavljivanjem tih informacija (član 512 stav 1);
- 78) ne objavi propisane informacije iz člana 512 stav 1 ovog zakona na crnogorskom jeziku, ako su hartije od vrijednosti uključene za trgovanje na regulisanom tržištu u Crnoj Gori (član 513 stav 1);
- 79) ne objavi bez odlaganja svaku promjenu prava iz akcija, uključujući promjene derivativnih hartija od vrijednosti koje je izdao i koje mu omogućavaju pristup akcijama (član 516 stav 1);
- 80) propisane informacije iz člana 512 ovog zakona ne objavi na način kojim se obezbjeđuje brz i nediskriminatoran pristup tim informacijama, u najmanje jednom štampanom mediju koji se distribuira na cijeloj teritoriji Crne Gore i ne učini ih dostupnim centralnom registru propisanih informacija (član 517 stav 1);
- 81) ne saopšti informacije na zahtjev Komisije u vezi sa bilo kojom objavom propisanih informacija iz člana 518 stav 9 ovog zakona;
- 82) ne obavijesti Komisiju bez odlaganja o svakom finansijskom instrumentu za koji je podnjet zahtjev za uklanjanje u trgovanje, koji je uključen za trgovanje ili kojim se prvi put trguje na mjestu trgovanja (član 522 stav 1);
- 83) ne obavijesti Komisiju o prestanku trgovanja finansijskim instrumentom, odnosno da finansijski instrument više nije uključen za trgovanje, osim ako je datum od kojeg se finansijskim instrumentom više neće trgovati ili više neće biti uključen u trgovanje poznat i ako je informacija o tome data u obavještenju iz člana 522 stav 1 ovog zakona (član 522 stav 2);
- 84) trguje ili pokušava da trguje finansijskim instrumentima na osnovu insajderskih informacija ili preporučuje ili podstiče drugo lice da trguje na osnovu insajderskih informacija ili objavljuje insajderske informacije suprotno odredbama ovog zakona (član 523);
- 85) objavi drugom licu insajderske informacije koje posjeduje, osim ako se insajderske informacije objavljuju u okviru redovnog obavljanja posla, profesije ili dužnosti (član 530);
- 86) ne objavi insajderske informacije na svojoj internet stranici i ne čuva ih najmanje pet godina od dana objavljivanja (član 531 stav 2);
- 87) reklamira svoju djelatnost prilikom objavljivanja insajderskih informacija (član 531 stav 3);

- 88) ne objavi bez odlaganja insajderske informacije o jedinicama emisije gasa sa efektom staklene bašte koje posjeduje u vezi sa poslovanjem, uključujući atmosferske aktivnosti koje taj učesnik ili njegovo matično društvo ili povezano društvo posjeduje ili kontroliše, koje sadrže relevantne informacije o kapacitetu i iskorišćenosti postrojenja, uključujući nedostupnost tih postrojenja (član 531 stav 5);
- 89) insajderske informacije koje objavi trećem licu u okviru redovnog obavljanja posla, profesije ili dužnosti, ne učini javno dostupnim u potpunosti istovremeno sa objavljivanjem u slučaju namjernog objavljivanja trećem licu, odnosno bez odlaganja u slučaju nenamjernog objavljivanja (član 531 stav 7);
- 90) ne obavijesti bez odlaganja nadležni regulatorni organ kada odloži objavljivanje insajderskih informacija u skladu sa članom 532 stav 1 ovog zakona (član 532 stav 2);
- 91) ne obavijesti nadležni organ koji vrši nadzor nad tom institucijom o odlaganju objavljivanja insajderskih informacija i uz obavještenje ne dostavi dokaze o ispunjavanju uslova iz člana 533 stav 1 ovog zakona (član 533 stav 2);
- 92) ne prijavi Komisiji bez odlaganja naloge i transakcije, uključujući njihovo povlačenje ili izmjenu, koji mogu da predstavljaju trgovanje ili pokušaj trgovanja na osnovu insajderskih informacija ili manipulacija na tržištu (član 537 stav 2);
- 93) ne sačini spisak lica koja imaju pristup insajderskim informacijama uključujući i lica koja za njih obavljaju poslove koji omogućavaju pristup insajderskim informacijama kao što su savjetnici, računovođe ili komisije za kreditni rejting (član 538 stav 1);
- 94) spisak iz člana 538 stav 1 ovog zakona, redovno ne ažurira i ne dostavlja Komisiji na zahtjev i spisak ne čuva najmanje pet godina od dana sačinjavanja, odnosno ažuriranja (član 538 stav 2);
- 95) ne obezbijedi da lica iz člana 538 stav 1 ovog zakona sa insajderskim informacijama postupaju u skladu sa ovim zakonom i aktima emitenta i da sačine pisanu izjavu da prihvataju obaveze utvrđene zakonom i aktom emitenta i da su upoznati sa sankcijama koje se odnose na trgovinu na osnovu insajderskih informacija i nezakonito otkrivanje insajderskih informacija (član 538 stav 3);
- 96) ne obavijesti Komisiju o svim podacima transakcije stabilizacije najkasnije na kraju sedmog dana trgovanja od dana transakcija (član 543 stav 5);
- 97) obavlja poslove CKDD-a bez dozvole za rad dobijene od Komisije (član 706 stav 1).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura.

Za najteže prekršaje iz stava 1 tač. 62 do 92 ovog člana može se izreći i novčana kazna u procentu od 1% do 10% povrijeđene zaštićene vrijednosti.

Član 816

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 4.000 eura kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

- 1) ne obavijesti Komisiju i emitenta, o svakoj transakciji izvršenoj za svoj račun, koja se odnosi na akcije ili dužničke hartije od vrijednosti tog emitenta ili derivata ili druge sa njima povezane finansijske instrumente (član 540 stav 1 tačka 1);
- 2) ne obavijesti Komisiju i učesnika na tržištu jedinica emisije gasa sa efektom staklene bašte, o svakoj transakciji izvršenoj za svoj račun koja se odnosi na jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte, na proizvode na aukciji koji se na njima zasnivaju ili sa njima povezanim derivatima (član 540 stav 1 tačka 2).

Član 817

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj Organizator Fonda kao pravno lice ako:

- 1) ne dostavi Komisiji polugodišnji finansijski izvještaj Fonda u roku od dva mjeseca od isteka prvog polugodišta (član 423 stav 2);
- 2) ne dostavi Komisiji godišnji finansijski izvještaj Fonda zajedno sa revizorskim izvještajem u roku od 15 dana od dana sačinjavanja revizorskog izvještaja, a najkasnije u roku od četiri mjeseca od posljednjeg dana poslovne godine (član 423 stav 3);
- 3) po prijemu rješenja Komisije iz člana 425 stav 2 ovog zakona, bez odlaganja ne pokrene postupak obeštećenja klijenata člana Fonda koji nije u mogućnosti da izvrši svoju obavezu (član 426 stav 1);
- 4) podatke iz člana 431 stav 1 ovog zakona ne koristi isključivo u svrhu za koju ih je dobio i učini ih dostupnim trećim licima, osim u slučajevima utvrđenim zakonom (član 431 stav 2);
- 5) o svim utvrđenim nepravilnostima i nezaklonostima koje utvrdi, bez odlaganja ne obavijesti Komisiju (član 433 stav 2);

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u Organizatoru Fonda novčanom kaznom u iznosu od 500 do 4.000 eura.

Član 818

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj Centralno klirinško depozitarno društvo kao pravno lice ako:

- 1) povjeri obavljanje poslova iz člana 703 st. 1 i 2 ovog zakona drugom licu bez prethodne saglasnosti Komisije (član 703 stav 2);
- 2) ne pribavi saglasnost Komisije za imenovanje izvršnog direktora i članova odbora direktora CKDD-a (član 710 stav 1);

3) redovno ne obavještava Komisiju o svakom novom članu i prestanku članstva i ne dostavlja Komisiji ažuriran spisak članova CKDD-a (član 714 stav 5);

4) ne čuva najmanje pet godina originalnu dokumentaciju na osnovu koje su izvršeni upisi u registru dematerijalizovanih hartija od vrijednosti (član 725 stav 2);

5) ne dostavi Komisiji kvartalni izvještaj o poslovanju najkasnije 30 dana od isteka kvartala na koji se izvještaj odnosi (član 729 stav 1);

6) ne dostavi Komisiji godišnji izvještaj o poslovanju najkasnije tri mjeseca nakon završetka poslovne godine (član 729 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u Centralnom klirinškom depozitarnom društvu novčanom kaznom u iznosu od 500 do 4.000 eura."

OBRAZLOŽENJE:

Nejasne formulacije i široka diskreciona ovlašćenja Komisije stvaraju rizik od pravne neizvjesnosti i potencijalnih zloupotreba, što može ugroziti načela jednakosti i zakonitosti. Ovi amandmani imaju za cilj da unesu jasnije, mjerljive i provjerljive standarde u tekst zakona, smanjujući prostor za subjektivnu interpretaciju i jačajući transparentnost i integritet regulatornog okvira.

AMANDMAN 32

Dosadašnje poglavlje XXVIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE i čl. 710 do 713 mijenjaju se i glase:

„XLIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Započeti postupci

Član 819

Postupci započeti na osnovu Zakona o tržištu kapitala („Službeni list CG“, br. 1/18 i 69/25) okončaće se po tom zakonu.

Rok za donošenje propisa

Član 820

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana početka primjene ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o tržištu kapitala („Službeni list CG“, br. 1/18 i 69/25).

Prestanak primjene

Član 821

Danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji prestaje da se primjenjuje Zakon o tržištu kapitala („Službeni list CG“, br. 1/18 i 69/25).

Stupanje na snagu

Član 822

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.“

OBRAZLOŽENJE:

Predložena izmjena poglavlja XXVIII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE i čl. 710 do 713 Predloga zakona izvršena je zbog pravno-tehničkih korekcija u Predlogu zakona o tržištu kapitala.

PREDSJEDNIK

Mr Milojko Spajić, s. r.